

سایه کمان

نورانی

ژنجیری
سه عید چه ووا

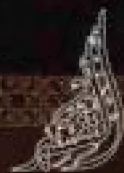
دورگیزی

مانند و نجرالدین

مندی اقرأ الثقافی

WWW.IQRA.AHLAMONTADA.COM

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النِّقَافِي)

براي دانلود كتابهاي مختلف مراجعه: (مُنْتَدَى اقرا النفاي)

بۆدایەزانانی چۆرەها کتیب:سەردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النِّقَافِي)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للكتيب (كوردی , عربي , فارسي)

مه پسر ز نغمه های عزیزی که در هر خانه ای

⑤ ده دانه مذکر دنی که سخنانی کوردیه برگزین و کاریگرترین ده قی که کسان

که در شش نعلی سرریزی هری ها و چهره ی مسلمان .

⑥ ناشنا کردنی خویش را لاوی موسلمان کوردیه بدو که کتیبانی

که سه چاه و ن بوز و شنیری مسلمان و سازنده ری را بونی مسلمان .

⑦ شاره زاکردنی را بسته و خوی لاوی کوردیم سه چاه و ن ، اما زاکردنی

رگشت کوت و به ندو بونونی ته سکی عزایه تی و تاکره وی و به ونگه ری .

⑧ بناغیه یک بنی بونیا دانی که سایه تی کی مسلمان به سیر بوه رتیا لگی

موسلمان کورد ، اما توانای نه بجا مدانی نه و گو زاکاریانه هبی ، که خوی

په روه رگ کار پنی ی سپار دوه .

ده گنل ریز و ته قدیر مان بوز پرو برای نوسه رانی نه ز نغمه یه ، مر جیش نه

یتیم یاب ندی همه مویر و بونو نه کایان بن .

باده ستور شیمان نه ده رگرتن فرمایسته کی خوی په روه رگ کار بیت ؛

الَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ الْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ

هَدَاهُمُ اللَّهُ وَأُولَٰئِكَ هُمْ أُولُوا الْأَلْبَابِ ﴿١٨﴾

الفصل

شایہ تمان

نوسینی
سہ عید جہ ووا

وہرگیپانی
ٹازاد نجم الدین

پیشکشه شه به

- نهواندی له بواری بانگه‌وازی ئیسلامیدا کار ده‌کهن.

- نهواندی ده‌یان‌ه‌وێت له راستی تی بگهن.

بسم الله الرحمن الرحيم

اِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنْ شُرُوْرِ اَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ. وَأَشْهَدُ اَنْ لَا اِلَهَ اِلَّا اللّٰهُ وَأَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُوْلُهُ.

يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

يا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا،

يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا، يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُوْلَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا.

أَمَّا بَعْدُ: فَإِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرَ الْهَدْيِ هَدْيُ مُحَمَّدٍ ﷺ وَشَرُّ الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا، وَكُلُّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٍ وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ، وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ.

کورتیه ک له ژبانی ماموستا سه عید جه ووا

ناوی:

- سه عیدی کورپی محمد دیب کورپی محمود جه وواى النعیمییه، له ۱۹۳۵/۹/۲۷ له شاری حمای سوریا له دا بووه، له ژیر سه پهرشتی باوکیدا په روه رده بووه و خیزانه که یان هر له زووه و به چاندن و بازرگانیوه خدریک بوون.

خویندنی:

- ناماده یی له شاری حمای کوليجی شهریه تی له دیمه شق ته ووا کردووه ماموستایه تی:

- له سالی ۱۹۶۶ - ۱۹۷۰ ماموستای په روه رده و زمانى عهره یی بوو له سعودیه .

- له ۱۹۷۰-۱۹۷۳ ش له سوریا هر ماموستایه تییه کدی کردووه.

چالاکى سیاسى:

- سالی ۱۹۵۲ چۆته ریزی (الاخوان المسلمون) وه .

- سالی ۱۹۷۳ - ۱۹۷۸ له سوریا زیندان بووه له سهر شو (بیان الدستور) هی که سهرانی رابوونى نیسلامی له سوریا نویسیان بو به نیسلامی کردنى سیستمی حوکمی سوریایی.

- سالی ۱۹۷۹-۱۹۸۲ یه کیک بوو له سهر کردایه تی نیخوان له سوریا .

- سالی ۱۹۸۲ - ۱۹۸۴ یه کیک بوو له شورای ریکخواوی نیو ده ولته تی نیخوان.

- سالی ۱۹۸۵ - ۱۹۸۷ یه کیک بوو له سهر کردایه تی شورای سوریا.

– له تهمەنی ئەودا ئیخوانی سوریا بوونە پێنج گرووی جیاوازی، بۆیە ئەویش له دوو سالی کۆتایی تهمەنیدا وازی له ئیخوان هێنا!

دیدو بیری: باوەڕی وا بوو که کۆمه‌لکاری ئیسلامی نوێ پێویسته له‌سه‌ر

چەند بنچینه‌یه‌ك داریژریت، له‌وانه:

* هەر ولاتهو رێكخستنی خۆی جودا بێت.

* هه‌ول بدریت ئوممەتی ئیسلامی یه‌كخه‌رتیه‌وه.

* پله‌ی خه‌لافه‌تی ئیسلامی زیندوو بکهرتیه‌وه.

به‌ر هه‌مه‌كانی:

– الاساس فی التفسیر (۱ بەرگی گه‌وره‌یه).

– الاساس فی السنه (۱۴ بەرگی گه‌وره‌یه).

– الأساس في قواعد المعرفة وضوابط الفهم للنصوص.

– زنجیره‌ی التریبه والتزکیه (وه‌کو: تربیتنا الروحیو المستخلص فی تزکیه‌ الأنفس).

– زنجیره‌ی الاصول الثلاثة: الله جل جلاله، الرسول، الاسلام (۳ بەرگی گه‌وره‌یه).

– زنجیره‌ی فقه الدعوة والعمل الاسلامي (وه‌کو: جند الله ثقافة وأخلاقاً، من

أجل خطوة إلى الأمام على طريق الجهاد المبارك، في آفاق التعليم).

– جگه له کتیبی تری جیاوازی وه‌کو: المدخل دعوة الاخوان المسلمون، هذه

تجربتي ... وهذه شهادتي، عقد القرن الخامس عشر الهجري القادم.

وه‌فاتی: له کۆتایی ژيانیدا تووشی نه‌خۆشیه‌کی سه‌خت بوو، که بۆ ماوه‌یه‌کی

زۆر له‌سه‌ر جینگا مایه‌وه‌و زیاتر له‌ سێ مانگ زمانی شکا، تا له‌ پۆژی

۱۹۸۹/۳/۹ له‌ نه‌خۆشخانه له‌ شاری عه‌مانی پایته‌ختی نه‌رده‌ن کۆچی دوا‌یی

کرد... رحمه الله - مامۆستا سەعید یەکیکە لە ئیخوانە سۆفیه کان، بەلام بە چاویکی کراوەو خواناسیەو، خالیش نییه لە هەندێ بیدعە... بەلام بە تەشکید بۆ خۆی مەدرەسە یەکی سەر یەخۆیەو بە دەردی شیخ زوھەیر الشاویشی بە پێوە بەری المکتب الاسلامی دەربارە ی دەلی: سەعید حەووا یەکیکە لەو داعیە سەرکەوتوانە ی ناسیومن، چونکە لە ماوە ی تەمەنیکی کەمدا، کە (۵۷) سال بوو توانی ئەو زانیاری و فیکرە ی هەیه تی بە خەلکیکی ئیجگار زۆری بگەینیت، ئەو هەموو نووسینە ی کە لەو تەمەنە ی خۆیدا نووسینی دەپالێون بۆ ریزی نوسەرە زۆر نوسەکانی سەردەم...

مامۆستا خوا لیتی خۆشبی خۆی لە نووسینەو ی ژیا نی خۆیدا نویییتی، کە عەرەم کەچی بە داخووە هەندیک ئیسلامی (کوردی دید قەومی) هەر دەلێن کوردە!!

پیشه کی وه رگیڤ

سه عید هه ووا - خوا لئی خۆشیی - خۆی ئەم زنجیره کتیبه (الله، الرسول، الاسلام) ی ناو نا وه (الاساس)، چونکه به بناغه سه ره کیه کانی تیگه یشتنی نیسلامی ده بیینی، ئەمەش بێگومان هەر وایه، چونکه تیگه یشتنی ئەو سی پوکنه سه ره کیه ی باوهر هه موو نیسلامه که یان له سهر داده مه زریته... ئەم زنجیره کتیبه هەر چهنده زیاتر له ۳۰ سال به سهر نووسین و بلاو کردنه و یاندا تیپه پریوه، به لام گرنگی و کاریگه ری خۆیان هەر ماوه و، (والله اعلم) هەر ده شیان میتیت، چونکه ئەم کتیبانه ئەو سی پوکنه هه م له پوی فیکریه وه ده خاته پو، هه م له پوی زانستی شه رعیه وه، بۆیه هەر به یه کیك له سه رچاوه کانی فیکری نیسلامی ده میتیته وه... ئەمه جگه له وه ی له هه ندیک شویندا نووسه ری گه وره دیدو بۆچونی خۆی ده رباره ی زۆر مه سائیلی نوێ پون کردۆته وه و ئیجتیهادی له هه ندیک باسی سه رده میشدا کردوه، که جیتی ریزه، چونکه په ی پێ بردنیک ی ورده... ئەمانه ش پالنه ری سه ره کیم بوون بۆ وه رگیڤانی بۆ کوردی...

بیستوومه که کتیبی یه کهم (الله) کراوه به کوردی و نووسینگه ی ته فسیر له هه ولیر بلاوی کردۆته وه، به لام وا ده زانم هیشتا کتیبی (الرسول) که ده سکاری نه کراوه، منیش ده میك بوو به شیکی (الاسلام) کهم کرد بوو به کوردی، به لام سالانیک ی زۆر تییدا وه ستام، ده ترسام ده ره قه تی وه رگیڤانه که ی نه یه م، یان ده ره فه تیم نه بیته و، خه لکیکی تریش نه یکات به کوردی، به و ئیعتیه باره ی من خه ریکیم، هه ندیک براش هه بون ساردیان ده کردمه وه و ده یانوت: که ی باوی ئەم جوړه کتیبانه ماوه؟! تا له م ماوه ی رابووردودا هیممه تیک ی ترم دایه وه بهر خۆم و که و ته وه پێدا چوونه وه ی و خه ریک بوون به وه رگیڤانی.

ئەو کەسەى بە چاوى ڕەخەى سەلەفیانەو بەروانیته سەعید حەووا، شەیتان وای
لێ دەکات هیچ کتیبیکی نەخوینیتەو! لە کاتی کدا ئەوانەى کە بەردەوام ڕەخەى
زۆر توندیان لە سەعید حەووا گرتووە - وەکو سەلیم اهلالی - ڕەخەیان لەم سێ
کتیبەى نەگرتووە، بەلکو لە کتیبی تری وەکو کتیبی (تربیتنا الروحیة)، کە لە
دیدیکی سۆفیانەو بەسى پەرەردەى نەفس و زیکرەکانى خۆى گەورە دەکات،
نەمەش بابەتیکە کە نێمەش ڕەنگە لایەنگیری هەندیک بوچوونى اهلالی بین
تییدا... بەلام بە راستى حەیفە موسوتمان لەسەر دێرە ڕەخەى کەسێک لە کەلە
پیاویکی ئاوا، خۆى مەحروم کات لەو هەموو روشنبیریى، کە سەعید حەووا
پێشکەشی کردووە... من گومانم لەوەدا نییە کە سەعید حەوواى ڕەحمەتى
مەدرەسەى کى سەرەخۆى ئیخوانییە، خاوەن دیدى ڕوون و هەلۆیستى پڕ جورئەت
و ئازایەتیی خۆیەتى...

کتیبی (الاسلام) هەکە زۆر گەورەیه، چوار بەرگی گەورەیه، نەمەى نێستا لەبەر
دەستى خوینەرانی بەرێزدایە (۸۵) لاپەرەى ئەسلى بەرگی یەكەمە، زیاتر لە ۱۰۰
لاپەرەى تری ماو، کە دەربارەى چوار پوکنەکەى ترە (نویژ، پۆژوو، زەکات، حەج)
کە (ان شاء الله) ئەوانیش دەخەینە بەر دەست، بەلام وامان بە باش زانى
خوینەرانی کورد ئەوێ کراوە بە کوردی، بێ بەش نەکەین، بە چاوەڕوان کردنى، تا
هەموو بەرگی یەكەم تەواو دەبییت...

خۆى گەورە سەعید حەووا بە بەهەشتى خۆى شاد کات و پاداشتى بداتەو
نێمەش و ئێوەش سەرکەوتوو بکات... ٭

نازاد نجم الدین

پیشه کی نوسەر

۱- نیسلام دینی هه موو پیغه مبه‌ران و نیرراوانی خوایه، هه‌ر له ئاده مه‌وه تا ده‌گاته په‌یامه‌کی محمد ﷺ که کۆتایی به‌ په‌یامه ئاسمانیه‌کان هیناوه. خوای گه‌وره - وه‌ک له قورئاندا ده‌رده‌که‌وێت - زۆر بایه‌خی به‌م راستیه‌ داوه‌و سوور بووه‌ له‌سه‌ر ڤوون کردنه‌وه‌ی. وه‌ک له‌سه‌ر زمانی نوح ده‌فه‌رموی: «وَأَمَرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ» یونس/ ۷۲ واته: فه‌رمایم ڤی دراوه، که له موسولمانان یم. له‌سه‌ر زمانی نیراهیم و نیسماعیلش ده‌فه‌رموی: «رَبَّنَا وَاجْعَلْنَا مُسْلِمِينَ لَكَ» البقره/ ۱۲۸ واته: خوایه بمانکه به‌ دوو موسولمانی خۆت. وه‌ له‌ راسپارده‌کی یه‌عقوبدا که بۆ کوره‌کانی کرد، ده‌فه‌رموی: «إِنَّ اللَّهَ أَصْطَفَىٰ لَكُمْ الَّذِينَ فَلَا تَمُوتُونَ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ» البقره/ ۱۳۲ واته: خوای گه‌وره دینی بۆ ئێوه هه‌لبێژاردوه، ده‌ ئێوه‌ش به‌ موسولمانیتی یم‌رن. له‌سه‌ر زمانی موسا ده‌فه‌رموی: «فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِنْ كُنْتُمْ مُسْلِمِينَ» یونس/ ۸۴ واته: مادام وایه‌و گه‌ر موسولمانن، پشت به‌و بیه‌ستن. که باسی ته‌وراتیش ده‌کات ده‌فه‌رموی: «يَحْكُمُ بِهَا النَّبِيُّونَ الَّذِينَ أَسْلَمُوا» المائده/ ۴۴ واته: ئه‌و پیغه‌مبه‌رانه‌ی که ته‌سلیم به‌ خوا بوون ئه‌وانه‌ حوکی ڤی ده‌که‌ن. له‌سه‌ر زمانی یوسفیش ده‌فه‌رموی: «تَوَقَّيْ مُسْلِمًا وَالْحَقَّقِي بِالصَّالِحِينَ» یوسف/ ۱۰۱ واته: به‌ موسولمانیتی یم‌رینه‌و به‌ ڤیاوچاکام بگه‌ینه. له‌سه‌ر زمانی سیحریازه‌کانی فیرعه‌ون - که باوه‌ریان به‌ پیغه‌مبه‌ریتی موسا هینا، فه‌رموی: «رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَقَّنَا

مُسْلِمِينَ) الاعراف/ ۱۲۶ واته: خویبه نارامی خۆتمان به سهردا ببارینه و به موسولمانیتی بمانینه. له سهر زمانی یاهوهر (حهواری) یه کانی دهروری عیسا ده فهرموئ: ﴿إِنَّمَا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ﴾ آل عمران/ ۵۲ واته: ئیمه باوه پمان به خوا هیناوه تۆش شاهیدی بده که ئیمه موسولمانین. له سهر زمانی شازنی سه به و (به لقیسی یه مهن) که باوه پری به خوا هینا، ده فهرموئ: ﴿وَأَسْلَمْتُ مَعَ سُلَيْمَانَ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ النمل/ ۴۴ واته: له گهل سوله یماندا بو خوی بهروه ردگاری جیهانیان موسولمان بووم. له دوعای پیاوچاکه که شدا ده فهرموئ: ﴿إِنِّي نَبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾ الاحقاف/ ۱۵ واته: خویبه پیاوچاک له وه چه و نه وه کهم دروست بکه، من تۆبهم کردووه و بو لای تۆ گهراومه ته وه و له ریزی موسولمانانم...

له هه دیسی سه حیجیشدا هاتوو که پیتغه مبهرد ﷺ ده فهرموئ: ((الانبياءُ إخوة، أبناءُ علات، أمهاتهم شتى ودينهم واحد)) دوو شیتخه که و نه بو داوود گپراویانه ته وه. واته: پیتغه مبهردان هه موویان برای یه کن، باوکیان یه که و دایکیان جیاوازه و دینه که شیان یه که. خوی گه و ره ده فهرموئ: ﴿شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ﴾ الشوری/ ۱۳ واته: خوی گه و ره له و یاساو نه حکامه دینیانه ی بو ئیوهش کردۆته بهرنامه که نووحی پی پاسپارد بوو، ههروه ها شهوش، که به وه حی بو خۆت و بو ئیبراهیم و موساو عیسا شی نارد، که: دینه که پایدار کهن و بیچه سپینن و له نیوان خۆتاندا جیاوازی و ناکۆکیان تی نه که ویت...

۲- نیسلام له پرووی زمانه وانیه وه مانای خو به دهسته وه دان و ته سلیم بوونه به
 خوی گه و ره، به جیه جی کردنی سه ریشکانه ی (اختیارانه) ی فرمانه کانی و به
 توخن نه که و تنی به ره ده لستیه کانی. نه مانه ش له وه حیدا دیاری کراون. هه ر که سیك
 دل و دهروونی له هه موو کاروباریکیدا ته سلیمی خوا بکات، نه وه به موسولمان
 ده ژمیتریت. پیغه مبه ران و نیرواوانی خوا له هه موو که سیك زیاتر خو یان ته سلیمی
 خوا کرد بو، بویه به به که مین موسولمان ده درانه قه لهم. خوی گه و ره ده فهرمووی:
 ﴿قَالَ سُبْحَنكَ بُنْتُ إِلَٰهَكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ﴾ الاعراب/ ۱۴۳ واته: ووتی
 (موسا فهرمووی): پاک و بی خه وشی بو تو، تو به م کردووه و په شیمان بوومه ته وه،
 من به که مینی موسولمانه کانم.

به بی نه م خو ته سلیم کردنه ش - که ده بی له هه موو هه لس و که و تی کدا
 ده ریکه ویت - که س به موسولمان ناژمیتریت، وه ک خوی گه و ره ده فهرمووی: ﴿فَلَا
 وَرَيْكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي
 أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا﴾ النساء/ ۶۵ واته: سویند به خوا که ت،
 باوه ریان دانا مه زریت و به موسولمان حسیب نابن تا تو نه که نه حاکم و داوهر له و
 کیشه و نا کزکیانه ی له نیوانیاندا پروو ده دات، جا که تو حوکت کردن هیچ گری و
 گزلیک له دل و دهروونیاندا نامینیت و نه و جا به ته و او ی خو ته سلیم ده که ن.

فرمانی خوی گه و ره ش به هوی وه حیه وه ده زانریت که پیغه مبه ری
 راستگومان ﷺ گه یان دویتی، دوی زانینی نه م راستیه ش خو ته سلیم کردن به خوا
 شتیکی ناسایی ده بیت، چونکه له ناخی موسولمانه که دا نه و قه ناعه ته ده چه سپیت
 که خوا ناگاداری هه موو زیانه و شاره زای سروشتی مروژه...

۳- مادام چاکسازی مروژه و راست کردنه وه ی په فتارو په وشتی به ته سلیم
 بوونیتی به خوی گه و ره، خواش هیچ نه ته وه یه کی نه هیشتو ته وه که نیرواوی خوی

بۆ نه ناردین، وهك خۆی ده فەرموی: «وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ» فاطر/ ۲۴
 واتە: نەتەوێ نیه پێغه مبه‌ریکی بۆ نه‌چوو بێت. هه‌روه‌ها ده‌فەرموی: «وَلَقَدْ
 بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ» النحل/ ۳۶
 واتە: پێغه‌مبه‌رمان بۆ هه‌سو نەتەوێهه‌ك ناردووێ تا پێیان راگه‌ینن كه هه‌ر خوا
 بپه‌رستن و توخنی تاغور نه‌كه‌ون. هه‌روه‌ها: «وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَسُولٍ إِلَّا
 بِإِلْسَانٍ قَوْمِهِ لِیُبَيِّنَ لَهُمْ» براهیم/ ۴ واتە: هه‌ر پێغه‌مبه‌ریكمان نارد بێت
 هه‌ر به‌ زمانێ گه‌له‌كه‌ی خۆی بووه‌ تا هه‌موو شتیکیان بۆ پوون بكاته‌وه.
 پێغه‌مبه‌ریش ﷺ ده‌فەرموی: ((أَنْتُمْ تُتِمُّونَ سَبْعِينَ أُمَّةً، وَأَنْتُمْ خَيْرُهَا وَأَكْرَمُهَا عَلَى
 اللَّهِ)) ترمذی گێڕاویتییه‌وه. واتە: ئێوه‌ ده‌فتاهه‌مین نەتەوه‌ن و لای خواش ئێوه
 چا‌ك‌ترین و به‌‌ڕێز‌ترینیان.

له‌ مه‌وه‌ هه‌له‌ی گومانی نه‌و كه‌سه‌مان بۆ پوون ده‌بیته‌وه‌ كه‌ ده‌لی: پێغه‌مبه‌ران
 ته‌نها بۆ چه‌ند نەتەوێهه‌ك هاتوون، بانگه‌وازه‌كه‌شیان هه‌ر بۆ چه‌ند ناوچه‌یه‌ك بووه‌!
 به‌لام پاستییه‌كه‌ی پێچه‌وانه‌ی نه‌مه‌یه. گه‌رجی ئیمه‌ خو‌شان پێغه‌مبه‌ری هه‌موو
 نەتەوه‌كان نازانین هه‌ر ته‌وانه‌ ده‌زانین، كه‌ خ‌وای په‌روه‌ردگار له‌ قورئاندا بۆی باس
 فەرمووین. بۆ نمونه‌ فارسه‌كان رایان وایه‌ كه‌ پێغه‌مبه‌ریکیان هه‌بووه‌ ناوی
 زه‌رده‌شت بووه‌، ئیمه‌ له‌وه‌ ده‌نیاسین كه‌ فارسه‌كان پێغه‌مبه‌ریان بۆ هاتوو،
 به‌لگه‌شمان نه‌و ئایه‌ته‌یه‌ كه‌ خ‌وای گه‌وره‌ تێیدا ده‌فەرموی: «وَإِنْ مِنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا
 فِيهَا نَذِيرٌ» فاطر/ ۲۴ واتە: نەتەوێ نیه پێغه‌مبه‌ریکی بۆ نه‌چوو بێت. هه‌روه‌ها
 قسه‌كه‌ی ئیبنو عبباس كه‌ ده‌لی: خه‌لكی ناوچه‌ی فارس كه‌ پێغه‌مبه‌ره‌كه‌یان
 كۆچی دوا‌یی كرد، ئیبلیس ناگه‌یه‌رستی لا پڕۆژ كردن.

۴- به دوو شت دهوتریت نیسلام :

* بهو دهق (نص) انه ی که خوی گهوره به وه حی بۆ پروون کردنه وهی دین به پیغه مبه راندا ناردویتییه خواره وه، نه وانیش ناشکرایان کردو وه بۆ خه لکیان پروون کردۆته وه.

* به کارو کرده وه کانی مرۆڤیکی موسولمان، که به نه ندازه ی پتیوست باوه رو خۆبه خوا ته سلیم کردنی تیدا هاتیته دی .

نیسلامیش به پتی مانای یه که م پاده ی زۆری و فراوانی له پیغه مبه ری که وه بۆ پیغه مبه ری کی تر جیاوازه، به لام هه مرویان سه رچاوه کانیان یه که. بۆیه نهو نیسلامه ی بۆ موسا هاتو وه فراوانتره له وهی بۆ نووح هاتو وه. چونکه خوی گهوره ده باره ی ته وراته که ی موسا ده فرموی: ﴿ وَكَتَبْنَا لَهُ فِي الْأَلْوَابِ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ مَوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِكُلِّ شَيْءٍ ﴾ الاعراف/ ۱۴۵ واته: خوا فرمانی به موسا دا، که له سه ر ته خته قوپی سووره وه کراوه، په یامه که ی - که ده باره ی هه موو شتیك و نامۆزگاری هه موو بۆ نه یه کی تیدا بوو - بنووسیته وه. نیسلامه که ی محمد ﷺ له نیسلامی پیغه مبه رانی تر فراوانتره، چونکه پیغه مبه رانی پیش نهو - سه لامی خویان لی بیّت - هه ر یه که بۆ گه لی خۆی هاتو وه، به لام محمد ﷺ بۆ هه موو مرۆڤایه تی هاتو وه په یامه که شی بۆ هه موو کات و شوینیك و بۆ هه موو نه وه ی مرۆڤایه تی گشتیه. نه مه ش نه وه ی پتیوست کردو وه که په یامه که ی نه م له هی نه وانی تر به رفراوانتر بیّت. نه وه تا خوی گهوره له باسی قورناندا فرمویه تی: ﴿ وَزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ بُيُوتًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴾ النحل/ ۸۹ واته: نهو قورنانه ی بۆ مان ناردویت، پروون کردنه وه ی هه موو شتیکی تیدایه و پینمایی و به زه یی و مژه دیه بۆ موسولمانان...

۵- به پیامه کدی محمد ﷺ کۆتایی به په یام کۆتایی به په یامی و پیغه مبهرایه تی هات، بۆیه خوی گه و ره رینمایي نیمه ی بۆ شه وه کردووه، که له سه ر پښازی نیراوانسی خوا برۆین: ﴿أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هَدَىٰ اللَّهُ فَيُهْدِيهِمْ أَقْتَدَ﴾ الانعام/ ۹۰ واته: نه وانه نه وانه که خودا رینمایي کردوون، تۆش له سه ر رینماو رینماو نه وانه برۆ، هه روه ها ده فه رموی: (يُرِيدُ اللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ) النساء/ ۲۶ واته: خودا رینمایي تان به ره و رپښازی نه وانه ی پيش خۆتان ده کات (رپښازی پیاوچا کان) نه وه ی پتویست بوو ییت له رپښاز و پرۆگرام و سیستم، خوی گه و ره بۆ ته و او کردوون: ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ المائدة/ ۳ واته: نه مپۆ دینه که تانم بۆ ته و او کردن و به ره ی خۆم به ته و او ی به سه ر تاندا رشت و رازیم ئیسلام دین (به رنامه ی ژبان) تان بییت.

پیغه مبه ر ﷺ ده فه رموی: ((مَثَلِي وَمَثَلُ الْأَنْبِيَاءِ قَبْلِي كَمَثَلِ رَجُلٍ بَنَى بَيْتًا فَأَحْسَنَهُ وَأَجْمَلَهُ إِلَّا مَوْضِعَ لَبَنَةٍ مِنْ زَاوِيَةٍ مِنْ زَوَايَاهُ فَجَعَلَ النَّاسُ يُطَوِّفُونَ بِهِ وَيَعْجَبُونَ لَهُ وَيَقُولُونَ: هَلَّا وُضِعَتْ هَذِهِ اللَّبَنَةُ، فَأَنَا تِلْكَ اللَّبَنَةُ وَأَنَا خَاتَمُ النَّبِيِّينَ)) بوخاری و مسلم گپراویانه ته وه. واته: نموونه ی من و پیغه مبه رانی پيش من وه که نه وه وایه: کابرایه که خانویه کی زۆر جوان و ریک و پیک دروست کرد بییت، ته نها جیگه ی خشتیک نه بییت له گۆشه یه کی خانوه که دا به به تالی ماییتته وه، ئینجا که خه لکی به ده و ره ی خانوه که دا بین و بچن و له خانوه که سه رسام بن، به لام بۆ خشته نو قسانه که بلین: نای خۆزگه نه و خشته ش له جیتی خۆی دا بنرایا ته وه، نه وه من نه و خشته م، منیش کۆتا پیغه مبه رم ..

له بهر تهواویتی نیسلامه، که داوا له کومه لگدی مروځایه تی کراوه، که شوین نیسلام بکهون، بویه به میش هموو دینه کانی تر کوتایان پی هاتووه، نیر له مه به دواش هدرگیز شهریه تیکی تر دوا نیسلام نایه ت، وه ک خوا ی گه وړه ده فدرموی: ﴿مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَكِن رَّسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ﴾ الاحزاب/ ۴۰ واته: خو محمد ﷺ باوکی که سیك له نیوه نه بوو، هدر نیراوکی خوا بوو، که کرا به کوتای پیغه مبران. یان: ﴿قُلْ يٰٓأَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُم جَمِيعًا﴾ الاعراف/ ۱۵۸ بلی: خه لکینه من نیراو ی خوام و بو هدر هموو نیوه نیراوم. هدر وه ها: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا﴾ سبا/ ۲۸ تۆمان بو هموو خه لکی ناردووه تا هم مژده ده ر بیست هم ناگادارده ر. ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ الانبیاء/ ۱۰۷ واته: تۆره حمه تیت و نیمه بو هموو جیهانمان ناردوو بیت ﴿وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾ ال عمران/ ۸۵. هدر وه ها: ﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ﴾ ال عمران/ ۱۹ واته: ناین لای خوا هدر نیسلامه .

هدر که سیك شوین پیغه مبر ﷺ نه که ویت گومراو سدرگه ر دانه و حه تمدن سدری به ده تاره ت ده چیت. بویه پیغه مبر ﷺ ده فدرموی: ((والذي نفسي بيده، لا يَسْمَعُ بِي أَحَدٌ مِّنْ هَذِهِ الْأُمَّةِ، يَهُودِيٍّ وَلَا نَصْرَانِيٍّ ثُمَّ لَا يُؤْمِنُ بِالَّذِي أُرْسِلْتُ بِهِ إِلَّا كَانَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ)) نيمامی موسليم گيړاو تييه وه. واته: بهو که سدی گیانی منی به ده سته، هدر که سیك له م نه ته وه یه (تهو نه ته وه ی وه لامی په یامی پیغه مبر ﷺ ده داته وه) په یامه که ی بیستیت - جوله که بیت یان مه سیحی - نه گره باوه یم پی نه هیئتیت، نه وه جیگای ناگری دۆزه خه... خوا ی گه وړه ش

ده فەرموی: ﴿وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ
الْمُؤْمِنِينَ تُولَّهِ مَا تَوَلَّىٰ وَتُصْلِهِ جَهَنَّمُ ۖ وَسَاءَتْ مَصِيرًا﴾ النساء/ ۱۱۵ واتە:
ئەو کەسە ی بە ئاراستە یەکی پێچەوانە بە ئاراستە ی پێغەمبەر ﷺ بچوێتەو و
پێبازیکی تر - جگە لە نایبەنە کە ی ئەو - بۆ ژیا نی بگرتتە بەر، یان پێبازیکی تری
غەیری پێبازی موسوڵمانان لە ژیا نی دا بگرتتە بەر، یان سیستەم و بەرنامە یەکی تری
غەیری ئیسلام بچەسپێتت، ئەو کەسە کافەر و دەخوێتە دۆزەخ و بە نەمری هەتا
هەتایە لە ناگری دۆزەخدا دەمێنێتەو و چارەنووسی زۆر خراپ دەبێت. یان
ده فەرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ
اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُوا نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا
بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا﴾ النساء/ ۱۵۰ واتە: ئەو کەسانە ی کافرن و باوەریان بە خوا
پێغەمبەرەکانی نەهێناو و دەیانەوێت جیاوازی بگەنە نێوان باوەر هێنان و دەئێن
باوەر بە هەندێک پێغەمبەر و پەیام دەهێنن و باوەر بە هەندێکی تر ناهێنن و
دەیانەوێ پێگایەکی تر لە نێوانی کافر بوون و موسوڵمان بووندا بدۆزنەو! ئەوانە
بەراستی کافری تەواون...

ئەو ئیسلامە ی بۆ پێغەمبەرانی پێشوو هاتبوو بیر چوونەو، لێیان لادراو یان
زیادەیان خراوتە سەر، ئال و گۆریان بەسەردا هاتوو، خالە سەرەکیەکانی
هەقخوازیان لێ سەراوتەو و ناهەقییان خراوتە جێ، شوێن کەوتوو کانیشیان
لەسەر ئەو گۆراوانە پەرورەدە کران، بۆیە وا وێڵ و گومران جا ئیدی ئەو گۆران و
لادانە لە باسەکانی عەقیدەدا بوو بن، یان لە دروشمی خواپەرستی، یان لە
باسەکانی ئەحکامی شەریعەت و چۆنیەتی رەفتار... ئەگەر ئێمە زانیان و لەو
دەنیایا بووین، کە غەیری قورئان کتیبێکی تری ئاسمانی بە سەلامەتی نەماو و،
فەرماشتەکانی پێغەمبەرمان بۆ پاک بوو و وەرستەکانی کەوتنە بەر دەستمان،

ئەو كاتە زیاتر ھەست دەكەین كە مەزھەبی بۆرزگار بوونی لە كێشەكانی دەبێت
 پێگای تەسلیم بە خوا بگرێتە بەر، پێویستە شوێن محمد ﷺ بکەوێت. ئەگەرچی
 مەزھەبی لەمەدا خۆ سەرپشك (موخەییەر) نییە و غەیری نیسلا میس ھەرچی
 بیروباوەرو بەرنامەو ئاینیکی تر بگرێتەر بەر لێی وەرناگیرێت... خۆی گەورە
 دەفەرموی: ﴿يَا أَهْلَ الْكِتَابِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَى فَتْرَةٍ مِّنَ الرُّسُلِ
 أَن تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ
 شَيْءٍ قَدِيرٌ﴾ المائدة/ ۱۹ واتە: ئەو خاوەن کتێبە ئاسمانیەکان و پێغەمبەرە کە مان
 ھاتە لاتان، دواي ئەوێ ماوێە کە وەحی خوايی بپاوە (نێوان عیسا و محمد
 سەلامی خوايان لێ بێت) دوايی لە پۆزی قیامەتدا نەلێن: مۆدەرێک یان ئاگادار
 دەرێکمان نەدی بۆمان بێت! کەس نەھات تا پەيامی خوامان پێ بگەنێت! و
 مۆدەدەر و ئاگادار کەرە وەمان بۆ ناردن، خوا بەسەر ھەموو شتێکدا بەتوانایە.

۶- ئەو نیسلا مەدی کە پێغەمبەر ﷺ بانگەوازی کەمی بۆ دەکردە و بە ھۆی
 قورئان و سوننەتەکانی پێغەمبەرە و ﷺ دەزانرێن، شارەزا بوونیش لە سوننەت
 شارەزا بوونی رێساکانی زانستی ھەدیس دەخوازێت کە زانا رەخنەگرەکانی ھەدیس
 (نقاد الحدیث) دایان رشتوو.

نیسلا پێنمایەکی تەواو گشتگیری ھەموو ژيانی مەزھەبی، چونکە خۆی
 کردگار و کارزان کردویتی بە بەرنامە کۆمەڵگە مەزھەبی، ئەو بە زانستی
 خۆی وای بۆ داڕشتوون کە ھەموو کونجیکی ژيانیان بگرێتەو، ھێچ مەسەلەیک لە
 بوون و گەردوون و ژياندا نەماوە نیسلا رای خۆی لەسەر نەدا بێت و پێناسە
 ھەقیقەتی ئەو شتێ پون نەکردبێتەو، بە دەرخستنی ماھییەتی شتەکان بە
 کاریگەریان، ئینجا بە ھەلوێستی راست وەرگرتن بەرامبەریان... ئەو ھەلە و،
 ھەرپامە، ئەو شتە جائیزە، ئەوێ تریان ناشیت، ئەمە فەرزە، ئەویان سوننەتە...

نیتر نه مانه له همر لایه نیکی ژياندا بن: عه قیده بن یان په رستن، مامه له بن یان په فتار، سیاست بن یان تابوری، کومه لایه تی بن یان لایه نه کانی جهنگ و ناشتی، یاسا دانان بن یان جی به جی کردنیان... خوی پدروه ردگار ده فهرموی: ﴿وَزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تَبَيَّنَّا لِكُلِّ شَيْءٍ﴾ النحل/ ۸۹ واته: قورنانه که ی که بومان ناردوویت پروون کردنه وهی هه موو شتیکی تیدایه. ههروه ها ده فهرموی: ﴿وَقَفَّصِلَ كُلِّ شَيْءٍ﴾ یوسف/ ۱۱۱ واته: باسی هه موو شتیکی به دوور و دریژی تیدایه... همر شتیکیش له قورنات و سوننه تدا نه بیت (وه کو نه وهی پاش ته و او بوونی نه وان ده رکه و تبیت) نه وه زانایان راو بوچوونی خویانی له سر ده دن... رای نه وانش همر له و ریسا گشتیان وه دیت که قورنات و سوننه ت خویان دایان پرشتوه، نه مه ش موجه هیده کان ده یزان^۱..

له قورنات و سوننه تدا هه موو باسه کانی عه قیده و خواپه رستی و کیسه کانی سامان و مال و کیسه ی کومه لایه تی و جهنگ و ناشتی و کیسه کانی یاسا دانان و جیبه جی کردنیان و، ههروه ها کیسه کانی پهروه ده و ناراسته و زانستی و فیړکردن، یان حوکم و ده سلات... هه مووی دیاری کراون، زانا شهرعناسه کان (الفقهاء) نه م باسانه یان بو چندین خانه پولین کردوه وه کو: باوه پ، خواپه رستی، په فتارو په وشت، سه وداو مامه له، سزاکان.

کیسه کانی حوکم و ده سلات داریتی له خانه ی باوه په یئنانندان، باسه کانی نویزو پوژو و حج و زه کات وان له خانه ی خواپه رستیدا، سه وداو مامه له ش دابه ش

۱- نه و زانا شهرعناسانه ن، که حوکمی شهرعی له سر شتی نوی ده دن و یان مانای ده قه کان رووتر لیک ده ده نه وه، وه کو حوکم و فه توای پیسه وایانی به ریژی وه کو نه سحابه کان و تابعینی وه کو هه سنی به سری و نه وزاعی، یان چوار پیسه و ناسراوه که: نه بو حنیفه و مالیک و شافعی و نه محمد بن حنبل یان نه وانه ی دواي نه وان وه کو نیمامی نیبنو ته پیسه و نه و ناستانه... (و).

دەبنووه بۆ پێنج بازنەى تر: سامانداری، هاوسەریتى، ناکۆكى، ئەمینداری، میرات... سزاكانیش پێنجن: تۆلە سەندنەوه، سزای دزی، سزای زینا، سزای پاشگەز بوونەوه لە ئیسلام، سزای تۆمەتبار کردنى خەڵكى بە داوین پیسی^۱...

۷- پێغه مبه‌ر ﷺ به‌ زۆر شیوه‌ پێناسەى ئیسلامى کردووه، هەندیک کەس لەم پێناسە جۆر بە‌جۆرانەى پێغه مبه‌ر ﷺ باش تێنە‌گە‌یشتوون، چونکە پێغه مبه‌ر ﷺ زۆرجار پێناسەى کۆ (الکل)ى بە‌ بە‌شیک (الجزء) کردووه، بۆ ئەوه‌ى گ‌رنگى ئەو بە‌شە دەست نیشان بکات. وه‌ک دە‌فه‌رموی: (الحج عرفه‌ة)^۲ واتە: حج کردن بریتییە لە‌ پ‌اوه‌ستانه‌کەى ک‌یوى عه‌ره‌فات. ب‌یگومان پ‌اوه‌ستان لە‌ سەرچ‌یاى عه‌ره‌فات و لە‌ پ‌ۆژى عارفه‌دا هەموو ح‌ج‌ه‌کە‌ نییه‌، بە‌ل‌کو بە‌شیکى ح‌ج‌ه‌، بە‌لام لە‌بەر گ‌رنگى ئەو پ‌وکنه‌ پێغه مبه‌ر ﷺ ناواى دەرپ‌ریوه‌، ک‌ه‌وا بوو چ‌ۆن ن‌ه‌گ‌ه‌ر ک‌ه‌سێک ب‌ل‌یت: حج کردن بریتییە لە‌ پ‌اوه‌ستانی سەر شاخى عه‌ره‌فات بە‌ ه‌له‌ دا دە‌چ‌یت، ه‌ەر بە‌و شیوه‌یه‌ش ه‌ەر ک‌ه‌س وا ب‌زان‌یت ئیسلام بریتییە لە‌ چ‌ەند باس‌یکى پ‌ه‌رس‌تن بە‌ ه‌له‌دا چ‌ووه‌...

با چ‌ەند پێناسە‌یه‌کى ناوا بۆ ئیسلام به‌ئ‌ینن‌ه‌وه، تا زیاتر مە‌سه‌له‌کە‌ پ‌وون ب‌یت‌ه‌وه:

پێناسەى یه‌کەم: تە‌ل‌ه‌ى ک‌ور‌ى عوبه‌یدو‌الله دە‌گ‌یر‌یت‌ه‌وه‌ ک‌ه‌ ((جاء رَجُلٌ إلى رسولِ الله صلى الله عليه وسلم يسألُ عن الإسلام فقال رسول الله صلى الله عليه

۱- پ‌روانه ک‌ت‌یبى (حاشیه ابن عابدین).

۲- نوسەر بە‌پ‌ه‌حه‌مت ب‌یت لە‌ پ‌ه‌راویژدا دەرپ‌اره‌ى ئەم ح‌د‌یسه نووسیو‌یتى: (أخرجه أصحاب السنن ورمز السيوطي لصحته)، ح‌د‌یسه‌ک‌ه‌ش رواه الخمسة وابن حبان والحاكم، نیل الأوطار (إعلاء السنن ۱۸۲/۱۰-۱۸۳) لە‌ ر‌یوایه‌تى ت‌ریشدا ه‌اتووه: (الحج عرفه‌ة) رواه الترمذي عن عبدالرحمن بن يعمر، سوفیانی ک‌ور‌ى عوبه‌یننه‌ دە‌فه‌رموی: ئەمە‌ ر‌است‌ترین ح‌د‌یسه سوفیانی س‌ه‌ور‌ى گ‌یر‌ای‌یت‌یه‌وه‌...

وسلم: خمس صلوات في اليوم والليلة فقال هل عليّ غيرهنّ؟ قال لا إلا أن تطوّع وصيام شهر رمضان فقال: هل عليّ غيره؟ فقال: لا إلا أن تطوع وذكر له رسول الله صلى الله عليه وسلم الزكاة، فقال: هل عليّ غيرها؟ قال لا إلا أن تطوع قال فأدبّر الرجل وهو يقول: والله لا أزيد على هذا ولا أنقص منه، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: أفلح إن صدّق ههنا شمس زانكا نى حديدس جگه له ترمذی گیراویانه تەوہ^۱. واته: پیاوێك هاته خزمەت پیغەمبەر ﷺ پرسى: نیسلام چییە؟ ئەویش فەرموی: نیسلام بریتییه له پینج نوێژ له شهو و پوژیکدا. کابرا ووتی: غەیری ئەوە هیچی ترم لەسەر نییه؟ فەرموی: نا، مەگەر خۆت له زیاده هى تر بکەیت. نیتەر کابرا پوڤیشت، به دەم پوڤیشتنەو هه دهیووت: نه لهوه زیاتر دهکەم نه لیشى کەم دهکەم. پیغەمبەریش ﷺ فەرموی: ئەگەر راست بکات سەرکەوتوو دەبیّت، یان ئەگەر راست بکات دەچیت بەهەشتەو، یان گەر راست کات خوێ و باوکیشى سەرکەوتوو دەبن.

١- هەدیسه که له بوخاریدا له / کتاب الایمانه ژماره (٤٤) و له موسلیمشدا بهم شیوهیه: عن أنس بن مالك قال: نهينا أن نسأل رسول الله صلى الله عليه وسلم عن شيء فكان يعجبنا أن يجيء الرجل من أهل البادية العاقل فيسأله ونحن نسمع فجاء رجل من أهل البادية فقال: يا محمد أتانا رسولك فزعم لنا أنك تزعم أن الله أرسلك قال: صدق، قال: فمن خلق السماء قال: الله، قال: فمن خلق الأرض قال الله قال: فمن نصب هذه الجبال وجعل فيها ما جعل؟ قال: الله قال: فبالذي خلق السماء وخلق الأرض ونصب هذه الجبال الله أرسلك؟ قال: نعم. قال: وزعم رسولك أن علينا خمس صلوات في يومنا وليلتنا. قال: صدق، قال: فبالذي أرسلك الله أمرك بهذا؟ قال: نعم. قال: وزعم رسولك أن علينا زكاة في أموالنا. قال: صدق، قال: فبالذي أرسلك الله أمرك بهذا؟ قال: نعم. قال: وزعم رسولك أن علينا صوم شهر رمضان في سنتنا. قال: صدق، قال: فبالذي أرسلك الله أمرك بهذا؟ قال: نعم. قال: وزعم رسولك أن علينا حج البيت من استطاع إليه سبيلاً. قال: صدق، قال: ثم ولي. قال: والذي بعثك بالحق لا أزيد عليهن ولا أنقص منهن. فقال النبي صلى الله عليه وسلم: (لئن صدق ليدخلن الجنة).

پیناسه‌ی دووهم: مه‌عاویه‌ی کورپی حیده ده‌لّی: عهرزی پی‌غه‌مبه‌رم ﷺ کرد (پی‌م ووت): تۆو نه‌و خوای په‌روه‌ردگاره، نه‌وه خوا تۆی به چیه‌وه بۆ نیت‌مه ناردووه؟! فه‌رمووی: ((بالاسلام) به نیسلا‌مه‌وه. ووتی: نیشانه‌کانی نیسلا‌م چیه؟ فه‌رموی: ((أَنْ تَقُولَ: أَسْلَمْتُ وَجْهِي إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَتَحْلَيْتُ، وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، كُلُّ مُسْلِمٍ عَلَى مُسْلِمٍ مُحَرَّمٌ، أَخَوَانِ نَصِرَانٍ، لَا يَقْبَلُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ مُشْرِكٍ بَعْدَمَا أَسْلَمَ عَمَلًا، أَوْ يُفَارِقَ الْمُشْرِكِينَ إِلَى الْمُسْلِمِينَ)) نه‌سائی گێ‌راوی‌تیه‌وه^۱. واته: نه‌وه‌یه که بلّی: پروم کردۆته خواو خۆم ته‌سلیم به‌و کردووه، نینجا نوێژ بکه‌یت و زه‌کات بده‌یت، هه‌موو موسولمان له موسولمانان هه‌رامه، چونکه دوو برای پشتیوانی یه‌کترین، هیچ کرده‌وه‌یه‌کی نه‌و که‌سه گێ‌را نای‌ت، که دوا‌ی موسولمان بوونی کافر بی‌تیه‌وه، یان دوا‌ی نه‌وه‌ی کۆمه‌لی کوفری به‌جی هیش‌ت و هاته‌ پێزی موسولمانانه‌وه، بگه‌ریت‌ه‌وه بۆ سه‌ر کوفر...

پیناسه‌ی سی‌یه‌م: له پی‌غه‌مبه‌ره‌وه ﷺ ده‌گێ‌رنه‌وه، که فه‌رموویه‌تی: ((الاسلام ان تشهد أن لا اله الا الله وأن محمدا عبده ورسوله وتقيم الصلاة وتؤتي الزكاة وتصوم رمضان وتحج البيت إن استطعت اليه سبيلا))^۲ واته: نیسلا‌م نه‌وه‌یه، که بریار بده‌یت هیچ په‌رستراوی‌ک نییه شایانی په‌رستن بی‌ت، ته‌نها خوای گه‌وره نه‌بی‌ت، بریاریش بده‌یت، که محمد ﷺ نێ‌رراوی خوایه‌و نوێژ بکه‌یت و زه‌کات بده‌یت و رۆژووی په‌مه‌زان بگرت، که توانای هه‌جت بوو بیکه‌یت.

پیناسه‌ی دوا‌ین، سه‌رده‌می پیناسه‌کانی تهره، چونکه هه‌موو نه‌وانی تر ده‌گریت‌ه‌وه خۆو پیناسه‌ی هه‌موو نیسلا‌می به پیناسه‌ی به‌شێ‌ک کردووه، بۆ نه‌وه‌ی گرنگی نه‌و به‌شه‌ ب‌خاته‌ روو، به‌لگه‌ش بۆ نه‌وه هه‌دیسی‌کی سه‌حیحی تهره، که نه‌م پینچه به‌ روکنه‌کانی نیسلا‌م داده‌نیت. پی‌غه‌مبه‌ر ﷺ له هه‌دیسی‌کدا، که نین

۱- صحیح النسائي / الالباني ذمارة (۲۴۰۸).

۲- هه‌ر پینجیان - جگه له بوخاری - گێ‌راویانه‌ته‌وه.

عومەر ده گپرتتهوه: ((إن الاسلام بنى على شهادة ان لا اله الا الله وأن محمدا عبده ورسوله وإقام الصلاة وإيتاء الزكاة وحج البيت وصوم رمضان)) نىمامى موسلىم و ترمىزى^۱ واته: نىسلام له سر پىنج شت دامه زراوه: برپار دان، كه هيچ پهرستراوئك نيه شايانى پهرستن بيت، جگه له خواى گه وره برپار دان، كه محمد ﷺ نيرراوى خوايه، نوښت كردن، زه كات دان، حج كردنى مالى خوا، پوژوى په مه زان.

نهم حه ديسه وا باسى شه ده كات، كه نىسلام له سر شهو پىنج روكنه دامه زراوه، كهوا بوو شهو پىنج روكنه پاينه، كو له كهى نىسلامن، نهك هه موو نىسلامه كه. گهرچى هه موو كاتيك كه ره ستهى پىكهاتهى پاينه كانيش هه ره لهو كه ره ستانهن، كه خانووه كه يان لى دروست ده كريت

كه يه كيك ده لى: فلان خانوو له سر چوار پاينه دامه زراوه، شهو ده گه پىنيت كه چوار پاينه هه و خانوويه كيان له سر بنيات نراوه. شه گهر يه كيك وا تىبگات، كه تنهها پاينه كان هه و به وانيش به تنهها ده لىن كو شك و ته لارى ته واو، به هه له دا ده چيت، نىسلاميش هه و ايه... هه ره كهس به لگهى ده وى با قورشان بكاته وهو سه رنجى بدات. شهو كاته ده پىنيت، كه له گه ل باس كردنى نهم پىنج پاينه دا، باسى خوو رهوشت و كاروبارى سياست و بارو دؤخى كو مه لايه تى و ناشتى و جهنگ و خيږخوازى و شه رخوازى كرده وه. يان هه ره شهو نده به سه بو ده رځستنى هه لهى شهو بوچوونه، كه كتيپيكى شهرع (فيقه) بكاته وه و سه يري سه رياسه كانى كات، شهو سا ده پىنيت له گه ل باسى نهم پاينه دا باسى پهرستن و سه وداو مامه لهو فه رمان په وايى و جيهاد و ميراث و هاوسه ريتى و ده يان تهوهره باسى تر ده پىنيت، يان شهو نده به سه هه لهى شهو بوچوونه بخرىته روو، كه كتيپيكى وه كو سه حيحى

۱- پړوايه تى تريشى هه يه وه كو: (بنى الاسلام على خمس شهادة ان لا اله الا الله وإقام الصلاة وحج البيت وصوم رمضان) رواه احمد وابو يعلى والطبراني في الكبير والصغير واسناد احمد صحيح.

بوخاری ته ماشا بکات، که نهک هدر باسی خواپه رستی تیدایه، بهلکو سهدان
 حه دبسی له باسی کرپن و فروشتن و بهلیندان و سیاست و کۆمه لایه تی و رهوشتی
 له خو گرتوه...

کهوا بوو نهم پینچ روکنه هه موو نیسلامه تیه که نین، بهلکو پایه ی نیسلامن و
 کۆشکی نیسلامه که یان له سهر وه ستاوه...

کهوا بوو نیسلام بناغه شهو خانووشه، بناغه که روکنه کانن، خانوه که ش
 نه حکامه نیسلامیه کانن.

که دیراسه یه کی نیسلام ده کهیت، ده بیینی پرۆگرامیکی سهر به خۆی سیاسه تی
 خۆی هه یه، که له روانگه ی سهر به خۆی خۆیه وه، ته ماشای نیشتمان و ده سه لات و
 سهروه ری یاساو رپیازی کار و شورواو حوکم ده کات. ده زگای راپه راندن و
 دابه شکردنیکی کارگێری سهر به خۆی خۆی هه یه.

که دیراسه ی نیسلام ده کهیت ده بیینی بهرنامه یه کی سهر به خۆی کۆمه لایه تی
 خۆی هه یه، که له روانگه ی نه وه ته ماشای مروؤ (ژن و پیاو) و خیزان و ژیا نی
 کۆمه لایه تی و تیگه یشتن لییان ده کات.

که دیراسه ی نیسلام ده کهیت ده بیینی کۆمه لیک پیتسای سهر به خۆی تایبه تی
 خۆی بۆ رهوش و رهفتار هه یه، که له سهر زه مینه ی نه وانه وه رپیازیکی واقیعی و
 پروون بۆ هه لئس و کهوتی موسولمانان داده رپۆیت.

که دیراسه ی نیسلام ده کهیت ده بیینی پرۆگرامیکی سهر به خۆی خۆی بۆ
 فیترخوازی هه یه، که جیهانی پی ناوه دان ده کاته وه... که نهک هدر نکولئ له پۆوی
 دوا یی ناکات، بهلکو ناشه یتیت فهرامۆش بکریت، چونکه هه موو لایه نه کانی نهم
 پرۆگرامه ته وواو دارپۆراوه کهم و کورتی و لارو ویری تیدا نییه، نه زیاده وه ی

تیدایه نه شلگیرى، هیچ شتیکی گرنگیش له ژياندا نابینیت، نیسلام هه‌لۆیستی په‌سەندى سروشتی به‌رامبەر نه‌نواند بیټ.

که دیراسەى نیسلام ده‌که‌یت ده‌بینى پرۆگرامیکی سەربازى سەربه‌خۆى خۆى هەیه، نامانج و ناماده‌سازى دیاره‌و پروونه، نه‌خشەى دامەزراو و چۆنیەتى هینانه دى نامانج و شیوازی مەشق و سیستى گوپراپە‌لتى و ملکه‌چى و په‌یوه‌ندى نه‌ندامە سەربازیه‌کان له‌ ناو خۆیان و به‌ خە‌لکى و ده‌وله‌تیه‌وه هەمووى وا دارشتوه، که شوپین که‌وتوانى نیسلام هەمیشه‌ چاویان له‌ ناسۆى بلندی پێشکه‌وتن و فه‌راهەم هینانى هیمنى و ناسوده‌یى بیټ بۆ کۆمه‌لگه‌که‌یان...

که دیراسەى نیسلام ده‌که‌یت ده‌بینى سیستى تایبه‌تى خۆى بۆ بارى دارایى و ئابورى هەیه، چ له‌ بارەى رێکخستیانوه بیټ، چ له‌لایەنى چاره‌سەرى کێشه‌کانى به‌ خاوه‌ن بوون، یا مه‌سه‌له‌کانى خە‌زینەى ده‌وله‌ت و پارسە‌نگ راگرتنى هاتوو رۆیشتوو، یان پێسا گشتیه‌کانى مامه‌له‌ى بازرگانى نیوان ده‌وله‌تى نیسلامى و ده‌وله‌تانى تر...

بەم شێوه‌یه کێشه‌یه‌ک نابینى له‌ کێشه‌کانى کۆمه‌لگەى مرۆفایه‌تى که نیسلام حوکمیکی سەربه‌خۆى خۆى تیدا نه‌دابیت، کۆشکى نیسلامیش - که له‌سەر پایه‌کانى دامەزراوه - بریتیه‌ له‌ سه‌رجه‌مى ئەم حوکمانه‌...

ده‌بیټ بەم شێوه‌یه له‌ هە‌دیه‌سه‌که‌ى نیه‌ن عومەر - خوا لییان پازى بیټ - تیبیگه‌ین (هە‌دیه‌سى: بنى الاسلام ع‌لى خمس...) ده‌بیټ له‌بەر رۆشنایى ئەم هە‌دیه‌دا له‌ هە‌دیه‌سه‌کانى تریش تیبیگه‌ین، ئەوه‌شه مه‌به‌ستى خواى په‌روه‌ردگار، که فه‌رموویه‌تى: ﴿وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ﴾ النحل/ ۸۹ واتە: قورئانی‌که‌مان بۆ ناردووێته‌ته‌ خواره‌وه، که

پون کردنه‌وهی هه‌موو شتیکی تیدا‌یه‌و رینمای‌ی و به‌زه‌یی و مژده‌یه بۆ موسولمانان...

۸ - ئەمه ئەو ئیسلام‌یه، که خوا فرمانی به مرۆفایه‌تی داوه شوینی که‌ون و کاروباری دنیاو پۆزی قیامه‌تی خۆیانی له‌سه‌ر دامه‌زرینن، به‌لام ده‌پرونی مرۆفایه‌تی - به پتی سروشتی خۆی - هه‌ز به ئەرك کیشان ناکات، هه‌ز ناکات سنوور بۆ هه‌زو ناره‌زووه‌کانی دیاری بگریت، نایه‌وێت هیچ به‌ربه‌ستیک پێ له هه‌وه‌س و نه‌وسی بگریت! با ئەو سنوو‌رو پێ یگرتن و به‌ربه‌ستانه له سوودی خۆشی بن. بۆیه خ‌وای گه‌وره ئە‌وه‌ی له‌سه‌ر ئەو که‌سانه هه‌رز کردوه، که هه‌ق‌خ‌وا‌زن و با‌وه‌پ‌یان به به‌رنامه‌که‌ی خ‌وای گه‌وره هه‌یناوه، ده‌بی‌ت ئە‌وان مرۆفایه‌تی وا رابه‌ینن، که ملکه‌ج و گوێ‌را‌یه‌لی ده‌سه‌لاتی خوا بن، ئەم رابه‌ینانه‌ش به فرمان کردن به چاکه‌و به‌ره‌ه‌لستی کردن له خراپه‌و به جیهاد کردن ده‌بی‌ت.

فرمان کردن به چاکه‌و به‌ره‌ه‌لستی له خراپه، ده‌بی‌ت کاریکی به‌رده‌وام بی‌ت، ته‌نانه‌ت د‌وای دامه‌زراندنی ده‌ول‌ه‌تی ئیسلامیش، جیهادیش هه‌ر وه‌هایه، نه‌ویش ده‌بی‌ت هه‌ر به‌رده‌وام بی‌ت، تا ئەو ساته‌ی شه‌ریعه‌ته‌که‌ی خوا له هه‌موو جیهه‌ک ده‌چه‌سپینریت، خ‌وای گه‌وره ده‌فرم‌وێ: ﴿وَقَتِّلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ﴾ البقرة/ ۱۹۳ واته: ک‌وش‌تاریان له‌گه‌لدا بکه‌ن تا ئەو کاته‌ی فیتنه نامی‌نی‌ت واته: (خه‌لك ناچار کردن له‌سه‌ر هه‌لگه‌رانه‌وه له ئیسلام) تا به‌رنامه‌ی هه‌موو ژیان هه‌ر شه‌ریعه‌ته‌که‌ی خوا ده‌بی‌ت به‌س... هه‌روه‌ها ﴿تَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا قَتِّلُوا الَّذِينَ يَكُونُكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلِيُجِدُوا فِيكُمْ غَلْظَةً﴾ التوبة/ ۱۲۳ واته: ئە‌ی ئە‌و که‌سانه‌ی با‌وه‌پ‌تان هه‌یناوه، ئەو کافرانه پی‌ش‌تر بکوژن، که لی‌تانه‌وه نه‌زیکن، با توندو تی‌ژی‌تان تیدا به‌دی که‌ن.

نهم سى بنه مایه: (فهرمان به چاکه و به رهه لستى له خراپه و جیهاد) نهو لایه نگرانده، که له خودی خه لکیدا هه و به سوودن بۆ به رقه رار کردنى نیسلام، هه رچهنده خوای گه وره خوی داوای چه سپاندنى نیسلامی کردووه و هه تهن خویشی لایه نگرى نهو کاره یه. به لām نهم سییه ده بنه زه مینه خوشکهره ده سته پیکى پیاده کردنى نیسلامه تی، هه رچهنده گرانیشن، به لām داواکاریه کی سروشتی مرؤف و مرؤفایه تین. چونکه کاتیک نیسلام که نار ده خریت، نا نارامی بال ده کیشت به سه ر هه موو مرؤفه کاند. غه زه ب و سزای دنیا و قیامه تی خوایش له ولاره بوه ستیت، که نه غامی لادان و پادانى نایینه که ی له ده سه لات و حوکم بۆته هوی توره کردنى خوای گه وره.

له بهر گرنگی نهم سى بنه مایه ده بینیت، که پیغه مبه ر ﷺ زورجار پیناسه ی نیسلامی به مانه کردووه. به ززار له پیغه مبه ره وه ﷺ ده گپرتیه وه، که فهرمویه تی: ((الإسلام ثمانية أسهم: الإسلام سهم، والصلاة سهم، والزكاة سهم، والصوم سهم، وحج البيت سهم، والأمر بالمعروف سهم، والنهي عن المنكر سهم، والجهاد في سبيل الله سهم، وقد خاب من لا سهم له))^۱ واته: نیسلام ههشت پشکه، ههشت به شه: به شیکی نیسلامه تییه، به شیکی نوژه، به شیکی زه کاته، به شیکی پۆزووه، به شیکی حه جی مائی خوایه، به شیکی تری فهرمان کردنه به چاکه و به شیکی تریشی به رهه لستى کردنه له خراپه، جیهادیش به شیکه، داماو نهو که سه یه که بى به شه...

۱ - سه نه ده که ی (حَسَنٌ لِّغَيْرِهِ) یه بپوانه صحیح الترغیب والترهیب/ نیمامی مونزیری/ توژیینه وه ی شیخی نه لبانی/ ۷۴۱. هه ندیک که ووتوویه نه مه هه دیس نییه و فهرمایشتی حوزیه یه ی کورپی یه مانه، نه یان پیکاره. (و).

الحاکم له پیغه مبهروه علیه السلام ده گپړتیه وه، که فرمویه تی: ((الإسلام أن تعبد الله لا تشرك به شيئا وتقيم الصلاة وتؤتي الزكاة، وتصوم رمضان، وتحج البيت، والأمر بالمعروف، والنهي عن المنكر، وتسليمك على أهلک، فمن انتقص منهن شيئا فهو سهم من الإسلام يدعه، ومن تركهن کلهن فقد ولی الإسلام ظهره))^۱ واته: نیسلام نهو هیه، که خوا بپدرستیت و هاوۀ لئې بؤ په یدا نه که یت، نویژ بکه یت، زه کات بده یت، پړوژی په مہزان بگریټ وحج بکه یت، فرمان بکه یت به چاکه، بدره لستی بکه یت له خراپه، سلاو بکه یت له مال و مندالئې خوت، هر که سینک شتیکی له مانه کم کرده وه نهو وازی له به شتیکی نیسلامه که هیناوه، هر که شیش وازی له هه مووی هینا، نهو پستی له نیسلامه که کردووه ..

چاکه: وشه یه کی گشتییه و هه موو نهو شتانه ده گپړتیه وه، که شه ریعتی نیسلام داوای ده کات، یان پتی پی ددهات، یان ناهیلټ خه لکی لپی نزیک ببنه وه، یان داوای کوټایی پته یتنانی ده کات، وه کو حه رام یان (بوغزینراو) (مه کروه) ... که واته چاکه بریتییه له نیسلام و روکنه کانی، خراپه ش بریتییه له له نیسلام لادان له حوکمی پایه کان و که شکه که شی، له بهر نهو هیه که نهرکی سهره کی موسولمانان نهو هیه، که نیسلامه که سهرخن، تا تنه نا نهو حوکمیان بکات، ناو نیشانی حوکمی نیسلامیش نهو هیه، که خوی گه وره ده باره ی فرمویه تی: ﴿وَلْيَنْصُرُوا اللَّهَ مَن يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾ (۱۰) الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَاللَّهُ عَنِيبُهُ الْأُمُورِ﴾ الحج / ۴۰-۴۱ واته: خوا نهو که سانه سهرده خات، که وشه (نایینه که) ی

۱- الحاکم له نهو هوریره وه گپړاوتیه وه و ده باره شی فرمویه تی: (صحيح على شرط البخاري) واته: سه حیه و به پتی مہرجه کانی بوخارییه.

خوا سەردەخەن، خوا خاوەن ھێژەو بێ وێنەییەو بەسەر ھەموو شتێکدا زالە. ئەو کەسانەی کە ئەگەر خوا لەسەر زەمین جێگیریان کات (بە گرتنە دەستی دەسەلات و حوکم) پارێزگاری نیسلا مەتی دەکەن و ھێژو دەسەلاتی ی شەرخوازی ناھێلن و دەست درێژی ناکەن و نوێژ دەکەن (بۆ یاد کردنی بەردەوامی خۆی گەورە و راپەراندنی شەریعەتەکەیی) و زەکات دەدەن (تا خۆیان لە پەزیزی و کۆمەلگەکیان لە ھەژاری بپاریژن) و، فەرمان بە چاکە دەکەن و بەرھەڵستی لە خراپە دەکەن و (ئالای خێرخوازی لە جیھاندا بە ھەکنەو) کۆتایی ھەموو کاروباریکیش ھەر بۆ خوا دەگەرێتەو.

نوێژ کردن: نیشانەی ئەوێ، کە دەوڵەتەکیان دەوڵەتیکی خوا وێستییە.

زەکات دان: نیشانەی ئەوێ، کە دەوڵەتەکیان دەوڵەتیکی دادی خواییە.

فەرمان بە چاکە کردن: نیشانەی ئەوێ ھەموو چاکەیک لە وڵاتەکیاندا لە بەردەواییە.

بەرھەڵستی لە خراپە کردن: نیشانەی ئەوێ، کە ھەموو خراپەیک لە دەوڵەتەکیاندا لە نوشوستیادیە.

ئەمانەش ھەموو نیشانەی ئەو، کە ئیسلام لەسەر بناغەو کۆشکی خۆی دامەزرێو.

لەبەر پۆشنایی ئەمەدا کە باسما کرد، دوو پێناسەکەیی دوایین، کە لەسەرەو ھێنما نەو. ئەوێ بەزراو الحاکم، پێناسەیی ئیسلام دەکەن بەو بەشە گەرنانەو، کە تییدا ھەن، ئەگەر چی دیسان ھەردووکیشیان پێناسەیی ھەموو ئیسلامەکیان ھەر نەکردووە، چونکە ئیسلام - وەکو زانیما - لەو زیا ترە لەوێ، کە ئەو دوو پێناسەیی ھەمووی باس کەن، چ جایی یەکیکیان بە تەنھا...

چونکه پیناسه‌ی یه‌که‌م له‌گه‌ل باس کردنی پوکنه‌کاندا، باسی سی بنه‌ماکه‌ی کرد، که لایه‌نگری به‌رقه‌رار کردن و پیاده‌کردنی نیسلامن، نیسلام له‌وه‌ش زیاتره، هه‌روه‌ها له‌وه‌ش زیاتره، که پیناسه‌ی دووهم تی‌که‌ه‌ل‌کیش له‌گه‌ل یه‌کی‌ک له‌په‌وشته‌کانی موسولمان باسی کردووه، که ده‌بی‌ت له‌گه‌ل مال و مندالی خۆیدا چۆن بی‌ت! که بی‌گومان نه‌میش له‌به‌ر گرنگی نه‌و سیفه‌ته په‌وشتی‌یه.

نهم دوو پیناسه‌یه - وه‌کو بینیمان - بریتی نه‌بوون له‌هه‌موو نیسلام.

هه‌دیسه‌که‌ی عومهری کورپی خه‌تتاییش (ﷺ) هه‌ر له‌م پوانگه‌وه‌یه، که ده‌ی‌گێڕته‌وه: ((بینما نحن عند رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ذَاتَ يَوْمٍ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعْرِ لَا يَرَى عَلَيْهِ أَثَرَ السَّفَرِ وَلَا يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ وَوَضَعَ كَفَيْهِ عَلَى فَخْذَيْهِ وَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتَقِيمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا. قَالَ صَدَقْتَ. فَعَجَبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ! قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ؟ قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ؛ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ قَالَ صَدَقْتَ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ؟ قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ السَّاعَةِ؟ قَالَ: مَا الْمَسْتَوِلُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَاتِهَا؟ قَالَ: أَنْ تَلِدَ الْأُمَّةُ رِبْتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْخِفَاءَ الْعِرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاةَ الشَّاةِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبَنِيَانِ! ثُمَّ انْطَلَقَ فَلَبِثْتُ مَلِيًّا ثُمَّ قَالَ: يَا عُمَرُ أَتَدْرِي مَنِ السَّائِلُ؟ قُلْتُ: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ. قَالَ: فَإِنَّهُ جَبْرِيلُ أَتَاكُمْ يَعْلَمُكُمْ دِينَكُمْ)) متفق عليه. واته: که له‌خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ردا ﷺ دانیشتبوین، له‌په‌ر پیاوی‌ک هات پۆشاکه‌که‌ی به‌ری زۆر سپی بوو، مووی سه‌ه‌ری زۆر په‌ش بوو، هیچ ناسه‌وارێکی سه‌فه‌ری

پیوه دیار نه‌بوو (وهك تۆزو خوڭ و ماندوویی و تینویتی) که‌سیشمان نه‌مان ده‌ناسی، چووه خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ر ﷺ هه‌ردوو نه‌ژنۆی نا به هه‌ردوو نه‌ژنۆی پیغه‌مبه‌ره‌وه ﷺ، هه‌ردوو له‌پی ده‌ستی خسته‌سه‌ر هه‌ردووک پانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ، ئینجا پرسى: ئه‌ی محمد، ئیسلامم بۆ باس که، فه‌رمووی: ئیسلام نه‌وه‌یه به‌پیار به‌هیت که هیچ شتێک نییه‌ شایانی په‌رستن بێت بێجگه‌ له‌ خواى گه‌وره، به‌پیار به‌هیت، که محمد ﷺ به‌نده‌و نیراوی خوایه، نوێژ بکه‌یت و زه‌کات به‌هیت و پۆژوی په‌مه‌زان بگه‌یت، نه‌گه‌ر توانات هه‌بوو ده‌جى مالى خوا بکه‌یت، کابرا ووتى: راست کرد، پیمان سه‌یر بوو، که لیشى ده‌پرسیت و ده‌شلێت راست کرد! ئینجا ووتى: ئه‌دى باوه‌ر هێنان چۆنه‌؟ فه‌رمووی: نه‌وه‌یه که: باوه‌ر به‌ خوا به‌ فریشه‌کانی و به‌ کتیبه‌کانی و به‌ نیراوه‌کانی و به‌ پۆژی دواى وه‌روه‌ها به‌ خیره‌شهری قه‌ده‌ر به‌یئیت. کابرا ووتیه‌وه: راست کرد! ئینجا ووتى: ئه‌دى چاکه‌ چیه‌؟ فه‌رمووی چاکه‌ نه‌وه‌یه، که وا خوا په‌رستیت، که هه‌ر وه‌کو نه‌وه‌ی بیبینیت، خۆ نه‌گه‌ر تۆش نه‌و نه‌بینیت، نه‌و تۆ ده‌بینیت، ئینجا ووتى: ئه‌دى که‌ی ئاخ‌ر زه‌مانه‌؟ فه‌رمووی: نه‌و که‌سه‌ی لێی ده‌پرسن زان‌تر نییه‌ له‌و که‌سه‌ی ده‌پرسیت. پرسى باشه‌ نیشانه‌کانی چیه‌؟ فه‌رمووی: نه‌وه‌یه که‌ جاریه‌و که‌ نه‌یزه‌ک ناغای خو‌یان لێ بییت و پێ په‌تى و په‌ش و روت و شوانى مه‌ر، کۆشک و ته‌لاریان زۆر به‌رز که‌نه‌وه‌و شانازیان پیوه‌ بکه‌ن!

پاشان که‌ کابرا پۆشیت من هه‌ر له‌ جێی خۆم چه‌قیم! پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رمووی: عومه‌ر (رضی‌الله‌تعالیه‌ عنیه)، ده‌زانى نه‌وه‌ کێ بوو ده‌پرسی؟ ووتم: خواو پیغه‌مبه‌ری خوا ده‌زانن، فه‌رمووی: نه‌وه‌ جویره‌ئیل بوو، هاتبوو، ئایینه‌که‌تان فیر کات...

هه‌ندیک که‌س له‌ پرسته‌ی (هاتبوو ئایینه‌که‌تان فیر کات) و تێ ده‌گه‌ن، که‌ ئایینی ئیسلام هه‌رمووی نه‌و سێ باسه‌یه! بێگومان نه‌مه‌ هه‌له‌ تینگه‌یشتنه‌،

چونکه پيسای ناسایی تیگه یشتن نه وه یه، که هه موو نه زانراو ټک (نکرة) له پرسته ی نهری (نفی) دا ده بیته وه به باسیکی گشتی. به لام هیچ زانراو ټک (معرفه) له پرسته ی (مثبت) دا ناییت به باسی گشتی... کهوا بوو هه دیسه که ی پیغه مبه ر ﷺ نه وه ی، که (نایینه که تان فیتر کات) مانای نه وه نییه، که کوو به شه کانی هه موو نایینه که تان فیتر ده کات! به لکو هه ندیکله نایینه که تان تان فیتر ده کات.

نه گهر که سیټک کتیبیکسی شهرع (فقهی نیسلامی) بخوینیتته وه، نیمه لیتی به رسین: نهری چی ده خوینیتته وه؟ بلیت: نیسلام، وه لامه که ی راسته، به لام خو ناشکرایه، که نیسلام له کتیبیکسی شهرع ناسی فراوانتره. یان نه گهر که سیټک بابه تیکسی شهرع بخوینیت، لیتی به رسین: نهری چی ده خوینیتته وه؟ بلیت: شهرع، وه لامه که ی راسته، به لام خو نهو، هه موو شهرعه که ناخوینیت. یان ناخوینته وه. ناماژه ی هه دیسه که ش ههر بهو جوړه یه...

نه گهر به وردی ته ماشای هه دیسه که بکه ینه وه ده بینین: چاکه کردن بریتیه له باوهر هینان، باوهر هینانیش بالترین پله یه، وه کو پیغه مبه ر ﷺ ده فرموی: ((أَفْضَلُ الْإِيمَانِ أَنْ تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ شَاهِدُكَ حَيْثُمَا كُنْتَ))^۱ واته: باشرین باوهر نه وه یه، که بزائیت له ههر کوئی بیت خوا ده تبینیت ..

شش روکنه که ی باوهر پش ده که ونه نیو چوارچیوه ی شایه تمانه وه، وه کو له مه ودوا - إن شاء الله - پونی ده که ینه وه. کهوا بوو هه دیسه که ههر روکنی یه که می پونکرده وه (که یه کیکه له روکنه کانی نیسلام) به لام به شتو ده کی به رفراوانتر...

۱- نوسر خو ی - په حمدتی خوی لی بیت - ده باره ی سه نه ده که ی نوسیویتی: (ضعیف ولكن معناه صحيح. راجع الطبراني في حلية الاولياء). منیش چه ندن کرد سه نه دی نهو ریوایه تم نه دوزیه وه به لام له هه دیسیکی تری (هه سن) دا ده فرموی: ((أَفْضَلُ الْإِيمَانِ أَنْ تَعْلَمَ أَنَّ اللَّهَ مَعَكَ حَيْثُمَا كُنْتَ)) حدیث حسن (و).

پوکنه کانی نیسلامیش - وه کو بینیمان - به شیکن له نیسلام، نهك هه موو نیسلامه كه، كهوا بوو له وهی سهره وه ده گهینه نه وهی كه :

۱- نیسلام عه قیده كه له شایه تمان و پوکنه کانی باوهر هیناندا ده رده كه ویت .

۲- نیسلام خواپه رستنه، نه میس له نوژیو زه كات و پژوو هه جدا ده رده كه ویت.

نهم دوو خالەش نیسلامن ..

۳- نیسلام خانوویه كهو له سهر نهم پوكنه دروست بووه، نه مهش لهو پرژگرامه نیسلامیهاندا ده رده كه ویت، كه بۆ ژیان داریژراون، وهك پرژگرامی سیاسی و ئابوری و سهربازی و رهوشتی و كۆمه لایهتی و فیترخوازی و... هتد. ۶

۴- نیسلام چهند بنه مایه کی لایهنگری ههیه، كه بۆی ده بنه پربازی دامه زراندن وهك فرمان به چاكه و به رهه لستى له خراپه و جیهاد كردن. نه مانه غهیری لایهنگره خواپه كانن، كه بریتین له سزای سروشتی و سزای دنیایی و قیامهتی خواپى، كه له دنیا دا جارى وا ههیه له قههرو غهزه بیدا ده رده كه ویت، له پژوی دواپیشدا له بههشت و دۆزه خه كیدا...

كهوا بوو نیسلام بریتیه له:

* بنه ما لایهنگره كان: فرمان به چاكه و به رهه لستى له خراپه و جیهاد و حوكم و سزا خواپه كان

* بیناكه: سیستم و بهرنامه كانی ژیان (بهرنامه ی سیاسی، بهرنامه ی ئابوری، بهرنامه ی سهربازی، بهرنامه ی فیترخوازی، بهرنامه ی رهفتار و رهوشت، بهرنامه ی كۆمه لایهتی).

* روکنه کان: نوڙ، زه کات، پڙو، حج، شایه تمان (نهمیش بریتیه له باوه)
هیتان به خواو به فریشته کان و به په یامه ناسمانیه کان و پیغه مبه ران و پڙی
دوایی و قده ر.

۹- هرچی له نیسلام ترازا جاهیلیه ته، چونکه بهرامبه ر هر به شیکی
نیسلامه تی جاهیلیه تی که هیه، نابینیت پیغه مبه ر ﷺ که نه بو زه ری غه ففاری
بینی تانه ری رهش پینستی له کابرایه کی تری موسولمان ددهات، پیی فهرموو:
(اَنْكَ اَمْرُوْ فِیْكَ جَاهِلِیَّةٌ) بوخاری و موسلیم گپړاویانه ته وه، واته: تو کابرایه کیت
هیتتا جاهیلیه ت تیدا ماوه! یان نه و نایه ته ی، که خوا ی گه وره ده فهرموو:
(وَلَا تَبْرَحْ نَبْرَجَ الْجَاهِلِیَّةِ الْاُولٰٓئِ) الاحزاب / ۳۳ واته: خوتان به ده ستوری
جاهیلیه تی پینشو پروت مه که نه وه. کهوا بوو خوداپوشینی نافرته
نیسلامه تییه و پروت و سفوریشی جاهیلیه ته. عومهری کوری خه تتابیش (ﷺ)
ده فهرموو: ((اِنَّمَا تَنْقُضُ عُرٰی الْاِسْلَامِ عُرُوَّةً اِذَا نَشَأَ فِی الْاِسْلَامِ مَنْ لَمْ یَعْرِفِ
الْجَاهِلِیَّةَ)) نیامی نه محمد. پایه به پایه ی نهم نیسلامه به وه تی که ده چیت، که
کهسانی وایینه پیش، که جاهیلیه تیان نه ناسیبیت.

نیسلام به هه موو لقه کانیه وه بهرامبه ر جاهیلیه ت ده وه ستیتته وه، چونکه
هه موو به شیکی نیسلام زانستییه و خوییه و هه موو شتیکی گرتوته وه، هرچی
فیکرو ره وشت و ره فتاریک له گه ل نیسلامدا یه کاندگیر نه بیتته وه و بهرامبه ری
بوه ستیتته وه جاهیلیه ته، چونکه له زانینیکی که مه وه هاتوه، زانینی سنورداری
مروڅ خوی! قابیلش نییه هر حه زو هه واو هه وه س و نه وس و نه فسی خوی
تی که ل بووه، بویه زورجار هر ناپه سه ندییه و به په سه ند ده ناسرینریت، یان چه و ته و
به دروست ده دریتته قه لهم!!

نیسلام بهرنامه‌یه کی ته‌واوی گشتگیری بی له‌ک‌یه، جاهیلیه‌تیش که‌م و کورته‌و ناته‌واوه، مرؤفیش سه‌رپشکه (موخه‌بیره) له وه‌رگرتنی نیسلام یان جاهیلییه‌ت، خ‌وای گه‌وره ده‌فرموی: ﴿إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا﴾ الانسان/۳ واته: نیمه هه‌ردوو ریگا که‌مان نیسانی مرؤژ داوه، نه‌ویش سه‌ربه‌سته ده‌توانیت پتی شوکرانه بژی‌ری هه‌لبژی‌ریت یان کوفرانه بژی‌ری، که‌یفی خ‌ویه‌تی.

زۆر جار هه‌ندی‌ک که‌س پ‌ی‌بازی راستییان لی بزر ده‌بیت، یان گومان له راستیه‌که ده‌که‌ن، به‌ تایبه‌تی، که ده‌بینن وا خه‌ل‌کانیک له‌سه‌ر پ‌ی‌بازی جاهیلیه‌تیشن و خووپه‌وشتیشیان به‌رزه! یان هه‌ق‌خ‌وازن و له زۆر هه‌لس و که‌وتیاندا پارسه‌نگن! ناوو سه‌رکه‌وتنیش له دنیا‌دا وه‌ده‌ست ده‌هینن! به‌لام ه‌وی نه‌مه ناگه‌ریت‌ه‌وه بۆ نه‌و دیده جاهیلیه‌ی هه‌یانه، به‌ل‌کو بۆ نه‌و لایه‌نه نییسلامیه‌ی که‌وتۆته ناو جاهیلیه‌ته، که یانه‌وه، نه‌و لایه‌نانه لای هه‌ر که‌س و له هه‌ر کوینه‌ک ده‌رکه‌ون هه‌ر جوانن، خ‌ۆ خه‌ل‌ک‌یش که ده‌که‌ویت‌ه شوین جاهیلیه‌ت حه‌تمه‌ن هه‌ندی‌ک لایه‌نی جوانی تیدا به‌دی ده‌کات. به‌لام هه‌ر نه‌و که‌سانه، گه‌ر له نیسلام شاره‌زا بن، ده‌بینن نیسلام هه‌ر هه‌موو جوانی نه‌و به‌رانه‌ی جاهیلیه‌تی له خ‌ۆ گرتوه بی نه‌وی هه‌له‌و په‌له‌ی نه‌وانی که‌وتبیت‌ه سه‌ر، چونکه نیسلامه‌تی سه‌رجه‌می چاکه‌و خ‌یر‌خ‌وازی و په‌وشت به‌رزیه...

هه‌بوونی نه‌و چهند جوانیه نییسلامیه له جاهیلیه‌تیکدا، شتیکی سروشتیه، له‌وانه‌یه نه‌نجامی‌کی کارتی‌کردنی نه‌و ژیرییه بیت، که خ‌وای گه‌وره به مرؤفی به‌خشیوه، یان سه‌ره‌نجامی نه‌و په‌فتاره پ‌ۆحیه پاکه بیت، که خ‌وای گه‌وره کردیه سروشتیکی جوانی مرؤژ! نه‌وی که ده‌ره‌قی فرمویه‌تی: ﴿رَبِّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ﴾ الحجر/۲۹ واته: من له پ‌ۆحی خ‌ۆم فوم پیدا کردوه... نه‌و پ‌ۆحه تایبه‌تیه‌یه،

که خوای گه‌وره دروستی کردوو کردی به‌بهر ئاده‌مدا، ئینجا بۆ ریز لێنانی ده‌فه‌رموی: پۆ‌حی خۆم... ئیتر له‌مه‌وه - نه‌و که‌سانه‌ی سروشت و پۆ‌حیان پاک ماوه - شتی چاک و خراپ با‌شتر لێک جیا ده‌که‌نه‌وه، ورد‌تر ده‌توانن نه‌و شتانه هه‌لا‌وتێرن، که بۆ شارستانی‌تی و خزمه‌تی مرۆ‌فایه‌تی سوود به‌خشه. به‌لام مرۆ‌فایه‌تی به‌ی به‌هه‌موو شتیکی شار‌اوه‌ نابات، هه‌ر نو‌ق‌سانه‌و له‌ زۆر لایه‌نی ناسینی ژیان و گه‌ردوون و جیهانی خودی مرۆ‌فایه‌تی نابیت، نه‌مه‌ جگه‌ له‌ پێ‌ناسه‌ی حق و راستی، جگه‌ له‌ ده‌یان نه‌خۆشی و لاسه‌نگی ده‌رونی و هه‌وه‌سبازی و ئاره‌زوو مه‌ندی نه‌م و نه‌و، کۆ‌ی هه‌یه‌ له‌م هه‌موو به‌ربه‌ست و که‌نده‌لانه - دوور له‌ وه‌حی خوا‌یه‌وه - ده‌رچیت...

بۆ دُنیا بون، جاریکی تریش نه‌وه‌ی و تمان دووباره‌ی ده‌که‌ینه‌وه: که به‌لێ ئیمه‌ش ده‌لێین: ژیری زۆر شتی چاک و رێک پێک ده‌بینیت، به‌لام نه‌مه‌ نه‌وه ناگه‌ینیت، که بڕوامان وا بیت نه‌وه‌ی ژیری ده‌رکی پێ ده‌کات، هه‌ر نه‌و راسته‌و گومانی تیدا نییه. نا، راسته‌ ژیری له‌ سنوری دیاری کراوی خۆیدا زۆر جار هه‌ق به‌ هه‌ق ده‌بینیت، یان شتی که وه‌کو هه‌قیقه‌تی خۆی ده‌بینیت، یان زۆر شت به‌ چاک و راست و داد پێ‌ناسه‌ ده‌کات، به‌لام هه‌قنه‌ ده‌بیت وه‌حی خوا‌یی بڕیاری له‌سه‌ر بدات، وه‌حی خوا‌یی ده‌بیت شایه‌تی له‌سه‌ر راستی دید و پێ‌ناسه‌کانی ژیری بدات، چونکه نه‌وه‌ی، که هه‌قیقه‌تی هه‌موو شتی که ده‌زانیت و به‌ی به‌هه‌ر هه‌موو شتی که ده‌بات خوای په‌وره‌دگارو زانایه، خوا له‌ پۆ‌حی خۆی فوی به‌م مرۆ‌فه‌دا کردووه، خوا نه‌می فێر کردووه، به‌لام نه‌و زانینه‌ی به‌م مرۆ‌فه‌ داوه به‌ قه‌ده‌ر تواناو قابیلیه‌تی خۆیه‌تی، نه‌ک نه‌وه‌نده زۆر بیت بۆ دارشتمی دید و رێبازی کارو به‌پۆ‌یه‌بردنی هه‌موو کۆمه‌لگه‌ی مرۆ‌فایه‌تی هه‌ر به‌کار بیت... نه‌وه‌یان ماف و نه‌رکی خوای گه‌وره‌یه، چونکه نه‌و کردگارو کارزان و کار‌جوانه نه‌و هه‌رگیز هه‌له‌ نا‌کات.

مەھەستەمان لەم قەسەنە ئەو شتەنە نەپە، كە دینە ژۆر تاقی كەردنەووە و لە پێی سەلماندنەو ماھییەتیان پون دەبیتەو، چونكە ئەمەیان ئیسلام پیری لەسەر داووە موسولمانانیشی بۆ ھاندازە، بەلكو مەھەستەمان لە پێساكانی پەرورەدەو ئاراستە كەردنی دەرشتنی پەرەشت و پەرەتاری مەرۆفە، كە دەبیت بە شێوەیەك بێت لەگەڵ یاسا و پێسا گەردوونەكاندا یەك بگرتەو...

خوێندنی یەك پێكھاتە ی لەشی مەرۆف، پێویستی بە تێكۆشانێ زانیەك، یان چەندین زانی پەسپۆر شەرەزا بۆ ماوہیەكی زۆر ھەبە، تەنەت جاری وا ھەبە دیراسە ی سێلێك، یان بچوكتەر پێویستی بە پەنجی چەندین زاناو پەسپۆر و ماوہی تەواو ھەبە، دەرۆنی مەرۆف و ھەست و سۆزی، یان پەبەندە ی بەستەن و پارسەنگ پوانین و... ھتە، ھەمووی ھەر پێویستی بە پەنجی پەسپۆران و شەرەزایان و كاتی تەواو ھەبە، تا ئەنجامیەكی راست وەدەست بێت.

ھۆكانی تۆوی توخم و بۆماوہی (وراشە)، كە لە باوكەو بۆ مەندال و نەوہەكانی دەگۆزێنەو، ھۆ زەمینیەكان، ناو و ھەوا، كۆمەلگاو گۆرانكارەكانی ناوی، باری كۆمەلایەتی بەو ھەموو لایەنە تێكچەرژاوو ئالۆزەبەو كە ھەبەتی!

ھەر كەسێك لەقە باسێك لەمانە ی سەرەو بھۆتێت و زۆر زۆر شەرەزا تێیاندا بێت، ھەردەتوانێت پە ی بە نەپەنەكانی ئەو باسە ببات، كە خۆی تێیدا تاییەتەند بوو، ئەمما بێت و بپەوێت بەرنامە ی ھەموو لایەنەكانی ژيانێ كۆمەلگە ی مەرۆفایەتی بۆ خەلكی دەرپێوێت، ھەتەن بە نوقسانێ دایدەپێوێت. شتیەكی ئەستەمە مەرۆفە بتوانێت پە ی بە ھەموو لایەنی مەرۆف و مەرۆفایەتی ببات و ھەموو شتیەك لە ھەموو شتیەك بزانێت!

گرمەن كۆمەلێك زانا ھەر یەكەیان بەشێکیان لە ژيانێ مەرۆف وەرگرت و كەوتنە تۆزێنەو، سەرەنجام دەبینیت ھەر یەكەیان شەرەزای بەشێكەو لە زانیاریەكی لای

نهوانی تر بی به شه، بویه هر حوكميَك بۆ هه موو ژيان دابنيت هر نو قسان ده بيت، نه گهر هر يه كه شيان لای خۆيه وه به پيی تايبه تمه نديه كهی خۆی ديدو تيروانيی خۆی کرده بهرنامه و پيوره، حه قه ن هی هر هه موويان به يه كتر ده كي شيرين و نهو خالانهی، كه هاوبه شی نيوان هه موويان نين كي شه دروست ده كه ن. بویه خوی گه و ره ديارى كردنى بهرنامه ی ژيانى مرۆشى نه داوه ته ده ست كه س، چونكه هر نهو ده زانیت و هر نهو يش ده توانیت و هر نهو يش نهو مافه ی هه يه، چونكه هر نهو هه مووانى دروست كردوه، واشى كردوه، فهرمو شيه تی، هر كه س شوين بهرنامه كه ی من نه كه ويّت، هه رچيه كه ی تر بگريته بهر ليی قبول ناكريت و له دنيا و تاخيره تيشدا زه ره رمه ند ده بيت.

دواى نه مه ده ليتين:

كهوا بوو له عه قیده ئيسلام و جاهيليه ت هه يه، له په رستندا ئيسلام و جاهيليه ت هه يه، له فير بوون و فير كردندا ئيسلام و جاهيليه ت هه يه. له خو ره وشتندا ئيسلام و جاهيليه ت هه يه، له سيا سه تدا ئيسلام و جاهيليه ت هه يه، له شه رو ناشيدا ئيسلام و جاهيليه ت هه يه...

له هه موو بر گه سيا يه كدا ئيسلام و جاهيليه ت هه يه...

له هر چيه كه هه قخوازى هه بوو، نه وه ئيسلام له ويتيه، بهر ژه وه ندى مرۆ له كو ي بيت، ئيسلام يش له ويتيه، نهو جيه ي بهر ژه وه ندى مرۆشى لي نييه جاهيليه ته، بهر ژه وه ندى راستى مرۆ شيش به شه ريه ته كه ی خوا ده پيورت...

جاهيليه تی عه قیده و په رستن و ري ياز، پي سترين و دژوار ترين جاهيليه تن، بویه نه گهر كه سيك چه ند ره قتاريكي جاهيليانه بكات، به لام عه قیده كه ی راست ماييت، خوی گه و ره ليی ده بوريت، به لام نهو كه سه ی كه هه له و په له له عه قیده و په رستن و ري يازه كه يدایه، خوی گه و ره ليی نابوريت، با ره وشت و ره قتاريشى

ئیسلامیانه بیټ، خوای گه وره ده فەرموی: ﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ﴾ النساء/ ٤٨ واتە: خوا لە هاوێ بۆ خوا بریار دان خوێش نابێت، ئەما گوناخەکانی تر، ئەو خوای گه وەر بۆ هەر کەسیکی حەز بکات لێی دەبوری٢٢...

خوای پەروەردگار ئەم ئیسلامی بە تەواو کاملی ناردوو، هەر کەس وەری بگرت ئەو موسوڵمانە، هەر کەسیکی بەشیکی وەرگرت و وازی لە لایەنەکانی تری هینا، ئەو ئیسلام و جاهییلیەتی تێکەڵ یە ک کردوو: ﴿وَأَخْرَوْا أَعْرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخَرَ سَيِّئًا﴾ التوبة/ ١٠٢ واتە: هەندیکی تریان دانیان بە تاوانی خۆیاندا نا، کە کردەوی چاکیان تێکەڵ بە کردەوی خراب کردوو...

ئەو کەسە باوەری بە ئیسلام هەیە ئەو موسوڵمانە، مادام کە تاوان دەکات زوو پەشیمان دەبێتەو تۆبە دەکات، چونکە دەزانیت حەقخوازی چییە، ئەما ئەو کەسە باوەری هەیە، بەلام سوورە لەسەر گوناخ و تاوانکاری، ئەو فاسقە، چونکە دەبێ موسوڵمان خۆ لە قەرەی گوناخ نەدا، گەر بەریشی کەوت زوو پەشیمان بێتەو تۆبە بکات، نەک هەر بەردەوام بیټ، تا گوناخکاری دەکاتە پیشە! موسوڵمان وەک چۆن وازی لە هەموو بیروباوەریکی جاهییلی هیناوە، پتویستە واز لە هەموو پۆلەت و جەوھەر و سیفەت و ڕەفتاریکی جاهییلی بەیټیت. ئینجا پتویستە لەسەر هەموو موسوڵمانانیش - وەکو کۆمەڵێکی ئایین پەرور - پۆلەتی تەواوی موسوڵمانانەیان پتۆه دیار بیټ و ملکەچی ئەو سیستم و دەسەلاتە شەریعیە خۆیان بن، کە بە ڕەنجی هەموویان هاتۆتە دی، لە هەمان کاتیشدا هەولێ نەهێشتنی جاهییلیەتیش بەن، بەلام ئەو لادانە دژواری لە سیستمی حوکمی ئیسلامی دەرکەوت، هەر زوو ئیسلامی لە حوکم و خیلافەتی سەر ڕێبازی

پیغمبره وه ﷺ گۆری بۆ پاشایه تی و دهسه لاتی سه پاو! هر وا هاته وه، که پیغمبر ﷺ پیشتەر هه والی دابوو! که فەرموو بووی: ((الخلافة بعدي ثلاثون ثم تكون مُلْكًا عَضُوضًا))^١ واته: ماوهی خیلافه ت له خوای من سی ساله، شینجا ده بیته پاشایه تی ویراسی پشتا و پشته! له ریوایه تی کی تر دا ده فەرموئ: ((الخلافة بعدي في أمتي ثلاثون سنة ثم مُلْكٌ بعد ذلك)) رواه احمد والترمذي وابو يعلى وابن حبان عن سفينة وهو صحيح. هه موو نهم حه دیسه انه نه وه پروون ده که نه وه، که جاهیلییه ت له ده روازه ی حوکه وه ده خزیته وه ناو نیسه لاه وه! ((تَنْقُضُ عُرَى الاسلام عُرْوَةً عُرْوَةً أَوَّلُهَا الْحُكْمُ وَآخِرُهَا الصَّلَاةُ)) أخرجه أحمد واته: نیسه لام به رمانی پایه به پایه ی ده روخت له سه ره تاه وه حوکه و دوایه که شی نویره کان! مه گهر نهم واقیعه ی نیستا به لگه ی سه لماندن ی نه وه هه واله نییه ؟!

له جیاتنی نه وه ی نیسه لام هیرش بباته سه ر جاهیلییه ت و ریشه کی شی کات، جاهیلییه ت وای لی هاتوو هه ول ببات نهم له ریشه وه هه لکی شی ت... نه مرۆ بوومی جاهیلییه ت ده خوینی و موسولمانان به ده نگیه وه ده چن!! نه وه کۆمۆنیزم، ته بشیری خاچه رستان، فه لسه فه ی لیبرالی و به ره لایی، گروپی سیاسی دوور له ئاراسته ی نیسه لام و نوکه رانی بیگانه، کریگرتیه یی کوفر به ناوی پیشکه وتن و پیشکه وتنخوازییه وه! دژایه تی نیسه لامیش به ناوی دژایه تی کۆنه په رستییه وه و سه دان بانگه شه ی ترو هه زاران دروشی تر... نه مانه ش وه نه بیته له پرێکا هاتبنه ئاراه، نا... نه مه کۆنه و به بانگه وازیکی هیدی و پشوو درێژو به ده یان شی وازی جوړاو جوړ خزاونه ته مه یدان، هه ره کیته لهم بانگه وازه جاهیلییانه، توانی بنکه

١- نوسهر سه نه دی نهم حه دیسه یانی نه نویسه وه، به لام نه و ریوایه ته ی دووه می سه حیه و نه مه ش ریوایه تی کی تری، که ده فەرموئ: ((الخلافة بعدي ثلاثون سنة)). رواه أحمد وأبو داود والترمذي (٢٤٦). قال الألباني: وإسناده حسن. (و)

له جیهانی موسولماناندا بۆ خۆی سازکات و گه‌رای بیروباوه‌ری خۆی بلاو کاته‌وه... گه‌وره‌ترین یارمه‌تیده‌ریشیان:

۱- نه‌زانی و تینه‌گه‌یشتنی موسولمانان له‌ نایینه‌که‌یان بوو.

۲- گواستنه‌وه‌ی ده‌سه‌لاتی سیاسی بوو، سه‌ره‌تا بۆ داگیر که‌ره نیم‌پریالیسته‌کان و، دواتر بۆ نه‌و به‌کریگه‌راوانه‌ی فیکرو دید و سیات و پێبازیان له‌ داگیر که‌رانه‌وه‌ وه‌رگرتبوو... نیت له‌ هه‌موو لایه‌کی ولاتی موسولمانانه‌وه شه‌ری سه‌خت به‌ریا کرا، داگیر که‌ران به‌ هه‌موو توانای خۆیان‌ه‌وه‌ پشته‌ی به‌کری گه‌راوانیان گرت و کردیانن به‌ شت، موسولمانانیش به‌ دینه‌که‌یان‌ه‌وه‌ له‌ پاشه‌کشی ژیان و مردندا بوون. تا نه‌و نیسلامه‌ مه‌زنه‌ ئاوا له‌ ولاتی خۆیدا به‌ نامۆی مایه‌وه!!

له‌ تین و ته‌وژمی نه‌م هۆکارانه‌وه‌ بوو، که‌ ناچار بووم نه‌م کتێبه‌ به‌و شیوه‌ به‌رفراوانه‌ بنووسم، به‌ چاکیشم زانی بابه‌ته‌که‌ بکه‌مه‌ چوار باس:

۱- روکنه‌کانی نیسلام. ۲- به‌رنامه‌ی کۆمه‌لایه‌تی و په‌وشت. ۳- پرۆگرامه‌ گشتیه‌کان.

۴- پالپشته‌کانی نیسلام.

ده‌مانه‌وێت به‌م شیوه‌یه‌ له‌ نیسلام بکۆژینه‌وه‌، تا به‌ ته‌واوی نیسلامه‌که‌ بجه‌ینه‌ روو، تا خۆینه‌ران له‌ نیسلامه‌که‌ تێ بگهن، که‌ هاوه‌ڵ قبوول ناکات و نه‌و که‌سه‌ش به‌ موسولمان نانا‌ییت که‌ بۆی بپیار ده‌دات. دیسان تا نه‌وه‌ روون بپته‌وه‌، که‌ موسولمان کێیه‌و دیدو پێبازو په‌وشتی موسولمانانه‌ کامه‌یه‌؟! تا هه‌موو

۱- نێمه‌ کردوومانه‌ته‌ شه‌ش به‌رگ کتێب :

۱- شایه‌ تمان ۲- چوار روکنه‌که‌ی تر. ۳- به‌رنامه‌ی کۆمه‌لایه‌تی و په‌وشت. ۴- ده‌وله‌تی نیسلامی و سیاسه‌تی ئابوری. ۵- سیاسه‌تی سه‌ریازی و سزایی. ۶- پالپشته‌کانی نیسلام.

کەسیکیش پۆلی خۆی و بەرپرستی خۆی چاوی بێت و، بزانییت چ هەلۆیستیکی بەرپرسانە دەگریته بەرو، چیشی دەکەوێتە ئەستۆ؟!

هیوادارین بە خۆتندنەوهی ئەم بابەتانە، زۆرینە ی لایەنەکانی ئیسلامان بۆ دەرکەوتبێت و ئایەنەکی خۆمان ناسیبیتهوهو، خۆشان و ئاراستە کەین، کە هەموو هەلس و کەوتیکمان لە گەڵ پێنمایەکانی شەریعەتە کەماندا یەک بگریتهوه.

پێرەویک بۆ پوکنەکان:

پێنج پوکنەکان کۆلەگە ی تیۆر کردەوهی هەموو ئیسلامن، شایه تمان بناغەب تیۆری و کردەوهی موسوڵمانیته، ئەو کەسە ی بریاری لەسەر شایه تمان (لا اله الا الله محمد رسول الله) ئەدا بێت، کە هیچ پەرستراویک، کە نییه شایانی پەرستن بێت، جگە لە خۆی گەوره و، عەمدیش ﷺ نێرراوی خوایه، بە موسوڵمان دانانرێت، بۆیه شایه تمان بە یەکەم پوکن دانراوه. چوار پوکنەکی تریش هەر یەکەیان بناغە ی لایەنەکانی تری ئیسلامن... نوێژ بناغە ی تیۆر کردەوهی هەموو لایەنی پەرستنه، بەلگە یە لەسەر ئەوهی، کە تەنها خۆی گەوره شایانی پەرستنهو، هەر ئەویش چۆنیەتی پەرستنهکانی بۆ دیاری کردوین، چ خودی نوێژ بێت، چ زیکرەکانی تری خوا، وەک پارانەوهو قورشان خۆتندن و تەسبیحات و... هتد، ئەم مانایانەش هەموویان لە نوێژە کەدا هەن، بۆیه پەرستن بە بێ نوێژ کردن هیچ نییه...

زەکاتیش: بناغە ی تیۆری و کردەوهی ئیسلامی لایەنی سامان و داراییه، سامان و مالّ هی خان، مەزۆفیش جێنشینی خوایهو بەکاری دەهێنێت (لە ئەسڵدا هی خۆی نییه) بۆیه پێویستە مەزۆ سامانەکی - بە پێی ئەو نەخشەو پێسازە ی، کە خوا بۆی دیاری کردوبە - بەکار بهێنێت، کەوا بوو زەکات بناغە ی تیۆری و کردەوهی ئەم هەموو لایەنانە ی کاروباری داراییه، ئەگەر کەسیک بە زەکات دان

البخاری ۱ واته: به لّام باشتړین جیهاد حه جیکې بئ هله یه. ههروه ها حه ج - با حیکمه تی هه موو روکنه کانیشی نه زانریت - هه ر بناغده ی تیوړی و کرده وه یی پروگرامی سیاسی نیسلامییه، چونکه - جگه له وه ی خو ته سلیم کردنه به خوا - له پواله تیدا نه وه دهرده که ویت، که موسولمانان یه ک نوممه تن، حه ج کردن هیما ی خو ته سلیم کردنی مروقه به خوا، له هه موو نه و فرمانانه ی، که فهرمویه تی، یان توخن نه که وتنی نه و شتانه ی نه و به ره ه لستی لی کردووه.

هه ر یه کیک له م روکنانه خرمه تی روکنه کانی تر ده کات، هه مووشیان بو چه سپاندنی لایه نه کانی تری نیسلام په روه رده ده کهن. حه ج کردن له په رستنه هه ره به رزه کانه، هه روه ها پرووو، هه روه ها زه کات، هه موویان هه ر خرمه تی یه ک کیسه ده کهن، نه ویش هه ست کردنی موسولمانه به بارودوخی برا موسولمانه کانی تری، هه مووشیان دیسان هه ر خرمه تی نه وه ده کهن، که موسولمان به هه موو کیانیه وه ده بیت خو ی ته سلیم به خوی په روه ردگار بکات. بئ چه ندو چوون، بئ گله یی و بوله بول، به لکو بئ نه وه ی بشزانیت حیکمه ت له م فهرزه، یان له و قده غه کردنی نه و کاره، یان نه و خواردنه چیه؟!

به م روکنانه و به وانه ش، که وه کولق و چل لیان جیا ده بیت نه وه، که سیتی مروقی موسولمان په روه رده ده بیت، تا وای داریژیت بو نه وه بشیت، که بنیاتی نیسلامه تی له سه ر راگیر کریت... بویه نابیت موسولمان وا بیر کاته وه، که ده توانریت نیسلام - بئ روکنه کانی - دامه زریت! چونکه هه موو خانویه ک به

۱- دایکه عانیسه - خوا لیلی پازی بیت - ده یگیریت نه وه، ده فهرموی: ((قلت یا رسول الله: نرى الجهاد أفضل العمل أفلا نجاهد؟ قال لكن أفضل الجهاد، حج مبرور)) أخرجه البخاري (۴۶۵/۱) والبيهقي (۳۲۶/۴) وأحمد (۷۹/۶) من طريق عبد الواحد بن زياد ثنا حبيب بن أبي عمرة بلفظ قلت: ((يا رسول الله ألا نغزو ونجاهد معكم؟ فقال لكن أحسن الجهاد وأجمله الحج حج مبرور)) قالت عائشة: فلا أدع الحج بعد إذ سمعته من رسول الله ﷺ.

مانه‌وه‌ی پایه‌کائییه‌وه به‌نده، تا پایه‌کان پانترو به‌هیزتر داریژرین و بیتن، خانووه‌که چاکتر خو ده‌گریت و زورتیش ده‌مینیتته‌وه، به پیچه‌وانه‌شه‌وه، نه‌گهر پایه، یان بناغه‌و دیواری خانوو روخان، حه‌قه‌ن خانووه‌که‌ش ده‌پرمیت. کۆشک و ته‌لاری نیسلامه‌تیش هه‌ر وایه، له‌م روانگه‌وه‌یه، که ده‌بیت پهره‌رده‌ی نیسلامی له‌زه‌مینده‌ی نه‌م روکنانه‌دا پرویت، تا بتوانریت نیسلامی له‌سه‌ر راگیر بکریت، نه‌مه‌ی گرنگی نه‌م پایانه‌ی که هه‌ر هه‌موو نیسلامه‌که‌ی له‌سه‌ر راوه‌ستاوه، نیسلام بی‌نه‌مانه مومکین نییه، هه‌ر وه‌کو چۆن مومکین نییه خانویه‌ک بی‌پایه‌و بناغه‌و دیوار دروست بکریت .

بۆ ورد لی‌کۆلینه‌وه‌و چاک تی‌گه‌یشتنی نه‌م باسه‌ به‌ باشمان زانیوه، که پینج پایه‌که به‌ دوو به‌رگ باس که‌ین: به‌رگی یه‌که‌م بۆ شایه‌تقان ته‌رخان که‌ین و، به‌رگی دووه‌میش بۆ چوار روکنه‌که‌ی تر.

بهشی یه که م

شی کردنه وهی شایه تمان

ریره وهی باسه کان

۱- پیغه مبه ر^{علیه السلام} ده فەر موئ: ((مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، وَأَنَّ عِيسَى عَبْدُ اللَّهِ وَرَسُولُهُ وَكَلِمَتُهُ أَلْقَاهَا إِلَى مَرْيَمَ وَرُوحٌ مِنْهُ، وَالْجَنَّةُ حَقٌّ، وَالنَّارُ حَقٌّ؛ أَدْخَلَهُ اللَّهُ الْجَنَّةَ عَلَى مَا كَانَ مِنَ الْعَمَلِ)) البخاري و مسلم و اته: هەر که سیک شایه تی بدات، که هیچ په رستراویک نییه شایانی په رستن بیت، جگه له خوی په روه ردگار، خواش ته نه یاهیه و بی هاوه له، شایه تیش بدات، که محمد^{صلی الله علیه و آله} به نده و نیرراوی خواجه، هه روه ها عیسا به نده و نیرراوی خواجه و نه و وشیه، که به خشیویتی به مه ریه م، که رۆحیکه و له خواوه یه، شایه تی بدات، که به هشت راسته و دۆزه خ راسته، هەر کاریکیشی کرد بیت خوا هەر ده یخاته به هه شته وه...

له جیه کی تر دا ده فەر موئ: ((مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ حَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ)) رواه مسلم. و اته: هەر که س شایه تی بدات، که هیچ شتیک جگه له خوی گه وره شایانی په رستن نییه و محمد نیرراوی خواجه، خوی گه وره جهسته ی له ناگری دۆزه خ قه ده غه ده کات و نایسوتینئ.

هه روه ها ده فەر موئ: ((إِنِّي جَبْرِيلُ فَبَشَّرَنِي أَنَّهُ مَنْ مَاتَ مِنْ أُمَّتِكَ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ قُلْتُ وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ، قَالَ: وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ، قُلْتُ: وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ؟! قَالَ: وَإِنْ زَنَى وَإِنْ سَرَقَ، ثُمَّ قَالَ فِي الرَّابِعَةِ: عَلَى رَغْمِ أَنِّي أَبِي دَرَّ)) رواه الشيخان و اته: جویره ئیل هات و مژده ی دامی، که هەر که سیک له

نومعه ته که ت بریت، بهس هاوه لی بۆ خوا پهیدا نه کرد بیت، ده چیت به ههشت، و وتم: نه گهر زیناو دزیشی کرد بیت، و وتی: با زیناو دزیشی کرد بیت، و وتم: با زیناو دزیشی کرد بیت؟! و وتی: با زیناو دزیشی کرد بیت، له چوارهم جاردا فهرمووی: جا با نه بو زهر ههر لالوت بیت...

ههروه ها ده فهرموئ: ((ثَنَتَانِ مُوجِبَتَانِ، فَقَالَ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللَّهِ مَا الْمُوجِبَتَانِ؟ قَالَ: مَنْ مَاتَ يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ النَّارَ وَمَنْ مَاتَ لَا يُشْرِكُ بِاللَّهِ شَيْئًا دَخَلَ الْجَنَّةَ)) رواه مسلم واته: دوو هه لویتست ماف پیویست ده گهن. کابرایه ک پرسی: نهی پیغه مبهری خوا، نهو دوو هه لویتسته چین؟ فهرمووی: ههر که سیک هاوه ل بۆ خوا بریار بدات و بریت؟ ده چیت نه ناگری دۆزه خهوه، ههر که سیکیش بریت و هاوه لی بۆ خوا پهیدا نه کرد بیت ده چیت به ههشتهوه.

۲- نهوهی سه رهوه، که هینرایهوه گرنگی نه م روکنه ده خاته پروو، نهوه ده سه لمیت، که نیسلام بی روکنه کانی دانا مه زریت، شایه تمانیش بۆ نیسلامه تی وه کو روچه بۆ لهش، بۆیه ههر کاریک له م سه رچاوه یه وه ورنه گیرابیت پووچه لهو لای خوا هیچ نرخیکی نییه، له بهر نهوه یه، نه گهر کافر هه زاران کاری خیر نه نجام بدات لای خوا سه نگی پوشیکی بۆ نا کریت. وه که ده فهرموئ: ﴿وَقَدِمْنَا إِلَى مَا عَمِلُوا مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَاهُ هَبَاءً مَنْثُورًا﴾ الفرقان/ ۲۳ واته: دامانه وه ده ست نهو کارو کرده وانه ی، که کرد بوویانن، که نیمه کرد بوومان به تۆزو خوئل!!

ته نانه ت موسولمانیش نه گهر نیشیکی کرد، ده بیت گیانی نه م شایه تمانه ی تیدا بیت، وه گهرنا، خوی گه وره وه ری ناگریت، وه کو ﷺ ده فهرموئ: ((إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ إِلَى امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ)) متفق علیه. واته: حوکی هه موو کرده وه یه که به گویره ی نییه تی دله، ههر که سه ش ویستیکی هه یه، نهوی مبهستی

خواو پیغه مبه ره که ی علیه السلام بیٚت شه وه نییه تی خواو پیغه مبه ره که یه تی (و بۆی ده نوسریت) هدر که سیکیش مبه بهستی شتیکی دنیایی بیٚت، یان مبه بهستی نافره تیٚک بیٚت بیخواریت، شه وهش نییه ته که ی هدر بۆ شه وانیه ... یان ده فهرموی: ((مَنْ تَعَلَّمَ عِلْمًا مِّمَّا يُبْتَغَى بِهِ وَجَهَ اللَّهِ لَا يَتَعَلَّمُهُ إِلَّا لِيُصِيبَ بِهِ عَرَضًا مِنَ الدُّنْيَا لَمْ يَجِدْ عُرْفَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ))^۱ رواه ابو داود باسناد صحیح واته: هدر که س زانستییه که له وانیه له بهر خاتری خوان، فیتر بیٚت، تا دواپی به سهروهت و سامانی دنیایی بگۆریتته وه له پۆژی دواپییدا بۆنی به ههشتی به سهردا نایهت.

۳- خوی گه وه له مه دخی یا وه رانی پیغه مبه رد علیه السلام ده فهرموی: «وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ التَّقْوَى وَكَانُوا أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا» الفتح/ ۲۶ واته: خوا فهرمانی پابه ند بوونی به شایه تمانه که وه پیدان، قابیلی شه وهش بوون، به راستیش پیاوی شه ده رچوون!

به بۆ شه و شایه تمانه نه له خواترسان دیتته دی، نه قبول کردنی کارو کرده وهش، خوی گه وه ده فهرموی: «إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ» المائدة/ ۲۷ واته: خوا ته نها له موسولمانه پارێزکاره کانی قبول ده کات. بۆیه ده بیٚت ئیمهش له هه موو شتیٚک زیاتر له سه ر شایه تمانه که سوور بین، شه وه پری هه ولمان بۆ حالی بوون و چه سپاندنی شه بیٚت، چونکه هدر شه و گرن گترین شتیٚکه، که شایانی شه وه یه ته مه ننی خوٚمانی بۆ سه رف که ی. ده بیٚت به و شیه وهش بیزانیـ و لیـ تی بگه ی، که خوی گه وه وسته ویتی، وه که ده فهرموی: «فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا

۱- (نه بو داوود له کتاب العلم/ کتاب العلم، باب: طلب العلم لغیر الله تعالی حدیث ۳۶۴۷ ههروه ها نیامی شه مه دیش له مه سه نه ده که ی خو ی پیاویه تی کردوه ۳۳۸/۲ ههروه ها نیبو ما جه له السنن المقدمة، باب: الانتفاع بالعلم والعمل به حدیث ۲۵۲ - و -)

اللَّهُ ﴿عَمْد/ ۱۹﴾ واته: ده بزانه که هیچ خویهك نییه شایانی په‌رستن نییه، جگه له خوی گه‌وره. جا نه‌گهر به رینک و پینکی نهم شایه تمانه‌مان وه‌رگرت و داواکاریه کانیمان هینایه دی، حه‌قمن نه‌و به‌روبوومه‌شیمان لیوه ده‌ست ده‌که‌ویت، که خوی گه‌وره وه‌سفی کردووه‌و ده‌ره‌قی فهرموویه‌یت: ﴿مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ﴾ ﴿۲۴﴾ تَوْفِقَ أَكْلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا﴾ ابراهیم/ ۲۴-۲۵ واته: وشه‌ی حه‌ق وه‌کو ده‌رختی به‌به‌ره‌مه‌مه، که لق و پزیه‌کانی به ناسماندا پهرش و بلاوو ره‌گه‌کانیشی به ناخی زه‌ویدا پوچوون، که به‌روبوومی گه‌ییوو و جوانی خو‌ی به فرمانی خوا له هه‌موو کاتی‌کدا ده‌دات...

۴- دوو پرسته‌که‌ی شایه تمان لیک جوی ناکرینه‌وه، چونکه برپاری ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ ته‌واو که‌ری برپاری محمد (رسول الله) یه. چونکه ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ هه‌روه‌کو دواتر شی ده‌که‌ینه‌وه چه‌ندین فرمان و نه‌هی پیوه به‌نده، که به‌ه‌وی پیغه‌مبه‌ره‌وه نه‌بی‌ت نازانری‌ت، چه‌نده‌ها ماف و نهرک هه‌ن، که نه‌و ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ فهرزی ده‌که‌ن، به‌لام رو‌نکردنه‌وه‌ی هه‌مووی، یان دیاری‌کردنی چۆنیه‌تی و شیوازی نه‌نجامدانی نه‌وانه؛ هاتنی پیغه‌مبه‌ره‌ان ده‌خوازیت... سه‌دان به‌لگه‌ی نه‌قلی و نه‌قلی هه‌یه، که پیغه‌مبه‌ری‌تی محمد ﷺ ده‌سه‌لمینیت، که‌وا بوو به هه‌ردوو پرسته‌کان شایه تمانه‌که ته‌واو ده‌بی‌ت، نه‌مه‌شان زیاتر له رو‌ونکردنه‌وه‌و شی‌کردنه‌وه‌ی واتای ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ دا ده‌که‌وی‌ته به‌رچاو.

باسی یه کهم

مانای وشه‌ی (الَّله)

مانای وشه‌ی (اله: ئه‌لف و لام و هاو) له فهره‌نگه‌کانی زماندا ئاوا هاتووه:
 أَلِهْتُ إِلَى فَلَانٍ: لای فلان کهس ئاسووده بووم، دل راحه‌تیم چنگ کهوت.
 إِلَهَ الرَّجُلِ يَأَلُهُ: چووه په‌نای کابراو بوو به دراوسی.
 إِلَهَ الرَّجُلِ إِلَى الرَّجُلِ: چونکه زۆر تامه‌زرۆی کابرا بوو، پرووی هه‌ر له‌و کرد.
 إِلَهَ الْفَصِيلِ بِأَمِهِ: زۆر دایکی خۆش ده‌ویست بۆیه هۆگری لای ئه‌و بوو.
 لَا يَلِيهِ لِيَهَا: له‌به‌ر چاو نه‌ما، داپۆشراوه.

پێسایه‌کی زمانی عه‌ره‌بی هه‌یه ده‌لێت: ئه‌و وشانه‌ی یه‌ک په‌گو ریشه‌یان هه‌یه، په‌یه‌هه‌ندی له‌ نیوان مانا‌کانیاندا هه‌یه، واته‌ مانا‌کانی به‌یه‌که‌وه په‌یه‌هه‌ست ده‌بنه‌وه، که ته‌ماشای ئه‌و مانایانه‌ی سه‌ره‌وه‌ی (اله) ده‌که‌ین ئێمه‌ش هه‌ست به‌و په‌یه‌هه‌ندیه ده‌که‌ین، که وا له‌ نیوان مانا‌کانیدا. تێبینی بکه‌: من ناچمه‌ په‌نای هه‌یچ که‌سیک، یان ناچه‌ هاوسی که‌سیک (بێ گومان گه‌ر ناچار نه‌بووم) تا خۆشم نه‌ویت و دڵم لای ئه‌و نه‌هه‌وێته‌وه، که ده‌شبینم له‌ خۆم به‌ده‌سه‌لاتتو به‌هه‌یزتیه‌ زیاتر هه‌ز به‌ که‌ناری ئه‌و ده‌که‌م و له‌ دالده‌ی ئه‌ودا هه‌ست به‌ ئاسووده‌یی ده‌که‌م... بۆ خوای گه‌وره‌ش وا ده‌بین، زۆر زیاتریش! خوا خاوه‌ن توانا و ده‌سه‌لاتی ته‌واوه‌ په‌کی له‌ هه‌یچ شتێک ناکه‌ویت، خاوه‌ن به‌زه‌یی و لوتفه‌و خۆشه‌ویسته‌، به‌نده‌ هه‌ز ده‌کات به‌چێته‌ که‌ناری ئه‌و هانا بۆ ئه‌و بیات، تا چاکتر لێی نزیک بێته‌وه زیاتر هه‌ز به‌ دیداری ده‌کات و هۆگری که‌ناری ده‌بی‌ت، خوا غه‌یه‌و نایه‌ریت چه‌ندین په‌رده‌ی

نه زانی و نه توانی و نیدراک نه کردن له نیوان ئیمو شهودا ههیه. کهوا بوو که ووتمان: ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ نهوه ده گهینیت، که ده لئین: کهس نییه له خۆشه ویستیدا بیهه رستین په نای ببهینه لاو دالده مان بدات و له خۆمان نزیک کاته وهو ناسوده بییمان لای ده ست که ویت، مه گهر خوای گه وره... قورئانیش بهم سیفه تانه وه خوای کردگارو په روه ردگارمان پی ده ناسینیت تا بیهه رستین:

۱- ﴿الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ آلِ فِرْعَوْنَ لَا يَسْمِعُ سَوْدَىٰ لَهُمْ نَجْوَاهُمْ وَلَا يَنفَعُ عَنْهُمْ إِظْهَارُ آلِهِمْ مَا لَهُمْ﴾ الرعد/ ۲۸ واته: ئیدی هه به زیکر و یادی خوایه، که دل ناسوده ده بیت. یان: ﴿فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ﴾ المائدة/ ۲۳ واته: نه گهر راست ده کهن و موسولمانن، ده پشت به خوا ببهستن...

۲- ﴿وَأَنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا﴾ الجن/ ۶ واته: به لئی له مرؤفدا پیاوی وا هه بوو په نای ده برده بهر پیاوی جنوکه! شهوانیش به ترس و بیم هینده ی تریان بار ده کردن! یان: ﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ الجن/ ۱۸ واته: مزگه وته کان هی خوان، ئیوهش هاوار بو کهسی تری غهیری خوا مه بدن...

۳- ﴿وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾ البقرة/ ۱۶۵ واته: نهوانه ی باوه ریان هیناوه خویان زور زیاتر خۆش ده ویت: ﴿مُحِبُّهُمْ وَ مُحِبُّونَهُمْ﴾ المائدة/ ۵۴ خۆشی ده وین و نهوانیش خویان خۆش ده ویت، خۆشه ویستی پیغه مبه ریش له پاش خۆشه ویستی خوای گه وره دیت، نهویش بهو رادهیه، که خوای گه وره خۆی مۆله تی پیداره، پیغه مبه ر عليه السلام خۆی ده فهرموی: ((أَحِبُّوا اللَّهَ لِمَا يَغْذُوكُمْ بِهِ مِنْ نِعْمَةٍ، وَأَحِبُّوا نِيَّيْ))

لِحُبِّ اللَّهِ، وَأَحِبُّوا أَهْلَ بَيْتِي (حُبِّي)) الترمذی وحسنه^۱ واته: خواتان خویش بویست، چونکه نهم هدموو نازو نیعمه تانه ی پی به خشیوون، منتان خویش بویست، چونکه خوا خوشی دهویم، کەس و کاری منتان خویش بویست چونکه من خوشم دهوین...

۴- ﴿قُلْ أَفَعَيِّرَ اللَّهُ تَأْمُرُونَ أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجَاهِلُونَ﴾ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكَتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ اللَّهُ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ﴾ الزمر/ ٦٤-٦٦ بلیٰ هو گه لوزینه، هدی نه فامینه، ده تانه ویت غه یری خوا بپدرستم؟! وه حی بو توش و بو نه وانهی پیش توش هاتوه، که نه گهر هاوهل بو خوا بریار بدهیت هدموو کرده وه کانت هه لده وه شیتته وه و مایه پووج ده بیت، حه تمدن ده که ویتته ریزی زهره رمه ندانه وه، شتی وا نه که دیت، خوای خوت بپدرسته و خو بخه ریزی سوپاسگوزارانه وه.

نه گهر يه کيک له ماناکانی زاراوې (إله: خوا) بریتي بیټ له (المعبود):
په رستراو) که نه مه ش مانایه کی سهره کیه تی، با بزاین وشې (المعبود) خوڅی چی
ده گه ننټ :

پرهگ و پریشدهی (عبد: ع ب د) له زمانهوانی عهدهبیدا بهم شیوهیده:

۱- به لام شیخی نعلبانی - رحمه الله - ددهرموی: أخرجه الترمذي والحاكم، ضعيف / پروانه: ضعيف الجامع ۱۷۶. ناشکرایه که به زه‌عيف دانانی ه‌دیه که له قدرو ریژی نه‌هلول البیت کم ناکاته‌وه، مه‌سه‌له‌ی حوکم له‌سه‌ر ه‌دیس کاریکی زانستی پروته، نه‌گینا خو د‌ه‌یان ه‌دیسی تر له‌سه‌ر ه‌وره‌یی نه‌هلول البیت له بوخاری و موسلیمدا ه‌دیه، له‌سه‌ر فه‌زلیان یان له‌سه‌ر فه‌رز بوونی خو‌شویستیان. زانایان کتیبیان له‌سه‌ر شم بابه‌ته زور نووسیوه وه‌کو: نیمامی نیبنو ته‌میمیه: حقوق آل البیت بین السنة والبدعة / تو‌زینه‌وه‌ی ابو تراب الظاهری، یان له مجموع الفتاوی (۳ب لا ۴۰۷) وه له الوصیه الکبری (لا ۲۹۷) یان له (درجات الیقین لا ۱۴۹) یان (اقتضاء الصراط المستقیم لا ۷۳) یان (رأس الحسین) ه‌روه‌ها نیبنول الق‌دیم له (جلاء الافهام) یان ته‌فسیری نیبنو کثیر ۴/۴۸۳ و سه‌دانی تر... (و)

۱- العبد: بهنده: کۆیلهیه: مرۆفی کرراوی پیچهوانه‌ی مرۆفی سهریه‌سته، خوای گه‌وره له‌سهر زمانی موسا پیغه‌مبهر ده‌گێڕێته‌وه: ﴿وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَيَّ أَنْ عَبْدْتُ بَنِي إِسْرَءِيلَ﴾ الشعراء/ ۲۲ واته: هه‌رچی نیعمه‌تیکم پێ بیه‌خشیت بایی نه‌وه نابێت تۆ به‌نو ئیسرائیلیه‌کانت کردووه به‌ کۆیله‌ی خۆت.

۲- العباد: په‌رست: گۆی رایه‌لی کردنی فه‌رمانه (به‌ ته‌نجامدان یان به‌ واز لێ هێنان) له‌ گه‌ڵ ملکه‌چیدا. وه‌ك خوای گه‌وره، كه‌ ده‌فه‌رموی: ﴿الَّذِي أَعَاهَدَ لَكُمْ يَكُنِيَ آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ﴾ یس/ ۶۰ واته: نه‌ی نه‌وه‌ی نه‌اده‌م، مه‌گه‌ر من به‌ئێنی نه‌وه‌م لێ وه‌رنه‌گرتن، كه‌ گۆی رایه‌لی فه‌رمانه‌کانی شه‌یتان نه‌که‌ن و بۆی ملکه‌چ نه‌بن؟!

۳- المعبد: مه‌زن و به‌رێژ: شاعیرێك ده‌لیت: (اری المال عند الباخلین مَعْبَدًا) واته: ته‌ری من سه‌روه‌ت و سامان ده‌بینم، لای پیسکه‌و چاوچه‌نۆکان زۆر به‌رێژه!

۴- عبد به: له‌گه‌ڵیدا مایه‌وه‌و لێی جوی نه‌بۆوه.

۵- ما عبدك عني ؟ چی له‌ منی به‌ند کردوی؟!

ته‌گه‌ر سه‌یری بنچینه‌ی ته‌م مانا جیاوازانه‌ش بکه‌ین، ده‌بینین په‌یوه‌ندی ته‌واو له‌ نیوان مانا‌کاندا هه‌یه: من که‌ بومه‌ کۆیله‌ی که‌سیک، هه‌ر ده‌بیست به‌رده‌وام له‌ خزمه‌تیدا بم و له‌گه‌ڵیدا بێم و بچم، حه‌قمن ده‌بیست به‌ گه‌وره‌و مه‌زنی خو‌شمی دا‌بینم وگۆی رایه‌لی فه‌رمانه‌کانی بم و به‌ ملکه‌چییه‌وه‌ جێبه‌جێیان که‌م، ده‌بیست واز له‌ سه‌ره‌یه‌ستی و هه‌ل‌بژاردن و سه‌رپشکی خۆم به‌ئێم بۆ نه‌و... که‌ م‌ا‌دا‌م مانای وشه‌ی (المعبود: په‌رستراو) یه‌عنی: خاوه‌نیکی گۆی بۆ رایه‌ل کرراوی به‌ گه‌وره‌و

مەزن ناسراوه، کهوا بوو، که ده‌لێن: هیچ خوایه‌ک نیه شایانی پەرستن بێت جگه له خوای گه‌وره، یه‌عنی: نه هیچ خاوه‌نم غه‌یری خوای گه‌وره هه‌یه، نه گوی پرایه‌لی که‌سی تری غه‌یری نه‌و ده‌که‌م، نه که‌سیکی تریش هه‌یه من نه‌وه‌نده‌ی نه‌و به گه‌وره مه‌زنی بزائم، نه که‌سیش هه‌یه هه‌میشه له خزمه‌تیدا بم، جگه له خوای گه‌وره.

کو سدرنجیش ده‌دهینه قورئان ده‌بینن، که نه‌م سیفه‌تانه ته‌نها هی خوان:

۱. ﴿ قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ النَّاسِ ﴿٢﴾ إِلَهِ

النَّاسِ ﴾ الناس/ ۱-۳ واته: بلی: په‌نا ده‌گرم به خاوه‌ن و په‌روه‌دگاری خه‌لکی، به پاشای خه‌لکی، به‌خوای خه‌لکی. هه‌روه‌ها: ﴿وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ﴾ آل عمران/ ۱۸۹ واته: هه‌رچی له ناسمانه‌کان و زه‌مینه‌دان هه‌ر هی خوای گه‌وره‌ن.

۲. ﴿ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ ﴾ آل عمران/ ۳۲ واته: بلی: گوێپرایه‌لی خواو

پێغه‌مبه‌ری خوا بکه‌ن یان: ﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ النساء/ ۸۰ واته: هه‌ر که‌س گوی پرایه‌ل پێغه‌مبه‌ر ﷺ بکات، نه‌وه گوێپرایه‌لی خوای کردووه.

۳. ﴿وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ﴾ البقرة/ ۲۵۵ واته: گه‌وره‌و مه‌زن، هه‌ر خوایه.

۴. ﴿اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾ آل عمران/ ۱۰۲ واته: به

پاستی له خوا بترسن و پابه‌ند بن به موسولمانیتیه‌وه، تا به موسولمانیتیش
بمرن...

به‌رامبه‌ر وشه‌ی (الالهیه: خوایه‌تی) وشه‌ی (الربوبیه: په‌روه‌دگاریت) هه‌یه، (المعبود) یش بریتیه‌ی له (الرب الاله) واته هه‌م خاوه‌ن و په‌روه‌دگاره، هه‌م

په‌رستراویشه، بۆیه خوای گه‌وره ده‌فه‌رموی: ﴿قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ﴿١﴾ مَلِكِ

النَّاسِ ۲) إِلَهُ النَّاسِ ﴿الناس/۱-۳ واته: بلی: په‌نا ده‌گرم به‌ خاوه‌ن و په‌روه‌ردگاری خه‌لکی به‌ پاشای خه‌لکی، به‌ خوا‌ی خه‌لکی. ده‌ی با‌ ئینجا بزاین وشعی په‌روه‌ردگار (الرّب: راء، باء، باء) له‌ زمانه‌وانی عه‌ره‌بیدا به‌ چهند و چ مانایه‌ك هاتوه‌:

۱- رَبُّ الْوَلَدِ وَ رَبُّ الضَّيْعَةِ: مندا‌له‌كه‌ی په‌روه‌رده‌ کرد، به‌ خه‌م زه‌ویه‌كه‌وه‌ بوو (کینلگه‌كه‌ی بایه‌خ پیتدا) .

۲- رَبُّ فُلَانٍ قَوْمَهُ: فُلَانٌ كه‌س حوكمی هه‌زه‌كه‌ی کرد، رَبَّيْتُ الْقَوْمَ: هی‌نامنه‌ ژیر رکیفی خو‌م (فُلَانٌ يَرْبُ النَّاسَ) کابرا خه‌لکی کو‌ ده‌کاته‌وه‌، به‌ شوینی کو‌بوونه‌وه‌كه‌ش ده‌وتریت: (الرَّبُّ) .

۳- رَبُّ الدَّارِ وَ رَبُّ الْإِبِلِ: خاوه‌ن خانوه‌كه‌و خاوه‌ن وشتره‌كه‌. وه‌کو له‌ هه‌دیسدا هاتوه‌: ((أَرَبُّ غَنَمٍ أَمْ رَبُّ إِبِلٍ؟)) ئایا خاوه‌ن مه‌ره‌کانیت یان خاوه‌ن وشتره‌کان؟

سه‌رنجده‌ په‌دیوه‌ندی نیوان ماناکان: ده‌یینیت نه‌و كه‌سه‌ی، كه‌ خاوه‌ن شتیكه‌ بو‌ی هه‌یه‌و ده‌توانیت وه‌پیش خویدا یان لیتی خو‌ریت، یان سه‌رکردایه‌تی بکات، ده‌سه‌لاتی حوكمیشی به‌ سه‌ریدا هه‌یه‌، خو‌شی کارگیرپو به‌پړه‌به‌ری نه‌و شته‌یه‌و سه‌ره‌رشتی ده‌کات و به‌خه‌میوه‌یده‌تی.

خوا‌ی په‌روه‌ردگاریش هه‌ر وایه‌: خو‌ی کردگارو خو‌لقینه‌ری هه‌موو شتیكه‌و هه‌ر نه‌و خاوه‌نی هه‌موو شتیكه‌، گه‌وره‌و مه‌زن و ده‌سه‌لاتداره‌و به‌ ماناکانی سه‌ره‌وه‌ش په‌روه‌ردگاره‌، نه‌و هه‌موو کاروباری گه‌ردوون ژیان ده‌ییات به‌پړه‌ .

۱- نوسه‌ر هه‌ر وا هی‌ناو‌تیه‌وه‌ ب‌ی نه‌وه‌ی هیچ له‌سه‌ر ده‌قه‌كه‌ی، یان سه‌نه‌ده‌كه‌ی بدو‌ی، منیش هه‌ر له‌ هیچ سه‌رچاوه‌یه‌كدا نه‌مدو‌زیه‌ته‌وه‌. واش به‌ناو‌بانگه‌ كه‌ نه‌مه‌ پرسپاری نه‌به‌ره‌ه‌ی هه‌به‌شیه‌ له‌ با‌پیری پیغه‌مبه‌ر ﷺ، نه‌و کاته‌ لی‌ پرسپی كه‌ هاتبو كه‌عبه‌ پروختیت...

گەر سەرغیش بدهینه قورئانی پیروز، ده‌بینن ئەمانە‌ی هەموو هەر بۆ خوای گەورەو بەکارهێناوەو بەس، وەك دە‌فەرموی: ﴿أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْآخِرُ﴾ الاعراف/ ۵۴ خولقاندن و فەرمان هەر لە دەست خوا دایە (واتە فەرمانی گەردونی و یاسا دانان) هەروەها: ﴿إِنِ الْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ﴾ الانعام/ ۵۷ حوکم دەرکردن هی خوایه و بەس. یان: ﴿الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ الفاتحه/ ۱ سوپاس بۆ خوای پەرورەدگاری جیهانیان. فیرعه‌ونیش لە موسای دە‌پرسی: ﴿قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾ (۲۳) قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ﴾ الشعراء/ ۲۳-۲۴ واتە: فیرعه‌ون ووتی: خوای پەرورەدگاری جیهانیان کامەیه؟! موسا فەرموی: خوای پەرورەدگاری جیهانیان، خوای ئاسمانە‌کان و زە‌مینە و هەرچی، کە لە نێواندایە، دە‌ی ئە‌گەر راست دە‌کەن و باوە‌ری یە‌قینیان هەیه.

لەم لیکۆلینە‌وه‌یه‌وه‌ پون دە‌بیته‌وه، کە کاتێک ئە‌و کە‌سه‌ی، کە دە‌ئێت: (لا اله الا الله) وە‌ك ئە‌وه‌یه، کە بلێت: ئە‌و گاریک، ئە‌و پەرستراویک، ئە‌و خاوه‌نیک، ئە‌و خۆشه‌ویستیک، ئە‌و ئاسوده‌یی ئە‌و پە‌نایە‌ک، ئە‌و دالده‌دە‌ریک، ئە‌و دە‌سه‌لاتیک، ئە‌و مە‌زنیک، ئە‌و مل بۆ کە‌چ کراویک هەیه، جگە لە خوای گەورە... بۆیه پشت بە‌ خوا فەرزه‌ (واجبه)، پە‌نابردنه‌ بە‌ر غەیری ئە‌و شیرکە... پەرستن بۆ ئە‌و ئە‌بیته‌ نابی، نابیت بە‌ هیچ شیوه‌یه‌کی بۆ غەیری ئە‌و ئە‌نجام بە‌دریت ... ئە‌و شایانی ئە‌و گەورە‌یی و پەرستنه‌یه‌و بە‌س... پە‌نا دە‌برێته‌ بە‌ر ئە‌و، چونکە هەر ئە‌و دە‌سه‌لاتی مۆتلق و ڕه‌های بە‌رفراوانی هەیه، توانای ئە‌و سنوری نییه، لە‌بەر ئە‌وه‌شه، کە تە‌نها ئە‌و مافی یاسادانانی هەیه، ئە‌و حوکم دە‌کات و فەرماندان و بە‌ره‌ه‌لستی کردن تە‌نها هی ئە‌وه، کە‌س غەیری ئە‌و، مافی ئە‌وه‌ی نییه‌ شتێک حە‌لāl یان حە‌رام کات، کە‌سی غەیری ئە‌و بۆی نییه‌ بە‌رنامە‌و ڕێبازی خە‌لکی دیاری بکات، چونکە

هموو سیفته کانی ئەو تەواون و تەنها ئەویش وایه... پاکێ و بیگەردی بۆ خوا
(سبحان الله)...

هەر کارێک یان سیفته تێک لە مانە سەرەوه بدریتە کەسێکی تر، یان یەکیک
بۆخۆی زەوت کات، یان ئیستیعیای بکات، کە هەیهەتی، بە کافر
دەژمێریت. پەرورەدگاردە فەرموی: ﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا
بَطْنٌ وَالْأَنفُسَ وَٱلْبَنَىٰ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَأَن تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزَّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَن تَقُولُوا عَلَى
ٱللَّهِ مَا لَا نَعْلَمُونَ﴾ الاعراف / ۳۳، واتە: بێی: خوا هەموو کردەوێهەکی بە دو
ناپەسەندی یاساغ کردووه، چ بە ناشکرا بکریت، چ بە پەنھانی، هەر وەها هەموو
جۆرە کانی گوناح و تاوان و دەستدریژی ناھەق، دیسان یاساغی کردووه کەستان
ھاوێلێک بۆ خوا بریار بدەن، کە ئەو خۆی هیچ ناماژەیهەکی پێ نەکردبێت و،
ئێوەش هیچ بەلگەیهەکتان لەسەری بەدەستەووە نەبێت، لە وانەیی خوا ناردووتیە
خوارووه، دیسان خۆی گەورە ئەوێشی یاساغ کردووه، کە قسەیهەک - کە خۆشتان
نازانن - بە دەم خواوە هەلبەستن.

پاش ئەوێ مانای (لا اله الا الله) مان زانی، پێویستە مانای وشەیی (أشهد:
بریار دەدەم) بزانی (أشهد) لە زمانی عەرەبیدا بە سێ مانا ھاتووه:

۱- گەر نوسەر بێگوتایە بە سێ تەوەرە مانا ھاتوون، پەنگە زیاتر بپێتکایە، چونکە
ماناکانی ئەشەد لە زیاترن، بۆ نمونە لە مانای (حَضَرَ: نامادە بوو) + (رَأَى: بینی) = عِلِمَ:
زانی، ئەمەشیان... دواى زانین :

(عِلِمَ: فێری کرد) + (بَيَّنَ: روونی کردووه) + (أَقَرُّ: دانێ پێدا نا: نیعتیافی پێ کرد) =
قضی ئەمە ھەوت مانا، ئێنجا (أَقَرُّ: نیعتیافی پێ کردو بریاری لەسەردا) + (قضی: داوێری
کرد) = حَكَمَ: حوکمی دانەمەش ھەشتەم مانای!! ئێرە جێگای ئەم بایە نییە ئەگینا
نایەتە کانیشم بەسەر هەر یەکیک لەم مانایانەدا دا بەش دەکرد، تا بزانی، کە دەتێت ئەشەد بە
راستی شایەتیت داوێ یان هەر قسەیی سەر زمانتە!! جا بزانی زمانی قورشان چەند قوڵ و
بەھێزە لە دارپشتن و دەرپرینی مانادا، قەومیەکانیش ئەوێندە گێلن. (و)

۱- به مانای یسین: وه کورشان دهفرموی: «يَشْهَدُ الْمُفْرُونَ» المطففين/ ۲۱
واته: نهواندی نزیککراوهن، ده یسین.

۲- به مانای شایه تی دان: وه ک دهفرموی: «وَأَشْهَدُوا ذَوَىٰ عَدْلٍ مِّنكُمْ» الطلاق/ ۲ واته: با دوو کهسی دادپهروه رتان شایه تیه که بدهن.

۳- به مانای سویند: وه ک دهفرموی: «إِذَا جَاءَكَ الْمُنَافِقُونَ قَالُوا نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ لَكَاذِبُونَ»
أَتَّخَذُوا أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَن سَبِيلِ اللَّهِ» المنافقون/ ۱-۲ واته: کاتیک دوو
پوه کان دین بۆ لات، ده لیتن: شایه تی ده دهین، که تو نیراوی خوا بیت - خوا خوی
ده زانیت که تو پیغه مبهری خوا بیت - به لام شایه تی نهو هه ده دات، که دوو
پوه کان دروژنن. سویند خواردنه کانیا ن ده که نه قه لغانی سهر سهریان!!

شهر عناسانی حه نه فی ده لیتن: ههر کهس بلیت: نه شه ده دو: به سویند له سهری
حسیه.

له مانایانه وه په یوه ندییه کی پته وه له نیواندا هیه: که سیک که برپار له سهر
شتیک ده دات، ناماده شه سویندی له سهر بخوات، چونکه لئی دلتیا بووه، بۆیه له
حه دیسیشدا هاتووه: ((على مثل الشمسِ فاشهدُ أو دَعِّ)) واته: شتیک وه کو
خوری پون لیت ناشکرا بوو، تینجا شایه تی له سهر بده، یان وازی لی بهینه...

۱ - نوسر دهفرموی: زه یله عی ههر بدو له فزانه له کتیبی (نصبُ الراية) کهی خویدا
گیراوتیه وه و فرموویه تی: (به یهقی له (السنن) کهیدا تو ماری کردوه) ههروه ها حاکمیش
ههر بدو شیویه له (المستدرک) کهیدا هیناوتیه وه. به لام نیامی تینبو حه جهر - رحمه الله -
دهرباره ی دهفرموی: (أخرجه ابن عدي بإسناد ضعيف، وصححه الحاكم فأخطأ. "بلوغ المرام"
(لا ۴۲۰) ط إحياء التراث) ههروه ها بۆی پروانه: (رسالة لطيفة في أحاديث متفرقة ضعيفة" /

که‌وا بوو هدر به‌وه‌نده‌ی که‌سیک شایه‌تمان بی‌نیّت نایبته موسولمان! چونکه ده‌بیّت له‌گه‌ل شایه‌تمانه‌که‌یدا نهم مهرجانه‌ی تیدا هاتبنه دی:

۱- باوه‌پر کردن و قه‌ناعه‌ت کردن له ناخی دل و ده‌روون و ژیرییدا به‌وه‌ی، که هیچ شتیک شایانی په‌رستن نییه جگه، له خوی په‌روه‌ردگار ..

۲- ده‌رپرین و ناشکرا کردنی نمو قه‌ناعه‌ت و بریاره به زمان.

۳- دل‌نیایی بنوینیت و دوور بیت له دوودل و پارایی.^۱

هدر که‌سیک له‌بهر هه‌واو فیز و لوت به‌رزی خو‌ی، به زمان شایه‌تمانه‌که‌ی نه‌هینا؛ کافره، نه‌وی شایه‌تمانه‌که‌ی هینا، به‌لام له ناخیدا قه‌ناعه‌تی بو دانه‌مه‌زرا بوو نه‌وه دووروو (مونا‌فیع)ه.

مرؤډ تا پیغه‌مبه‌ر ﷺ نه‌ناسیت و پیوه‌ی په‌یوه‌ست نه‌بیّت؛ به موسولمان نا‌زمیرریت، چونکه به هوی نه‌وه‌وه ده‌بیّت نمو ر‌ی‌بازه بگریته بهر، که له‌گه‌ل شایه‌تمانه‌که‌دا یه‌ک ده‌گر نه‌وه، نه‌گینا مرؤډ ب‌ی پیغه‌مبه‌ر ﷺ گوم‌را ده‌بیّت، له خوا ناسیندا ده‌که‌و‌یتته سه‌رگه‌ردانیه‌وه، له‌بهر نه‌وه‌یه، که ناسینی پیغه‌مبه‌ر ﷺ به‌قه‌ده‌ر ناسینی خوی گه‌وره پیویسته، که‌س مافه‌کانی خوی گه‌وره به ته‌واوی نازانیت و پییان‌ه‌وه پابه‌ند نایبته، نه‌گه‌ر پیغه‌مبه‌ر ﷺ نه‌ناسیت و شوینی نه‌که‌و‌یت، له‌م

ع‌مد بن ق‌د‌امة المقد‌سی (ص ۵۴) ط‌ الش‌قا‌ة) ر‌ی‌وا‌یه‌تی ت‌ری‌شی ه‌یه که ده‌فه‌رم‌وی: (علی م‌ثل الش‌مس ف‌اش‌ه‌د أو ذ‌ر)، به‌لام نه‌میش ه‌در زه‌عیفه‌ الح‌اک‌م له (الم‌ست‌درک) ه‌که‌کی خو‌یدا ب‌۴/۹۸) ه‌ینا‌و‌یت‌یه‌وه، ه‌روه‌ها ر‌ی‌وا‌یه‌تی ت‌ری (لا ت‌ش‌ه‌د إ‌لا علی ما ی‌ض‌یء ل‌ک ک‌ض‌یاء الش‌مس) نه‌میش ه‌در زه‌عیفه‌و شی‌خی ئه‌لب‌انی ر‌ه‌حه‌تی ده‌رباره‌ی ده‌فه‌رم‌وی: (ح‌دی‌ث ض‌عیف) ب‌روانه ک‌ت‌بی (إ‌رواء الغ‌لی‌ل) ب‌ ۸/ لا ۲۸۲.

۱- چونکه نوسه‌ری ر‌ه‌حه‌تی ح‌نه‌فی بوو (حه‌نه‌فیه‌کانیش له عه‌قه‌ده‌ا مات‌وز‌یدین) کردار به‌لایانه‌وه به‌شیک نییه له هه‌بوونی باوه‌پر، چونکه لای نه‌وانی تر هه‌بوونی باوه‌پر به سی به‌شه: قه‌ناعه‌تی دل بریاری زمان، کرده‌وه نه‌نجام‌دان، نیامی شافیعی ده‌لی: هیچ یه‌ک‌یک له‌م سییه له دوانه‌که‌ی تر دانا‌پرین، که دا‌بران باوه‌پر نام‌یت‌ت(و)

هۆکاره وهیه، که خوای گهوره نهو کهسه به کافر داده نیت، که باوهپ به نیراوان و پیغه مبه رانی تر و، به پیغه مبه ریتی محمد ﷺ نه هیئت... خوای گهوره ده فهرموی:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُوا نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ۝١٥٠﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا﴾ النساء/ ۱۵۰-۱۵۱ واته: نهو که سانهی کافرن و باوهپیان به خواو به نیراوه کانی نه هیئاوه، ده یانه ویت جیاوازی بجهنه نیوان پینمایی خوایی و نیراوه کانیه وه، ده لئین: باوهپ به هه ندیک پینمایی ده هیئین (که ته علیماتی خوان) باوهپ به هه ندیک پینمایی تر (که هی پیغه مبه ران خویانن) ناهیین! نهوانه نیازیان وایه لهو نیوانه دا ریبازیك بز خویان دروست بکهن، نهوانه به راستی کافری په ها (مطلق)ن موته قن...

دروشی نیسلامه تیش، که بریتییه له (أشهد أن لا اله إلا الله وأشهد أن محمدا رسول الله)، ناشیت و نا کریت نیوهی یه کهم له نیوهی دووه می جیا کریتته وه...

له دوو کتیبی پیشووماندا (الله) و (الرسول) به لگهی زۆرمان له سهر خوای گهوره و سیفه ته کانی وله سهر پیغه مبه ر ﷺ هیئاوه ته وه، که پیغه مبه ریتی محمد ﷺ ده سه لئینن، بۆیه نعم بابه ته مان به دریژی باسکردوه، تا موسولمان به دلتیایی تهواوه نیسلامه کهی وه رگریت و بزانیت، که شایه تمانی هیئا چ ته رکیککی ده که ویتته سهر ..

۱- نالقمی یه کهم و دووه می نه م زنجیره ی نوسهرن، که سییه مه که یان (الاسلام) ه و نییه له دوو توپی شەش بهرگدا (إن شاء الله) پیشکهشی ده کهین، الحمد لله کتیبی (الله) که وه رگریپراوته سهر زمانی کوردی و له سالی ۲۰۰۳ وه له نوینگهی ته فسیر له هه ولیتر بلاو کراوته وه...

باسی دووهم

شایه تمان روکنه کانی تریشه

به زمان شایه تمان هیئان، ده بیټ باوهر بوونیشی له گه‌لدا بیټ بهو نادیارانه‌ی، که پیغه مبه‌ر ﷺ باسی لیوه کردوون، له راستیدا شایه تمانه که خو‌شی باوهره به نادیار، راسته پیغه مبه‌ر ﷺ دیاره، به لام باوهر بهوه‌ی وه‌حی له خواوه بو هاتوه، ههر غه‌بیه، دیسان له راستیدا شایه تمان روکنه کانی تری باوهرپیش ده‌گریته‌وه: باوهر هیئان به خوا، باوهر هیئان به فریشته‌کانی، به کتیبه‌کانی، به نی‌راوه‌کانی، به رۆژی دوا‌یی، به قه‌ده‌ر... بهم شه‌شه‌ش ده‌وتریټ: روکنی باوهر، که له بازنه‌ی شایه تمانه که دایه، بۆیه ههر که سیټک شایه تمانه که‌ی به کرده‌وه سه‌لمان‌د، شه‌وه پی‌نج روکنه که‌ی تری باوهرپیش جیه‌جی ده‌کات، بۆیه نه‌گهر که سیټک سه‌ر راستانه شایه تمانی هیئا، نی‌سلام وای بو حسیب ده‌کات، که باوهری به روکنه‌کانی تری باوهر هیئاوه، چونکه به ووتنی (لا اله الا الله)؛ خو‌ی باوهر هیئانه به یه‌کخواپه‌رستی خوی گه‌وره (التوحید)، ووتنی (محمد رسول الله) که‌ش باوهر هیئانه به هه‌موو پیغه مبه‌ران... ههر که‌سیش باوهری به پیغه مبه‌ران هیئا واته باوهری بهو فریشتانه هیئاوه، که پیغه مبه‌ر ﷺ باسی فرم‌وون، فریشته‌ی په‌یام هیئهر بیټ، یان شه‌وانی تر.

ههر که‌سیش باوهری به خواو پیغه مبه‌ران و به فریشته‌کان هیئا، بی‌گومان باوهر به وه‌حیش ده‌هیئیت، شه‌مه‌ش باوهری به کتیبه ئاسمانیه‌کان هیئاوه... ههر که‌سیش باوهری به خواو به پیغه مبه‌ران و به فریشته‌کان و کتیبه ئاسمانیه‌کان هیئا، باوهر به رۆژی دوا‌یش ده‌هیئیت، چونکه باوهر هیئان به رۆژی دوا‌یی،

به شیکه له باوهپ هینان به دهسه لات و چاکه و دادپهروهی خوا، ههروهه ها پیغه مبه ران و کتیبه ئاسمانیه کانیش هه والیان داوینی و باسی قهزاو قهدهریان بۆ کردوین، که لقیکه له باوهپ هینان به خوی گهوره... چونکه شهوی باوهپری به زانستی هه ربوو (ئه زه لی) و ویست و ئیراده و دهسه لات یی هاوتای خوا هینا، که شت له نه بووه و ده دینیتته بوون و پروداوه کان دینیت وده بات، نه وه خوی له خۆیدا باوهپری به قهدهر هیناوه...

شیواندن له هه رپوکنیك له پوکنه کانی باوهپ روو بدات، مانای وایه بناغه کانی باوهپ هه ره سی هیناوه و باوهپ رماوه! به پیچه وانه شه وه باش تیگه یشتن له پوکنه کان و باش پابه ند بوون پییانه وه، مانای وایه شایه تمانه که پته و راگیراوه و خه م له پمانی نابیت. جا با بۆ باشتر حالی بوون له شایه تمان چه ند خالیک له سه ر پوکنه کان روون کهینه وه:

١- هه ندیک له موفه سسیرین (ئه وانه ی قورثانی پیروزیان لیک داوه ته وه) رایان وایه، که مبه ست له و ئایه ته ی، که ده فه رموی: ﴿وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَيَأْتِيهِمْ يَوْمُ الْقَوْلِ﴾ البقرة/٣ واته: ئه وانه ی باوهپریان به نادیار هه یه، مبه ست له نادیار شه ش پوکنه که ی باوهپه، چونکه سه رچاوه ی هه موو کاریکی نادیار له و شه ش پوکنه وه سه ری هه ئداوه ..

له وانه یه که سیک بلیت: راسته خواو فریشته و روژی دواپی و قهدهر نادیارن، به لام خۆ پیغه مبه ران و په یامه ئاسمانیه کانیان نادیار نین! ئیتر چۆن باوهپهینان به وانیش له ریزی باوهپ هینانه به نادیار؟!

ئیمه باوهپ هینانمان به پیغه مبه ران له ریزی باوهپ هینان به نادیار دانا، چونکه شه وه حییه ی بۆیان ها تووه نادیاره، په یامی پیغه مبه ران واته وه حی، نادیار ی

خواهی، بزیه باوهر هیئانش به وهی واته باوهر هیئان به نادیارای کتیبه
ناسمانیه کان.

نه گهر که سیك ووتی: نادیاره کان له وه زۆرترن. له وه لامدا ده لئین: نه نادیارانه
سه رچاوهی هه موو نادیاریکی ترن: باوهر هیئان به موعجیزه ی پیغه مبه رانی
پیشوو، باوهر هیئان به هه بوونی جنۆکوو پهری، باوهر هیئان به هه وت ناسمان، به
فریشته و به هه وت و (بهیتول المعمور) و له سه ره نه وانیشه وه عهرشی خوای گه وه ره،
هه وه ره ها رۆحی موسو لمان که به ره وه ناسمانه کان به ره ز ده بیته وه، یان چوونی
پیغه مبه ره ﷺ له شه وی میعراجدا بو ناسمانه کان بو خزمت خوای گه وه ره... هتد:
نه مانه هه مووی به شیکن له قورئان، باوهر هیئان به قورئان باوهر هیئانیسه
به مانه... باوهر هیئان به ژیا نی به ره زه خی نیوان گوو قیامت، به شیکه له باوهر
هیئان به رۆژی دوایی... به م پییه هه موو نادیاره کان ده چنه وه ناو بازنه ی نه وه
ته وه ره نادیارانه وه...

٢- نه وه ده دیسه ی پیغه مبه ره ﷺ، که له پیشه کیه که دا هیئا ومانه ته وه: ((... یا
محمد أخبرني عَنِ الْإِسْلَام؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ
أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَتَقِیمَ الصَّلَاةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ
رَمَضَانَ، وَتَحْجَ الْبَيْتَ إِنْ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلًا قَالَ صَدَقْتَ. فَعَجَبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ
وَيُصَدِّقُهُ! قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِيمَانِ؟ قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ؛ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدْرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ قَالَ صَدَقْتَ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنِ الْإِحْسَانِ؟
قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ...)) نه مه باسی هه شه ش
روکنه که ی باوهر ی له خو گرتوه...

قورئانیش پینجیا نی به یه که وه له جیه که داو شه شه میشیانی له جیه کی تردا
باس فهرمووه، وه: ﴿وَلَكِنَّ الْآلِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ

وَالْكِتَابِ وَالنَّبِيِّنَ ﴿ البقرة/ ١٧٧ واته: به لām چاکه خوازی نه وهیه که: باوه پر بهیئت به خواو به پژوی دواپی و فریشته کان و کتیب و پیغه مبه ران... هدر وه ها: ﴿قَبْلُ وَمَنْ يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾ النساء/ ١٣٦ واته: هدر کهس باوه پری به خواو به فریشته و به کتیبه کان و به پیغه مبه ران و به پژوی دواپی نه بیئت، نه وه به راستی له ناو ته نگ و تاریکی گومراییه کی زور ناشکر ادایه. یان: ﴿إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ﴾ القمر/ ٤٩ واته: نیمه هه موو شتی کمان به نه ندازو راده ی خو ی خولقاندووه. یان: ﴿مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ﴾ الحديد/ ٢٢ واته: هیچ روداو یتک له سهر زه میندا، یان هیچ شتیک له ناو خوتاندا پروو نادات، مه گهر له لای خوی گه وره له (لوحول الحفوظ) نوسراوه، پیش نه وه ی پرووی پی بده یین، نه مهش کاریکه بو خوا ناسانه. هدر وه ها: ﴿قُلْ لَنْ يُضِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا﴾ التوبة/ ٥١ واته: بلی: هدر گیزاو هدر گیز هیچ شتی کمان تووش نابیت، تا خوا بو ی نه نوو سیبیین. دیسان ده فهر موی: ﴿يَمْحُوا اللَّهُ مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ﴾ الرعد/ ٣٩ واته: نه وه ی که خوا خو ی حه ز بکات ده یسر پیته وه، یا هی تری ده خاته شوین، سه رچاوه ی هه موو زانستی و کتیبه کان له لای خوی گه وره یه: ﴿وَكُلُّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ فِي إِمَامٍ مُبِينٍ﴾ یس/ ١٢ واته: هه موو شتی کمان له نوسراویکی پروو و ناشکرادا سه رژ میتر کردووه...

لهوانهیه خوای گهوره، که باسی ئه و پینچ روکنه ی به جیا (له دوو ئایه ته که ی پیشوو دا) فهرمووه بی ئه وه ی باسی قه ده ریشیان بخاته پال هه ره له به ره ئه وه بوو بیته، که قه ده ره به شیکه له باوه ره هینان به خوای گهوره خۆی، چونکه مانای قه ده ره ئه وه یه که: خوا زانستی به هه موو شتیک هه یه که روو ده دات، ویستیشی له سه ره رودانی هه یه، تواناشی به سه ردا ده شکیت، ئینجا نووسینی ئه مانه هه مووی له (لوح المحفوظ) دا، که ئه ویش هه ره جیهانی نادیاره و خوای گهوره خۆی ده زانیته چۆنه ... که وا بوو سه رچاوه ی باوه ره هینان به قه ده ره بریتییه له باوه ره هینان به خوا، له گه له ئه وه شدا، که له ئایه تی سه ره خۆدا - وه کو بینیشمان - باس کراوه ...

٣- ئه م باوه ره هینانه دابهش بوون ناگریته خۆ، هه ره کهس باوه ری به یه ک روکنی نه بیته وه ک ئه وه یه، که باوه ری به هه موو روکنه کان نه هینابیته ...

باوه ره هینانیش به خوای گهوره فهرزیکه و هه ره ده بیته به یتریتته دی: ﴿فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْبَقَرَةِ ۖ وَالْبَقَرَةُ ٢٥٦ وَاتِهِ: هه ره کهس باوه ری به تاغووت نه کرد و شوینی نه کهوت، له به رامبه ریشدا باوه ری به خوا هینا، ئه وه دهستی به ئایینه پته وه که ی خوا وه گرتوه ...: ﴿مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ﴾ النحل/ ١٠٦ واته: هه ره که سیک پاش باوه ره هینانی به خوای گهوره کافر بووه وه - جگه له و که سه ی به زۆر ناچار ده کریته خۆی به کافر دانیته، به لām ده بیته خۆی دلی هه ره به باوه ره ئاوه دان مایته - ئه وانه ی به کافر بوونیان دلخۆش ده بن، ئه وانه به ره غه زه بی خوا ده که ون ...

باوهر هیئان به پیغهمبه‌ران هه رده‌بیٔ بیته دی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَكْفُرُونَ بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيُرِيدُونَ أَنْ يُفَرِّقُوا بَيْنَ اللَّهِ وَرُسُلِهِ وَيَقُولُوا نُؤْمِنُ بِبَعْضٍ وَنَكْفُرُ بِبَعْضٍ وَيُرِيدُونَ أَنْ يَتَّخِذُوا بَيْنَ ذَلِكَ سَبِيلًا ۝١٥٠﴾ أُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ حَقًّا ﴿النساء/ ۱۵۰-۱۵۱ واته: ئەو کەسانەى کافرن و باوهریان بە خواو بە نیراوه‌کانى نه‌هیئاوه، ده‌یانە‌وێت جیاوازی ب‌خەنە نێوان پ‌تنامایى خواى و نیراوه‌کانیە‌وه، دە‌لێن باوهر بە هەندیک پ‌تنامایى ده‌هینین (که ته‌علیماتى خوان) باوهر بە هەندیک پ‌تنامایى تر (که هى پیغهمبه‌ران خو‌یانن) ناهینین! ئەوانه نیازیان وایه له‌و نێوانه‌دا پ‌تيازىک ب‌و خو‌یان دروست ب‌کەن، ئەوانه بە راستى کافرى ته‌واون... پیغهمبه‌رىش ﷺ ده‌فەرموى: ((والذي نفسُ محمدٍ بيده لا يسمعُ بي أحدٌ من هذه الأمةٍ لا يهودي ولا نصراني ثم يموتُ ولم يؤمنِ بالذي أُرسلتُ بهِ إلا كانَ مِنَ أصحابِ النارِ)) رواه مسلم واته: سو‌ئند ب‌یٔ به‌و کەسەى گيانى منى به‌ده‌سته، هەر کەسىک له‌م نه‌ته‌وه‌یه - جا جوله‌که ب‌یٔ یان دیان - باسى من ببیستیت و باوهر به‌وه نه‌کات که به مندا نیراوه، ئەوه ده‌چیتە ناو ناگرى دۆزه‌خه‌وه...

هه‌رده‌بیٔ باوهر به فریشته‌ش به‌یتریت، خواى گه‌وره ده‌فەرموى: ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ آمَنَ بِاللَّهِ وَمَلَكِهِ وَكُتُبِهِ وَرُسُلِهِ﴾ البقرة/ ۲۸۵ واته: موسولمانه‌کان هه‌موویان باوهریان به خواو به فریشته‌کانى هیئاوه... ﴿مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَكِهِ وَرُسُلِهِ وَجَبْرِيلَ وَمِيكَائِيلَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ﴾ البقرة/ ۹۸ واته: بلى: ئەو کەسەى دوزمنى خواو فریشته‌کان و نیراوه‌کانیتى، هه‌روه‌ها دوزمنى جوهره‌ئیل و میکانیله، کافره، خواش دوزمنى کافراوه...

هر ده بیټ باوهر به پژوی دوايش بهیتریت: ﴿وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ﴾ (۳۹) وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى رَبِّهِمْ قَالَ أَلَيْسَ هَذَا بِالْحَقِّ قَالُوا بَلَىٰ وَرَبِّنَا قَالَ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿الانعام/ ۲۹ واته: ووتیان هدرچی هدییه هدر ژیا نی دنیا یه، خو زیندوو ناکریتینه وه، جا له قیامه تتدا ده یانی نی و له بهر دهم خوادا راهه ستینراوون، خوا پییان ده فهرموی: نایا نهم زیندو بوونه وه یه تان راست ده رنه چوو؟! نه وانیش هه موو ده لین: به دی، به خوا قه سه م راست بوو، نینجا خوا پییان ده فهرموی: ده مادام باوهر تان نه هینا، نیستا سزاو نازار بجیزن...

هر ده بیټ باوهر به قه ده ریش بهیتریت، پیغه مبه ر ﷺ ده فهرموی: ((لو أن لأحدهم مثل أحد ذهباً فأنفقه ما قبله الله عز وجل منه حتى يؤمن بالقدر كله خيره وشره)) رواه ابو داود وابن ماجه^۱ واته: نه گهر یه کیکیان به قه ده ر چیا ی ثوحد زیری هه بیټ و له بهر خاتری خوا بیبه خشیا یه، خوا لی و نه ناگریټ، تا باوهر به قه ده ر نه هینیت... یان ده فهرموی: ((لا يؤمن عبد حتى يؤمن بالقدر خيره وشره)) رواه الترمذي^۲ واته: یاوهری نهو بهنده یه ی خوا ته واو ناییت تا باوهر به خیرو شه ری قه ده ر نه هینیت...

۱ - نیمامی موسلیم بهو ده قه ی سه ره وه ی به حه دیس نه یگپراهه ته وه به لکو به قه وه ی عبده الله ی کو ری عومهر ﷺ که تابعینی هاتنه خزمه تی و ده باره ی گروپی نه لقه ده ری به (که نه ی نه وه یان ده کرد که خوی گه وره هه موو شتیکی نووسی بیټ) لییان پرس ی، نه ویش فهرموی: ((إذا لقيتم أولئك فاخبروهم أنني بريء منهم وأنهم مني براء، والذي يحلف به عبد الله بن عمر، لو أن لأحدهم مثل أحد ذهباً فأنفقه ما قبله الله عز وجل منه حتى يؤمن بالقدر كله خيره وشره)) ثم استدل بقول النبي صلى الله عليه وسلم: ((الإيمان أن تؤمن بالله، وملائكته، وكتبه، ورسله، واليوم الآخر، وتؤمن بالقدر خيره وشره)) رواه مسلم ۳۶/۱ و ۳۷ (و)

۲ - سنن الترمذي (۲۱۴۴) وقال عنه: حديث غريب وصححه الألباني / السلسلة الصحيحة ((۲۴۳۹)).

کهوا بوو قابیل نییه هەر ده بیټ باوهر به سهرجه می هەر شهش پروکنه کانی
باوهر بهیتریت، هەر کهسیکیش لیکی داپرین کافره...

جا چۆن ناشیت و نا کریت پروکنه کانی باوهر لیك جودا بکریتهوه، ناشیت و
ناشکریت لق و پهلی هەر پروکنیکیشیان لیک جودا بکریتهوه، بۆ نمونه:

باوهر هینان به خوا بریتییه له باوهر هینان به بوون و سیفات و کردهوه و
تهواویتی خوی گهوره، خۆ ناشیت یه کیک له مانه نینکاریکریت، یان باوهر به
بوونی نه کریت! خوی گهوره ده فرموی: ﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ عهده/ ۱۹
واته: ده بزانه که هیچ په سترایک نییه شایانی په رستن بیټ جگه له خوی گهوره.

یان: ﴿أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى﴾ العلق/ ۱۴ بۆچی نازانیت که خوا ده بینیت؟! یان:
﴿وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ﴾ البقرة/ ۲۳۱ نه وهش بزانه که خوا به هه موو
شتیک زانایه: ﴿أَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ
رَحِيمٌ﴾ المائدة/ ۹۸ واته: بزانه که خوا سزاکانی زۆر توندو سهختن و له هه مان

کاتیشدا به به زهیی و میهره بانه: ﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الَّذِينَ
يُلْحِدُونَ فِي أَسْمَائِهِ﴾ الاعراف/ ۱۸۰ واته: خوا ناوه جوان و چاکه کانی هدی،
بهو ناوانه وه هاواری بکه نی و لیتی بیاریتهوه، لهو که سانهش گه پین که باوهر یان به
ناوه کانی خوا نییه یان به درۆی ده خه نه وه و دژایه تی ده که نه: ﴿اللَّهُ خَلَقَ
كُلَّ شَيْءٍ﴾ الرعد/ ۱۶ خوا کردگاری هه موو شتی که. ﴿كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ﴾ الرحمن/ ۲۹
خوا پۆزانه له وه ده م هاتنی پیداوویستی خولقینراوه کانیدییه. ﴿فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ
وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى﴾ الانفال/ ۱۷

واته: ئیوه نه‌تان کوشتن، خوا بوو کوشتنی، تۆش که تیرت ده‌هاویشته، خوا بوو ده‌یهاویشته.

باوه‌پ هینان به فریشته: نه‌مه‌ش چه‌ندین لق و په‌لی لیّ ده‌بیته‌وه، وه‌ک: سیفاتیان، توخمیان، که(نه‌نیرینه‌ن، نه‌میینه‌ن)، له‌پوناکی دروست کراون، له‌شیان هه‌یه، نورانیشتن، نه‌ده‌خۆن نه‌ده‌خۆنه‌وه، هه‌ر فه‌رمانیکی خویان بوو ده‌رچیت، ده‌ستبه‌جیّ جیبه‌جیّ ده‌که‌ن، شه‌و و پۆژ له‌خواپه‌رستیدان، هه‌یانه زۆرت‌ر باس کراوه، وه‌کو جویرائیل و میکائیل و فریشته‌ی مه‌رگ(ملك الموت) یان فریشته‌ی به‌رپرسی فوی که‌په‌نا، هه‌لگرانی عه‌رشى خوا، سه‌په‌رشتیارانی دۆزه‌خ، نه‌وانه‌ی شت ده‌پاریژن، هه‌روه‌ها... یان کارویارو ته‌رکه‌کانیان باس کراوه، وه‌ک هینانی وه‌حی خاوی، نووسینی هه‌لس و که‌وتی مرۆڤ، نووسینی پۆزی و بژێو، به‌رپرستی تاکام (نه‌جه‌ل)، گیان کیشان، پرهبیار کردن له‌مردووی ناو گۆڤ، فوو کردن به‌که‌په‌نادا، پاسه‌وانیتی مرۆڤ ناماده‌ بوونی کۆڤی زیکرو یادی خواو ده‌رسی مزگه‌وت، قورئان خویندن، یان شه‌و فه‌رمانانه‌ی تر، که‌له‌قورئان وحده‌یسدا باس کراون... هتد.

باوه‌پ هینان به‌کتیبه‌ ناسمانیه‌کان: شه‌میش بریتییه‌ له‌ په‌یامه‌کانی وه‌کو په‌راوه‌کانی ئیبراهیم و ته‌وراتی موساو زه‌بوری داوودو ئینجیلی عیساو قورئانی محمد - سه‌لامی خویان لیّ بیت -. ئینجا که‌قورئان هه‌موو نه‌وانه‌ی پیتش خۆی سه‌په‌وته‌وه، یان که‌قورئان حقه‌و لاری و چه‌وتی و هه‌له‌و نوqsانی تیدا نییه، یه‌ک پیتی لانه‌دراوه، یان لیّ نه‌گۆڤاوه، شه‌م قورئانه‌ی به‌رده‌ستی خه‌لکی هه‌ر شه‌و قورئانه‌یه، که‌بو پیتقه‌مبه‌ر ﷺ هاتۆته‌ خواره‌وه، یه‌ک پیتی بوو زیاد نه‌کراوه، وشه‌یه‌ک نه‌خراوته‌ جیّی وشه‌یه‌کی، هه‌ر وه‌کو سه‌ره‌تای هه‌ر به‌موعجیزه‌یی ماوه‌ته‌وه، حه‌رامی شه‌و حه‌رامه‌و خه‌لالی شه‌و خه‌لاله‌و، که‌س بۆی نییه‌ شه‌و

حوکماندی بگۆرپت، ههروهها باوهپ کردن و دلنیا بوون لهوهی، که تنهها نهم قورثانه دهتوانیت پښگای راستی و بهرنامهی ژبانی پارسهنگ نیشان مروثایهتی بدات، تهوی قورثان باسی فەرمووه، نهو راسته و بهس، چ دهربارهی عهقیده چ دهربارهی خواپهرستن، چ له سیستم و یاساو پښایدا، چ له بنههاکانی رهوشت و نادابی رهفتاردا... ههرجی نادیاریک، که قورثان باسی فەرمووه حهقهو بوونی ههیهو باوهپ پی بوونی فەرزه، وهک جیهانی فریشته و پهریان و ناسمانهکان و بههشت و دۆزهخ و پیغه مبهران و موعجیزهکانیان و پۆژی دواپی و نیشانهکانی شاخ زه مان.. ههروهها باوهپ هیئان به فەرموودهکانی پیغه مبهرا، که پروونکه رهوهی قورثان، به بی فەرمووده، ناکری نییه قورثان به تهواری لیک بدیتسهوه، یان نه حکامهکانی نیسلام دارپژورت، نه مهش گهوره زانایان و شهعناسه شارهزاکانی موسولمان دهتوانن پهیان پی بهن و حوکمیان لیوه وهرگرن، چونکه نهوان زانیاریهکی بهرفراوانی قورثان و حه دیسیان ههیهو، شارهزای زمانی عه ره بین و سهر راست و خاوهن تهقوان و، دهزانن بهرژه وهندی خه لکی له کویدایه... نینجا بشزانریت که وهرگرنتی پښازو بهرنامه و دیدی غهیری قورثان و حه دیس “گومراییه و له نیسلام به پاشگه زیوونهوه ده ژمیرریت..

باوهپ هیئان به پیغه مبهران: نهوه ده گریتسهوه، که باوهپیان بهو شیویه پی بهیتریت، که قورثان باسی فەرموون، چ زۆر چ کهم، پاشان باوهپ کردن به راستگۆیان، به بی ههلهپی و لیها توویان، به سهرپاستییان له گه یاندنی په یامه کهی خوی گهوره به قه و مه کانیان... باوهپ کردن به راستگۆیان نهوه ده گه پښت، که رهفتار و گوشتاری نهوان پیوه ری حهق و ناحه قیه، هه کهس پیچه وانهی رهفتاری نهوانی نواند لادهرو درۆزنه... لیها تووی پیغه مبهران به عنی نهوان پیشه وان و نمونه ی ژیری پارسهنگ و تهوایتی فام و په ی پی بردنه... شوین که و تنی غهیری نهوان نهقل پی نهشکان و گهلۆری و گومراییه.

باوهر هیئان به پژوی دواپی: نهوه ده گریتهوه، که باوهر بهیئریت به نیشانه کانی دنیا ناخر بوون و نیشانه سهره تاییه کانی قیامت: وهک گۆرانکاریه گهردوونیه کان، یان هاتنی جه جال (دجال) و ده رکهوتنی شتی سهیرو نامۆو ناسایی له سههر دهستی، که پالانتیهی خواجه تی بۆ خۆی دهکات و هندیك خه لک شوینی ده کهون، یان هاتنی یهئجوج و مهئجوج بۆ مهککه، ههروهها باوهر هیئان به ژیانی بهرزهی نیئوان ژیانی دنیاو قیامت، باوهر هیئان به ههردوو جار فووگردنه که به کههره نادا، که یه که میان هی مراندنی هه موو خولقیئیراوانی سههر زه مینهو دووه میان بۆ زیندوو بوونه و یانه، ئینجا باوهر هیئان به بهههشت و نازو نیعمه ته کانی و به دۆزهخ و نهشکههجو سزاو ژانی... نه مانهش هه مووی بهو شیوهیهی که قورئان و هه دیسی سهحیح باسیان لیوه کردوون...

که مترین پلهی باوهر هیئانیش نهوهیه، نهوانه به راست بزانریت، هیچ گومان و دوو دلی و پاراپیه کیان تیدا نه بیته، به لکو گه یشتیته پلهی دلنایی تهواو، نه گینا پیی ناووتریت باوهر، چونکه خواي گهوره دهفه رموی: ﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا﴾ الحجرات/ ۱۵ واته: بهرواداران نهوانه، که باوهریان به خواو پیغه مبه ره کهی هیئاوهو، پاشان گومانیان تیدا نهماوه، دهنا نهوه دوو پروپی (نیفاق)ه، خواي گهوره دهفه رموی: ﴿فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ﴾ البقرة/ ۱۰ نهخۆشی له دل و دهروونیاندا به... خواي گهوره هه میسه له قورئاندا دوو پروپی به نهخۆشی دل لیکداوه تهوه...

لیره دا شتیك ههیه پیو یسته پرونی بکهینهوه، نهویش نهوهیه، که گومانی دل بریتی نییه له وه سههسه! نا، گومانی دل بی باوهرییه، کوفره، بهلام وه سههسه نهوهیه که شهیتان دهیهاو یته دلی یه کیکهوه، که دل خۆی ره فزی دهکات و پیی خۆش نییه هه بیته، بۆیه هیچ کاریکردنی له سههر باوهر و نه حکامه کانی نییه...

بۆ نمونه یه کیڅک موسولمانیتک بۆ پریبازیکی کوفر بانگ ده کات، نهم کاره هیښده کاریگه ری له سهر نهو موسولمانه نابیت، نه گهر موسولمانه که خوی له بهرامبه ریډا شل نه بیت و خوی وه لامي بانگه وازه که ی نه داته وه، وه سوه سه ی شهیتانیش ههر وایه، مادام دل به تیشکی باوه رو خوا ویستی ناوه دانه؛ بانگه وازی شهیتان و وه سوه سه که ی هیچ کارتیکردنیکی نییه...

حه دیسه که ی نه بو هورهیره ش(ﷺ) که گپراویتییه وه، ههر بهم شیوه یه، نه وه ی، که ده فهرموی: ((وجاء ناس من الصحابة فقالوا: يا رسول الله: انا نجد في أنفسنا ما يتعاظم أحدنا أن يتكلم به (أي: يراه عظيمًا) فقال النبي صلى الله عليه وسلم: أوجدتموه؟ قالوا: نعم. قال: ذاك صريح الإيمان)) رواه مسلم واته چهند که سیڅک له یاهورانی پیغه مبه ر(ﷺ) هاتنه خزمه تی و ووتیان: نه ی پیغه مبه ری خوا، نیمه له دل و دهر ووغاندا هه ست به شتیڅک ده که یڼ، هیښده به لامانه وه گه وره و خه تهره، که ناویرین ده ری برین! فهرموی: هه ستان پی کردوه؟! ووتیان: به لی، فهرموی: ده نه وه راشکاویتی باوه ره، نه وه یه قینی باوه ره... له پریوایه تیکی ترده فهرموی: (الحمد لله الذي رد كيدَهُ إلى الوسوسة) رواه مسلم وأبو داود، واته: سوپاس بۆ نهو خوایه ی ته گبیره که ی گه رانده وه بۆ وه سوه سه. ههر بهم جوړه ش له و حه دیسه ی نیبنو مه سعود تیده گه یڼ، که ده فهرموی: ((قالوا يا رسول الله إن أحدنا يجد في نفسه ما لئن محترق حتى يصير حممة أو يخر من السماء إلى الأرض أحب إليه أن يتكلم به، فقال: أوجدتموه؟ قالوا: نعم، قال: ذاك صريح الإيمان)) رواه مسلم واته: ووتیان:

- ۱- مسلم، کتاب الایمان، باب بیان الوسوسة فی الایمان وما یقوله من وجدها (۱۳۲) (و).
- ۲- نه له سحیحی موسلیم و نه له موخته سه ره که ی المنزیدنا نهم حه دیسه م بهم له فزانه نه دوزیه وه نه ویان که به (ذاک صریح الایمان) کو تابی هاتوه ((أو يخر من السماء إلى الأرض) تیدا نییه، له نه بو هورهیره وه یه و بهم شیوه یه یه: (عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ جَاءَ نَاسٌ مِنْ أَصْحَابِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَسَأَلُوهُ إِنَّا نَجِدُ فِي أَنْفُسِنَا مَا يَتَعَاطَمُ أَحَدُنَا أَنْ يَتَكَلَّمَ بِهِ قَالَ فَقَدْ وَجَدْتُمُوهُ قَالُوا نَعَمْ قَالَ ذَاكَ صَرِيحُ الْإِيمَانِ)). صحیح مسلم بشرح النووي ۱۵۳/۲ (و).

نه‌ی پیغهمبه‌ری خوا، هی واما ن هه‌یه که شتی وا له دلیدا دروست ده‌بیئت به که نه‌گهر کل و کۆی دامرکی و بییته خه‌لوز، یان له ناسمانه‌وه فری دریته سهر زه‌وی، لای خوشتره وه که له‌وه‌ی بیدرکینیت، فهرمووی: نه‌وه دلنیایی باوه‌ره...

پیان ناخۆش بووه ده‌ری بېرن و نه‌شیان زانیوه ناخۆ چیه، چونکه دلیان نه‌وه سه‌سه‌ی بوغزانده‌وه و پیان ناخۆش بووه ده‌ری بېرن، خوی گه‌وره‌ش ده‌فهرمووی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا إِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا فَإِذَا هُم مُّبْصِرُونَ﴾ الاعراف / ۲۰۱ واته: نه‌وه که سانه‌ی ته‌قویان هه‌یه وه له خوا ده‌ترسن، نه‌گهر شه‌یتان خستیه به‌دی و خراپه‌کارییه‌وه؛ زوو خویان ده‌که‌وتیه‌وه یادو به‌رچاویان روشن ده‌بیته‌وه...

که‌وا بوو حاله‌تی وه‌سه‌سه جیاوازی هه‌یه له‌گه‌ل حاله‌تی گوماندا، که دۆی باوه‌ر هینانه، بۆیه راستی باوه‌ر که‌مترین پله‌یه، که ده‌بیئت مروژ هه‌بیئت، تا خوی گه‌وره به‌بنده‌ی په‌رستیاری خۆی وه‌ری گریت...

ه - له‌وه که‌مترین پله باوه‌ره‌وه، که ده‌بیئت مروژ هه‌بیئت، بۆ سه‌ره‌وه پله‌ی تر هه‌یه، که خه‌لکی له‌بۆ هه‌لکشان و به‌ده‌ست هینانیدا جیاوازن... موسولمان تا به‌پله‌کانی باوه‌ردا زیاتر سه‌رکه‌ویت ته‌قوی زیاتر ده‌بیئت:

۱ - که‌مترین پله‌ی باوه‌ر هینان به‌خوی گه‌وره بریتییه له‌به‌راست زانین و یه‌قین. له‌وه به‌لاتر بریتییه له‌وه‌هت و خوشیه‌ی نیمانداری سه‌رراست له‌که‌ناری یادی خوا و نوێه‌کانیدا ده‌یچیوت، که وا خوا به‌رستیت وه‌کو، که له‌خه‌مه‌تیدایت و ده‌بیینیت، وه‌که پیغهمبه‌ر ﷺ ده‌فهرمووی: ((أَنْ تَعْبُدَ اللَّهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ)) رواه مسلم و غیره واته: وا خوا به‌رستیت که هه‌ر وه‌کو نه‌وه‌ی بیینیت، خۆ نه‌گهر تو‌ش نه‌وه نه‌بیینیت، نه‌وه تو‌ ده‌بیینیت... باشترین پیوه‌ر،

که باوږ به ناوه کانی خوای گهوره ی پی بیټوریت شهویه، که مرؤ و اتای نه و ناوانه له خؤیدا بچه سپینیت، بؤ غوونه: هر که سیک له دل و دهر و ونی خؤیدا گه شه ی به زهی و سؤزی دا، شه ناو و سیفه تی (الرحمن الرحیم) ی خوای گهوره ی ناسیووه. شه ده لټین و بی گومان شه و مان له بدر چاوه، که به زهی خوای گهوره له توانای دهر کردندا نییه، چ جای شه ی بتوانریت به به زهی مه خلوق بشوبه یتریت... هر بهم پییه که ناو و سیفه تی ریزو سه خاوت و به خشین له ناو و سیفه تی (الکریم) ی خوای گهوره وه و ده ده گیریت، مه به ست له مه شه که خوای گهوره ده فهرموی: ﴿فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ﴾ الروم/ ۵۰ پروانه شوینه واری به زهی خواپان: ﴿الَّذِي قَرَأَ رَبُّكَ أَنَّهُ أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً﴾ الحج/ ۶۳ واته: نابینیت خوا چؤن ناوی له ناسمانده ناردؤته خواره وه؟.

ب - که مترین پله ی باوږ هینان به فریشته کان به راست ناسینیانه، چونکه له وانه یه دل و دهر و ونی هندی که س هینده پالفته بیټ - دهر که به هندی که شت بکات، که که سانی تر هر له باوږ به نادیار وه قه ناعه تیان پی کردووه، به لام نه مانده ی - خوای میهره بان دلپاک و پیاوچاکی کردوون - پروونتر هه ست به و نادپارانه ده کهن... خوای گهوره ده فهرموی: ﴿وَلِذَٰلِكَ الْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّكَ إِذْ قَامَ وَتِلْكَ الْأَمْثَلُ لَكَ وَطَهَّرَكَ وَأَمْطَفَنَكَ عَلَىٰ نِسْكَ الْأَعْلَمِينَ﴾ آل عمران/ ۴۲ واته: که فریشته کان ووتیان: شه ی مهربم، خوا توی هه لبار دووه و پاکوی کردوویته وه له نیوان هه مو شافره تانی جیهاندا توی هه لبار دووه...

نوسهیدی کوری حُضیر (عليه السلام) ده گیریته وه ((عن أُسَيْدِ بْنِ حُضَيْرٍ قَالَ بَيْنَمَا هُوَ يَقْرَأُ مِنَ اللَّيْلِ سُورَةَ الْبَقَرَةِ وَقَرَسُهُ مَرْبُوطَةٌ عِنْدَهُ إِذْ جَاءَتْ الْفَرَسُ فَسَكَّتْ فَسَكَّتْ فَقَرَأَ فَجَاءَتْ، فَسَكَّتْ فَسَكَّتْ ثُمَّ قَرَأَ فَجَاءَتْ وَكَانَ ابْنُهُ يَحْيَىٰ قَرِيبًا مِنْهَا فَانْصَرَفَ

فآخره ثم رفع رأسه إلى السماء فإذا مثل الظلة فيها أمثال المصابيح فلما أصبح حدث النبي فقال وتدرى ما ذاك ؟ قال لا قال تلك الملائكة دنت لصوتك ولو قرأت لأصحت ينظر الناس إليها لا تتوارى منهم)) رواه البخاري^۱ واته: جارتك به شهو قورثانی ده خویند، نه سپه که شی له ولا خوینه وه به ستهووه، که سووره تی به قهره ی خویند، له پر نه سپه که شی که و ته جموجول و به ده وری خویدا ده خولایه وه و هه وائی ده دا خوئی راپسکینیت، نه میش له قورشان خویندنه که شی وه ستاوه، نه سپه که شی هی دی بوته وه، به لام که دهستی به قورشان خویندنه که شی کردوته وه، نه سپه که شی دیسان وای کردوته وه، ده فهرموی: نهی پیغه مبهری خوا، یه حیای کوپم له نزیکییه وه بوو خه مم بوو بیکات به ژیره وه، به لام شه وه ستاو نه سپه که شی دوور خسته وه، پاشان نوسهید سه ری هه لپریووه ته ماشای ناسمانی کسردووه، په لیه کی وه کو سیبه ری دیووه، که وا به سه ریانه وه وه ستاوه نوریکیش له ناو سیبه ره که دا وه ک چرا ده دره وشیتته وه، بو به یانی که دیتته خزمهت پیغه مبهر ﷺ و پروداوه که شی بو ده گپیتته وه، نه ویش ده فهرموی: ده زانیت نه وه چی بوو ؟! نوسهید ده فهرموی: نه خیر، پیغه مبهر ﷺ ده فهرموی: نه وه فریشته بوون له دهنگی قورشان خویندنه که شی تو نزیک بوو بوونه وه، گهر هدر بهرده وام بوویتایه له سه ره خویندنه که شی، فریشته کان شه ونده نزیک ده بوونه وه، که خه لکیش بیانبینن و ته ماشایان بکهن، واش نه ده بوون ده رکه ون و دیار نه میننه وه...

ههروه ها له به رانه وه ﷺ ده گپینه وه، که جارتک ((كان رجل يقرأ سورة الكهف وعنده فرس مربوط بـشطنين، فتغشته سحابة، فجعلت تدور وتدنو، وجعل فرسه

۱ - ههروه ها تیمامی مسلم والنسائی وأحمد والطبرانی والحاكم گپراوینه ته وه، یه لام به له فزی جیاواز. ههروه ها: النسائی، وأبو نعيم، والبيهقي وأخرج الحاكم مثله (۴۳) وزاد: "إنك لو مضيت لرأيت العجائب". (ر)

يَنْفِرُ مِنْهَا، فَلَمَّا أَصْبَحَ أَتَى الرَّسُولَ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَذَكَرَ لَهُ ذَلِكَ، فَقَالَ: تِلْكَ السَّكِينَةُ تَنْزَلَتْ لِلْقُرْآنِ)) رواه الشيخان واته: كابراییك سوږه تی كه هفی ده خویند، نه سپه كه شی له ولایه وه به دوو گوریسی نه ستوری تیک با هه لندراو به سترابووه، ههستی كرد وا په له هه وریك دای ده پوښیت و زیاتر لیتی نریك ده بیته وه، نه سپه كه ی ده كه ویتته جموجول، هه ولی خوږاپسكان ده دات، كه ږوژ ده بیته وه دیتته خزمهت پیغه مبهردا عليه السلام باسه كه ی بو ده گپړیتته وه. نه ویش ده فرموی: نه وه هیمنی و ناسووده ی بووه له بهر قورئان خویندنه كه هاتوته خواره وه.

هغه زه له ی كوری الربیع الاسدی، كه نوسه ریكي وه حی پیغه مبهردا عليه السلام بوو، فرموی: ((لقيني أبو بكر، فقال: كيف أنت يا حنظلة؟ قال: قلت: نافق حنظلة، قال: سبحان الله، ما تقول؟ قال: قلت: نكون عند رسول الله صلى الله عليه وسلم يذكرنا بالنار والجنة، حتى كأننا رأينا عين، فإذا خرجنا من عند رسول الله صلى الله عليه وسلم عافسنا الأزواج والأولاد والضيقات فنسينا كثيرا، قال أبو بكر: فوالله إنا لنلقى مثل هذا، فانطلقت أنا وأبو بكر حتى دخلنا على رسول الله صلى الله عليه وسلم، قلت: نافق حنظلة يا رسول الله، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "وما ذاك؟" قلت: يا رسول الله، نكون عندك تذكرنا بالنار والجنة حتى كأننا رأينا عين، فإذا خرجنا من عندك عافسنا الأزواج والأولاد والضيقات، نسينا كثيرا، فقال رسول الله صلى الله عليه وسلم: "والذي نفسي بيده، إن لو تدومون على ما تكونون عندي وفي الذكر لصافحتكم الملائكة على فرشكم وفي طرقكم، ولكن يا حنظلة ساعة وساعة" قالها ثلاث مرات)) أخرجه مسلم والترمذي. واته: نه بویه كری سدديقم تووش بوو، چاك و چوڼی لى كردم، و تم هغه زه له ی دووړویى كړدووه. فرموی: سبحان الله، بزانه چی ده ټیټ؟! منیش و تم: ناخر ټیمه كه له خزمهت پیغه مبهردا ده یین عليه السلام باسی دوزخ و به هه شتمان بو ده كات، ده لیتی به چاوی خو مان ده بیینین، كه چی كه له خزمهت نه ویش هه ستاین و كه وتینه وه یاری و مه زاقی خیزان و مندال و مه شغه له تی زه وی و زاره كانان زوړیان هر بیر ده چیتته وه، نه ویش

فهرموی: به خوا منیش ههستی پی ده کم، نهوجا ههردووکیان چوونه خزمهت پیغه مبهرد ﷺ، بۆیان گێرایهوه، نهویش فهرموی: بهو کهسهی گیانی منی بهدهسته، نهگهر بهو شیوهیهی، که لهلای من دهبن ههروا بیهننهوه، ههه له یادو زیکری خوادا بوونایه، فریشته لهههموو جی و پێیهکانی خۆتان تهوقدی لهگهڵ دهکردن، بهلام ئیتر نهمهش ههه ساته نا ساته (نهمهشی سی جار دووپات کردهوه) ..

نا لهو کاتانهدایه، که باوهپ تییاندا ساف وییگهردو پروونه، نهو ساته ئیمانیانه، که باوهپ خاوهنهکهی بهرهو نهو ناسۆو دید پرونیانه بهرز دهکاتهوه، ئینجا لهگهڵ نهم ساتی سهفای پۆحهدا ههبوونی عیلمی شهرعی وههست وشهرم و دینداریه کهش بۆیان ههیه...

ج - کهمترین پلهی باوهپ هیئانیش به کتیبه ناسمانیهکان به راست ناسینیانه، لهوهش بهرهو ژوورتر ههیه. خوای گهوره دهفهرموی: ﴿الَّذِينَ ءَاتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ اُولَٰئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِ﴾ البقرة/ ۱۲۱ واته: نهو کهسانهی کتیبهکهمان بۆ ناردوون و بهراستی ده بخویننهوه، نهوانه باوهپیان پێیهتی... ههروهها: ﴿وَإِذَا قُلِّيتْ عَلَيْهِمْ ءَايَتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا﴾ الانفال/ ۲ موسولمانی راستهقینه نهواندن، که نهگهر نایهتهکانی خویان بهسهردا بخوینریتتهوه باوهپو یهقینیان زیاد دهکات... یان: ﴿اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْحَدِيثِ كِتَابًا مُّتَشٰٓئِهًا مَّثَانِيَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ﴾ الزمر/ ۲۳ واته: خوا چاکترین وتهی ناردۆته خوارهوه، کتیبییکی گهورهو مهزن، که ههندیك بابتهی لیك دهجن، بهلام شیواز جودا، نهوانهی له خوای خویان

ده ترسین موچورکیان پیدا دیت لئی، ئینجا بۆ یادی خوا دل گهرم و پیست نهرم
ده بنه وه ...

﴿هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ مِنْهُ آيَاتٌ مُحْكَمَاتٌ هُنَّ أُمُّ الْكِتَابِ وَأُخَرُ مُتَشَابِهَاتٌ
فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَابَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ وَمَا يَعْلَمُ
تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ آمَنَّا بِهِ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا﴾ آل عمران/۷
واته: خواجه که قورثانی بۆ ناردوویته خواره وه، که نایه تی وای تیدایه موحه که من
(به لگه و نیشانه کانی ناشکران و هه موو کهس تییان ده گات)، ههروه ها نایاتی
تریش، که موته شایبه اتن (وه کو باسی نادیارو چۆنیه تی سیفاتی خواو... هتد) نهو
موسولمانانه ی، که باوه ریان به خوا هه یه ته سلیمی ده بن و باوه ری پی
ده هینن، چونکه ده زانن له خوا وه هاتووه، نه ما نهو که سانه ی، که گومان و دوودل و
پاران هه ول ده دن ده مه وه ری لهو نایه ته موته شایبه اتانه دا بکه ن، بهو هیوایه ی
موسولمانان به شه ره قسه و ناشووب و شتی بی سووده وه خه ریک بکه ن، گوایه
ئه وانیش هه ر قورثانه که ته فسیر ده که ن! به لام خو خوی گه وره ده زانیته
لینکه دانه وه ی چۆنه، زانا شاره زاکانیش ده لئین: باوه رمان به وانه هه مووی هیناوه،
چونکه له لایه ن خوی پهروه ردگارمانه وه هاتووه .

ههروه ها ده فه رموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ مِنْ قَبْلِهِ إِذَا يُتْلَى عَلَيْهِمْ يَخِرُّونَ
لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ۝ وَيَقُولُونَ سُبْحَانَ رَبِّنَا إِنْ كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ۝ وَيَخِرُّونَ
لِلْأَذْقَانِ يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا﴾ الاسراء/۱۰۷-۱۰۹ واته: نهو که سانه ی له
خاوه ن په یامه ناسمانیه کانی پیشوو زانسته کیان هه یه کاتی که قورثانیان لا
ده خوینریته وه سوجه بۆ خوا ده بن و سوپاسی ده که ن، چونکه نه وه نده ته مه نه
داونه تی تا به خزمه ت پیغه مبه ری ناخری زه مان گه یشتوون ده لئین: پاک وبی

خەوشی بۆ خۆای گەورە، بەراستی پەیمان و بەلێنی خوا هەمووی بەجێن. ئەوجا لە خۆشحالی و بەختەوهریدا ناوچهوانیان دەخەنە سەر خاك. دەگرین و ملکهچی و گۆی رایه‌لی بۆ فەرمانه‌کانی خوا دەردەبرن.

خەلکی لە بەرامبەر قورئاندا جیاوازن هەندیکیان کە دەبۆینن زۆر کاریان تێ دەکات و پێی سālح دەبن، دەلێنی ئەم وه‌حیه ئیستای بۆ ئەوان دیت، بۆیه دەست بەجی وەری دەگرن و پایده‌پەرێتن، هەندیکێ تر کەمتر لەوان و هی تریش کەمتر کەمتر... ئیتر بە گۆڕه‌ی توانا و بری وەرگرتن و تییدا قāl بوونه‌وه و پێوه پابه‌ند بوون و جیبه‌جی کردنی ئەحکامه‌کانی.

کەمترین پله‌ی باوەر هێنان بە پێغه‌مبهرانی‌ش ئەوه بوو کە دیتمان، ئەوه بە‌دوا، خەلکی تییدا جیاوازن، هه‌یه کە دل و دەروونی پر بوو لە باوەرو خۆشه‌ویستی پێغه‌مبهر ﷺ ئەوه‌نده دە‌که‌ویتنه ژێر کاریگه‌ری پێغه‌مبهره‌وه ﷺ کە خۆی بە قوریانی ده‌کات، شه‌خسیه‌تی خۆی لە شه‌خسیه‌تی پێغه‌مبهر ﷺ ده‌توێنێته‌وه، خۆی لە عاستی ئەو زاته بە‌رێزه‌دا بە نه‌بوو داده‌نیت، هی تریش هه‌یه وانینه، هه‌ر باوەری پێی هێناوه‌و بە گشتی هه‌ز بە دیداری ده‌کات... بە‌لام هه‌موو به‌رپرسن له‌و بره‌ خۆشه‌ویستی و شوێن که‌وتنه‌ی کە پێغه‌مبهر ﷺ ده‌رباره‌ی فەرموویه‌تی: ((لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّىٰ أَكُونَ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِنْ وَالِدِهِ وَوَلَدِهِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ)) رواه الشيخان والنسائي^۱. واته: که‌ستان باوەری نابێت هه‌تا من خۆشه‌ویستر نه‌بم لای له باوک و کور و له هه‌موو خەلکی تر له جیبه‌کی تر ده‌فهرموی: ((حتىٰ أَكُونَ أَحَبَّ

۱- البخاري/ب ۱ لا ۹ باب: حب الرسول من الايمان ۱ و ۲ والنسائي ب ۸ ژماره ۵۰۳۰،

إِلَيْهِ مِنْ مَالِهِ وَأَهْلِهِ) واته: تا خوشه ویستر نه بم له لای له سه روهت و سامان و کهس و کاری.

ه - باوه پ هینانیش به پوژی دوایی هه ر وایه، موسولمان هدی هه موو کاتیکی پوژی دواییه و تییدا دهژی و له یادیتی، له هۆش و گۆشیدایه، له خۆی ده پرستیته وه، لۆمهی خۆی ده کات، خۆی هان ده دات، ژيانی له قابلیکی وادا دا ده پوژیته که له گه ل ههزی قیامت و روو سووری لای خوی پهروه دگاریدا بسازیته ئیقتیدای زۆر به پیغه مبه ره ﷺ، سوننه ته کانی فیر ده بیته تا پییه وه پابه ند بیته، ژيانی یا وه رانی پیغه مبه ره ﷺ سه رمه شقیته، کۆلی ژيانی سووکه و هینده ی به کۆلی خۆیدا نه داوه قیامه تی له بیر بیه نه وه ... بی گومان موسولمانان له مه شدا راده و پ جیاوازن ... هه یانه به ته وای خۆی بو قیامت ساغ کردۆته وه هه شیانه کۆلی دنیاشی قورس کردوه ...

و - دیسان خه لکی له راده و پری باوه پ هینانیا ن به قه زاو قه ده ریش جیاوازن، هدی نه و حیکمه ته خوا ییه قه ده ری هه میشه له بهر چاوه که ده فهرموی: ﴿حَتَّىٰ بِاللَّهِ وَرِسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا أَلْأُمُورَ﴾ الحديد/ ۲۳ واته: بو نه و ی بو نه و رابورد وه ی له ده ستان چوه ره شبن و مه نیووس بن و، زۆریش به وه دلخۆش نه بن که داوینه تی ... ﴿قُلْ لَن يَصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا﴾ التوبة/ ۵۱ بلی: هه رگیز هیچ شتی کمان تووش نایته نه گه ر خوا بو ی نه نوو سیببن. بو یه نه و که سه ی دلی به قه زاو قه ده ر هیمنه، هه لپه ی دنیایی که مه، شه ره پالی که مه، به و پوژی و ته مه نه ی خۆی رازییه و ویژدانی سه ره و تووه، ده زانیته

۱- صحیح مسلم بشرح النووي ب ۳ لا ۲۷۵، و ب ۴ لا ۱۸۳ و مسند أحمد ب ۴ ذ: ۱۳۴۹۹ لا: ۱۸۳، وله النسائي بشرح السيوطي ب ۸، ذ ۵۰۲۹ لا ۴۸۸ (و).

ناکامی مردن هدر دیت: ﴿أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكَكُمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ﴾ النساء/۷۸ له هدر کوی بن مردن ده تاندوزیتتهوه با له ناو قه لاو قوللهی مه حکم میشدا خو حه شار دهن! ﴿فَإِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ﴾ الاعراف/۳۴ واته: که ناکامی مهرگیان هاتی، نه ساتیک دوا ده که ون (له رۆح کیشانیان) نه ساتیک پیش ده که ون!

ز- نهم پله بهرزو زمانه ی باوه ر هینان له راستیدا ده گهرینهوه بو مه و دای پتهوی و دنیایی مروژ له بریاری شایه تمانه که ی، تا مانای شایه تمانه که ی قولترو فراوانتر بیت، باوه ریشی پتهوتر ده بیت، پابه ندیشی به نیسلامه که وه زیاتر ده بیت...

له راستیدا هدر هه موو کارو کرده وه کانی که باوه رو (به شەش پوکنه که یه وه) نیسلام (به هدر پینچ پایه کانیه وه) داوایان کردووه، بریتین له راده و برپو ناستی چه سپاندن و جیگیر بوونی شایه تمان له دل و دهر و و ههست و هوشی کابرای موسولماندا... ناخر بویه شایه تمان به سه ره تای دهست پیکردن و کوتایی نیسلام داده رنیت! له بهر نه وه شه که له و هه دیسه دا که نیمامی موسلیم و نه هه د و ترمزی ریوایه تی کردووه، پیغه مبه ر ﷺ فه رموویه تی: ((مَنْ شَهِدَ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ حَرَّمَ اللَّهُ جَسَدَهُ عَلَى النَّارِ)) واته: هدر که سیك شاهیدی بدات، که هیچ په رستراویك نییه شایانی په رستن بیت، جگه له خوای گه وره (الله) شایه تی بدات، که محمد ﷺ نیراوی خواجه، خوا ناهیلایله شی نه و که سه له پوژی دوا پیدا له ناگری دۆزه خ بسوتی...

به‌شی دووهم

له به‌رهمه‌کانی شایه تمان

پیره‌وی باسه‌کان

په‌روه‌ردگار ده‌فرموی: ﴿أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِي السَّمَاءِ ﴿٢٤﴾ تُوِّقَ أَكْلُهَا كُلِّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَا وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ﴾ ابراهیم/۲۴-۲۵ واته: نابینیت خوای گه‌وره چۆن نمونه‌ی وشه‌ی جوان و ږټک و پیټک به‌دره‌ختی‌کی جوان و ږټک و پیټک ده‌هینیت‌ه‌وه، که‌ قه‌دی جی‌گیره‌و ږه‌گی به‌ زه‌ویدا ږۆچوه، لق و پۆیشی به‌ ناسماندا هه‌لچوه، هه‌میشه به‌ فرمانی خوای خۆی به‌رهم و حاسلاتی ده‌به‌خشیت...

به‌رهمی (لا اله الا الله و محمد رسول الله) زۆر زۆره‌و له ژماره‌ نایه‌ت، هه‌روه‌ها ناوه‌رۆک و شوینه‌وارو کارتیک‌ردنه‌کانی نه‌ه‌نده‌ زۆرن، نه‌سته‌مه‌ ده‌رک به‌ هه‌موویان بکرت، چونکه‌ شتی نویی - له‌ گه‌ل زه‌مانه‌دا - لیتوه وهرده‌گیریت.

ئیمه‌ لی‌ره‌دا، دوا‌ی نه‌وه‌ی مانای شایه‌تمان‌که‌مان و نه‌وانه‌ی لی‌وه‌ی جو‌ی ده‌بنه‌وه‌ زانی، ده‌بیټ باسی چهند شوینه‌وارو خالی‌کی کارتیک‌ردنه‌کانیشی بزانی، له‌وه‌ش دلیان، که‌ هه‌رچی خیرو چاکه‌ خوازی هه‌یه، له‌ نی‌سلام و کۆمه‌ل‌گه‌ نی‌سلامیه‌که‌دا هه‌ی، هۆی سه‌ره‌کی نه‌مه‌ش نه‌وه‌یه که‌ هه‌ردووکیان له‌سه‌ر یه‌ک بناغه‌و بنه‌ما دامه‌زراون، که‌ شایه‌تمان‌که‌یه. بۆیه‌ مه‌رج نی‌یه‌ لی‌ره‌دا زۆر لایه‌نی کارتیک‌ردنی شایه‌تمان‌که‌ به‌هینیت‌ه‌وه، به‌لکو هه‌ر هه‌ندی‌کیان بخه‌ینه‌ ږوو به‌سه‌،

دهشتوانین ئەو لایەنانه هەلبژێرین کە زۆر کەس لێیان بێ ئاگایە، یان بیریان چۆتەو... .

ئەگەر بزانی کە شەهید سەبید قوتبی رەحمەتی، دەربارەی ئەم مەسەلەیە چەند باسیکی جوان و گەرنگی نووسیوو، جێی خۆیەتی ئێمەش چوار باس لەوانە لێرەدا بهیژنەو... ئەو بە رەحمەت بیست باسی گەورەترین و کاریگەرترین خاڵی خوابەیه کەناسینی کردوو، واتە شایه قمان... باسی ئەوێ کردوو، کە چۆن ئەو خوا بە یە کەناسینە دەبیستە پرۆگرامی ژیان و چۆن ئەگەر کەسیک باوەری تەواوی لەسەر ئەو شایه قمانە - بەو مانای ناوەڕۆکی - دامەزرا ئیتر هەموو هەڵس و کەوت و رەفتاریکی لەگەڵ بوون و گەردووندا یە کەنگیر دەبیستەو، بزافی ئەمان و ئەوان یە کە خولگی پێکەو گونجاو دەگرنە بەر، دەسازین و لێک دەوێشێنەو. هەروەها ئەوێشی پوون کردۆتەو، کە چۆن ئەو و شەیه دەبیستە هۆی دامەزراندنی بەرزترین شارستانی و فراوانترین پۆشنییری و رەسەنترین کلتور... هەروەها سەر بەرز و مەزنییه کە دەداتە شوێن کەوتوو کانی، چونکە لەسەر دادو هەقخوازی پەرور دەیان دەکات... موسوڵمانانیش پێویستە بە تەواوی دەرک بەم لایەنانه بکەن و لە دڵ و قەناعەتیاندا بچەسپێت... تا یەقینیان بۆ دروست ببێت کە کێشە یە کەمی نیسلا مەتی بریتییه لە خوابەیه کەناسین ..

با لە باسی یە کە مەو دەست پێ بکەین:

باسی یه کهم

شایه تمان بهرنامه‌ی ژبانه

خواپه‌رستی... نه‌مه نیوه‌ی پوکنی یه‌که‌می شایه‌تمان، که یریتییه له‌و عه‌قیده نیسلامییه‌ی که‌له بریاری (لا اله الا الله) دا ده‌رده‌که‌ویت. نیوه‌که‌ی تری نه‌م پوکنه‌ش له بریاری (محمد رسول الله) دا ده‌رده‌که‌ویت که بریتییه له‌وه‌رگرتنی (خواپه‌رستی) یه‌که، له پیغه‌مبه‌روه ﷺ.

دلی پرپاوه‌ری موسولمان نه‌وه‌یه که‌نه‌م ریسا (قاعده) یه‌ی به هه‌ردوو به‌شه‌که‌یه‌وه تیدا چه‌سپی بیت. چونکه هه‌موو بنه‌ماکانی تری باوه‌رو پوکنه‌کانی تری نیسلامتی هه‌مووی هه‌ر له‌م ریسیایه‌وه هه‌لده‌هینجریت و لق و چلی نه‌ون‌باوه‌ره‌په‌ننانه‌ی به‌فریشته‌کانی خواو کتیبه‌ی ناسمانییه‌کانی و پیغه‌مبه‌ران و پوژی دوابی و خیره‌ی شه‌ری قه‌زاو قه‌ده‌رو نوژیرو پوژیرو زه‌کات و حج، هه‌روه‌ها سزاکان و سنوری حه‌لال و حه‌رام و سه‌وداو مامه‌له‌ی بازارو ریسادانان و ته‌وجیه‌اته نیسلامییه‌کان، هه‌ر هه‌موویان له‌سه‌ر ریسیای (خواپه‌رستی) دا ده‌مه‌زرتین. سه‌رچاوه‌ی لی و هه‌رگرتنیشیان پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی خواپه‌و به‌س.

کۆمه‌لگه‌ی موسولمانیش نه‌وه‌یه که نه‌م ریسیایه‌و هه‌موو لق و چله‌کانی تیدا دره‌وشابیته‌وه، چونکه نابیی هه‌یچ کۆمه‌لگه‌یه‌ک به‌کۆمه‌لگه‌ی نیسلامی دابنریت، که نه‌م ریسیایه‌ی تیدا نه‌دره‌وشابیته‌وه.

شایه‌تمان (لا اله الا الله و محمد رسول الله) بناغه‌ی به‌رنامه‌یه‌کی ته‌واوی ژبانه. که هه‌موو ژبانی نو‌مه‌تی موسولمانی له‌سه‌رداده‌مه‌زرتیت. نه‌سته‌میشه‌ی ژبانی نیسلامی بیته‌کایه‌وه پیش نه‌وه‌ی نه‌و ریسیایه‌ چه‌سپی بیت... هه‌روه‌ها

نهسته میسه ژیانیک، که لهسه رپسایه کی تری غهیری نهو رپسایه دروست بوو بیت و نیسلامیش بیت! دیسان هه زور زور نهسته میسه ژیانی نیسلامی لهسه رپسایه کی تر، یان چه دین رپسای تری شان به شانی رپسای (لا اله الا الله و محمد رسول الله) دایمه زریته ... مه حاله ...

﴿إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ﴾ یوسف/ ۴۰
واته: حوکم کردن تهنها هی خواجه که فهرمانی داوه نابی جگه لهو، هیچ شتیکی تر به رستریته، نهو شه دینی راست و دروست...

﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ النساء / ۸۱ واته: نهوهی گوپرایه لی پیغه مبهه بکات. ﷺ نهوه گوپرایه لی خوی کردوه.

لهم بریاره کورت و بنپرو کاریگه رهوه چند خالیک وهرده گرین که هه لو یستمانی - ده باره کی شه سه ره کییه کانی حه قیقه تهی نهه دینه و بزوتنه وه واقعییه کهی نیسلامی - لهسه ردا دهه زریته .

یه کهم: سروشتی کۆمه لگهی موسولمانی پی ده ناسینه وه .

دوهه: پرۆگرامی پیکه یئانه وهی کۆمه لگهی موسولمانی پی دیاری ده کهین.

سییه: شاره زای بهرنامه و رپبازی نیسلام دهینه وه له چۆنیتهی روبه پرو بوونه وهی کۆمه لگه جاهیلییه کاند...

چارهه: فیری چۆنیتهی روبه پرو بوونه وهی نیسلام ده بین له گه له واقعی ژیانی مرو فایه تیدا .

نه مانهش کی شهی سه ره کین و زور گرنگن و له بهرنامهی بزوتنه وهی نیسلامی کۆن و نویدا جی بایه خن...

یه کهم دیاردهی ناسینه‌وهی سروشتی (کۆمه‌لگهی موسولمان) بریتییه له‌وهی، که نهو کۆمه‌لگه‌یه له هه‌موو کاروباریکییدا، له‌سه‌ر پێسای (خواپهرستی) داده‌مه‌زێ، نهو جۆره پهرستنه‌ی که شایه تمان (لا اله الا الله و محمد رسول الله) ی تیدا ده‌رده‌که‌وی، نه‌م پهرستنه‌ش له بیروباوه‌ی، دروشمی پهرستن^۱ و یاساو شه‌ریعه‌تا ده‌رده‌که‌وی...

۱) نهو که‌سه‌ی باوه‌ری به ته‌نهایه‌تی خوای گه‌وره نه‌بی نه‌وه به‌به‌نده‌ی خوای تاك ته‌نها ناژمی‌ریت... خوای گه‌وره ده‌فه‌رموی: ﴿وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا إِلَهَيْنِ اثْنَيْنِ إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَإِنَّتَنِي فَأَرْهَبُونِ﴾ ٥١- ٥٢ واته: بپیری بونی دوو خوا مه‌ده‌ن، چونکه خوا یه‌که‌و هه‌ر له‌منیش بترسن، خوا نه‌وه‌یه، که خاوه‌نی ئاسمانه‌کان و زه‌وی و هه‌رچی تییا‌ندایه، حوکم تایبه‌ته به‌وه‌وه، ئایا ئیوه له‌غه‌یری خوا ده‌ترسن؟

۲) نهو که‌سه‌ی دروشمه پهرستنه‌کان له‌به‌ر خاتری یه‌کی‌کیتری غه‌یری خوا بکات، نه‌و که‌سه به‌به‌نده‌ی خوای تاك وته‌نها ناژمی‌ری: ﴿قُلْ إِن صَلَائِي وَنُفْسِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ﴾ ١٦٢ لا شریک له‌، و ب‌ذ‌ل‌ک ا‌مرت و انا ا‌ول‌ الم‌س‌ل‌م‌ین﴾ الانعام/ ١٦٢- ١٦٣ واته: بلی نو‌ی‌ۆم و په‌رستم و زیانم و مردنم بۆ‌خوای په‌روه‌ردگاری جیهانه که‌هیچ هاوه‌لی نییه، منیش واه‌رمانم پیدراوه، و منیش یه‌که‌مین موسولمانم.

۳) نهو که‌سه‌ی یاساو شه‌ریعه‌ت له‌یه‌کی‌کیتری غه‌یری خواوه وه‌ریگری، له غه‌یری نهو پێگایه‌وه وه‌ریگری، که خوا خۆی پێی گه‌یان‌دوین، که پێگای

خۆی... واتە حەقیقەتی خۆدی مەرۆڤ... ئینجا لەسەر بناغەو بەگوێزەری تەوجیهاتی ئەو بیروباوەرە، پەفتاری لەگەڵ خوا دەگوێنجینی بەشیوەیەك، كە (خواپەرستی)ی تێدا دەریكەوێ و... پەفتاری لەگەڵ گەردون و جیهانی زیندەوهران و، تاك و كۆمەڵ و دام و دەزگای مەرۆقایەتی دەگوێنجینی، بەشیوەیەك، كە هەموو سەرچاوە و ئەسلیکی لە دینەكەى خوا وەرەگری - بەو پێگایەى، كە پێغەمبەر ﷺ پرای گەیاندووە - تا وەكو (خواپەرستی)ی تێدا بچەسپێ... ئەو بیر و باوەرەش بەم جوړە هەموو چالاکییەكى ژيان دەگریتهوه. ئەمە بوو رافەى نایدیۆلۆژی ئیسلامی.

ئەگەر بپاری لەسەر ئەوە درا كە (كۆمەڵگەى موسولمان) ناوا دەبێت... دەبێ بزائیت ئایا چۆن ئەو كۆمەڵگەیه پێك دێت و؟ رێبازی ئەو پێكهاتنە چۆنە ؟

ئەو كۆمەڵگەیه: كاتێك پێك دێت، كە كۆمەڵێك خەلك بپاردەدەن، كە پەرستنی تەواویان بۆخوا بێ و بەس، بە هیچ جوړێك هیچ پەرستنیکیان بۆ غەیری ئەو نەبێ... نەلەبیروباوەریاندا، نە لە دروشمی پەرستنیاندا، نە لە یاساو سیستمی حوكمیاندا. ئەوجا ئەو كۆمەڵە دەبێ بەكوێتە رێكخستنی هەموو گۆشەیهكى ژيانى بەگوێزەری ئەو بناغە تایبەتیەى خواپەرست... دەبێ ئەو كۆمەڵە زەمیرو دڵ و دەرونیان پاك بكەنەوه، لە باوەرکردن بە خویەتی هیچ شتیکی تری غەیری خوا- لەگەڵی بێ یان كەمتر لەو- دەبێ دروشمی پەرستنهكانیان پاك بكەنەوه لەوهی لەبەرخاتری هیچ شتێك، یان كەسێك بكرێ غەیری خوا- ئەو شتەش لەگەڵ خوابێ یان كەمتر لەو- هەروەها دەبێ یاساو شەریعتیان لەو پاك بكەنەوه، كە لە غەیری خوا وەریبگرن - جا چ حوكمی یاساو رێژمێك بێ شان بەشانی تەعلیماتی شەریعتەكەى خوا وەریگیری، چ هەرلە یاساو رێژمێكى تر وەریگیری و ئیسلام بگریته لاوه .

ئەو كاتە - تەنھا ئەو كاتەش - ئەو كۆمەلە بە موسولمان دەدرتتە قەلەم و،
ئەو كۆمەلگەيەي ئەو كۆمەلە دروستى دەكات بە كۆمەلگەي موسولمان
دادەنرى...

بەلام پيش ئەوئى كۆمەللىك خەلكى بىن وپپارىدەن، كە تەنھا خوا - بەو
شېوئى باسكرا - دەپەرستى، ئەو بە موسولمان نادرتتە قەلەم، ھەروەھا پيش ئەوئى
كۆمەللىكى وا ژيانى خۇيان لەسەر بناغەي (خواپەرستى) رېك بىخەن، كۆمەلگەي
موسولمانيان پى نايەتە كايەو... چونكە ھىشتا يەكەمىن رېساي ئىسلامەكەي
لەسەر دەمەزراو، ئەوئى كە دەبىت كۆمەلگەي موسولمانى لەسەر بنيات بنرىت،
كە (لا اله الا الله و محمد رسول الله) كەيە، كە دەبىت بە ھەردوو بەشەكەيەو
لەژيانى كۆمەللىكدا بىتەدى...

كەوابو پيش ئەوئى بىر لە دامەزراندنى سىستىمى كۆمەلەيەتتى ئىسلامى و،
پىكەيتنانى كۆمەلگەي موسولمان - كە لەسەر بناغەي ئەو سىستىمە دادەمەزرى -
بكرىتەو... پىويستە يەكەم بايەخ بدرى بە رزگار كردنى زەمىرو ويژدانى ئەندامانى
كۆمەلەكە لەپەرستنى غەيرى خوا - لە ھەر شېوئەيكدا بى لەو شېوانەي باسما
كردن - پاشان دەبى ئەو ئەندامانەي زەمىرو ويژدانىيان لە پەرستنى غەيرى خوا
رزگار كردوو، لە كۆمەلە (الجماعة) يەككى موسولماندا كۆيىنەو... ئىنجا لەم
كۆمەلەيەي ئەندامەكانى زەمىرو ويژدانىيان لە پەرستنى غەيرى خوا رزگار كردوو
- لە بىروباوئەو پەرستى وياسا ھەرگرتىياندا - دەشى كۆمەلگەي ئىسلامى پىك
بەيتىر، ئەو كاتەش ھەر كەس، كە وىستى لەو كۆمەلگەيەدا بژى وە ھەر كەس
پازى بوو (بە عەقىدە و پەرستى وياسا و شەرىعەتتى ئەو كۆمەلگەيە، كە لەسەر
بناغەي (خواپەرستى) دامەزراو، يان بلىين، كە (لا اله الا الله و محمد رسول الله) ي
تيدا چەسپىنراو، دىت و دەچىتە رىزى ئەندامانى ئەو كۆمەلگەيەو.

دروست بوونی يه كه مين كۆمهلهی موسولمان، كه يه كه مين كۆمهلهگهی موسولمانی لیوه پیک هات، بهو شیویه بهو... بۆیه دروست بوونی هه موو كۆمهلهیه کی موسولمان و پیکهاتنی هه موو كۆمهلهگهیه کی موسولمان، هه ده بی بهو شیویه بی.

كۆمهلهگهی موسولمان له وه وه پیک دیت كه خهلكی - چ تاك بن چ كۆ - له په رستنی غهیری خواوه بیته ریزی په رستنی خوی تاك وته نهی بی هاوهل - جا چ له گهلی بی چ لهو كه متر... هه وه ها له وه وه پیک دی، كه نه م جوړه تاك و كۆیانسه بریار ده ركه ن، كه ده بی حكومه تیکی خویان هه بی سه ره و کاری ژیانیان بكات، كه له سه ر بناغهی نه و په رستنه تاییه تییه دا به زری... نه و كاته له دایك بوونیکی نوئی كۆمهلهگهیه کی نوئی دیته كایه وه، كه هه ر له كۆمهلهگه جاهیلییه كۆنه كه وه گوێز راوه ته وه، كه نیستا نه م وا روه پروی بۆته وه، به لام به عه قیدهیه کی نوئی و، سیستیمیکی نوئی ژیان، كه له سه ر بناغهی نه و عه قیدهیه دامه زراوه، كه بریتییه له بریاری (لا اله الا الله و محمد رسول الله).

له وانهیه نه و كاتهی - كه كۆمهلهگهی نیسلامی پیک دیت - كۆمهلهگه جاهیلییه كۆنه كه، به هه موو نه دامه كانییه وه بیته نیو ریزی كۆمهلهگه نیسلامییه نوێكه وه، له وانه شه نه یه ن... یان له وانه یه په یان له گهله كۆمهلهگه موسولمانه نوێكه به سه تن، له وانه شه به ربه ره كانیی بكه ن، نه گه رچی چهند وه خته میژوی رێبازی خواویستی هه ر وا بووه، كه كۆمهلهی جاهیلی به رده وام شه ری سه ختی له گهله كۆمهلهگهی موسولماندا كرده وه له هه ر هه موو قوناغه كانی دروست بوونیدا - چ تاك تاك بووبن چ كۆمهله - هیژی گه وه ره گه وه ری هیئاوه ته سه ر پێشه وانی نه و كۆمهلهگه نوێیه... نه مهش ناكوکییه كه، كه به درێزایی میژوی بانگه وازی نیسلامی رویداوه، هه ر له كاتی نوحه وه - سه لامی خوی لی بیته - تا كاتی محمد ﷺ بی جیاوازی .

شىتتىكى بەلگەنەۋىستە، كە كۆمەلگە نوپىكى موسولمانان، نەدادەمەزىت و نەپىرى بونىشى دەدرىت و، دانى پىدادەنرىت، تا نەبىتە خاۋەن ھىز... ھىزى بىروباۋەپو ھىزى خورەۋىشت وورەبەرزى و، ھىزى رىكخستىن وىونىدى كۆمەلكارى و ھەموو جۆرە ھىزەكانى تر، كە ئەو كۆمەلگە موسولمانە دەگەننىتە ئەو پادەيەى بتوانىت بەسەر كۆمەلگەى جاھىلىدا زال بىت، يان ھەر ھىچ نەبىت ھىزىكى وابتىت تواناى ئەۋەى ھەبىت، كە تەۋژم وتىنى كۆمەلگەى جاھىلى راگرى و بەرھەلىستى بكات .

بەلام ئايا (كۆمەلگەى جاھىلى) چىيە؟ پىرۇگرامى نىسلامى لەپوبەپو بونەۋەى ئەو كۆمەلگە جاھىلىانەدا چۆنە؟

كۆمەلگەى جاھىلى ھەموو كۆمەلگەيەكى غەيرى كۆمەلگەى موسولمان دەگرىتەۋە! ئەگەر وىستمان بەشىۋەيەكى بابەتى كۆمەلگەى جاھىلى پىناسە بىكەن دەلەن: كۆمەلگەى جاھىلى بىرىتيە لەھەموو كۆمەلگەيەك، كە (تەنھا خوا پەرسىتى) تىدا نايەتەدى، چ لەبىروباۋەپىدا، چ لە دروشمى پەرسىتىدا، ۋە چ لە ياساۋ شەرىعەتىدا. بە پىي ئەم پىناسە بابەتىەش ھەرچى كۆمەلگەيەك، كە ئەمىرۇ لە سەرزەمىندا ھەيە بە (كۆمەلگەى جاھىلى) دەۋمىررى.

كۆمەلگەى كۆمۇنىستى (شىۋەى) جاھىلىيە... چۈنكە يەكەم: لە بىروباۋەپىدا باۋەپى بەخۋاى گەۋرە نىيە، ئىنكارى بونىشى دەكات، بەۋەى كە كارگىپى بونەۋەر دەداتە دەست (ماددە) يان (سروشت) و كاروكراتىكرىدى ژيان و مىژۋى مىژۋ دەداتە دەست (ئابورى) يان (ئامىرەكانى بەرھەم ھىنان). دوۋەم: رىژىمىكى دامەزاندەۋە- يان دايدەمەزىنىت - كە حزبى تىدا دەپەرسىت (ئەگەر راست بى و سەركردايەتى كۆمەلكارى (القيادة الجماعية) ھەقىقەتىكى واقىعى ھەبى و وابتى) ئەك بۇ خۋاى مەزن! ھەروەھا ھەرمەيەكى تر، كە دەكەۋىتە ئەو جۆرە

بىر ھۆش ۋە جۆرە رۇھىيەت ۋەك بە فېرۇچوونى سىقاتى (مىرۇڭ) بە ۋىيەتبارەي، كە (داۋاكارىيە سەرەككەيەكان) ى تەنھا داۋاكارى ئاۋەلەن، كە بىرەتەن لە: خۇراك و خواردنەۋە جىڭاۋ تىركردنى ئارەزۋى جىسى (سىكس)، ھەرۋەھا مەخروم كردنى مىرۇڭ لە ھەمىۋە پىۋويستىيە (مىرۇڭايەتەكانى) كە لە ئاۋەل جۈي دەكرەتەۋە پىيى، ۋەك: عەقىدەيەكى خاۋىستى و، سەرەستى ھەلئەردن، سەرەستى پادەرىپەن، ھەرۋەھا سەرەستى دەرىپىنى پاي خۇي بەرامبەر (تەندامىتى خۇي) كە بە گەرەتەن سىفەتى (مىرۇڭايەتى) دەۋمىرەت، ئەۋ تەندامىتىيە لە تاك خاۋەنەتتى (الملكية الفردية) دا دەردەكەۋى. ھەرۋەھا سەرەستى دەرىپىنى پاي خۇي بەرامبەر جۈرى كارو پىسپورى تەتەدا و، دەرىپىنى پاي ھونەرى خۇي - (زاتى).. ھەتتا ئاخىشت، كە (مىرۇڭ) لە (ئاۋەل) يان لە (ئامىر) جىادەكاتەۋە! چۈنكە بىر ھۆش و باۋەرى كۆمۈنىست (شىۋەي) وپۇتىمى كۆمۈنىست (شىۋەي) ۋەكەيەكن. كە مىرۇڭ لەۋىر سايەياندە زۆر زۆر دىتە خاۋەۋە بۇ پەلەي ئامىر!

كۆمەلگەيەت پەستى - كە ھەتتا ئىستاش لەھندستان وياپان و فلىپپىن و ئەفرىقادا ھەرەن - ئەم كۆمەلگەيەنەش جەھىلەن... چۈنكە: يەكەم: بىرۋاۋەپىپان لەسەر ئەۋە دادەمەزىت كەغەيرى خا (اللە) خاۋەنە، چ بىپارى ئەۋە بەدەن، كە لەگەل خاۋا يەكەكى تەھەيە مافى خاۋەتەيە ھەيەت، چ لەۋ كەمەتر دانرايەت. دوۋەم: سىستەم وياساى ھوكمى خۇي ھەيە، كە غەيرى خاۋەستەن. جا ئەم سىستەم و ياساۋەنە چ لەپەرستگاۋ كاھىن و سەدەنەۋە ئەفسانەگەرۋ سىپەربازو پەرەكانىيەۋە ۋەرگەتەيەت، چ لەدەستە بى دىنە (عەلمانى) يەكانىيەكانەۋە، كە دەسەلەتتى ياسادانانىيە ھەيە، كە لەشەرىيەتتى خاۋەيەۋە ۋەرىناگرن... واتە ھاكىمىتى و دەسەلەتتى بالايان ھەيە، كە بەناۋى (گەل) يان بەناۋى (حزب) يان بەھەر ناۋىكى تەرەۋە بى، كە ھوكم دەكەن، ئەمەش جەھىلەتە، چۈنكە ھاكىمىتى بالا بۇ خاۋەنەي

بۆ هیچ کەسیکی تر، یان شتیکی تر نییه. ئەم حاکییتییهش بەو رێگایه دەبیست، که پیغه مەبرکە ﷺ رای گەیاندهو بەهیچ شیوهیهکی تر نابێت.

ههروهها هه موو کۆمه لگهیهکی مەسیحی و جوله کەش، که له سه رزه میندا هەن هەر جاهیلین، چونکه: یه کهم: له عه قیده و باوه ری راستی لایان داوه، چونکه خوایه تی خوا ی گه وره به تاك دانانی، به لکو هاوه لێ بۆ په یداده کهن، له یه کینک له شیوه کانی هاوه ل بۆ خوا په یدا کردن (الشرك) دا. جا ئایا به بریار دانی ئەوه بیست، که خوا کۆری هه یه، یان به باوه ر به سی پیرۆزه که (الثالوث الأقدس) وه که مەسیحیدا هه یه، یان به وه ی، که به راستی ده رک به خوا ناکه ن، یان په یوه ندی نیوان به ندوه خوا له سه ر بناغه یه کی غه یری حه قیقه تی خۆی ده ناسن و بریاری له سه ر

ده دن. ﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضْكَثُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَسَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ﴾ التوبة / ۳۰ واته: جووله که کان ووتیان عوزیر کۆری خوایه، مەسیحیه کانیش ووتیان: مەسیح (عیسا) کۆری خوایه، ئەمه قسه ی سه رده میان بوو، هەر قسه ی ئەوانه ی پیشرو یانه و ده یلێنه وه، ئەوانه ی کافرون، هه ی خوا بیانکۆزیت بزانه چۆن له حه ق لاده دن!

﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ وَمَا مِنْ إِلَهٍ إِلَّا إِلَهٌُ وَاحِدٌ وَإِنْ لَمْ يَنْتَهُوا عَمَّا يَقُولُونَ لَيَمَسَّنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ المائدة / ۷۳ واته: ئەوانه ی ووتیان خوا سییه مین که سه، کوفریان کرد، یه که خوا نه بیست هیچ خوایه کی تر نییه، ئەوانه نه گه ر کۆتایی به وه نه هیئن، که ده یلێن نازاریکی زۆر کاریگه رو به ژان کافره کانیا ن ده گرێته خۆ.

﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ يُنفِقُ

كَيْفَ يَشَاءُ﴾ المائدة/۶۴ واته: جوله كه كان ووتيان دهستی خوا داخراوه، هدی دهستیان برزیت، مادام وایان ووت نهوا له ره همتی خوا دورخانه وه، خو هردوو دهستی خوا کراوه و هدر چوئیک حدزیکات ده به خشیت ..

ههروه ها بویه کومه لگه دی مه سیحی و جوله که به کومه لگه دی جاهیلی داده نرین، چونکه دروشمی پهرستن وهه لئس و که ووتیان له بیرو هوشیکی عه قیده یی گومراو له پری لادراوه وه، وه رگیراوه ...

ههروه ها شهر یعت و سیستمه که شیان له سهر (خوا پهرستی) دانه مه زراوه، چونکه مافی حاکمیتیان تایبته به خوا نه کردووه، دهسه لاته که ی خوشیان له شهر یعت ته که ی خوا وه رنه گرتووه. به لکو کومه لئ مرؤقیان داناوه، که مافی حاکمیتی بالایان داونه ته دهست، نه وهش خوا نه بیت هیچ که س مافی نه وه ی نییه ... هه له کۆنه وه، خوی گه وه به کافر ناوی بردوون، چونکه نه و مافه یان دابه دهست حیر و راهیبه کانیا ن (پیاوانی دینی جوله که و مه سیحی) که نه وانیش به ناره زوی خو یان یاسا و شهر یعتیان بو داده نان و خه لکه کهش لیان وه رده گرتن.

﴿اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

سُبْحَنَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾ التوبة / ۳۱ واته: حیر و راهیبه کانی خو یان کردبوون به خوا، له جیی خوا دایان نابوون - ههروه ها مه سیح (عیسا) ی کوری مه ریه میش، ههروا نه گهر چی نه مان و افه رمانیا ن پیدرا بو، که ته نها یه ک خوا بیه رستن، که هیچ خوا یه ک نییه جگه له و. بی خهوشی و پاکی بو خوا، له وه ی نه وان ناوا ها وه له بو خوا په یداده که ن!

ئەوان وەنەبیت حیرو پراهیبه کانیان به خوا زانیبیت و، دروشمی پەرستنه کانیان بۆ ئەنجام دابن، بەلکو تەنها دانیان بەوه دانابوو، کە ئەوانه مافی حاکمیتیان هەیه. بەوهی هەرچی یاسایەک، کە ئەوان بۆیان دادەنان وەریان دەگرت، یاسای وا، کە خوا پێی پازی نییه. لەبەر ئەوه زۆر لەجێی خۆیدايتی، کە هەر بەکافر دابنرێن. ئەم مافەشیان داناهه بۆ چەند کەسانیک، کە نەحیبرن و نەراهیباشن... هەموویان هەر وەکو یەکن...

لە کۆتاییدا دینە سەر ئەو کۆمەلگانهی خۆیان وا حالێ دەکەن، کە (موسولمانن) ئەم کۆمەلگانهش، کە بەجاهیلی دادەنرێن، لەبەر ئەوه نییه وا بزانی یەکیکی تر هەیه و دەبیت لەگەڵ خوای گەوره وەك خوا دابنریت، یان لەبەر ئەوه نییه، کە دروشمی پەرستنه کانیان بۆ غەیری خوا بکەن، بەلکو لەبەر ئەوه بە کۆمەلگەیی جاهیلی دادەنرێن، چونکە پەرستنه کانیان بە تەنها بۆ خوا نییه. ئەمەش بە ئاسانی لە ژبانیاندا دەرەکهوێ. چونکە ئەو کۆمەلگانه نەگەرچی باوەریشیان بەتەنها خوايتی خوا هەیه، بەلام گەورهترین و گرنگترین سیفەتی خوايتیان داووته دەست غەیری خوا، کە حاکمیتیه... ئەویش بەوهیه کە پینگا دەدات غەیری خوا، سیستم و شەریعت و یاساو پێسای ژین و خۆرەوشت و نەريت و هەموو بنەماکانی تری ژبانیان بۆ دابنرێت... خوای گەورهش دەربارەیی ئەم کۆمەلگایانە دەفەرموو: ﴿وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ المائدة / ۴۴ واتە: هەر کەسێک حوکم بەوه نەکات کە لەلایەن خواوه نێراوته خوارهوه - کەقورئانه - ئەوانه کافرن.

دەربارەیی ئەوانەش، کە حوکم بە یاساکانی ئەوان دەکەن دەفەرمووت: ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنزَلَ مِنْ قَبْلِكَ

يُرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۚ فَأَلَا وَرَيْكَ لَا تُؤْمِنُونَ حَتَّى يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِيهِ
أَنْفُسِهِمْ حَرَجًا مِمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا ﴿النساء/ ۶۰-۶۵﴾ واته: ئەوانه
نایینی کەخۆیان وا حالى کردووه، کە گوايه باوه‌پریان به‌وه هێناوه، کە بۆ تۆ
به‌وه‌ی له‌پیش تۆدا هاتۆته خواره‌وه. کەچی ده‌يانەویت داوه‌ری خۆیان بیه‌نه لای
طاغوت (هه‌موو پزۆم وکەسیکی خوا نه‌ویسته) نه‌گەرچی فه‌رمانیشیان پێدراوه،
کە تاغوت به‌ کافر دابنێن و شۆینی نه‌که‌ون... پاشان ده‌فه‌رموی: سۆیند بێ به
خواکه‌ی تۆ، باوه‌پریان نییه، تا وه‌کو تۆ نه‌که‌ن به‌حاکم له‌و کێشانه‌ی له‌ نێوانیاندا
پرده‌دات. جا نه‌و کاته‌ی کە حوکمت کردن هیچ گرتیه‌ک له‌ دلایاندا نامی‌نیت،
نه‌وجا به‌ موسوڵمان حسابن، چونکه به‌ته‌واوی خۆ ته‌سلیم ده‌که‌ن.

هه‌روه‌ها له‌وه‌و پیش خوا باسی جوله‌که‌و مه‌سیحی کرد، کە کافرن و هاوه‌لیان
بۆ خوا پڕیارداوه و له‌پێبازی خواپه‌رستی لایان داوه، وه‌حیرو راهیبه‌کانیان کردووه
به‌ خوا. چونکه نه‌و ده‌سه‌لاته‌ی بۆ خوايه داویانه‌ته حیرو راهیبه‌کانیان ته‌مانه‌ش،
کە خۆیان ناوانه‌ (موسوڵمان) نه‌و ماف و ده‌سه‌لاته‌یان داوه به‌ مۆڤشی وه‌کو
خۆیان! خۆی گه‌وره نه‌مه‌ی به‌ هاوه‌ل پیداکردن — شرک — له‌سه‌ر جوله‌که‌و
مه‌سیحی تۆمار کرد، چونکه وه‌ک نه‌وه‌ی حساب، کرد کە ئەوانه عیسا‌ی کۆپی
مه‌ریه‌م به‌خوا داده‌نێتن و سیفاتى خوايه‌تى پێ ده‌به‌خشن و، ده‌په‌رستن... ته‌مه‌ش
لادانه له‌ پێبازی خوا به‌یه‌کناسین و په‌رستنی خۆی تاک و ته‌نها، هه‌روه‌ها ته‌مه
چوونه ده‌روه‌یه له‌ دینه‌که‌ی خواو له‌ پێبازی (لا اله الا الله) که .

هه‌ندێک له‌م کۆمه‌لگایانه به‌ناشکرا (بێ دینی - عه‌لمانی) ده‌رده‌بێن، نه‌وه‌ش
پون ده‌که‌نه‌وه، کە به‌ هیچ جوړێک په‌یوه‌ندیان له‌گه‌ل دیندا نییه... هه‌ندێکی
تریشیان وا ده‌رده‌بێن، کە گوايه (ریزی دین ده‌گرن)، به‌لام دین له‌ سیستمه

کۆمه لایه تییه که یان ده که نه دهره وه و ده لئین ئیمه ئینکاری (نادیار) ده که یین بهس! گوايه سیستمه که یان له سه ر بناغه ی بی دینی (عه لمانی) داده پرژن.... ئه و ئینکاری کردنه ی نادیاریش، له بهر ئه وه یه، که زانست پیچه وانه ی شتی نادیاره! ئه مه ش پالانته یه کی نه فامانه یه و، نه زانه کان نه بی که س نایلیت^۱. هه ندیکی تریشیان حاکمیتی خوای گه وره بۆ خۆیان زهوت ده که ن و خۆیان چۆن حه ز بکه ن یاسا و بۆخۆیان داده نین! پاشان ده لئین ئه مه شه ریه ته ی خوايه! به لām ئه مانه هه موویان له وه دا چوون یه کن، که په رسته نه کانیان بۆ خوا نییه ..

کۆمه لگه ی ئیسلامی دان به ئیسلامه تی هیه چ یه کیك له م کۆمه لگایانه ناهیتی، که هه ن وه یه چ ئیعتباریکیان بۆ دانائیت .

ئیسلام ته ماشای ئه و لافیته و دروشم ونیشانانه ناکات، که ئه م کۆمه لگایانه - هه ر چه ند له ناو خۆدا لیک جیاوازی - به رزی ده که نه وه چونکه هه مویان له یه ک حه قیه ته دا یه ک ده گرنه وه ئه ویش ئه وه یه که ژیا نیان له سه ر په رستنیکی ته واوی یه کخوواناسین دانه مه زریت... هه روه ها ئه و کۆمه لگانه ش، که خۆیان ناو وه موسو لمان، له گه ل کۆمه لگه کانی تر دا، له یه ک جیه کدا یه ک ده گرنه وه، که نه ویش به شدار بو نیانه له سیفه تی (جاهیلیتی).

ئه مه ش ده مان با ته وه بۆلای کۆتا کی شه مان، که بریتییه له چۆنیته ی به رنامه ی ئیسلامی به رامبه ر هه موو واقیعیکی مرۆڤ.... ئه مرۆۆ سه بی.... تا ناخه زه مان.... ئه وه ی له به ندی یه که می به شی (سروشتی کۆمه لگه ی موسو لمان) دا به ریارمان دا، که ووتمان ئه و سروشته له سه ر (خوایه رستی) دامه زراوه، لی ره دا سودی لی وهر ده گرین. ..

۱ - بڕوانه: به شی حه و ته م له فی ظلال القرآن / تفسیری ئه و ئایه ته ی خوا ده فه رموی: (وعنده مفاتيح الغيب لا يعلمها الا هو).

دیاریکردنی چۆنیتی ئەو سروشته، وەلامیکی کت وستی ئەو پرسیارەمان دەداتەوه، که دەلی: ئەو بناغدیە چییه، که ژيانی مرۆفایەتی لەسەر دادەمەزرت؟ ئەو سەرچاویە چییه، که دەبیت بۆ لی وەرگرتن لی دیاری بکرت ویشگەرینەوه سەری؟ نایا ئەو سەرچاویە هەر دینەکهی خوایه، که وەك بەرنامە بۆ ژيان دانراوه، یان ئەو واقعیەیه، که مرۆفی تێدادهژی، ئیدی هەر چۆنیک بیت ؟

لێره دا ئیسلام - بێ چەندوچون و منجە منج کردن - بەناشکرایی وەلامان دەداتەوه:

ئەو سەرچاویە، که دەبیت ژيانی مرۆفایەتی - لە هەموو کاروباریکیدان - بگەریتەوه سەری، بریتییه لە دینەکهی خوا، که بۆ ژيانی داناوه.... بریتییه لە بریاردانی (لا اله الا الله و محمد رسول الله) که یەکه مین پوکنی ئیسلامەتییه، تا ئەو سەرچاویەش دان بەو بریاری (لا اله الا الله و محمد رسول الله) یە نەهیتی، ناکرێ بچەسپی و بیتە دی.... چونکه (خواپەرستی) وشێوهی وەرگرتنی ئەو پەرستنه لەو رینگایەوه نەبی، که پیغمبەر ﷺ پرای گەیاندوو، ناکرێ کۆمەلگەیی موسولمان بهینیتە دی.... پاشان ئیسلام دەفرموی:

﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا﴾ الحشر / ۷ واتە: پیغمبەر ﷺ چیتان پێرا دەگەینی و پیتی پازییە، وەری بگرن، بەرەهەستی چیشی لی کردن وازی لی بهینن.

پاشان ئیسلام دەپرسیت: ﴿قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللّٰهُ﴾ ؟ البقرة / ۱۴۰ واتە: چما ئیوه زیاتر دەزانن، یان خوا، هەر خوشی وەلام دەداتەوه: ﴿وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ البقرة / ۲۱۶ واتە: خوا دەزانیت و ئیوه نازانن. چونکه ﴿وَمَا

أَوَيْتُمْ مِنَ الْعَالَمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿الاسراء / ۸۵﴾. واته: ئیوه له زانست شتیکی کهم نه بیته هیچتان نه دراوه تی.

ئهو که سدی که زانایه - ئه وهیه، که بونه وهرو مرۆفی دروست کردوه و پۆزی دهره، ههر ئه ویشه، که حوکم ده کات، ده بیته ههر دینه که ی ئهو بهرنامه ی ژبان بیته و بیته سه رچاوه ی ژبان... چونکه ئه نجامی بیرو هۆش و ئاییدیۆلۆژی و بۆچونی مرۆف خراپه کاری و به دبه ختی و له راستی لادانه، چونکه هه مووی له سه ر بناغه ی زانستی مرۆف داده مه زڕین، که هیچ نازانیته، ئهو مرۆفه ی شتیکی کهم نه بیته له زانستی هیچی نه دراوه تی!

دینه که ی خواش وه نه بی ئالۆز بیته، بهرنامه که شی که بۆ ژبانی داناوه، وه نه بیته رون و ناشکرا نه بیته، به لکو به شی دووه می شایه تمان، که (محمد رسول الله) یه دیاری کراوه، له وه دا که پیغه مبه ره ﷺ به ووتارو په فتار، خۆی ده که کانی دیاری کردوه.... له ههر چی کاتی که دا ده ق هه بوو، ئهو حوکمه و پا ده په رێنریت. چونکه ئیجتهدا له ده قدا ناکریت. ئه گهر ده ق نه بوو (چ ده قی قورئان بیته چ هی حه دیس) ئهو کاته به پیی ئهو ئه سلانه ی له بهرنامه که ی خوا دا دیاری کراون، ئیجتهدا ده کریت، نه که به پیی هه واو هه وه س و ئاره زوی مرۆف: ﴿فَإِنْ نَزَعْنَاهُ فِي شَيْءٍ فَزِدْهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ﴾ النساء/ ۵۹ واته: ئه گهر ناکۆکیتان له شتی که دا بۆ دروست بوو، بگه رێنه وه سه ر فه رمایشتی خواو پیغه مبه ره که ی ﷺ.

سنوری ئه سه له کانی ئیجتهدا و شیوه ی وه رگرتن له قورئان و حه دیس، دیاری کراون و پیرایان له سه ر دراوه، ئه وانیش وه نه بیته ئالۆز بن، یان ناشکرا نه بن.

که س بۆی نییه له خۆیه وه یاسا ده رکات و یلی: ئه مه شه ریه ته ی خواجه. مه گهر له و کاته دا، که حاکمیته ی بالا له په رستنی خواوه هه ل هینجراوه و فه رمانه

خواییه کان ناشکران. نهو کاتهی، که تهنه نهو پهرستنه ده بیته سه رچاوهی دهسه لاتداریتی خوایی، نهک (گهل) یان (حزب) یان مرۆڤی تر. ده بیته بۆ نهوهی بزانریت، که خوا چی دهویت، ده بیته مرۆڤ بگه رپیتسه وه بۆ قورئان وحه دیسی پیغه مبه ره ﷺ نه مهش نهوه نییه هه ره که سیك بۆ و به ناوی خواوه لافی دهسه لات لی بدات. وه که نهوهی پۆژی له پۆزان له نهو روپا به ناوی (سیو کراس) یان (حوکمی پیرۆز) وه بینرا. نهوه له نیسلامدا نییه. کهس بۆی نییه به ناوی خواو پیغه مبه ره وه ﷺ حوکم ده ریکات. چونکه هه موو دهقه کان ناشکران.

وشه ی (دین بۆ واقیعه کهیه) خه لکی به هه له لیی تی ده گهن و، خراپ به کاری دینن، به لی راسته دین واقیعه یه بۆ واقیعه کهیه، به لام کام واقع؟

دین بۆ واقیعه که، که دینه که خۆی هینا بیته دی، به گویره ی به رنامه که ی خۆی هات بیته کایه وه، که له گه ل فیکره ی مرۆڤدا ده گوئجی و، حه قیقه تی پیوستیه کانی (مرۆڤایه تی) پی دیته دی، که هه مو شتیك ده گرنه وه. نهو پیوستیه یانه ی، که خوا برپاری له سه رداوه، که خۆی مرۆڤی دروست کردوه و خۆشی ده زانی چۆنی دروست کردوه و پیوستیه کانی چین وچۆن چاره سه رده کرین.

﴿أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ﴾ / ملک / ۱۴ واته: بۆ نهو که سه ی دروستی کردوه، نازانیت؟ که شاره زاو ناگاداریشه.

دین وه نه بیته له گه ل هه موو جو ره واقیعه کدا بگوئجیو شایه تی چاکی بۆ بدات و به حوکمیکی شه رعی پشتگیری بکات و بلی: نه مه راسته و له گه ل سروشتی کۆمه لگه ی موسولماندا ده گوئجیت، یان له شیوه ی لافیتیه کی نوسراودا ناشکرای بکات: نه خیر نهوه مه به ستی دین نییه! به لکو دین که رو به روی واقع ده بیته وه، پیش هه موو شتیك نهو واقیعه به ته رازوی خۆی ده کیشی: نه و جا نهوه ی خۆی دهیه ویت دهیه یلیته وه و برپاری له سه ر ده دات و، نهوه ی خۆشی نایه ویت برپاری

سرپنہ وہی دہدات. چونکہ نگہر شو واقعیہی بہ دل نہ بوو؛ شوہ ہر قبولی ناکات.

واقعیتی دین شوہیہ، کہ دینہ کہ خوی دہیہیتیہ کایہوہ، دہییت ہر بہم مانایہش بہ نیسلام بوتری (دینیکی واقعیہو بو واقعیہ)، چونکہ چہمک(مفہوم)ی راستی (دین واقعیہ) دہییت بہو جوہرہ ہیٹ .
لہوانیہ لیڑہدا پرسیاریک خوقوت بکاتہوہ:

(نایا نابیت بہرژوہندی مروژ خوی واقع بو خوی داریژیت؟).

شو کاتہ لہوہلامدا جاریکیتیش دینہوہ سہر پرسیارو وہلامہ خوابیہہ کہ:
﴿قُلْ ءَأَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللّٰهُ؟﴾ (وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ).

بہرژوہندی مروژ لہ شہریعتہ کہی خوادایہ بہو شیوہیہی، کہ خوی ناردویتی وپیغہ مہرہ کہی ﷺ رایگہ یاندوہ.... خو نگہر رژیٹیک مروژ واتیکہ یشت کہ بہرژوہندی مروژ لہ سہر سہریچی کردنی شہریعتہ کہی خوادایہ، شوہ:

یہ کہم: (گومان وہلہ) یہو لہ ہوہس پہرستیہوہ ہاتوہ: ﴿إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَمَا تَهْوَى الْأَنْفُسُ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنْ رَبِّهِمُ الْهُدَى﴾ (۲۳) ﴿أَمْ لِلْإِنْسَانِ مَا تَعْقِلُ﴾ (۲۴) ﴿فَلِلّٰهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولٰٓئِ﴾ النجم / ۲۳- ۲۵ واتہ: شوہانہ تہنہا دوای گومان و ہواو ہوہس و دہرون کہوتوون، نگہر چی پینمای و پتیشاندانیان لہلاین خوی خویان بو ہاتوہ. یان ہلہبہتہ بہوہ دہییت، کہ مروژ خوی خوزگہو ناواتی بو دہخواریت؟ بہلام خو سہرہتاو کوتا ہر بو خوابہ...

دوہم: شوہانہ (کافرن)، چونکہ (نگہر یہ کیٹ بلی: بہرژوہندی مروژ لہوہدایہ، کہ سہریچی شہریعتہ کہی خوابکریٹ) شوہا فری بہ سہر دینہوہ نامیہیٹ، بہ شوین کہوتوی نم نیسلامہ بدریتہ قہلم.

باسی دووهم

شهریعه تیکی گهردونی

شایه تمان وا له شوین کهوتوه کانی ده کات، که له گهڙ پړسا گهردونییه کاندا بگوئین. خاوهنی کتیبی (معالم في الطريق) له ژیر ناویشانی (شهریعه تیکی گهردونی) دا ده لئ:

نیسلام کاتیڅ بونیادی بیروباوه په کهی له ویزدان و واقیعدا، له سهر بناغهی (خواپهرستی) داده مه زړینئ: واده کات، که نهو په رستنه وه کو یدک له بیروباوه پو په رستن ویاساو شهریعه تدا ده ریکه وی، بهو نیعتباره ی، که نهو خواپهرستییه لهو شیوهیدا ده بیته ناوه پوکی کرده وهی بریاری (لا اله الا الله)، ههروهه چوئیه تی وهگرتنی نهو په رستنه ش، که ته نها له پیغه مبه ره وه ﷺ ده بیته ناوه پوکی کرده وهی بریاری (محمد رسول الله)...

نیسلام کاتیڅ بونیادی بیروباوه په کهی له سهر نهو بناغیه داده مه زړینیت بهو جوړه ی، که بریاری (لا اله الا الله و محمد رسول الله) ده کاته بناغهی هه موو ژیانئ نیسلامی و سیفات و سیما نهو بهرنامه یه ش ناوا ده ناسینئ... نیسلام، که نهو بونیادو په یکه ره ی خوئ بهو شیوه نایابه ده گمهنه ی تایبته به خوئ داده مه زړینیت، که جیاوازی هیه له گهڙ هه هه موو نهو سیستم و دیدانه ی، که مرؤفایه تی ناسیونی... نیسلام کاتیڅ که نه مه ده کات، له بهر نهو یه تی، که ده یه ویت هه موو کارو په فتارو دیدو هه لئس و کهوت و حوکمیک بگه پړتته وه بو نهو نه سله سهره کییه ی، که بون و بونه وه ی له سهر دامه زراوه بگه پړتته وه سهر نهو سیستمه ی، که له گهڙ روانگهی هه موو بووندا ده سازیت، نهک هه له گهڙ روانگه و

دیدى خودى مرۆفایه تی، دهیه ویت سیستمی پرفتاری مرۆفایه تی به پیتی بهرنامه ی
(لا اله الا الله و محمد رسول الله) کهى خۆى واپتیک بخت، که له گهل سیستم وپساو
یاسای هه موو بووندا یهک بگرنه وه، نه بادا بهرنامه یهک بۆ مرۆفایه تی و ژینى
بهینریته کایه وه، که له گهل سیستمی بوندا نامۆ نه ساز بیئت...

نایدیۆلۆژى نیسلامى له سه ر نه وه داده مه زرى، که خوا هه موو بونه وه رى
دروست کردوه، ویستی خوا واپوو، که نه م گهردونه دروست بیئت، بۆیه دروست
بوو. ئینجا خواى گه وه نه و پيسایانه ی بۆ دانا، که له سه رى ده روات، که
به شه کانى له نۆ خۆياندا پیکه وه گونجاون و نامۆیان تیدا به دی ناکرى: (إِنَّمَا قَوْلُنَا
لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ) النحل / ۴۰ واته: به لکو وته مان
به رامبه ر شتیک، که بانه وى بیئت، هه ر نه وه نده یه بلین: بیه، ده بیئت. (وَحَلَقَ
كُلَّ شَيْءٍ فَقَدْ رَدُّهُ نَقْدِيرًا) الفرقان/ ۲ خوا هه موو شتیکى دروست کردو و پاده ی بۆ
داناوه.

له پشت نه م بوونه گهردونییه وه، ویست وئاره زویهک هیه، که کارگیریتی
ده کات، هیزیک هیه، که ده یجۆلینیت، ده سه لاتیک هیه، که پیکى ده خات، نه م
ده سه لاته ش تاکه کانى هه موو نه م بونه وه ره پیکه وه ده سازینیت، جۆلانه وه کانیا
پیک ده خات، به جۆریک، که پیکدا نادرین ولهنگ نابن و به ره له ستى یه کترى
ناکه ن و- هه تا خواش هه زبکات - جۆلانه ویا ن هه روا به پیک وپیکى به رده وام
ده بی، بى نه وه ی له جۆله بکه ون. نه م بونه وه ره ش هه موى ملکه چى نه و ویست و
ئاره زوه بو، که کارگیریتی ده کات. ملکه چى نه و ده سه لاتیه، که ده یجۆلینیت.
ملکه چى نه و کارگیریه، که ده یسازینى، به شیوه یهک ملکه چیتى، که ناتوانى له و
ویست ئاره زوه ی سه ره رشتى ده کات، یاخى بیئت، یا ن ئینکارى نه و ده سه لاتیه

بکات، یان سه ریچی لهو کارگتیره بکات.... له بهر نهم هوپانه ده، که نهم گهردونه شیاوی همو سات وزه مانیکه، بی نه وهی خراپیه کی لیوه رویدات، یان په کی بکه ویت هدا نه وکاتهی خوا حه زده کات :

﴿ اِنَّ رَبَّكُمُ اللّٰهُ الَّذِیْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِیْ سِتَّةِ اَیَّامٍ ثُمَّ اَسْتَوٰی عَلَی الْعَرْشِ یَغْشِی الْاِلَیْلَ النَّهَارَ یَطْلُبُهُ حَیْثَکَ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ وَالنُّجُومُ مُسَخَّرٰتٍ بِاَمْرِهُ اِلَّا لَهٗ الْخَلْقُ وَالْاَمْرُ تَبَارَکَ اللّٰهُ رَبُّ الْعَالَمِیْنَ ﴾ الاعراف / ۵۴ خوی نیوه نه وده، که ناسمانه کان وزه مینی به شمش پوژ دروست کردوه، پاشان له سهر تهختی فرمانپه وایی دامه زرا، شوو پوناکی پوژ لاده بات و پوناکی پوژ تاریکی شوو دهسپته وه، ههردوکیشیان به خیرایی به دووی یه کدا دین، پوژو مانگ و دهسپته کانیس هه موویان مل که چی فرمانی نه ون. به لئی نهو دهسه لاتی دروست کردن و فرمان دانی هده، پاک و پیروزی بو خوی پهروه ردگاری جیهانیانه .

مرؤډ که له نیو نهم بونه گهردونییه و نهو یاسایانه ی، که حوکمی فیته تی ده که ن، وه نه بیت دووره په ریژ بی لهو سیستمه ی، که حوکمی هه مرو بوونه وهر ده کات، وه نه بی گۆشه گیر بی، چونکه مرؤفیش خوا دروستی کردوه، هه وه که نهم بوونه وه ره شی دروست کردوه - ههروه ها پیکه اتنی له شی مرؤډ، هه ره له ماده کانی قوری نهم سهر زه مینه ده، وهه چی سیفه تیکی زیاده - که هه ده تی - خوا پیی به خشپوه هه مووی به پاده یه کی دیاری کراو داویتی و کردونه تی بهو مرؤډه . له باره ی شپوه ی دروست بوونی له شیشپوه - پیی خوښ بی یان پیی ناخوښ بی - نهو سیستم وړپسا سروشتیه ی به سهر دا ده چه سپی، که خوا بووی دروست کردوه. خوا بوونی داوه تی، هه ره له سهره تایه وه به ویست و ناره زوی خوایه تی خووی دروستی ده کات، نه که به ویست و ناره زوی مرؤډه که خووی، یان به ویست و ناره زوی دایک و باوکی - دایک و باوکی به یه کتیش بگن، به لام خو ناتوانن

بونى كۆرپەيەك بذهن - مرۆڭ بە گوڭرەي ئەو رېسايە لەدايك دەبىت كە خوا بۆي داناو، وەك ماوہى سك پېون و باروزروفى لەدايك بوون، چونكە خۆ ھەر لەو ھەوايەو ھەناسە وەردەگرىت، كە خوا بەرپادەيەكى تايبەتى دروستى كردوو، ھەر بەو پېرەش وەردەگرى، كە خوا بۆي ديارى دەكات. بەلى مرۆڭ ھەست دەكات و تازارىشى پى دەگات، برسى دەبى و تينوشى دەبى، دەخوات و دەشخواتو، خۆراك و خواردنەو دروست دەكات.... بەلام بە پىسى سىستىمىكى خوايى دەڙى... بى ئەوہى خۆي سەر پشك بى. لەمەشدا بونى مرۆڭ وەك بونە گەردونىيەكە وايە - بە ھەرچىيەكەو كە تىدایە - ھەموى مل كەچ وگورپايدەلى وىست وئارەزو دەسلالت و سىستىمى خوايىن .

ئەو خوايەي كە مرۆڭ و ئەم بوونە گەردونىيەي دروست كردوو؛ ھەر ئەويشە، كە مرۆڭى مل كەچى رېساكانى خۆي كردوو ھەر بەو شىوہيەي، كە بوونە گەردونىيەكەشى مل كەچ كردوو.... ھەر ئەو خوايەشە كە (شەريەت) يەكسى بۆ مرۆڭ داناو، بۆ ئەوہى لەبەر رۆشنايى ئەودا مرۆڭ ژيانى، وىست وئارەي خۆي بە شىوہيەكى رېك وپېك رېك بھات و، لەگەل ژيانى سروشتى خۆي بىگونجىيەت - بەپىي ئەم پايدەش - شەريەت برىتييە لە بەشىك لەو سىستىمە خوايىيەي، كە حوكمى فيتەتى مرۆڭ وفيتەتى بونى گشتى دەكات، كە ھەمويانى لە شىوہى پستەيەكى تەواودا داپۆتو.

ھەر وشەيەك لە وشەكانى خوا، ھەر فەرماندان و بەرھەستىيەك، ھەر بەلەين و ھەرەشەيەك، ھەر بەندى ياسا و تەوجىيەك... ھەر يەكەك لەمانە، بەشىكەن لە سىستىمى گشتى.... ھەر يەكەشيان راست و رېكەو لەسەر رېساي خۆيەتى، وەك ئەو ياسايانەي پېيان دەلەين: ياساي سروشت - واتە ياسا گەردونىيە خوايىيەكان - ئەوانەي كە ھەموو ساتىك دەيسانىنن راست و پەكەن.... چونكە فەرمانىكى

خواییان به سهردادراوه، ئهوانیش مل که چین وبوونیان به دهسه لآت و ویستی خوا دینه دی و به قهزاو قهدهری ئه و ده بزوتین...

بۆیه ئه و (شه ریعت) ه ش، که خوا بۆ ری که خستنی ژیا نی مرؤفی داناوه، شه ریعتی کی گهردونییه. واته پدیوهندی به سیستمی گشتی گهردونییه وه هیده، له گه لیدا گونجاوه...

له بهر شه وه پتویسته ئیلتزام به و شه ریعت وه بکریت، تا ژیا نی مرؤ و بزوتنه وه ی ئه و گهردونه ی تییدا ده ژین، پی که وه بگوئین... بگره ده بی ت ئیلتزامی پی وه بکریت، تا ئه و یاسا شاراواندی حوکی فیره تی مرؤ ده که ن بسازین له گه ل ئه و یاسا ناشکرایانه ی حوکی ژیا ن ده که ن، و تا شه خسیه تی شاراوه شه خسیه تی ناشکرای مرؤ پی که وه بلکین...

مادام مرؤ توانای نییه هه ست به هه موو یاسا گهردونییه کان بکات و، توانای نییه ده رک به چوارلای سیستمی گشتی بوونه وه بکات - ته نانه ت شه ونده ی زانستی نییه، که چ پرسیایه ک وا زاله به سهر فیره تی خوشیدا، شتی که، که ناوا مرؤ مل که چی ئه و حوکه ده کات - نه وانه - پییا ن خوش بی ت، یا ن پییا ن ناخوش بی ت - زانیاری و توانایه کی شه ونده یا ن نییه یاسا و شه ریعتی وا بۆ ژیا نی مرؤ دابریژن، که ژیا نی خه لکی و بزوتنه وه ی گهردون پی که وه بگوئین، ته نانه ت ناتوانن یاسا و شه ریعتی کی واش دابریژن، که هه زو ههسته فیره ییه کان و داواکارییه ناشکراکانی مرؤ پی که وه بسازین... شه وه له توانای مرؤ دا نییه، به لکو له توانای کردگاری مرؤ و کردگاری گهردون دایه. که کارگیچی کاروباری گهردون و مرؤفی به دهسته، هه ر شه وه که شه ریعتی کیان بۆ بریاره دات، که له گه ل ئه و سیستمی خۆی بۆی هه لپژاردون و خۆی پیی رازنییه ده گوئیت...

له بهر نه وه نیش پیکردن وچه سپاندنی شهریه ته که ی خوا، پتویستییه کی
 سرشانه تا نهو گونجاندنه گهر دونییه بهیتریتته دی.... نه مه بیجگه له وه ی، که
 پتویسته نیسلام بچه سپینری، چونکه عه قیده یه، نیسلام تا به دل سوزیه وه
 خوا په رستی به تاییه ت بۆ خوا تهرخان نه کریت، له ژیانی تاک و له ژیانی کومه لدا
 نه بی، بوونی نابیت.... ده بیت نهو په رستنesh تهنه لاهو ریگایه وه بیت که
 پیغه مبه ر^ﷺ رای گه یاندوه، بۆ نه وه ی ناوه پوکی روکنی یه که می نیسلام
 بچه سپینریت، که (لا اله الا الله و محمد رسول الله) یه. پیکه وه سازاندنی ژیانی
 مرؤ و سیستمی گهر دون خیرو سودی خودی مرؤقی تیدایه.... چونکه ده بیتته
 دهسته بهری پاراستنی ژیان له خراپه کاری و به دی... چونکه مرؤ - تهنه لاهو
 کاته به ناشتی و هیمنی له نیو خویان وله گهل گهر دوندا ده ژین... ناشتی له گهل
 گهر دون له وه دا درده که وی، که بزوتنه وه ی مرؤ نهو کاته له گهل بزوتنه وه ی
 گهر دوندا ده گونجی، هه ردووک یه ک ناراسته یان ده بیت. نهو کاته ناشتی نیو خوشیان
 دیتته دی، چونکه بزوتنه وه ی خویان وفیتره پاکه که یان پیکه وه گونجاوه. نهو کاته
 شهر له نیوان خویان وفیتره یان روو نادات، چونکه شهریه ته که ی خوا زور له سه ره خو
 بزوتنه وه ی ناشکراو فیتره ته شاراوه که یان پیکه وه ده گونجینیت... له مه شه وه
 گونجاندنیکی تر دروست ده بی، نهویش نه وه یه، که په یوه ندی خه لکی له گهل
 چالاکییه گشتیه کانیاں دا ده گونجی، چونکه نهو کاته هه مویاں یه ک ریبار ده گر نه
 بهر، که نهویش به شی که له سیستمه گشتیه که ی گهر دون.

ههروه ها نهو کاته خیرو چاکه خوازی بۆ مرؤقاییه تی دیتته کایه وه، به هوی
 رینمایي کردن و شاره زابونی نهیئیه کانی گهر دون و، وزه شاراوه کانی ناویه وه، که
 له توپکانیدا هه شار دراوین. نینجا نهو هه موو ووزه یدش به پتی شهریه ته که ی خوا
 به کار ده هیئری بۆ خیرخوازی گشتی مرؤ، بی نه وه ی به ره له سستی و که ندوکۆسپ
 بیتته پی.

بهرامبر شهر یعه ته که ی خواش، هرچی هدیه هر هه لقولای هه واو هه وه سی
 مروه: ﴿ وَلَوْ أَتَبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمَوَاتُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ﴾ المؤمنون/ ۷۱ واته: خو نه گهر حق شوینی هه واو هه وه سیان بکه وتایه،
 ناسمانه کان و زه مین و هرچی تییاندا یه خراپ ده بوون. پاشان دیتن وناسینی نه و
 حقه ی ناسمانه کان و زه مینی له سر دروست بووه نه و حقه ی ریباری
 شهر یعه ته که ی نه م دینه ی له سر دامه زراوه، له یه پروانگه وه ده بن نینجا
 کاروباری دنیاو قیامت له سر نه م دیدو له م پروانگه وه ده ده که ویت. نه وس
 کاروباری دنیاو پژوی دوا یی پی چاک ده بی، خواش له و که سانه ده پر سیته وه، که
 ده ست دریژی ده که نه سر نه و حقه به لی لادانی. هه وه ها پاداشتی نه وانه ش
 ده داته وه، که پیوه ی پابه ندن.... چونکه هه ردو وکیان یه حقه ره ره رین، که
 بریتییه له و سیستمه گشتییه گه ردو نییه ی خوا له هه موو کاتی کدا بو نه م
 بونه وه ره ی ویستوه. که نه ویش ده سه لاتی به سر هه موو بونه وده دا هدیه. هر له
 جیهانی شت ومه که وه تا جیهانی زینده وهران.^۱

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ﴾ ١٠ ﴿وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا آخَرِينَ﴾ ١١ ﴿فَلَمَّا أَحَسُّوا بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ﴾ ١٢ ﴿لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَسْتَلُونَ﴾ ١٣ ﴿قَالُوا يَوَيْلَنَا إِنَّا كُنَّا ظَالِمِينَ﴾ ١٤ ﴿فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ﴾ ١٥ ﴿وَمَا خَلَقْنَا السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعَيْنٍ

۱- ده توائری بو رافه ی نه م دیده و شاره زابوون، دیراسه ی کتیبه که ی المصطلحات الاربعة / نیمام مهودودی بکریت / باسی وشه ی دین - وهرگیر -

﴿۱۶﴾ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ لَهَوْا لَأَتَّخِذْتَهُ مِنْ لَدُنَّا إِنْ كُنَّا فَعَالِينَ ﴿۱۷﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ الْوَيْلُ مِمَّا نَصِفُونَ ﴿۱۸﴾ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿۱۹﴾ يُسَبِّحُونَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ﴾ (الانبیاء / ۱۰ - ۲۰ واته: کتیبیکمان بۆ ناردونه ته خواره وه، که باسی خوتانی تیدایه، بۆچی عهقلتان بی ناشکیت؟ چهند ناوچهی سته مکارمان ویران کردو خه لکی ترمان له جیی نهوان دروست کرد. که زانیان ژان و نازاری ئیمه یان ده گاتیی، که وتنه خو، تا هه لئین!! نا پامه که ن.... بگه پرنه وه ناو نازو نیعمه ت وکۆشک وته لاره کانتان تا لیلتان بپرسیتته وه، که چۆن شوکرانه بۆیریتان کرد! هاواریان لی هه ستا: خواجه گیان ئیمه سته مان له خو مان کرد... بهرده وام له سهر نهو نیعتیراف کردنه یان مانه وه، تا وهک پهریزی دورا و پووشی خورا ومان لی کردن.... خو ئیمه ناسمانه کان وزه مینمان هه روا به هه وانته و بۆ گالته دروست نه کردو وه... خو گهر بمانویستایه بۆ نه وه دروستی بکه یین، هه رخومان ده مانکرد، به لام ئیمه وامان نه کردو وه... ئیمه حق ده گرین و له سهر وه به ره و خوار به باتلی ده کیشین و باتلیش داده پزی و ده پروی و به فته تاره ت ده چیت... هه ی واوه یلا بۆ حالتان (ئیوه ی که هاوه ل بۆ خوا بپیارده ده ن) بۆ نه و قسه و قسه ئۆکه ی هه لی ده به ستن... هه رچی له ناسمانه کان وزه ویدایه ه ی نه ون، نه و که سانه ش که لای خوی پهروه ردگارن بهرده وام ده یبه رستن وله خوا په رستی بیزار نابن وخۆ به گه وره تر له و کاره نابینن... شه وو پۆژ له زیکری خوادان و بیزاری نایانگریت وسست نابن....

فیتیه ی مرۆفیش له ناخوه هه ست به م راستیی به ده کات، چونکه سروشتی دروست بونی خۆی و سروشتی دروست بونی نه م گهردونه ی ده ورو بهری وای حال ی ده کات، که هه موی له سهر حق وحه قپهروه ری دامه زراوه و، بناغه ی

دامه زراننده که یان حه قه روه ریه، که له گه ل سیستمی گشتی گه رد و ندایه و ناگۆزی و تیک ناچیت و توله پتی تری لی نایته وه و جیاوازی له نیوان خوله کانیدا نییه و، هه ندیکیان به هه ندیکی تریان ناکیشرین، چونکه وه نه بی له سه ر ریکه وتی کوپرو هه واو هه وه سی بگۆرو ناره زوی سه رشیت دامه زرابن و هه ل سوپین، به لکو پیسایه کی وردی مه حکه می دیاری کراویان هه یه، که له سه ری ده پۆن ولیی لاناده ن.... به لام کاتیک پشیوی له نیوان مرۆف و فیرهیدا روده دات - کاتیک که مرۆف له ریبازی حق په روه ری - که له ناخیدا جیگیره - لاده دات و شه ریه تیک بۆ ژیا نی خۆی له سه ر بناغه ی هه واو هه وه سی خۆی داده ریوت، نه ک له سه ر بناغه ی شه ریه ته که ی خوا نه و جا ده که ویتته ژیر پاله په ستۆی هه واو هه وه س و ناره زوه به ده کانی خۆی و خۆی ته سلیم به خوا ناکات، وه ک که نه م بوونه گه رد و نییه به ته واوی ته سلیمی خوی کردگاری خۆیه تی.

نه م جوړه پشیویه ش ده که ویتته نیوان تاکه کان و کۆمه ل، یان تاکه کان له ناو خۆیاندا، یان نه ته وه کان و نه وه کان هه ندیک له گه ل هه ندیکی تر، وه ک چۆن ده که ویتته نیوان مرۆف و نه و گه رد و نه ی ده و روبه ری، نه و کاته ش هه رچی هیزو تیشوو هه یه، له جیا نی نه وه ی بکریته نامیری ناوه دان کردنه وه و نامیری خۆش به ختی مرۆف، ده کرینه نامیری ویرانکاری و هۆی نا په حه تی.

که وا بوو مه به ستی دیارو پونی دامه زراندن و چه سپاندنی شه ریه ته که ی خوا له سه ر زه میندا هه ر نه وه نه ده نییه کاریکریت بۆ پۆژی دوا یی، به لکو بۆ دنیا و پۆژی دوا ییه، که دوو قۆناغن و، یه کتری ته واو ده کهن. ته نه ا شه ریه ته که ی خوا یه، که ده توانی هه ر دوو قۆناغه کان له ژیا نی مرۆفدا پیکه وه بسازی نییت، هه موو ژیا نی ش له گه ل سیستمه گشتیه خوا یه که دا بگوخی نییت .

گورجاندیش له گهل ئه و سیستمه دا، وه نه بی بهختیاری مرؤڤ بخته پۆژی دوا یی، به لکو له قۆناغی یه که میشدا، له ژياندا ده یکاته واقعیکی چه سپاو، پاشان له پۆژی دوا ییدا ئه و بهختیار یی ده واده کات.

ئهمه بناغه ی تیروانی نی ئیسلامه بۆ هه موو بوونه وهر و ده رباره ی بوونی مرؤڤایه تی ناو ئه و بوونه وهره گشتیه، نه مهش بیروباوه رپکه، که له سروشتدا جیاوازییه کی زۆر زۆری هیه له گهل هه موو بیروباوه رپکی تر دا، که مرؤڤایه تی دیویتی. بۆیه ئه و پابه ندیه ش، که به م شهر یعه ته داده مه زری، له هه یچ بیروباوه رو سیستم و تیوه ره کانی تر دا دانا مه زری .

پابه ندبون به شهر یعه ته که ی خوا وه - له بیرو باوه ری ئیسلام دا - بریتی له په یوه ندی ته وای نیوان ژیا نی مرؤڤ و ژیا نی گه ردون و په یوه ندی نیوان ئه و سیستهمی حوکمی فیره ی مرؤڤ و حوکمی ئه و گه ردونه ده کات. ههروه ها بریتیه له هاریکاری سیستمی گشتی و ئه و شهر یعه ته ی خوا، که ژیا نی مرؤڤ رپک و پپک ده کات. ئه و پابه ندبونه ش به په رستنی خوی تاک و ته نها دیته دی، که ده بی مرؤڤ ته نجامی بدات. هه ره وکو که ئه و گه ردونه ئه و په رستنه نه نجام ده دات. ئه و په رستنه ش هه ره بۆ خوی گه و ره نه نجام ده دات و، که س ناتوانیت لافی ئه وه لی بدات، که گه ردون ئه م ده په رستیت.

ئهم یه که گرتن و گورجاندنه ش له و وتووێژه دا ده رده که ویت، که له نیوان باوکی ئه م نه ته وه موسولمانه ئیبراهیم - سه لامی خوی لی بی - و (نه مرود) دا پویدا. که نه مرودی حاکمی زۆر دار لافی ئه وه ی لی ده دا، که مافی ده سه لاتداریتی هیه به سه ره مرؤڤی سه رزه میندا - له کاتی که دا، که نه یوانی لافی ئه وه لی بدا، که مافی ده سه لاتداریتی به سه ره گه ردوندا هیه. که له به ره چاوی ئیبراهیم - سه لامی خوی لی بی - ته ر یق بووه وه و سه ری سو رما و بۆی ده رکه و ت، که هه یچ ده سه لاتیک ی نییه،

چونکه ئیبراهیم - سهلامی خوی لی بی - پی ووت: نهو کهسهی دهسهلاتی بهسهر
 گهردوندا هدی، هدر نهویش دهبی دهسهلاتی بهسهر ژیا نی مروژدا هدی. بویه،
 که ئیبراهیم نهدهی سهلمانده، نهمرود هیچی بونهمایهوه .

وتووویژه کهش بهم جوړه بوو: ﴿الَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ
 اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أُحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ
 إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالسَّمَسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي
 كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾ البقرة / ۲۵۸ واته: مهگهر کابرا نابینی، که
 نینکاری بوونی خوی ئیبراهیمی دهکرد، نهو کهسهی که خوا دهسهلاتی پاشایهتی
 پی بهخشیبوو. کاتی که ئیبراهیم ووتی خوی من نهویدی، که دهژنییت و
 دهشمزنییت، ووتی: منیش دهژنیم و دهمرنیم. ئیبراهیم ووتی: مادام وایه دهسا
 پوژ، که خوا له پوژههلاتهوه دهیهنییت، تو بتوانه له پوژئاواوه بیهینه. کابرا
 سهری سورماو نوتقی بهسرا، چونکه کوفری کرد، خو خواش رینمایی ستمکاران
 ناکات.

فهرمودهی خواش راسته، که دهفرموی: ﴿أَفَغَيْرَ دِينِ اللَّهِ يَبْغُونَ وَلَهُ
 أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَإِلَيْهِ﴾ آل عمران / ۸۳
 واته: بوچی دهیانهویت دینیکی تر، غهیری دینهکی خوا وهریگرن؟! ههرچی له
 ناسمانهکان و زهمیندان، پیان خوش بی، یان پیان ناخوش بی، ههرهی خوان،
 ههموشیان هدر بو خوا دهگهړینهوه.

باسی سییه م

دیدو کلتورو شارستانیتی نیسلامی

شایه تمان پۆشنبیرییه کی تایبه تی و کلتوریکی تایبه تی و شارستانیتییه کی تایبه تی له سهر داده مه زریته، خاوه نی (معالم في الطريق) نه مه شیان له دوو به شدا باس ده کات، یه که میان به ناوی (نیسلام خۆی شارستانیتییه) و، دوو مه شیان به ناوی (نایدیۆلۆژی و پۆشنبیری نیسلامی) ..

یه که م: نیسلام خۆی شارستانیتییه

نیسلام ته نه ها دوو جوړ کۆمه لگه ده ناسیته ... کۆمه لگه ی نیسلامی و کۆمه لگه ی جاهیلی ... (کۆمه لگه ی نیسلامی) بریتییه: لهو کۆمه لگه یه ی نیسلام له عه قیده و په رسته، له یاساو پێساو له نه ریت و خووپه وشیتیدا ده دره وشیتته وه .

(کۆمه لگه ی جاهیلی) یش بریتییه: لهو کۆمه لگه یه ی نیسلام له: عه قیده و بیروباوه ر، وپتوه رو هه لسه نگانندن، ویاساو رژیم، ونه ریت و خووپه وشیتیدا پیاده و جیبه جی ناکری، واته نیسلام سه ره رشتی نهو بوارانده ی ناکات .

کۆمه لگه ی نیسلامی نه وه نییه کۆمه له خه لکیک له وانده ی به خۆیان ده لێن (موسولمان) له جیه ک کۆ بوویته وه: که یاسای کۆمه لگه که یان نائیسلامییه ... با هه ر بۆ خۆیان نوێژو پۆژ و هه جیش بکه ن، ههروه ها نه وه کۆمه لگه ی نیسلامی نییه که خه لک - به بیروپای خۆیان - نیسلامیکیان غه ییری نهو نیسلامه ی خوا برپاری له سهر داوه، پێغه مبه ره که ی ﷺ پوو نی کردۆته وه، داړشتیته، جا هه ز ده که ن با - بۆ نهوونه - بهو نیسلامه ی خۆیان بلێن (نیسلامی پێش که وتوو)!

(کۆمه‌لگه‌ی جاهیلی) ش له‌گه‌لێك شیوه‌دا ده‌رده‌که‌وی - له‌وانه‌یه کۆمه‌لگه‌یه‌ك بێ ئینکاری بوونی خوا بکات و، می‌ژوو به‌ ماده‌ده‌ی دایالیکتیکی لێك بداته‌وه، به‌ ده‌ردی خۆیان پێی ده‌لێن: (سۆشیاڵزمی زانستی) له‌ پڕژیمه‌که‌یدا جێبه‌جێ بکات. یان له‌وانه‌یه کۆمه‌لگه‌یه‌ك بێ ئینکاری بوونی خوا نه‌کات، به‌لام ته‌نها ده‌سه‌لاتداریتی ناسمان بدات به‌ خوا ده‌سه‌لاتداریتی سه‌رزهمین بۆ خۆی له‌ خوا بسینیت! به‌وه‌ی، که‌ شه‌ریعه‌ته‌که‌ی خوا له‌ سیستمی ژیا‌نیدا پیاده‌ نه‌کات، یان په‌فتارو کرداری به‌و ته‌رازوه‌ نه‌گۆره‌ هه‌لنه‌سه‌نگینیت، که‌ خوا بۆ م‌و‌قی دیاری کرده‌، له‌وانه‌شه‌ بواری خه‌لکی بدات له‌ بیه‌ع و‌که‌نیه‌سو م‌زگه‌وته‌کانیشدا خ‌واپه‌رستی ب‌که‌ن، به‌لام بواری نه‌وه‌یان لێ ده‌پ‌ری، که‌ داوا ب‌که‌ن شه‌ریعه‌ته‌که‌ی خوا حو‌کمی ژیا‌نیان ب‌کات، نه‌م جو‌وره کۆمه‌لگه‌یه‌ش به‌م کاره‌یان ئینکاری خ‌وايه‌تی خوا ده‌که‌ن و، نایانه‌وی خ‌وايه‌تی خوا له‌سه‌ر زه‌مین هه‌بیت، نه‌گه‌ر چی خواش ده‌فه‌رم‌وی: ﴿وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌُ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌُ﴾ الزخرف/ ۸۴ واته: خوا هه‌ر نه‌وه‌یه‌که‌ له‌ ناسماندا خ‌وايه، وله‌سه‌ر زه‌مینیش هه‌ر خ‌وايه.

نه‌و جو‌وره کۆمه‌لگه‌یه‌ ناکه‌و‌یتته ژێر سایه‌ی ئایینی خ‌واوه، که‌ خوا له‌و ئایه‌ته‌دا دیاری کردووه، که‌ ده‌فه‌رم‌وی: ﴿إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ ذَلِكَ الَّذِينَ الْفَقِیمُ﴾ یوسف/ ۸۴ حو‌کم کردن بۆ خ‌وانه‌بی بۆ که‌س نییه، نه‌و فه‌رمانی داوه، که‌ ته‌نها ده‌بی نه‌و بپه‌رستن، نه‌وه‌شه‌ دینی راست و دروست.

نه‌و کۆمه‌لگه‌یه‌، به‌و کاره‌ی ده‌چیتته‌ پ‌ریزی کۆمه‌لگه‌ی جاهیلییه‌وه! با بۆ خۆی هه‌ر ب‌ریاری بونی خواش بدات و، بواری خه‌لکیش بدات له‌ بیه‌ع و‌که‌نیه‌سو م‌زگه‌وته‌کاندا خ‌وا بپه‌رستن، و‌دروشه‌ په‌رسته‌نه‌کانیان به‌جێ به‌ی‌نن، نا به‌و سیفه‌ته‌ش ته‌نها (کۆمه‌لگه‌ی ئیسلامی) ده‌بیتته (کۆمه‌لگه‌یه‌کی پ‌یشکه‌وت‌وی

شارستانی) کۆمەلگەى جاھىلىش بە ھەموو شىۋە جۆرىە جۆرە كانىيەۋە، ھەر
كۆمەلگەىدەكى دواكەوتوۋە!

دەبى لىرەدا نەم راستىيە گەۋرەيە زىاتر پرون بىكرىتەۋە:

جارتىك خۆم بىلوم كىردەۋە، كە كىتبىكەم لە ژىر چاپدايە بەناۋى (بەرەو
كۆمەلگەىدەكى ئىسلامى پىشكەوتوى شارستانی) پاشان شارستانىەكەيىم لى
لابرد، چونكە زانىم، كە ناۋىشانى كىتبەكە ھەر(بەرەو كۆمەلگەىدەكى ئىسلامى -
غو مجتمە اسلامى) بىت بەسە.

نەم راست كىردنەۋەيەم سەرنجى نوسەرىكى جەزائىرى - كە بە فەرەنسى دەنوسىت
- ئەو بەۋەى لىكدايەۋە، كە ھۆى دروست بونى نەم ھەلۋىستانە (بەرگى كىردىكى
ناۋخۆى دەرونە لە ئىسلام) داخى بۆ ئەۋە ھەلگىشاپوۋ، كە نەم ئىشە نا
ھۆشيارانە- وام لى دەكات لە ھەقىقەتى خۆيدا رۈبەرۋى (گىرگىرت)ەكە نەبەۋە!

من عوزرىكم بۆ ئەو نووسەرە ھىنايەۋە، چونكە مەنىش ۋەك ئەو بووم... كاتىك
بۆ يەكەمىن جار بىرم لە نوسىنى ئەو بابەتە دەكردەۋە، ۋەكو ئىستاي ئەو وام
دەزانى، كە گىرگىرتەكە بىرىيە لە (پىناسەى شارستانىتى)! چونكە ھىشتا لە
پالەپەستۆ ڭلتەى ئەو رۆشنىرىيە رزگار نەبو بوم، كە بەشدارى پىكھاتنى ژىرى و
دەرونى كرد بووم... ئەو ڭلتەيەى لە سەرچاۋە بىگانەكانەۋە پەيدا بسوۋە... كە
شىتىكى نامۆ بوو لە ناۋ ھەست و سۆزە ئىسلامىيەكەمدا... ئەگەرچى ناراستەى
ئىسلامىشەم لەو كاتەدا رۈن وئاشكرا ببوو، بەلام ئەو ڭلتەيە ھىشتا كاريان لە لىل
كىردنى بىرو شىۋاندنى فىكرەمدا مابوو! فىكرەى (شارستانىتى) ۋەكو كە لە
بىرۋەكەى نەوروپايىيەكاندا ھىيە؛ دەيغىستەم خەيالىكى دىكەو، بە جۆرىكى تر
فىكرى دەشىۋاندىم، كە نەمدەتۋانى بەشىۋەيەكى پەسەن و رۈن بىيىم!

پاشان راستی وینه کهم بۆدەرکهوت... که (کۆمەلگەى موسولمان) خۇى
(کۆمەلگەىەكى پيشکهوتوى شارستانییه)... ئیتەر وشەى (پیشکهوتوى شارستانی)
هەر دەمه وهرى و گەرەلاوژنییه... چونکه هیچ شتیکی نوى ناهینیتته کایه وه... به
پیشهوانه وه، ئەو ووشەیه تارمایییه کی بیگانهى نامۆشى لەسەر هەست و سۆزى
خوینەر دروست دەکرد و فیکرى دەشیواند، وه کو که فیکرى منى شیواندبوو،
نەیدەهیشته به جۆریکی پون و پەسەن ببینم!

کهوابوو جیاوازییه که بریتییه له (پێناسەى شارستانییتی)، ئەم راستیهش دەبێ
پون کردنەوهیه کی وردی هەبیت!

کاتیك له کۆمەلگەیه کدا، حاکمیتی بالا تەنها بۆ خوادەبێ، که لەوه دا
دەردەکهوێ، که دەسلالت بە دەست شەریعه ته کهیه وه بێ، ئەمه تەنها شیوازیکه،
که مرۆژ تێیدا به تهواوی سەربەسته و له حەقیقه تدا لەوه ئازاد بووه که مرۆژ
بپەرستێ. ئەوه شه (شارستانییتی مرۆڤایه تی)، چونکه شارستانییتی مرۆڤ پێسایه کی
سەرەکی دهوێ بۆ ئازادکردنی راستەقینهی تهواوی مرۆژ... هەروها پێسایه کی
سەرەکی دهوێ بۆ پێژلێنانی تاک له کۆمەلدا... له راستیدا مرۆژ نەپێژی هەیه و نه
سەربەست و ئازادیشه لهو کۆمەلگایانه دا، که کۆمەلێک (هەندێ مرۆڤ) دەبنه خوا
یاساو شەریعت بۆ هەندیکى تر داده نین، ئەو هەندەى دووه مێش دەبنه بەنده و
مل کهچی و گویرايه لى یاساکانى ئەوانه ی، که ئەو یاسایانه یان دەرکردوه، پێزو
سەربەستیش دەبێ له هەموو تاکێک له تاکه کانی کۆمەلدا دەرکهوێ.

لەبەر ئەوه ی وشەى شەریعت، ئەمڕۆ له مێشکی گەلێ که سدا مانایه کی
تەسکی هەیه، دەبێ ئەوه زۆر پوون بکهینه وه، که یاسادانان (تشریع) تەنها له
حوکه یاساییه کاند پەنگ ناخواته وه... چونکه بیروباوه پو پڕۆگرام و، نەریت و
خوڕه وشت هەموویان یاسان و تاکه کانی کۆمەل مل کهچن بەرامبەرى... کاتیك

هه‌ندیک کەس نەم کوێخایه‌تیە دەکەن، و خەڵکە کە ی تر گوێرایه‌لیان دەکەن، بەو کۆمەڵگەیه‌ ناوتری کۆمەڵگەیه‌کی ئازادو سەربەست، بەلکو ئەو کۆمەڵگەیه‌ کە — هەر وەکو ووتمان — هه‌ندیکیان خۆیان و هه‌ندیکێ تریشیان بەندەن. لەبەر ئەوەیه‌، کە ئەو کۆمەڵگەیه‌ بە کۆمەڵگەیه‌کی دواکەوتوو دادەنرێت، یان بەزاراوه‌ ئیسلامیه‌یه‌ کە بڵێن: (کۆمەڵگەیه‌کی جاهیلی)یه‌.

تەنها کۆمەڵگەیه‌ ئیسلامیه‌یه‌، کە تەنها یەک خوا دەسەڵاتی بە سەریدا هەبێ و، خەڵکی لە پەرستنی هه‌ندێ مرۆڤی وەك خۆیان ئازاد بووبن و، چوو بێ ژێر سایه‌ی پەرستنی خۆی تاك و تەنها. لەبەر ئەوە ئازادی و سەربەستیه‌یه‌کی پراستەقینه‌ی تەواویان هەیه‌، کە شارستانیه‌تی مرۆڤایه‌تی ده‌توانی پشته‌ی پێوه‌ بدات، تەنها ئەو کاتەش تاك وکو ئەو پێزه‌یان ده‌بێ، کە خۆی گه‌وره‌ لێی ناو، ئەویش کە جێ نشینیته‌ی خۆیه‌ له‌سەر زەمین. جگه‌ له‌وه‌ی، کە له‌ لای خوا خۆی پێزیکی گه‌وره‌ترو زۆرتریان ده‌بێت.

کاتیك له‌ کۆمەڵگەیه‌ کدا په‌یوه‌ندی عه‌قیده‌و بیروباوه‌ڕو فیکرو پرۆگرامی ژیان، کە له‌ لایه‌ن خواوه‌ دیاری ده‌کری، ده‌بێته‌ په‌یوه‌ندی سه‌ره‌کی نیوان ئەندامانی کۆمەڵیک، وکاتیك ده‌سەڵاتی سەرکرايه‌تی و فەرمانده‌یه‌تی بالای مرۆڤ له‌ لایه‌ن خواوه‌ دیاری ده‌کری، ئەک له‌ لایه‌ن خۆی زەمینیه‌وه‌، کە مرۆڤ پەرستی تێدا ناشکرایه‌... ئەو کاتە ئەو کۆمەڵگەیه‌ ده‌بێته‌ پێشانگای به‌رزترین سیفاتی ڕۆح و فیکری (مرۆڤایه‌تی)، به‌لام کاتیك په‌یوه‌ندی کۆمەڵگەیه‌ک ده‌بێته‌ په‌گه‌ز و په‌نگی پێست و نه‌توه‌ و خاك و په‌یوه‌ندییه‌کانی تر، ناشکراشه‌، کە په‌گه‌زو په‌نگی پێست و نه‌توه‌ و خاك سیفاتی به‌رزى مرۆڤایه‌تی تێدا ده‌رناکه‌وێت... چونکە مرۆڤ به‌بێ په‌گه‌زو په‌نگی پێست و نه‌توه‌و خاك هەر به‌ مرۆڤ ده‌میته‌توه‌، به‌لام به‌ بێ ڕۆح و فیکر به‌ مرۆڤی نامینێته‌وه‌. ئەو کاتە — به‌پێی سەربەستى و یست و ئیراده‌ی خۆی —

دهسه لاتى ئەوھى دەبى عەقىدە و بىر و باوەر و فیکرو پرۆگرامى ژيانى خۆى بگۆرێ، بەلام خو دەسه لاتى ئەوھى نابى رەنگ و پەگەزى خۆى بگۆرێ. کۆمەلگەىە کیش خەلکە کەى لەسەر شتێک کۆبێنەو، کە پەيوەندى بە وىست و ئىرادەى سەربەستى خۆيانەو ەبى - خۆيان سەربەست بن لە ەلەبۆاردنیدا - ئەو ە کۆمەلگەىە کى پىشکەوتوى شارستانىيە. ئەما ئەو کۆمەلگەىەى خەلکە کەى لەسەر شتێکى دەرەوھى وىست و ئىرادەى مەرفاىيەتى خۆيان کۆبێنەو، ئەو ە کۆمەلگەىە کى دواکەوتو ە.. يان بەزارەو ە ئىسلامىيە کە بلىن: ئەو ە (کۆمەلگەىە کى جاھىلى)یە!

تەنھا لە کۆمەلگەى ئىسلامیدا، عەقىدە دەبىتە پەيوەندى نىوان ئەندامانى کۆمەلگە. چونکە کۆمەلگەى ئىسلامى عەقىدە کەى دەبىتە ئەو ە پەگەزنامەىەى، کە پەش و سپی و سوور و زەرد، و عەرەبى و پۆمى و فارسى و حەبەشى و، ەموو پەگەزەکانى تری لە چوارچىوھى يەک نەتەو ەدا کۆ دەبىتەو، کە خوايان (اللھ) يەو پەرسننن تەنھا بۆئەو ە و، بەرێزترینان ئەو ە کەسەى، کە زۆرتر لە خوا دەترسى و زۆرتر خۆى لە گوناح دەپارێزىت. ەموو لە وەرگرتنى شەرىعەتە کەى خوادا يە کسانن، ئەو ياسا و شەرىعەتەى، کە خوا دايناو ە، نەک مەوژ!

ەدرو ەا کاتىک (مەرفاىيەتى) مەوژ لە کۆمەلدا... دەبىتە بلندترین نرخ و، کاتىک سىفاتى (مەرفاىيەتى) لە کۆمەلدا دەبىتە ەوى بايەخ پىدان و رىزلى گرتنى مەوژ... ئەو کاتە ئەو کۆمەلگەىە بە پىشکەوتوو شارستانى دادەنرى... بەلام کاتىک (ماددە) لە ەدەر شىو ەيە کىدا بىت، دەبىتە بلندترین نرخى تاک، چ لە شىو ەى (تىۆر) دابى وەکو، کە مارکسىزم مەوژو بە ماددە لىک دەداتەو، چ لە شىو ەى (بەرھەمى ماددى) دابى، وەکو لە ئەمەرىکا و ئەوروپا و لاتەکانى تردا ەدە، کە بەرھەمى ماددى بلندترین نرخ و ەموو سىفەت و بەھايە کى مەرفاىيەتى

له پیناودا بهخت ده کات... نهو کۆمه لگه یه، کۆمه لگه یه کی دواکه وتوو... یان بهزاراوه ئیسلامیه که بلین: کۆمه لگه یه کی جاهیلیه.

کۆمه لگه ی ئیسلامی، که پیشکه وتوو شارستانییه له نرخى مادده کهم ناکاته وه - نه له شیوه ی تیۆردا (بهو ئیعتیبارهی، که پیکهینه ری ئهم گهردونه یه، که تییدا ده ژین وکاری تی ده کهین و کارمان تی ده کات) له شیوه ی (بهزهمی ماددی) دا، چونکه بهرهمی ماددی له پای کۆمه لگه ی ئیسلامیدا، یه کی که لهو بنه مایانه ی جینشینیتی خواپی پی ده کریت له سهر زه میندا، به لام نه وه نده هه یه، که کۆمه لگه ی ئیسلامی نهو تیۆرو بهرهمه ماددییه ناکات به بلندترین نرخ، که هه موو سیفەت وبنه مایه کی (مرۆڤ) بکاته قوربانی. یا ریزو سه ره بستی تاکی له پیناودا بهخت بکات. یان هه موو ریساو بنه مایه کی (خیزان) ی له پیناودا بنه وتینیت. ههروه ها به هاکانی چاکه و پیاره تی، که ئیسلام ده یانپاریزیت، به لام کۆمه لگه جاهیلییه کان ده یکه نه قوربانی هیئانه دی و زۆر کردنی بهرهمی ماددی..

بۆیه کاتیك (په وشتی مرۆفایه تی)، که له سهر (به های مرۆفایه تی) داده مه زیت و له کۆمه لگه یه کدا بلاو ده بیتسه وه؛ نهو کاته نهو کۆمه لگه یه به پیشکه وتوو شارستانی ده ژمیریت. خوهره وشتی مرۆفایه تی و به های مرۆفایه تی، وه نه بی مه سه له یه کی نا ئۆزو تیکچرژاو بن، یان بریتین له شتیکی گۆپاوی قابیلی به رهو پیش چوون (متطور) ی وا، که له سهر هیچ حاله تیک دا بین نه بن و، نه گهرینه وه بۆ هیچ سه رچاوه یه که وه کو، که (سۆشیالیزی زانستی) له لیکدانسه وه ماددیانه که ی میژویدا ده یداته قه له م! ئا راسته ی ئیسلامی نهو په وشت و به هایانه گه شه پی ده دات، که ده بنه هۆی هاندانی نهش وئاو به رفراوان و به هیزبونی نهو تایبه قه ندیتیانه ی مرۆڤ، که له ناژه لی جو ی ده کاته وه. نه مهش جیاوازه له گه ل

ناراسته‌ی تر، که نرخ و به‌ها ده‌داته نهو تاییه تمه‌ندی‌تیانه‌ی، که له مرۆڤ و ناژه‌لدا هه‌ن و، ته‌نها نه‌ش و‌غاو گه‌شه به‌و لایه‌نه ناژه‌لیانه‌ی مرۆڤ ده‌دات!!

کاتیک له‌م پروانگه‌وه سه‌یری باسه‌که ده‌کریت و به‌ها ده‌ناسریت، سنوریکه جینگرو چه‌سپاو ده‌رده‌که‌ویت، که نا‌هیلایت نهو بنه‌ما په‌وشتیانه به‌ نرخ بکه‌ون و، بکرینه شتیکی پێوه‌یی و قابیلی گۆپان وه‌کو، که (پیشکه‌وتوخواز) و (سۆشیاله زانستی)یه‌کان حاالی بوون. ..

نهو کاته ده‌وروبه‌رو نه‌ریته‌کانی کۆمه‌لگه، به‌ها په‌وشتیه‌کان دیاری نا‌که‌ن، چونکه له‌ پشت خاله‌ ئیختیلافیه‌کانی ده‌وروبه‌ر، ته‌رازویه‌کی چه‌سپاری نه‌گۆڕ ده‌بی. نهو کاته نه‌وه نابێ بلیسی: نه‌وه خووپه‌وشت و به‌های (کشت و کالیه) و نه‌وشیان هی (پیشه‌سازی)، یان نه‌وه‌ش خووپه‌وشت و به‌های (سه‌رمایه‌داری) و نه‌وشیان هی (سۆشیالزمی)، یان نه‌وه‌یان خووپه‌وشت و به‌های (بورژوازی)یه نه‌وشیان هی (پرۆلیتار)یه... که نه‌م پێوه‌ره ده‌بی نیتر ناووتری ده‌وروبه‌رو ناستی ژیان و سروشتی قۆناغ، نهو خووپه‌وشتانه‌ی هی‌ناوه‌ته‌دی! چونکه له‌ پشت نه‌مانه‌وه، خووپه‌وشت و به‌های (مرۆڤانه)یه‌یدا ده‌بیته، و به‌رامبه‌ریشی خووپه‌وشت و به‌های (ناژه‌لی)، به‌زاراوه ئیسلامیه‌یه که بلیین: نهو کاته خووپه‌وشت و به‌های (ئیسلامی) ده‌بی و، به‌رامبه‌ریشی خووپه‌وشت و به‌های (جاهیلی)!

خووپه‌وشت و به‌های ئیسلامی، به‌پیار له‌سه‌ر (مرۆڤایه‌تی) نهو لایه‌نانه‌ی مرۆڤ ده‌دات، که مرۆڤ له‌ ناژه‌ل جوێ ده‌که‌نه‌وه. نه‌وجا به‌رده‌وام ده‌بی له‌ دروستکردنی و چه‌سپاندن و پاراستنی نهو مرۆڤایه‌تییه له‌ هه‌رچی کۆمه‌لگه‌یه‌کدا به‌ی، که ئیسلام سه‌ره‌درشتی ده‌کات. جا نیتر نهو کۆمه‌لگه‌یه له‌ قۆناغی کشت و کالیدا بیته، یان له‌ قۆناغی پیشه‌سازیدا، چ له‌ کۆمه‌لگه‌یه‌کی خێله‌کی و ده‌شته‌کیدا به‌ی، که له‌سه‌ر شوانیی ده‌ژین، چ له‌ کۆمه‌لگه‌یه‌کی شارستانی دا‌بین به‌و دا بیته، یان نهو

کۆمەلگەيە ھەژارو کەم دەرامەت بێت، یان دەولەمەندو دەست پۆشیشتوو. کۆمەلگە ھەر چۆنیەک بێت ئیسلام خۆی بەو سێفەتە مرۆفایەتییانە بەرزى دەکاتەو و پاسەوانى دەکات. نەبادا داخۆزیتەو و بۆ ئاستى ئازەل... چونکە ئەو ھیلەى لەئىعتبارات و خووپەوشتەو بەرەو ژوور ھەلکشاو ټاک و کۆمەل لەئاستى ئازەلییەو بەرەو ئاستىکى مرۆفانە بەرز دەکاتەو. بە پێچەوانەشەو ئەگەر ئەو ھیلە - لەگەڵ شارستانىتى ماددەدا - بەرەو خوار درێژ بوو و ئەو شارستانىتى نییە! بەلکو ئەو دواکەوتنە! یان بەزارەو ئىسلامیە کە بلیین: (جاھیلی)یەتە!

کاتێک (خیزان) دەبێتە بنگەى کۆمەلگە و، لەسەر مەسەلەى (شارەزایی کاروبار)ى نێوان ژن و مێرد دا دەمەزرى و، کاتێک گرنگترین ئىشى خیزان دەبێتە پەرورەدەکردن و سەرپەرشتىکردنى ئەوێ نۆی تازە پێگەيشتوو... ئەو کۆمەلگەيە پێشکەوتوو شارستانىیە... چونکە خیزانى وا - کە تەنھا لە ژێر سایەى پرۆگرامى ئىسلامیدا دیتە دى - دەورەبەریکى دروستکەر پێک دێنى و گەشە بەو خووپەوشت و بەھا (مرۆفایەتى) یە دەدات، کە لە بەندى پێشوو دا باسمان کرد. ئەمەش لە ئەوێ نۆی تازە پێگەيشتوو دا دەردەکەوێ، کە ئەستەمە لە ھىچ یەکە (وحدة) یەکى ترى غەیری خیزاندا داخەزىت... ئەمە کاتێک پەيوەندى جنسى (وێکو دەلێن پەيوەندى جنسى سەرپەست) و مائال بوونى (غەیرە شەرى) دەبێتە بنگەى کۆمەلگە، یان کاتێک پەيوەندى نێوان ژن و مێرد تەنھا لەسەر ھەواو ھەوەس و عاتیفەو ئارەزوى جنسى دادەمەزرىت، لەجیاتى ئەوێ لەسەر بناغەى ئەرکى سەرشان و شارەزایی کاروبارى خیزان داخەزىت... کاتێک ئیش و کارى ئافرەت دەبێت بە خۆ پازاندنەو و فیتنەى خۆ جوان کردن و سەرئەنج پراکێشانی ئەم و ئەو. کاتێک ئافرەت واز لە ئیشە سەرکێیەکەى خۆى دێنى، کە بریتىيە لە پەرورەدەکردن و سەرپەرشتىکردنى ئەوێ نۆی، کاتێک ئافرەت کار دەکاتە سەر کۆمەلگە کە - یان کۆمەلگە کە کار دەکاتە سەر ئەو - بەوێ دەکریتە

خەزمەتچى فېرۇكەو پاپۇرۇ ئۆتەلەكان... يان كاتىك ھەموو وزى خۆى لە (بەرۈبومى ماددى) دا سەرف دەكات، يا لە (پېشەسازى ئامىر دروست كردن) دا، لە جىياتى ئەۋەى لە (پېشەسازى مەزۇ بەرھەم ھېنان) دا سەرفى بىكات، كە ئەۋ كاتە بەرھەمى ماددى زۇر بەرپۇزىترو خۇشەۋىسترو بەنرختر دەبى لە (بەرھەمى مەزۇقايەتى)... لە ھەرىكە لەۋ كاتانەدا ئەۋ كۆمەلگەيە غوونەى (دواكەۋەتنى شارستانىتى) دەبى - ئەگەر بە پىۋەرى مەزۇقايەتى بېيۇرۇن - ئەۋ كۆمەلگەيەش بە پىۋى زارەۋە ئىسلامىيەكە، كۆمەلگەيەكى جاھىلىيە!

مەسەلەى خىزان ۋەپەۋەندى نىۋان ژن ۋەمىرد، مەسەلەىكى گىرگى ۋە پىۋەرىيە، باشتىن پىۋەرى، دىارى كەردنى سىفەتى كۆمەلگەيە، كە ئايا دواكەۋەتوۋە يان پىشكەۋەتوۋە ؟ جاھىلىيە يان ئىسلامى ؟! چۈنكە ئەۋ كۆمەلگەيەى پەۋەندىيەكانى نىۋان تاكەكانى دەبىتتە خورپەۋەشت ۋەپەى ئاۋەلى، ناكىرى بىۋانى كۆمەلگەى پىشكەۋەتوۋە ۋەشارستانى داۋەزىتى، با پىشەسازى ۋە ئابۋورى ۋە زانستىشى ھەرىكەۋەتوۋە بىت! چۈنكە ئەۋ پىۋەرى كاتىك رادەى پىشكەۋەتنى (مەزۇقايەتى) دەپىۋىت ھەلە ناكات!

لە كۆمەلگا جاھىلىيەكانى ئەمەردا ماناى (خورپەۋەشت)، تەنھا لە چەند بۋارىكى تەسكدايە بە جۇرىك، كە ۋاز لە ھەموو پەۋەندىيەك دەپىنرى، كە (مەزۇقايەتى) لەدىاردە (ئاۋەلى) يىيەكان جۋى دەكاتەۋە! لەۋ كۆمەلگەيانەشدا پەۋەندى جىنسىيە غەيرە شەرىيەكان - تەنانت پەۋەندىيە نامۇ (شاۋ)ەكانىش - بە بى رەۋەشتى ۋە داۋىن پىسى ۋە شورەى دانانرىن... بەلگو ماناى خورپەۋەشت تەنھا لە مامەلەى ئابۋورى ۋە لە سىياسەتدا گىر دەۋەت ۋە بەس، تەنانت ئەۋەش لە سنورى (بەرۋەۋەندى دەۋەت) دايە... بۇ غونە نەنگ ۋەچ ئابۋورىيەكەى (كرىستىن كىلەر) ۋە (پروڧىمۇ) ى ۋەزىرى بەرىتانى ئىنگلىزى، كە لە كۆمەلگەى ئىنگلىزىدا

به شوریهی دانرا، له لایهنی جنسییه که یه وه نه بوو، به لکو له بهر نه وه بوو، که (کریستین کیلر) هاوړتی پاشگری ده ریایی روسی (الملحق البحری الروسی) بوو... که به کاریکی دژوار (خطر) یان دانا، که کارتیگردنی زوره له نهیینه کانی ده ولته دنا، له بهر نه وه بوو که چوڼ نه وه زیړه په یوه ندی له گه له نه وه کچه پیدا کردوه؟! ته نه ها له لایه نه یان له مه سه له که ده بیینی، که بوچی وه زیر دروی له گه له په رله مانی نینگلیزیدا کرد! هه روه ها ننگ و نا پرو تکانه کانی نه غومدنی پیرانی نه مریکی، و نا پرو تکانی نه وه فرمانبه رو سیخوپه نینگلیزی و نه مریکیانهای رایان کرد بو روسیاو بوونه په نا هینده... نه مانه هه موویان وه نه بی له بهر لایهنی جنسییه که یان به شوریهی و نا پرو چوون دانرا بن، به لکو له بهر نه وه بوون، که کاریکی دژواریان کرد بووه سر نهیینه کانی ده ولته.

نوسه رو پوژنامه گه رو ریوایه ت نوسی کومه لگه جاهیلیه کان، لیړه وه لوی، بو کچ و ژنه خاوه ن میړده کانیان بلاوده کرده وه، که (سهر به ستی) سهر جیبی کردن، شوریهی و نا پرو چوونی ره وشتی نییه، به لکو نا پرو چوونی ره وشتی نه وه یه، که کوړیک کچه براده ره که ی خوی، وه یان کچیک کوړه براده ره که ی خوی هه له خه له تیینی، به وه که دلسوز نه بی له خو شه ویستییه که یدا! هه روه ها شوریهی نه وه یه ژنیکی خاوه ن میړد به دیار میړدیکه وه دانیشیت، که ناره زوی خو شه ویستی کپ بووه! نه گه ر خوی بگهړی و براده ریک بدوزیتته وه و سر راستانه هه موو له شی خوی بداته ده ستی، نه وه غومونه ی سیفته تی چاکییه!... ده یان چیروک له خولگه ی نه م مه سه لانه دا ده گهړین و! سه دان ته وجیهاتی هه والدان وینه ی کاریکاتیری و نوکته و گالته بازی هه ر له سر نه م مه سه له یه داده پتوریت!

کومه لگه ی وا به پای (مروځ) و به گویره ی پیوهری هیلی پی شکه وتنی (مروځایه تی)؛ کومه لگه یه کی شارستانی نییه وواکه وتوه .

هیللی پيشكەوتنى مرؤفایه تی به ره و ئاراسته ی (زه بت کردن) ی ئاره زووه
 نازه لیه کان ده چی و، له چوارچیوه ی (خیزان) وله سر بناغه ی (سهرکی سهرشان)
 داده مه زری، تا له و ریگایه وه (کاریکی مرؤفایه تی) به یئریته دی، که تنها له زهت
 کردن نه بیته هه موو مه به ستیک. به لکو مه به ست ئاماده کردن و به روه رده کردن
 نه وه یه کی نوی مرؤفایه تی بیته، که له پاش ئه م نه وه یه ی ئیستا بیته دی و بتوانی
 میراتی شارستانیتی (مرؤفایه تی) بگریته ده ست. وا بیته به وانه جوئی بگریته وه
 سیفه ته مرؤفایه تییه کانی تی دا به ره وشیتته وه... ناشکری نه وه یه کی وا له باوه شی
 خیزانی کدا بیته دی، که ئاسایش و دابین بونی هه ست و سۆزی بۆ دابین نه کرابی، یان
 خیزانی که له سر بناغه ی ئه رکی سهرشان و شاره زایی کاروبار دانه مه زرابی و بیته،
 که هه لچونی کت و پر شلوقی نه کات... ئه ما له کۆمه لگه یه کدا، که ئه و جوړه
 ئاراسته و رابه ریتییه پیسه ژه هراوییه بیهیته دی، که مانای خوړه وشته تنها له
 چهند بواریکی ته سکیدا ما بی و، وازی له هه موو ئاداب و پره وشتیکی پاکی جنسی
 هیئا بی، ناکری باوه شی مرؤفایه تی و پیاهه تی له و جوړه کۆمه لگایانه دا
 بگریته وه...

له بهر نه مه یه، که هه موو خوړه وشته و ئاراسته و ده سته بهر و کردنیکی
 ئیسلامی شیاری مرؤفه و (ئیسلام خۆی شارستانیتی) ده بیته و، کۆمه لگه ی
 ئیسلامیش خۆی کۆمه لگه یه کی پيش که وتوو شارستانی ده بیته... نه مه ش به و
 پیوه ره ده پیوریت، که هه میسه نه گۆره و هه رگیز تیک ناچیت.

له کۆتاییدا، کاتی که (مرؤف) به شیوه یه کی راست جینشینیتی (خوا) ده کات
 له سر زه میندا. به وه ی که: په رسته نه کان بۆ خوا ته رخان ده کات، و خۆی
 له په رستنی غه یری خوا رزگارد ده کات و، تنها پرۆگرامه که ی خوا ده چه سپینیت و،
 داننانی به راستی و دروستی پرۆگرامی تری غه یری پرۆگرامه که ی خوا و، تنها

به شه ریعه ته که ی خوا حوکمی ژیانی خۆی ده کات و، ئینکاری هه موو یاساو شه ریعه تیکی تر ده کات... کاتیك لهو خوڤه وشته دا ده ژی، که خوا برپاری له سه ر داوه و هه موو خوڤه وشتیکی تر که خوا پیتی پازی نییه، ده خاته لاوه و، پاشان ده که ویتته به کاره یێنانی نه مانه بۆ به رزیو نه وه ی ژیان و، ده که ویتته ده ره یێنانی کانزاو پزق و پۆزییه کانی زه مین، که خوا پیتی به خشیوو... کاتیك نهو رپسا که ردونیانیه ی خوا کردونی به مۆرو ده سه لاتی به کاره یێنانی داوه ته ده ست مرۆڤ، بۆ نهو ماوه یه ی خوا دیاری کردوه (که مرۆڤ پتو یستیتی له چه سپاندنی جینشینیتیه کهیدا)... واته کاتیك مرۆڤ به پیتی مه رج و په یمانی خوا یی، جینشینیتیه که ی به رپوه ده بات و، ده که ویتته هه ل ه یێجانی پۆزی له سه رچاوه زه مینییه کانه وه، که که ره سه ته خاوه کانی زه مین ده کات بهو شتانه ی پتو یستنی و، پشه سازیه جۆربه جۆره کانی لی دروست ده کات و، به کاریان دینی به قه ده ر مه ودای نهو شاره زاییه ی به درێژایی میژوو چنگی که وتوه... که نه مانه دروست ده کات و، ده بیته (خواویست) یکی راسته قینه ی وا جینشینیتی خوا بکات له سه ر زه میندا و، بهو شیوه یه خوا ده په رستی... نهو کاته مرۆڤ ده بیته خاوه ن شارستانییه کی ته واو و، کۆمه لگه که شی ده گاته لوتکه ی شارستانیته... نه گیتا ته نها دا هینانی ماددی له ئیسلامدا پیتی ناوتریت شارستانیته، نه گه ر بشبیت جاهیلییه تی تیکه ل ده بیت... خوی گه وه رش زۆر غونه ی نهو جۆره شارستانییه خاوه ن دا هینانی ماددییه ی له قورئاندا هینا وه ته وه، که هه موویان له پیزی جاهیلییه ت ده ژمیرین، وه ک ده رباره ی گه لی عاد ده فره موی: ﴿وَإِذَا بَطَشْتُمْ بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ۝۱۳۰ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۝۱۳۱ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي أَمَدَّكُمْ بِمَا تَعْلَمُونَ ۝۱۳۲﴾

﴿أَمَدَّكُمْ بِأَنْعَامٍ وَبَنِينَ ۝۱۳۳ وَحَنْتٍ وَعُيُونٍ ۝۱۳۴﴾ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿الشعراء/ ۱۲۷- ۱۳۵ نهو نه یوه بۆیه کۆشک و ته لار ده که ن، تا تواناو

زانستی خوتان دهریپن و شانازی به سهریه کدا بکهن؟ ئیوه نهمانه همر به هوانته دروست ده کهن، یان قولله و قهلا دروست ده کهن تا تیئاندا بیئنه وه و نهمر بن؟ وا ده زانن نامرن؟ ئیوه وهک به هیئرو پتهون، زور دلره قن. که دهستان وه شانده، زور سهخت ده یوه شینن، ده له خوا بترسن و بیپه رستن و گوپراهلی فرمانی من بکهن، که نیروای نهوم. له وکسه بترسن، که نهو هه مووه ی پی به خشین، که خوشتان دهیزانن. مهر و مالآت، کوپو کال، باخ و باخات و، کانیاوی زور، من له وه ده ترسیم (نه گهر به گوپی نیرواوه که ی خواتان نه کرد) نازاریکی زور به ژانتان بو نازل بی.

دهرباره ی گهلی پودیش ده فرموی: ﴿أَتَذْكُرُونَ فِي مَا هَئِنَا ءَامِنِينَ﴾ (۱۶۱) فِي جَنَّتٍ وَعُيُونٍ (۱۶۲) وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْمُهَا هَصِيمٌ (۱۶۳) وَتَنْحِتُونَ مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا فَرِهِينَ (۱۶۴) فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا (۱۶۵) وَلَا تُطِيعُوا أَمْرَ الْمُشْرِكِينَ (۱۶۶) الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ﴾ الشعراء / ۱۴۶-۱۵۲ بو ئیوه وا ده زانن هه روا لیله به هیمنی ده میئنه وه؟ (که گوپراهلی فرمانی خواش ناکهن) خوا نهم هه موو نازو نیعمه ته ی به ئیوه به خشیه، نهو باخ و باخات و کانیاوی زور و کشت و کال، نهو خورما، که چون ده نکه قه سپه کانی گهییون و هیئشوویان به سهریه کدا کردوه. ئیوه نهو هتا له چیا خانوو هه لده کولن و زور به زیره کانه ده یان نه خشینن، بی نهو ی پیوستیتان پی بی. ده له خوا بترسن و بیپه رستن و گوپراهلی فرمانی من بکهن، که نیروای خوام. گوپراهلی فرمانی نهو سه رکرده و فرماندانه مه کهن، که به ره و هاوهل بوخوا بریار دانتان ده بن نهوانه شه رخوای و خراپه کاری ده کهن له سهرزه میندا، خو چاکه و خیر خوای ناکهن.

﴿فَلَمَّا دَسُوا مَا دُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمَ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْتَهُمْ بَغْتَةً فَإِذَا هُمْ مُبْلِسُونَ﴾ (۱۱) فَقُطِعَ دَائِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ

لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿ الانعام / ۴۳- ۴۵ واته: کاتیک نهوی که بومان نارد بوون له بیرخویان بردهوه و پشتیان تیکرد، نینجا بواری ههموو جوړه شتیکیان بؤکردنهوه، له ههرچی شتیکی خویان حزیکن و بیانهوی، کاتیک پیی دلخوش و بهختیاربوون، له ناکاودا بی نهوی ناگایان لی بی، ههموو شتیکیان لی گرتهوه، نینجا له ههموو خیری کهش بین (مهتوس) بوون وهیوای نهویان نهما، که هیچیان دهست بکمو. ناوا نهو نهتهویهی ستهمیان دهکرد تفره تونا بون. سوپاس بؤ خوی ههموو جیهانیان. ﴿حَتَّىٰ إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَازَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَدِرُوا عَلَيْهَا آمْنًا آمِنًا لَّيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَقَفْ بِالْأَمْسِ﴾ یونس / ۲۴ تا نهو کاتهی زهمین جوانی و نال و والایی خوی پؤشی، خه لکه کهی - نهوانه کشت وکالیان کردبوو لهسر زهمیندا - وهیان زانی دهتوان بیدورنهوه بهره مه کهی بکه نهوه، لهپر فرمانمانی له شهوئکدا، یان له پوژئیکدا بؤ چوو، ههمووی وا وشک کرد، دهتوت هدر نهوی دوینیش نییه .

بهلام نیسلام وهکو ووتمان مادده به بی نرخ دانانی، به لکو هم جوړه پیشکه وتنه - له ژیر سایه ی پرگرامه کهی خوادا - به یه کیک لهو نیعمه تانه ده ژمیری، که خوا به بنده کانی به خشیوه، تا نهوانیش زیاتر گوپراهی فرمانه کانی خوا بکه، خوا زوړتر موده ی پاداشتی چاکه یان ده داتهوه. ﴿فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ﴿۱۰﴾ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ﴿۱۱﴾ وَيُمْدِدْكُمْ بِأَمْوَالٍ يَبِينُ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّاتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا﴾ نوح / ۱۰- ۱۲ واته: نوح - سهلامی خوی لی بیت - ده یفرمو: پیم ووتن داوای لی خوش بوون له خوی خوتان بکه، چونکه خوا زوړ له گوناهان خوش ده بی، نهوتا له ناسمانهوه بارانیکی زوړتان بؤ دهبارینی، تا زهویه کانتان به بیت بکات و پاش مردنیان زیندیان بکاتهوه. خوا سامان و کوری زوړتان ده داتی

و، باخ و بیستانی زورتان پی دهبه خشی و ناوی زورتان بۆ هه لده قولینی و باخ و باخات و پوبارتان بۆ دروست ده کات...

﴿وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَأَتَّقُوا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَلَٰكِن كَذَّبُوا فَأَخَذْنَاهُم بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ﴾ الاعراف/۹۶ نه گهر خه لکی ناوچه که باوه رپان بهینایه و له خوا برسانایه، فەرپو بهر ده که تیکی زورمان پی دهبه خشین، چ له ناسمانه وه چ له زه مینه وه. به لام نیشانه کانی خویان به رپاست نه زانی، ته فروتو نامان کردن .

گرنگ نهو رپسایه یه، که نهو پیشکه وتنه پیشه سازیه ی له سهر داده مه زری، جو ری نهو خو وره و شته یه، که له ناو خه لکیدا بلاو ده بیته وه، که به هه مویان پی که وه تایبه ته ندی شارستانی تی (مرؤ فایه تی) دیته کایه وه .

پاشان نهو بنکه یه ی کۆمه لگه ی نیسلامی لیوه ده رده چی و، سروشتی پی که اتنی نه ندامی تی (التکوین العضوي) سیمایه کی وا ده دهن به و کۆمه لگه یه، که کۆمه لکی شیوه تایبه ت بی، به جو ریک، که له وانیه هیه هیچ تیۆری کی به سهر دا نه چه سپی له و تیۆرانه ی، که دامه زرانندی کۆمه لگه جاهیلییه کان و سروشتی پی که اتنی نه ندامی تی پیلینک ده ده نه وه .. کۆمه لگه ی نیسلامی سهره فجامی بزوتنه وه دیته کایه وه . بزوتنه وه که شی ههر تی دا به رده وامه، ههر نه ویشه، که نرخ و پله ی تاکه کانی خه لکی پی دیاری ده کری، به پیی نه وه پله یه و نیش و کاریان بۆ دیاری ده کری.

نهو بزوتنه وه یه ی نه م کۆمه لگه یه ی لیوه دیته کایه وه، ههر له سهره تایه وه له ده ره وه ی سنوری زه مین و له ده ره وه ی سنوری مرو فقه وه هاتو وه ... چونکه بریتییه له عه قیده یه ک، که له خوا وه بۆ مرو ف هاتو وه ، که دیدکی تاییه تیان به رام بهر به بونه وه رو می ژو، و ژبان خو وره و شت و ناوات نامانج بۆ داده رپ ژو و،

پرۆگرامیڭیشیان بۆ کارکردن بۆ دیاری ده کات ، که ئهم بیروباوه‌پ‌ری تیدا بدره‌وشیتته‌وه... ئهو یه کهم پالهی له سه‌ره‌تاوه بزوتنه‌وه که دروست ده کات ، نه‌بی له دل وده‌رونی خه‌لکه کهوه ، یان له که‌ره‌سته‌ی ئهم گه‌ردونه‌وه هه‌لقولابی... به‌لکو وه‌کو ووتان - له ده‌ره‌وه‌ی سنوری زه‌مین و مرو‌شه‌وه هاتوو... ئه‌وه‌ش یه که‌مین نیشانه‌ی جوی کردنه‌وه‌ی سروشت پیکهاتنی کۆمه‌لگه‌ی ئیسلامیه.

ئهو بیروباوه‌پ‌ری کۆمه‌لگه‌ی ئیسلامی له‌سه‌ر داده‌مه‌زری له‌توخمیکه‌وه دی، که له ده‌ره‌وه‌ی سنوری مرو‌ژ وده‌ره‌وه‌ی سنوری گه‌ردونه ماددییه که‌وه‌یه.

یه که‌مین هه‌نگای بزوتنه‌وه‌ی دامه‌زراندنی کۆمه‌لگه‌ی ئیسلامی و نیش کردنی (مرو‌ژ) به‌و توخمه نادیاره ده‌ست پێ ده کات، که هیچ که‌سێک نایه‌ت به‌ خه‌یالییداو هیچ حسابیکی بۆ دانانی، که مرو‌ژ - له‌سه‌ره‌تای ده‌ست پیکردنییه‌وه - ده‌ستی تیدا نه‌بووه... نینجا ده‌که‌وێته کارکردن.

مرو‌ژێک باوه‌پ‌ری به‌م عه‌قیده‌یه هینابی، که ئهمیش له‌وسه‌رچاوه نادیاره‌وه هاتوو به‌پ‌را‌ده‌یه‌کی دیاریکراوی خوا‌بی ده‌روات... کاتی‌ک ئهم مرو‌ژه باوه‌پ‌ری به‌م عه‌قیده‌یه دینی، هه‌ر به (خو‌کمی ئه‌وه) بوونی کۆمه‌لگه‌ی ئیسلامی ده‌ست پێ ده کات. چونکه هیچ که‌س نییه، که ئهم عه‌قیده‌یه‌ی وه‌رگرت، ئیتر گۆشه‌گیر بکه‌وێت و خه‌ریکی خه‌لوه‌ت کیشان بیت! نه‌خیر، به‌لکو به‌و عه‌قیده‌یه‌وه دیتته مه‌یدان... چونکه سروشتی عه‌قیده‌که وایه... سروشتیکی بزوتنه‌ری زیندوو. ئهو هی‌زه مه‌زنه‌ی ئهو عه‌قیده‌یه‌ی خسته ناو ئهو دل‌ه‌وه، ده‌زانی، که عه‌قیده‌که‌ی تیدا مت نابی، به‌لکو حه‌ق‌ه‌ن له‌ویش تێ ده‌په‌ری! ئهو پال‌ه زیندوه‌ی ئهم عه‌قیده‌یه‌ی خسته ناو ئهو دل‌ه‌وه به‌رده‌وام ده‌بی و ده‌که‌وێته‌ پ‌ری.

کاتی‌ک ئه‌وانه‌ی باوه‌پ‌ریان به‌م عه‌قیده‌یه هیناوه ده‌بنه‌ سێ که‌س، عه‌قیده‌که پ‌ی‌یان ده‌لی: ئیستا ئیوه کۆمه‌لگه‌یه‌کن، کۆمه‌لگه‌یه‌کی ئیسلامی سه‌ربه‌خۆی له

کۆمەلگەى جاھىلى داپراو، چونكە ھېشتا كۆمەلگەى جاھىلى ئەم عەقىدەيەى
ئەوانى وەرنەگرتوۋە و، خورپە وشتى ئىسلاميان تىدا بىلاۋنەبۆتەۋە — ئەو
خورپە وشتەى لەۋەو پىش باسما كىرد — ئەۋكاتە دەۋترى: بەلى، كۆمەلگەى
ئىسلامى دروست بوۋە!

ئەو سى كەسە دەبنە دە، دەيەكەش دەبىتە سەد، سەدەكەش دەبىتە ھەزار،
ھەزارىش دەبىتە دوازە ھەزار ... ئەو كاتەش بوۋى كۆمەلگەى ئىسلامى
دېتە كايەۋەو پىياري لەسەردەدرى!

لە پىگادا شەر لەنىۋان كۆمەلگەى نۆى لەدايك بو و، كۆمەلگەى جاھىلىدا
بەرپا دەبىت... ئەو كۆمەلگە نۆيەى، كە لە عەقىدەو پىروياۋەر، لە خورپە وشت و
ئىعتىبارات، لە قەۋارەو بوۋى خۇيدا لە كۆمەلگەى جاھىلى جوى بۆتەۋە...
ئەگەرچى ئەندامەكانى كۆمەلگەى نۆى ھەر لە كۆمەلگە جاھىلىيەكەۋە ھاتوون...
بىزوتنەۋەكەش ھەر لە خالى دەرچوۋنەۋە، تا خالى سەلماندى بوۋى خۆ، ھىماو
سىمايەكى تايىبەتى خۆى دەبى، كە ۋەك نىشانەيەك ۋايە، تاكى كۆمەلگە نۆيكەى
پى بىناسرىتەۋە، كە تازە دروست بوۋە. ھەر تاكىكىش كىش و پلەيەكى دىياري
كراۋى لە كۆمەلگەكەدا — بەپى ئىعتىبارات و تەرازوى ئىسلامى — دەدرىتى. ئەم
كىش و پلەيەش، كە دەدرىتى لەلايەن كۆمەلگەۋەيە، بى ئەۋەى خۆى بەچاك
بىزانى، يا ئاگادارى بۆ بىلاۋكردىتەۋە، كە خۆى چاكە، ۋەكو لە ھەلبىئاردن
(انتخابات)ى سىياسىدا دەكرىت، بەلكو ئەو عەقىدەيەى خۆى ھەيەتى و، ئەو
خورپە وشتەى لەو و لەكۆمەلگەكەيدا بىلاۋبۆتەۋە، ۋاي لى دەكەن خۆى دەرەنەخات
وخۆى نەخاتە بەرچاۋى ئەۋانەى سەرنىيان داۋەتى، لەو دەۋرۋەدەى خۇيدا چاۋيان
تى پىۋە!

چونکہ سیفہتی عہقیدہی ئیسلامی و سیفہتی ئو کۆمەلگەییە لیۆہی دروست بوو، بریتیہ لہ (بزوتنہوہ) ناہیلتی کەس خۆی بشاریتەوہ، دەبی ھەر یەکیک لہ ئەندامەکانی ئو کۆمەلگەییە بھوئی و، بزوتنہوہی ھەبی: بزوتنہوہ لہ عہقیدەکەیدا، بزوتنہوہ لہخوئینیدا، بزوتنہوہ لہ کۆمەلگەکەیدا، بزوتنہوہ بۆ پیکھێنانی کۆمەلگەییەکی یەک پەیکەری لہو جاھیلییەتە ی لہ دەوروپشتیتیی. لہو جاھیلییەتە ی ھیشتا خلتە ی لہ دەرونی ئەم و ئەوانی دەوروپشتیدا ماوہ... ئەمەش شەرپکی پۆژانەییە... لہ دل و دەروندایە... لہ پەوشتدایە... لہ کۆمەلگەکەشدایە... ئو شەرپەش بەردەوامە، جیھادیش، تا پۆژی دوایی ھەر بەردەوامە.

کاتی بزوتنہوہ لہ گەل ئاوازی بزوتنہوہکەدا، پەوشی ھەموو تاکیکی ئو کۆمەلگەییە دیاری دەکری و، سنور بۆ ئیش و کاری دەکیشری و، پیکھێنانی ئەندامیتیی ئو کۆمەلگەییە بە گونجانی ئیوان تاک و کۆمەلە ئیش کەرەکانیەوہ، بەتەواوی دروست دەبی. ئیتر ئەندامان ھەست دەکەن، کە بزوتنہوہ کۆمەلگەکەیان بی یەکتری ھەلناکەن ..

ئەم دروست بوون و پیکھاتنە، دوو سیفەتن لہ سیفەتەکانی کۆمەلگەیی ئیسلامی، کە بوون و دروست بوون و، سیماوشکل و، تەرازوی سیستم و، کاروباری راپەراندنی ئەم سیستمە ئیسلامییە دیاری دەکەن ولہ سیفاتی کۆمەلگەیی جاھیلی جوئی دەکەنەوہ. ئەم دیاردەو روالەتەنەش ھەر یەکەیان بۆ خۆیان سەرەخۆن. نەبیت بە چەند چەمک و مەفھوماتیکی کۆمەلایەتی بیتگانە چارەسەر بکری، یان وەنەبیت بە گۆیرە ی پڕۆگرامیک دیراسەبکری، کە لہ گەل سروشتی خۆیدا ناگونجی، یا بە چەند بەندو ھەنگاویک راپەرینری، کە لەسیستمیکی ترەوہ وەرگیرا بیت .

كۆمەلگەى ئىسلامى - ۋەكۈلە پېئاسە سەربەخۆكەى خۆماندا دەردەكەۋى، كە بۆ شارسەننىتى دەيكەين - برىتى نىيە لە ۋىنەيەكى سافى مېژۋىيى لەيادگارەكانى پابوردودا بۆى بگەرپېن! بەلكو برىتييە لە داۋاكارى ئىستەۋا ھىۋاۋ ئاۋاتى دۋا پۆژ. ھەروەھا برىتييە لە ۋە ھىۋاۋ ئاۋاتەى ھەموو مەۋقايەتى دەتۋانى لە (ئەمپۆ يان سەينى) دا چاۋى تىبېرېت، تا لە جاھىلەت قوتارى كا... لە ۋە جاھىليەتەى تىيدا نەقۇوم بوۋە، جا ئىتر ئەم جاھىليەتە نەتەۋەى پېشكەۋتۋى پېشەسازى و ئابورى تىدا بى، يا نەتەۋەى ھەژار.

ئەۋ بەھاۋ خورپەۋىشتەى بەشپەۋەيەكى گىشتى دەست نىشانمان كەرد، بەھاۋ خورپەۋىشتىكى (مەۋقايەتى) ن، تەنھا لەماۋەى (شارسەننىتى ئىسلامى) دا نەبى مەۋقايەتى بەخۆيەۋە نەدىۋە (لېرەدا پېۋىستە ئەۋە بلىپ، كە مەبەستمان لە زاراۋەى (شارسەننىتى ئىسلامى) ئەۋ شارسەننىتييە، كە ئەۋ بەھاۋ خورپەۋىشتەى تىدا ھاتىتتە دى، نەك تەنھا برىتى بى لە پېشكەۋتۋى پېشەسازى يان ئابورى، يان زانستى، لە كاتىكدا، كە ئەۋ كېش وخورپەۋىشتە دۋاكەۋتۋە بىت).

ئەم بەھاۋ خورپەۋىشتەش ۋەنەبىت شتىكى (نايدىالىستى خەيالى) بىت، بەلكو بەھاۋ خورپەۋىشتىكى كەدەۋەيى ۋاقىيەيە ۋ، دەتۋانى - لە ژىر سايەى چەمك ۋ مەفھومە راستە ئىسلامىيەكاندا - بە تۋاناي مەۋقايەتتە دى. جا ئىتر لە ھەر دەۋرۋەرىكدا بىت، بى ئەۋەى تەماشاي جۆرى ژىئەى بىرەت، يان تەماشاي مەۋادى پېشكەۋتۋى پېشەسازى ۋ ئابورى ۋ زانستى بىرەت. چۈنكە ئەۋ بەھاۋ خورپەۋىشتە ۋەنەبىت لە گەل پېشكەۋتۋەى يەكاندگىر نەبەۋە، بەلكو بە پېچەۋانەۋە، ھەر بە تەرازۋى عەقىدەكە دەبىتتە ھاندەرى ئەۋ پېشكەۋتۋەى - لە ھەمان كاتىشدا ۋەنەبى لە ۋلاتانەى لەم بۋارانەدا ھىشتا پېشكەۋتۋەى نىن، دەسەۋسان بوەستى، چۈنكە شارسەننىتى دەتۋانىت لە ھەموو جىيەك ۋ لە ھەموو دەۋرۋەرىك

دابمه زریترئ - مادام له سهر بناغهی به هاو خووپه وشت دابمه زریترئ - به لام شیره ماددییه که ی: شه هه ده ور به ریک سهر به سته له وه دا، که به به شیره یه که دابمه زریترئ. چونکه هه ده ور به ریک شه توانایانه به کار دینی، که له ناوچه کهیدا هیه وگه شه به ناوچه که ده دات .

کهوا بوو کۆمه لگهی نیسلامی - له لایهن شکل و قهواره و جۆرو چۆنیه تی ژیا نی - وینه یه کی نه گۆری میژویی نییه، به لام بوون و شارستانییه که ی پشت به به هاو خووپه وشتی کی میژویی نه گۆر ده به سته... کاتی که ده لاین (میژویی) مه به ستمان له وه نییه، که پۆژی له پۆزان، شه به هاو خووپه وشته له میژودا ناسرا بیت... چونکه خۆ شه به هایه میژو دروستی نه کردوه و، سروشتی شه کی شه په یوه ندی به کاته وه نییه... نه مه حه قیقه تی که و دوا ی واقعی کی مرۆشی و دوا ی بونی کی ماددی له سهر چاوه یه کی خوا بییه وه بۆ مرۆ هاتوه.

ههروه ها شارستانی نیسلامی له پیکهاتنی ماددی و په یکه ری کارگیریه کهیدا، له وانه یه شکلی جۆریه جۆر بگریته بهر. به لام شه نه سلی به هاو خووپه وشته ی له سهر یان داده مه زری، هه به نه گۆری ده مینیتته وه، چونکه نه وانه به نه ما ی شارستانی تین (که خوا په رستییه) کۆمه له پیک هینان له سهر بناغهی په یوه سته عه قیده - نرخ و مه زنی مرۆ قایه تی مرۆ له سه رو نرخ و مه زنی مادده وه یه فه رماندیتی شه به هاو خووپه وشته و مرۆ قایه تییه ی گه شه. به مرۆ قایه تی مرۆ ده دات، نه که به ناژه لیه تییه که ی ریزو که رامه تی خیزان جینشینیتی خوا له سهر زه مین به پتی مه رج و په یما نی خوا ی. ههروه ها حوکم کردن ته نها به پرۆگرام و شه ریعه ته که ی خوا له نیش و کاری جینشینیتیدا).

شه (شیره و شکل) انه ی شارستانی نیسلامی، که له سهر شه بناغه پته وو نه گۆرانه داده مه زری تین. بیگومان کارتی کردن ی به گویره ی پیشکه وتنی پیشه سازی و

نابوری و زانستی ده گۆرپ، چونکه شارستانیتی ئیسلامی لهو ده و روبه ره ی، که خۆی تییدایه تی چی هه بی، نه وه به کار دینیت... له بهر نه وه ناکری، هه ر ده بی شیوه کانی جۆربه جۆر بن، تا نه رمی و کشانیککی وای هه بی بتوانی بجیتته هه موو ده و روبه ر و ناستیکه وه له چوارچۆیه کی ئیسلامیدا، تا بتوانی له گه ل بنه ماو به هاو خوورپه وشتی ئیسلامیدا بسازی... نه م نه رمی و کشانه ش - له شکله کانی ده ره وه ی شارستانیتیدا، وه نه بی له سه ر عه قیده ی ئیسلامی، که شارستانیتی لیوه دروست ده بیته - فه رز کراییت، به لکو نه مه هه ر له سه ر وشتی خۆیدا هیه... به لام خۆ نه رمی و کشان، بریتی نییه له یه ق کردنه وه و پووکانه وه... نه رمی و کشان شتیکه و، یه ق کردنه وه و پووکانه وه ش شتیککی تر .

ئیسلام شارستانیتی خۆی له نیو پرووته کانی ناوه پاستی نه فریقادا داده مه زرانده، چونکه ته نها به بوونی ئیسلام له و، نه و له شه پرووتانه داده پۆشرین و، خه لکی ده چنه ناو شارستانیتی پۆشاکه وه، چونکه ته وجیهاتی راسته وخۆی ئیسلامی فیری نه وه یان ده کات. ههروه ها خه لکی له سستی وته مه لیه وه ده که ونه چالاکی کارکردن بۆ وه ده ست هینانی گه نجینه و کانه زاکانی جیهانی مادی و، له قوناغی هۆز - یان تیره و گه ل - وه ده گۆرپین بۆ قوناغی نه ته وه. ههروه ها له په رستنی دارو به ردو گۆشه گیریه وه دینه ناو په رستنی خوای په روه ردگاری جیهانه وه... نه دی نه گه ر نه مه شارستانیتی نه بی، چی شارستانیتییه ؟ نه مه شارستانیتی نه م ده و روبه ره پرووته یه، چونکه نیعمه تاده کریتته سه ر نه و تواناو ئیمکاناته ی، که له و ده و روبه ره دا هه ن... به لام کاتیک ئیسلام ده چیتته ناو ده و روبه ریککی ته ره وه - به هۆی به هاو خوورپه وشته نه گۆره که یه وه - شارستانیتی به شکل و شیوه یه کی تر دا ده مه زرینیت، نه و کاته ش تواناو ئیمکاناتی نه و ده و روبه ره نوییه به کار دینی و گه شدی پی ده کات .

دروست بوون و دامه زرانندی شارستانیتی - نا به و شیوه یه: به پیتی پێبازو پرۆگرامی ئیسلامی - هه رگیز له پله یه کی دیاری کراوی پێشکه وتنی پێشه سازی و

ئابوری و زانستیدا ناوهستی، که ئیسلام دیتە جێیهک، ئەو پیشکەوتنانه هەن، ئەوەندە تر بەرەو پیشەوەیان دەبات و نامانجەکانی بەرزتر دەکاتەوه، ئەگەر ئەو پیشکەوتنانهش نەبون، ئەوا ئیسلام خۆی دروستیان دەکات و دایانده مەزنییت و دەستە بەری پێگەیشتن و گەشە دارتییان دەبیّت... بەلام لە هەموو حالەتیکدا هەر لەوێدا بە نەگۆری دەمێنیتەوه، که دەبیّت هەر لەسەر ئەسلە نەگۆرەکان دا بەزنیّت، تا کۆمەلگە ئیسلامی سیما سەرەخۆکە خۆی و پێکھاتنە ئەندامییتیه کە خۆی بمیّنیت، که هەر لە یە کەمین هەنگاوی بزوتنەووه دەرە کەون و کۆمەلگە ئیسلامی لە کۆمەلگە جاهیلییه کان جوی دە کەنەوه.... ئەمەش پێبازنیکی خواپییه. کێ هەیه پێبازی چاکتر لە پێبازی خواپی دیناری بکات؟ ﴿صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً﴾ البقرة / ۱۳۸.

دووهم: ئاییدیۆلۆژی و پۆشنییری ئیسلامی

وێکۆ لە بەشی (لا اله الا الله پرۆگرامی ژيانە) دا باسمان کرد، بریاری (خواپەرستی) تەنها بۆ خواپە، نیوهی یە کەمی پوکنی یە کەمی ئیسلامە، ئەمەش ناوەرۆکی بریاری (لا اله الا الله) کەیه وچۆنیەتی وەرگرتنی ئەم پەرستەنش، کە دەبی لە پێگە مەبەرەوه بێ ﷺ بەشی دووهمی ئەم پوکنەیه، ئەمەش ناوەرۆکی بریاری محمد رسول الله کەیه.

پەرستنی خوا لەوێدا دەرە کەوی، که تەنها ئەو بە خوا دا بنری، چ لە عەقیدەدا بێ، چ لە پەرستەن و، چ لە یاسا و شەریعەدا بێ... هەر وێکۆ لە بەشی ناویراودا زانیان: موسوڵمان نابێ وایاوەر بکات، که (خواپەتی) بۆ یەکیکی تری غەیری خۆی پەرۆردگار دەشی، نابێ (پەرستەن) بۆ یەکیکی تری غەیری خۆی پەرۆردگار

بکات، ههروه‌ها نابیی و بزانی، که (حاکمیتی) بۆ یه‌کیکی تری غه‌یری خوای په‌روه‌دگار دروسته .

له‌ولا ناوه‌پۆکی په‌رستن و په‌روپاو عه‌قیده‌و دروشم و حاکمیه‌تمان پوون کرده‌وه، لی‌ره‌شدا ناوه‌پۆکی (حاکمیتی) و په‌یوه‌ندی به (پۆشنه‌یری) یه‌وه باس ده‌که‌ین.

ناوه‌پۆکی (حاکمیتی) له‌ نایدیۆلۆژی ئیسلامیدا ته‌نها نه‌وه‌نده نییه، که ده‌بی شه‌ریعه‌تی یاسایی له‌ خواوه‌ وه‌رگیریت و، هه‌ر حوکمی نه‌و راپه‌رئیریت و، ته‌نها شه‌ریعه‌ته‌که‌ی خوا بچه‌سپینریت. له‌ ئیسلامدا ناوه‌پۆکی (شه‌ریعه‌ت) ته‌نها له‌ یاسای شه‌ریعه‌ت و شیوه‌و پۆشم و بارو زرونی حوکمدا راناوه‌ستی. نه‌خه‌ر، ناوه‌پۆکی (شه‌ریعه‌ت) و نایدیۆلۆژی ئیسلامی، ته‌نها نه‌م ناوه‌پۆکه‌ ته‌سکه‌یان نییه .

(شه‌ریعه‌تی خوایی) هه‌موو به‌ندیک ده‌گرێتمه‌وه، که خوا بۆ پێکخه‌ستنی ژیا‌نی مرۆفایه‌تی دایناوه، نه‌مه‌ش له‌ بناغه‌ی عه‌قیده و، بناغه‌ی حوکمپانی و، بناغه‌ی خووپه‌وشت و، بناغه‌ی زانیاریدا ده‌رده‌که‌وی.

هه‌روه‌ها له‌ عه‌قیده‌و په‌روه‌ش و دیددا ده‌رده‌که‌وی — به‌ هه‌موو بنه‌ماکانی نایدیۆلۆژییه‌وه باوه‌رکردن به‌ حه‌قیقه‌تی خوایه‌تی، به‌ حه‌قیقه‌تی گه‌ردون: دیارو نادیا‌ری، به‌ حه‌قیقه‌تی ژیا‌ن: دیارو نادیا‌ری، هه‌روه‌ها حه‌قیقه‌تی مرۆف و نه‌و په‌یوه‌ندیانه‌ی له‌ نێوان نه‌م حه‌قیقه‌تانه‌و هه‌ل‌س و که‌وتی مرۆفدا هه‌یه .

هه‌روه‌ها له‌ بارو زرونی سیاسی و کۆمه‌لایه‌تی و شاپوری و، نه‌و بناغه‌نی له‌سه‌ریان دا‌ده‌مه‌زین، ده‌رده‌که‌وی، تا په‌رستنی ته‌واوی بۆ خوای تا‌ک و ته‌نها تی‌دا ده‌ریکه‌ویت. له‌ یاسادا‌ناندا ده‌رده‌که‌ویت: که باروزروفیک پێک ده‌خات، نه‌وه‌ی، که به‌مانا ته‌سکه‌که‌ی پێی ده‌لێن: (شه‌ریعه‌ت) نه‌گه‌رچی له‌ راستی ناوه‌پۆکه‌که‌ی وله‌ نایدیۆلۆژی ئیسلامیدا وانییه .

له پټساکانی خوږه وشتدا دهرده کهوټ، ههروه ها بنه ماو نه ریت و ناکاره
ره وشتیه کاند ا دهرده کهوټ، که له کۆمه لگه کهدا بلاو بوونه ته وه، که خه لک و کهل و
پهل و پروودا وه کانی ژيانی کۆمه لایه تی دهینوټن.

پاشان له هه موو لایه نه کانی (زانیا ری) دا دهرده کهوټ. ههروه ها له بناغهی
چالاکیه سه ریازی و هونه رییه کاند ا دهرده کهوټ .

نهم هه موو لایه نانه ش هه ر ده بی له خوا وه وه ریگریټ، وه کو، که حوکه
شه رییه کان — به مانا ته سه که کهی — له خوا وه وه رده گیریټ.... چونکه
هه ردوولایان وه که یه کن .

پاش نه وهی ناوا به پټشه کییه کی کورت پوغان کرده وه، نیستا که میټ زیاتر
مانای (حاکمیټی) به و مانایه ی، که دهرباره ی حوکم ویاسایه، ناشکرا بوو.

به لām مه سه له ی پټساکانی خوږه وشت و نه و به ها وه له سه نگان دانه (القیم
والتقییم) ی له کۆمه لگه دا بلاون، خه لکی پییانه وه پابه ندن، هه موی له عه قیده وه
سه رچاوه یان گرتوه له نایدیۆلۆژییه که وه هاتوون، که له کۆمه لگه کهدا هه یه .
ههروه ها له و سه رچاوه یه هه لقاو لاون، که عه قیده ی کۆمه لگه کهی لیوه وه ریگرا وه .

به لām نه وهی، که لیزه دا ناشکرا نه بی — ته نانه ت لای نه و که سانه ش، که نهم
جوړه باسه نیسلا میانه ده نو سن — گیړانه وه ی چالاکیه فیکری و هونه رییه کانه بو
نایدیۆلۆژی نیسلا می و سه رچاوه خوا ییه که یان.

دهرباره ی چالاکیه هونه رییه کان کتیبیټکی ته واو دهرچو وه، باسی نهم کیشه یه
ده کات به و حسابهی، که هه موو چالاکیه هونه رییه کان بریتین له دهریری نی
نایدیۆلۆژی و وه لām دانه وه هه لچونی مرۆڅ، ههروه ها بریتین له دهریری نی هه ست و
سوژ به رامبه ر بوونه وه رو ژیان به و جوړه ی، که له دهرونی مرۆڅدا هه ستیان پی
ده کریټ.... له م پوانگه یه وه یه، که نایدیۆلۆژی نیسلا می حوکی هه موو نه وانه

دهكات، كه له دهرونى موسولماندا هەن و، بگره خۆشى بۆيان دروست دهكات - چونكه ئىسلام هەموو لایەننىكى گەردون و دەرون و ژيان دەگرێتەوە، هەروەها پەيوەندى ئەمانە بە خۆى گەردون و دەرون و ژيانەو دەبەستێتەو بە ئایدیۆلۆژىكى تايبەتى، كه حەقىقەتى ئەو مەژمەنە، شوێن پێى لەم گەردونە و، مەبەست لە بوون و، ئىش و كار و هەڵسەنگاندنى ژيانى ديارى دهكات.... ئەمانەش هەمووى لە ئایدیۆلۆژى ئىسلامیدا هەن، كه ئەویش وە نەبێت تەنها بیرو هۆشێكى فیکرى بێ، بەلکو بیرو هۆشێكى عەقیدەى زیندوى کارىگەرى داھێنەرى دەسلەتدارە بەسەر هەموو چالاکییەكى قەوارەى مەژمەنە.

بەلام مەسەلەى چالاکییە فیکرییەکان، پێویستە ئەو چالاکییانە بگرێتێتەو بۆ ئایدیۆلۆژى ئىسلامى و سەرچاوە خواپییەكەى، بۆ ئەوەى پەرستنى تەواوى خۆى تاك و تەنها بێتەدى، كه دەبێ ئێمە ئەم مەسەلەى بەتەواوى پوون بەکەینەو، چونكهى لای خۆینەرەن - تەنانت لای موسولمانەکانیش، لەوانەى، كه دەلێن دەبێ حاکمىتى و یاسادانان تەنها لە دەسلەتێى خۆدا بێ و بەس - شتىكى سەيرو ناساییە.

موسولمان ناچارە لە مەسەلەى کەدا، كه پەيوەندى بە حەقىقەتى عەقیدەكەى و بیروباوەرى گشتى بوونەو، یا بە پەرستەو، یا بە خوورەوشت و نەرىت و هەلس و کەوتییەو، یا پەيوەندى بە بیروپراو بناغەکانى سیستى سیاسى، یان کۆمەلایەتى، یان ئابورییەو هەبێ، یان پەيوەندى بە هۆى چالاکییە مەژمەنەییەکان و بزوتنەوێى مێژووى مەژمەنە هەبێ.... ناچارە هەر دەبێ لە سەرچاوەیەكى خواپییەو وەرى بگرێت.... ناتوانی هیچ یەكێك لەمانە لە كەسێكى ترەو وەریگریت مەگەر لەو موسولمانەو، كه متمانە بە دین و خواناسى و

عه قیده که یان ده کات، که خۆی واقعی ژیانیان ده بینئ و ده زانی پادهی دینداریان چه نده.

به لّام موسولمان بۆی ههیه زانیارییه پروتیه کانی وهك: کیمیا، سروشتناسی، زینده وهرزانی گهردونناسی، پزیشکی، پیشه سازی، کشت وکال، پینگا کانی کارگێری - تهنها له پرووی هونه ریه وه، پینگا هونه ریه کانی کارکردن، شیوهی شه پوشتوپ له لایه نی هونه ریه وه و بهس... تا ده گاته کوتا چالاکی مرۆڤ، ده توانئ ته مانه هه موی له موسولمان ونا موسولمانه وه وهریگری... نه گهرچی له بنه رته دا ده بی کۆمه لگی نیسلامی، که دروست ده بی هه ولی ته وه بدات هه موو ته مانه ی بهی، چونکه (فه رزی کیفایه ن): ده بی چه ند ته ندامییکی کۆمه ل هه ستن به جئ به جئ کردنیان، نه گینا کۆمه لگه که گونا هبار ده بن، چونکه هه موو ته مانه، یا ته وه یه خۆیان په یدایان نه کردوه، یا ته وه یه بواری گونجاوی وایان نه کردۆته وه، که خۆیان تییدا بژین و فیژین و کاریکه ن و به ره می به یئن... به لّام تا ته و کاته ی ته مانه ی تییدا دیته دی، موسولمان بۆی ههیه ته م زانیارییه پروتیه و، شیوهی پیاده کردنیان به کردوه، له موسولمان وناموسولمانه وه وهریگری، یان سوود له په نچ زانیانی موسولمان وناموسولمان وهریگری، یان بواری موسولمان وناموسولمان بدات له و بواراندا کار بکه ن... چونکه هه ر یهك له مانه ی سه ره وه ده که ونه به ر ته و هه دیسه ی، که پیغه مبه ر ﷺ ده فه رموی: ((أنتم اعلم بأمر دنیاکم)) واته: خۆتان ژیانئ دنیایی خۆتان باشت ده زانن، چونکه ته مانه په یوه ندیان به پیکه اتنی بیروباوه ری موسولمانه وه نی یه، په یوه ندیان به سه ر جوړی لیکنده وه ی ژیان و گه ردون و مرۆڤه وه نییه، هه ره ها په یوه ندیان به سوون و پراستی نییش و، کاریه وه نییه، یان به جوړی ته و په یوه ندیانه ی به بوونه وه ری ده ورپه شتی و به خوا ی هه موو گه ردونه وه، هه یه تی یان ته و په یوه ندیانه ی به و خوړه وشت و شاداب و نه ریت و هه لس که و ته وه نییه، که له ناو کۆمه لدا هه ن و بوونه ته سیما ی کۆمه لگه که...

مادام ئەو زانستیيانە پەيوەندى وايان لە گەڤ ئەمانە نىيەو، مادام دژواری لەسەر عەقیدە کە دروست ناکەن، یان کەس لە ئىسلامەو بە جاهیلییەت پاشگەزناکەنەو، لەبەر ئەم ھۆیانە موسوڵمان دەتوانی ئەو زانستیيانە لە موسوڵمان وناموسوڵمانەو وەر بگرێ.

بەلام ئەو پەيوەندى بە لیكدانەوێ چالاکییە مرۆڤییەکانەو ھەبێ - چ تاك بێ و چ كۆ - ئەو پەيوەندى بە لیكدانەوێ (دەرون) و (بزوتمەوێ میژووی مرۆڤ) ھەبێ، یان پەيوەندى بە لیكدانەوێ پیکهاتنى ئەم بوونەو ەرو دامەزراندنى ژیان و، دروست بوونی مرۆڤ - لەلایەن میتافیزیکی پشت سڕوشتەو واتە: (لەو لایەنەو پەيوەندیان بە زانستیە پروتەکانەو ەك کیمیاو پزیشکییەو نىیە) ھەر یەك لەمانە، ەك سیستمی یاسایی و بیروباوەرو ئەو بناغانە وان، کە ژیان و چالاکییەکانی مرۆڤی لەسەر دادەمەزری. ھەردوکیان پەيوەندییەکی راستەوخۆیان بەعەقیدەو ھەیە. بۆیە موسوڵمان بۆی نىیە لە یەكێكى تری غەیری ئەو موسوڵمانەو وەر بگرێ، کە خۆی متمانە بە دین و خواناسییەکیان دەکات، کە دەزانێ ئەو کەسانە ھەموو شتیکیان خوا ویستیە ، ئەمەش گرنگە، چونکە دەبێ ببیتە ھەست و سۆزێك و بە عەقیدەو موسوڵمانەو بلكێت و، بزانی، کە ئەمەییە پەرستنی تەواو بۆ خۆی تاك وتەنھا و، ئەمەشە ناوەرۆکی (لا الھ الا اللھ محمد رسول اللھ).

لەوانەو موسوڵمانێك تەماشای ھەموو شۆنەواریکی چالاکییە جاهیلییەکان بکات وشارەزای ببیت، بەلام ئەك بۆ ئەوێ خۆی پێ دروست بکات، یان کاروباری خۆی پێ ھەل بسوڕینی، بەلكو بۆ ئەوێ بزانی ئەم جاهیلییەتە، تا چ پادەيەك لە حەق لایداو، تا فێربێ چۆن ئەم لە حەق لادانەو مرۆڤایەتی راست دەکاتەو، چۆن دەتوانی بیگێرێتەو بۆ سەرچاو راستەکانی بنەمای ئایدیۆلۆژی ئىسلامی و، بۆ حەقیقەتی عەقیدەو ئىسلام.

هه موو نیتجاهیکی (فلسفه) وهه موو ناراستیه کی (لیکدانه وهی میژوی مروژ) وهه موو ناراستیه کی (دهروناسی)، جگه لهو تییینانه ی له لیکدانه وه گشتیه کانه وه ورنه گیراون، هه موو لیکدانه وهیه کی (خوړه وشت) هه موو ناراستیه کی لیکولینه وهی (جیاوازی نیوان دینه کان) وهه موو ناراستیه کی (لیکدانه وه و پیره و) (مذهب) (کومه لایه تییه کان)، جگه له سر ژماردن و زانستیه راسته وخو و، شته بینراو و، نه بجامه گشتیه کانی، که له ته وجیهاته سره کییه کانه وه وهر گیراون؟ عه قیده ی جاهیلی کاری کردو ته سر هه موو نه م پینماییه و له کون و نویدا هه موویان له فیکره ی جاهیلی نانیسلامییه وه وهر گیراون و له سر نایدیولوزیه کی جاهیلی دامه زراون، زوره شیان نه گهر هه مروشیان نه بن له بناغه ی پرژگرامه کانیاندا دوژمندارتیه کی ناشکرا، یان نهینی به رامبه ر به دین به گشتی و نیسلام به تاییه تی، ههیه.

مه سه له ی نه م جوړه چالاکیه فیکری و زانیاریانه ش! وهک مه سه له ی کیمیاو پزیشکی و گهر دوتناسی و زینده وهر زانی نییه، چونکه نه مانه له سنوری تاقیکردنه وهی واقعی و تومارکردنی نه بجامی واقعیده ده میننه وه، سر ناکیشن بو لیکدانه وهی فلسفه ی به هر شیویه کی بیت. خو نه گهر سریان کیشا بو نه وه، وهکو له دارونیزم دا ههیه له مه سه له ی سه لماندنې گورانی یدک له دوای یه کی زینده وهران و دیراسه کردنییه وه سر ده کیشیت بو نه وهی بلیت: پتویست ناکات وا دابنریت، که هیژیک ههیه ژیا نی دروست کردوه و، پیشی خستوه (گویه نه و هیژه ش له دهر وهی جیهانی سروشتدایه)، که هیچ به لگه یه کیشی نییه له سر نه وهی دهیلت، مه گهر هه واو هه وه سی خو ی.

موسولمان نه وهنده ی به سه، که له خوا راستگوزکه ی خو یه وه نه و هه موو پروونکردنه وانه ی دهر باره ی نه مانه بو هاتوه... نه وهنده شی به سه، که ناستی

هه‌وڵدانه لاوازه‌که‌ی مرۆڤ لێم بواراندا ده‌بینێت... چ جایی ئه‌وه‌ی، که مه‌سه‌له‌که‌ پهیوه‌ندی راسته‌وخۆی به‌ عه‌قیده‌و به‌ په‌رستنی خوای تاق و ته‌نهاوه‌ هه‌یه‌.

وته‌ی (پۆشنه‌بیری، که‌ له‌پوری مرۆڤایه‌تییه‌)، که‌ نه‌ نیشتمان و، نه‌ په‌گه‌ز و نه‌ نایه‌نیک‌ی تایه‌ته‌ی هه‌یه‌... وته‌یه‌کی راست و به‌جیه‌ نه‌گه‌ر بۆ زانیارییه‌ پوته‌کان به‌کار هات، به‌لام نه‌گه‌ر له‌وه‌وه‌ ته‌یبه‌ر بۆ بۆ لێکدانه‌وه‌ی نه‌نجامی زانسته‌یه‌کان و به‌کرێته‌ جۆریکی فله‌سه‌فی میتافیزیکیانه‌، یان به‌ی بۆ به‌ لێکدانه‌وه‌یه‌کی فله‌سه‌فی ده‌رباره‌ی مرۆڤ و چالاکی و میژوی مرۆڤ، یان به‌ی به‌ هه‌نهره‌وه‌ نه‌ده‌ب و هه‌موو ده‌رپه‌نه‌کانی تری هه‌ست و سۆز، ئه‌مه‌ دژوارییه‌کی گه‌وره‌یه‌و ره‌ف‌ز ده‌کرێت، چونکه‌ له‌ پشت ئه‌و وته‌یه‌وه‌، ته‌له‌یه‌کی جوله‌که‌ی جیهانی دانراوه‌، که‌ ده‌یه‌وێ هه‌موو به‌ریه‌ستیک‌ پڕوخیانی - یه‌کیک‌ له‌و به‌ریه‌ستانه‌ش بگه‌ره‌ یه‌که‌مینیان به‌ریه‌ستی عه‌قیده‌و بیروباوه‌ری خوایه‌ - تا بتوانی به‌جیه‌ ناو له‌شه‌ خاوه‌ مه‌سته‌که‌ی جیهانه‌وه‌، پاشان به‌کوێته‌ به‌کاره‌ینانی چالاکییه‌ شه‌یتانییه‌کانی خۆی، له‌پیش هه‌مووشیا نه‌وه‌ چالاکییه‌ سوودکاره‌کانیان - النشاط الربوي - و هه‌موو په‌نجی مرۆڤایه‌تی بجه‌ نه‌ده‌ست خاوه‌ن ده‌زگا و پڕۆژه‌ سامانییه‌ سودخۆره‌کانی جوله‌که‌وه‌.

به‌لام ئیسلام جگه‌ له‌ زانیارییه‌ پوته‌کان و په‌یاده‌ (تطبیق) کردنیان دوو جۆر پۆشنه‌بیری ده‌ناسی: ۱- پۆشنه‌بیری ئیسلامی، که‌ له‌سه‌ر بناغه‌ی نایه‌دیۆلۆژی ئیسلامی دروست ده‌بی. ۲- پۆشنه‌بیری جاهیلی، که‌ له‌سه‌ر گه‌لێک‌ پڕۆگرام دروست ده‌بی، به‌لام پێسای هه‌موویان یه‌که‌... ئه‌ویش پێسای دانانی فیکری مرۆڤایه‌تییه‌. پۆشنه‌بیری ئیسلامی هه‌موو بواریکی چالاکی فیکری و واقعی مرۆڤ ده‌گه‌رێته‌وه‌، که‌ پێساو پڕۆگرام و سیفاتی وای تێدا یه‌، که‌ هه‌موو کاتیک‌ ده‌سته‌به‌ری چالاکی و زیندویتییان ده‌کات.

ئه‌وه‌ نه‌ده‌ش به‌سه‌ بزانی، که‌ ئا‌راسته‌ی تاقیکردنه‌وه‌، که‌ ئیستا ئه‌وروپا شارستانیه‌تی خۆی له‌سه‌ر دامه‌زراندوه‌. له‌سه‌ره‌تاوه‌ له‌ ئه‌وروپاوه‌ په‌یدانه‌بوو، به‌لکه‌و له‌ زانکۆ ئیسلامیه‌یه‌کانی ئه‌نده‌لوس و پۆژه‌هه‌لاته‌وه‌ په‌یدا بووه‌، که‌ بناغه‌که‌ی

له سەر ئایدیۆلۆژی و تهوجیهاتی ئیسلامی دامهزرا بوو، که گهردون و سروشته واقیعییه کهی و پزق و پۆزی و کائزاکانی پی لێک ده دایهوه، پاشان راپهڕینی زانستی ئهوروپا ئهم پرۆگرامی به شیوهیهکی سهربهخۆیانه وهگرگرت و، بهردهوام نهشونای پی کردو گهشهی پێدا. کهچی لهملاوهش جیهانی ئیسلامی وازی لهو ئاراسته و رێبازی تاقیکردنهوهیه هینا، چونکه بهرهبهره له ئیسلام دوور ده کهوتهوه لهولاوهش پینکهاتنی کۆمهڵگه کهی، بهرهو جوریکی نائیسلامی ده پۆشیت و پهلامارو ههلمهتی جیهانی خاچ پهستی و زایۆنیزمیشی هاته سهر. ئینجا ئهوروپا رهگی ئهو پرۆگرامی له پۆژههلاتی موسولمانهوه وهی گرتبوو، قرتاندا چونکه به عهقیدهی ئیسلامییهوه بهندبوو. تا بهیه کجاری له خوا دوری خستهوه. به تایبهتی لهو کاته دا، که له دهست کهنیه قوتاری ده بوو. ئهو کهنیهیهی بهناوی خواوه - به درۆ ده له سه - بالی به سهر هه موو گهلانی ئهوروپاییدا کیشابوو.^۱

بهو جوره هه موو بهرهمی فیکری ئهوروپا - وهکو بهرهمی فیکری جاهیلی هه موو شوین و کاتیك - شتیکی تری لی هاته کایهوه. بهرهمیك، که ههر له رهگهوه له گهڵ بنه ماکانی ئایدیۆلۆژی ئیسلامیدا جیاوازی هه بی و، له هه مان کاتی شدا دوژمنداریتیه کی زۆر سهخت و که لله رهقانهی له گهڵ ئایدیۆلۆژی ئیسلامیدا دروست کرد، که هه موو موسولمانانی ناچار کرد بگه رپێتهوه سهر بنه مای ئایدیۆلۆژییه کهی خۆیان و، نه گه ر توانیان ته نها له سه رچاوه خوا بییه کهی خۆیانموه، وه ر بگرن، یان لهو موسولمانهوه وه ر بگرن، که متمانه به ئاین و خواناسییه کهی ده که ن .

وتهی (زانستی) له خاوهن (زانستی) جیایه... نه گه ر ده رباره ی ئهو زانیاریانه بی، که په میوه ندیان به عه قیده وه هیه و، کار ده که نه سهر لیکدانه وه ی بوون و ژبان و چالاکییه مرۆڤیه کان و بارو زروقی کۆمه لگه و هه لئس که وتی و،

خوورپه وشت و نهریت و ههرچییه کی تر، که په یوه نندی به دهرونی مرؤډ وجم و جولییوه ههیه، نهوه ئیسلام نهووتهی وای بیستوو هو، نه به گویشیدا دهچیت.

ئیسلام ریځگای موسولمان ددها، که له ناموسولمانهوه، یا له موسولمانیځکی کهم له خواترسهوه، کیمیا یا سروشتناسی، یا گهردونناسی، یا پزیشکی، یا پیشهسازی، یا کشت وکالی، یا نیشی کارگتپړی ونووسین ... یا ههرچی زانستییه کی تر ههیه لهو بارهیهوه وهریگری، شهویش لهو کاتانهدا، که موسولمانیځکی له خواترسی چنگ ناکهوی، نهو زانستیانهی لیوه وهریگری - وهکو شهو واقعیهی ئیستای نهوانهی به خوږان دهلین: موسولمان، که به هوئی دوور کهوتنهوه یانهوه له دین وپرؤگرام ونایدیؤلؤزی ئیسلامیهوه دووچاری بوون. که نهه همو زانیاری و شارهزایی و پسرپوریانهی پتویسته لهو جینشینیتی پهیدا ههبن. ئیسلام ریځا نادا به موسولمانیک بناغهی عهقیده وبنه مای نایدیؤلؤزی - تفسیری قورئان و لیکندهوهی هه دیس رهوشتی پیغه مبهه کهی ﷺ، یان پرؤگرام و میژو لیکندهوهی چالاکییه کانی مرؤډ، یان ریږهوی کؤمه لگهی، یان سیستمی حوکمی، یان پرؤگرامی سیاسهتی، یان ئیلهامی هونه رو نهدهب ودهرپرینه کانی... هتد، له سه رچاوهیه کی غهیری سه رچاوهی ئیسلامیهوه وهریگری، به لکو ناهیللی موسولمان نه مانهش له غهیری موسولمانیځکی له خواترسهوه وهریگری، که خوئی متمانه به دین وخواناسینه کهی دهکات، که له هممو کاتیځدا نه مانه سیمایانن و ددهره وشینهوه...

نهوهی ئیستا و نهه چند دیرانه دهنوسی^(۱) مرؤډیکه و ماوهی چل سالی ره بهق ده یخویندهوه ئیشی شهو له وشه خیری، خویندهوهی زؤربهی بواره کانی زانیاری مرؤډایه تی بووه... که نه پسرپور (تخصص)ی خوئی بوو، نه تاره زوشی و بوو. پاش نهو ماوه زؤره، که گه رایهوه سه ر سه رچاوهی نایدیؤلؤزی و عهقیده کهی خوئی،

دهبینی واههچی نهو خویندویه تییه وه شتیکی زۆر زۆر که مه له چاو نهو سهرمایه زۆرهی له نایدیو لۆژییه کهیدا ههیه - دهشبوو وابی - له وهش په شیمان نی یه، که ماوهی چل سالی ته مه نی واهه سهرف کردوه، چونکه حهقیقه تی جاهیلییه تی ناسی و چاوی به کهم و کورتی و له حق لادان و گرنگی جاهیلییه ت کهوت... ههروهها ههپالی و پالانتیهو خو فش کردنه وهی جاهیلییه تی بو پون بوه وه!! زانی و به تهواری دلتیا بو، که نابی موسولمان بتوانی نهو دوو سهرچاوهیه لیك بدا و لیپانه وه وه ربگری!!!

له گهل نهوه شدا وه نه بی نهوهی لهو بهندهی سهروه دا و وتم، پرایه کی شه خسی خوّم بووبی و بیخه مه پوو... چونکه مه سه له که زۆر زۆر گه وه تره له وهی رای له سهه بدری، له ته رازوی خوا پیدا زۆر زۆر له وه قورسترو دژوار تره، که موسولمان متمانیه بکاته سهه رای خوی، به لکو نهوه فه رمایشتی خوای په ره ردگار و پیغه مبه ره نازداره که یه تی ﷺ واهو مه سه له یه دا حوکمی پی ده که یه وده گه پێنه وه سهه فه رمایشتی خواو پیغه مبه ره که ﷺ وه، که ده بی نهو که سانه ی باوه پریان به خواو پیغه مبه ره که یه هیناوه، ههه کاتیك، که ناکۆکی و جیاوازیان له شتی کدا هاته ری بگه پێنه وه بو حوکمی نهو دوو سهرچاوهیه:

خوای گه وه کۆتا نامانج و هیواو ناواتی جوله کهو مه سیحیه کان، به شیویه کی گشتی به رامبهه به موسولمانه کان ده خاته پوو، ده فه رموی: ﴿ وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴾ البقرة / ۱۰۹ واته: زۆر کهس له خاوهن کتیبه ناسمانیه کان پاش نهوهی، که راستییان بو ناشکرا بو- ههه له بههه هه سوودی وریق و کینه ی خویان - ده یانوو یست پاش باوه په هیناتان بتانگێ نهوه سهه

کوفر و بتانکه نه وه به کافر. به لآم قهیدی نییه لییان خۆش بن ولیمان ببورن تا خوا
 فرمانی خۆی ده نیرئ، خۆ خوا توانای به سهر هه موو شتی کدا هه ده. ﴿يَخْتَرُ مَا
 نَسَخَ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ
 شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٦٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ
 مِنْ ﴿البقرة / ١٢٠﴾ واته: هه تا هه تايه نه جو له كه وه نه مه سیه لی ت پازی نابن، تا
 شوین میلله تی نه وان نه كه ویت. به لآم تۆ پییان بلی: پینمای خوا؛ پینماییه.
 نه گهر تۆ شوین هه واو هه وه سی نه وان بکه ویت - دواى نه وه ی هه موو زانستییه كه
 بۆ هاتوه، هه یج سه ره رشتیارو پشتیوانیكت له لای خوا نامینی. ﴿يَكَايُهَا الَّذِينَ
 ءَامَنُوا إِن تَطِيعُوا فِرْعَانَ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كُفْرِينَ﴾ آل عمران/
 ۱۰۰ واته: نه ی نه وه كه سانه ی باوه رتان هیناوه، نه گهر گوپرایه لی ده سته ده كه له وانه
 بکه ن، كه پینش ئیوه کتیبی ناسمانیان بۆ هاتبوو، پاش نه وه ی باوه رتان هیناوه،
 ده تان كه نه وه به کافر ... (ابو یعلی) له هه ماده وه نه ویش له جابه وه - خوا لییان
 پازی بیت - ده گپیتته وه، كه پیغه مبه ر ﷺ فه رمویه تی: ((لَا تَسْأَلُوا أَهْلَ الْكِتَابِ
 عَنْ شَيْءٍ. فَإِنَّهُمْ لَنْ يَهْدُوكُمْ وَقَدْ ضَلُّوا. وَإِنَّكُمْ أَمَّا أَنْ تَصَدَّقُوا بِبَاطِلٍ، وَأَمَّا أَنْ
 تَكْذِبُوا بِحَقٍّ، وَإِنَّ اللَّهَ لَوْ كَانَ مُوسَى حَيًّا بَيْنَ أَظْهَرِكُمْ مَاحِلًّا لَهُ، إِلَّا أَنْ
 يَتَّبِعْنِي))، واته: هه یج شتیك له خاوه ن کتیبه ناسمانیه كان مه پرسن، چونكه نه وان
 خزیان گو مپابوون هه تا هه تايه ناتوانن پینمای ئیوه بکه ن، كه ئیوه پرسیاریان لی
 ده كه ن، یا نه وه یه ناحه قیك به راست ده زانن، یان نه وه یه راستیك به درۆ دا ده نین.
 سویند بۆ به گه وره یی خوا، نه گهر موسا زیندوو و، له نیو ئیوه دا بوايه، بۆی نه
 بوو، هه ر ده بوو شوین من بکه ویت.

کاتیک خوی گهوره نامانج و هیواو ئاواتی جوله کهو مه سیحی ده باره ی موسولمان بهو شیوه بنه بره (القاطع) پیشان ده دات، گه مره یتیه نه گهر ساتیک و گومان بکریت، که نهوانه لهو باسانه دا، که ده یکن وویستیک پکیان بووه و— هدیة - چ لهوه ی په یوه ندی به عه قیده ی نیسلامیه وه هدیة، یان به میژوی نیسلامیه وه هدیة، یان لهوه دا، که ته وجیه ی سیستمی کۆمه لگه ی موسولمان بکه ن، یا له سیاست و ئابوری موسولماندا، گیل یتیه و بزانریت له نامۆزگاری کردنی موسولماناندا راستگۆن. یان گوایه مه به ستیان خیرخوازی و رینمایی و پڕی پیشاندانی موسولمانان بیت.... نهو که سانه ی واگومان ده که ن - دوی نهوه ی خوی گهوره برپاری خۆی له سهر ده رکردن - نهو که سانه زۆر گیل و گهوج و گه لحوو گه وێلن!!

ههروه ها، که خوا ده فهرموی: ﴿قُلْ إِنَّ هُدَى اللَّهِ هُوَ الْهُدَى﴾ بلی: ته نها رینمایی خوا، رینماییه، نهو سه رچاوه ته نهایه دیاری ده کات، که پتویسته موسولمان له هه موو کاروباری کدا بگه ریتته وه سه ری. دوی رینمایی خواش غهیری گومرایی و سه رگهردانی نه بی، هیه چیر نییه. رینمایش لای خوا نه بیت، لای که سی تره وه نایه ت. نهو شیوازه کورته ی، که نایه ته کهش هیناویتیه وه (قل ان هدی الله هو الهدی) هه ر نهوه ده به خشی و، بواری گومان له ناوه پۆکی نه م ده قه قورئانییه دا نییه و لیکدانه وه ی مانا که شی جوړیک ی تری نییه.

ههروه ها خوی گهوره به شیوه یه کی بنه بر داوای نهوه ده کات، که پشت لهو که سانه بکریت، که گوئیان به یادو زیکری خوا نه داوه، هه موو بایه خیکیان به ژیا نی دونیایان داوه، چونکه نهوانه هیه نازانن و، له سه ر گومان ده ژین. موسولمانیش نابی شوین گومان بکه ویت مادام نهو که سه ته نها ده باره ی شته ناشکراکانی ژیا نی دونه ده زانیت، نهوه زانستییه کی راستی نییه. ﴿فَاعْرِضْ عَنْ مَن

تَوَلَّى عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ﴿٢٩﴾ ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اهْتَدَى ﴿النجم/ ۲۹ - ۳۰﴾ واته: گوی مهده بهو
که سانهی پشتیان له یادو زیگری خوا کردووه.، که ژیانی دونیا نه بی، هیچی تریان
ناوی. نهوانه هه ر نهوهندهیان زانستی پییه. خو خوی تو دهزانی کی له رپیازه که ی
لایداوو گومرپابووه، کی پینمایی وهرگرتووه. ﴿يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ
عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفِلُونَ﴾ الروم/ ۷ واته: تهنه روالته ناشکراکه ی ژیانی دونیا دهزانن
و، ناگیان له رژی دواپی نییه.

نهو که سه ش، که له یادو زیگری خوا بی ناگا بی جگه له ژیانی دونیا هیچی
تری نهوی. وه کو (زانا) کانی نه مرۆ، که نه روالته ناشکرایانهی دونیا نه بی
هیچی تر نازانن نه مه ش نهو (زانستی) یه نییه، که موسولمان متمانه به
خاوه نه که ی بکات، و هه موو شتیکی لیوه وهریگریت، به لکو تهنه نهوهنده
ده توانیت له سنوری زانستی مادده پوته که دا وهریگریت. نهک ته فسیرو لیكدانه وه ی
ژیانی گشتی و، دهرون و نایدیولژی. ههروه ها نه مه نهو زانستییه نییه، که
نایه ته کانی قورنان باسی ده که ن و، ستایشیان بو ده که ن، وه ک نایه تی: ﴿قُلْ هَلْ
يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾ بلی: نایا نهو که سانهی دهزانن وه ک نهوانه
وان، که نازانن؟ نهوه نهو زانستییه نییه، که خوا به نایدت ستایشی بکات، وه ک،
که هه ندی کهس لهوانه ی دهقه قورنانییه کان راده کیشن بو غهیری جیگه ی خوی و،
بو به لگه ی قسه کانیان دهیه ننه وه!

نه م پرسیاره له باسی خواپه رستیدا هاتووه .. که نه مه تهواوی دهقه که یه تی:
﴿أَمَّنْ هُوَ قَنِتٌ ءَانَاءَ اللَّيْلِ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُوا رَحْمَةَ رَبِّهِ قُلْ هَلْ

يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولَٰئِكَ (الزمر/ ۹) واته: ئەو کەسە گۆرپاڤەتیی فەرمانی خوا دەکات و شەو و پڕۆژ ئیسلامەکەیی خوا پادەپەرتنن، و کپنووشی بۆ خوا دەبات و، شەو نوێژدەکات و بەپڕۆژ خەریکی پیاوێ کردنی ئیسلامە، و مەبەستی خوا، لە سزاو نازاری ئەو دنیای خوا دەترسێ و دەیهوێ پەحمەتی خۆی بەسەردا بپڕێت و، لێخۆش بوونی ئەو دەست بەکووت. چما ئەو چاکترە، یان ئەو هەوڵ بۆ خوا بپاری دەدات؟ هەرگیز نابێ، ئەو کەسانە زانان و هەست بەو پڕۆگرامە دەکەن، کە خوا بۆ ژیاڵی داناو، لەگەڵ ئەو کەسانە هیچ نازان و نەفام، چون بەک بن؟ ئەمەش ئەو کەسانە هەستی پێ دەکەن، کە بەفام و ژیرن.

بەتێ ئەو کەسە وامل کەچی خوا، و، شەو غوونی دەکێشێت، کپنوش دەبات و بە پێو دەبێ، مەبەستی پڕۆژی دواپێ، بەو هیواپەری پەحمەتی خۆی بەسەردا بپڕێت... ئا ئەو کەسە، ئەو هە، کە زانستی هەیه و شت دەزانن... زانستییەکەیی ئەو، ئەو زانستییە، کە ئەو نایەتە باسی دەکات... ئەو زانستییە، پێنمایی دەکات بەرەو لای خوا دەکات... ئەو زانستییە سروشت و فیتەری مرۆژ پێس و، وایان لێ دەکات باوەریان بەخوا نەمێنێ!

زانست و نەبێ تەنھا زانستی عەقیدەو فەرزه ئایینیەکان و حوکمە شەرعییەکان بێ، بەلکو زانست دەربارە هەموو شتێک... ئەو زانستییە دەربارە ئەو یاسا گەردونیانەو چۆنیتی بەکارهێنانیان بۆ هێنانە دی جێنشینیتی خوا لەسەر زەوی، ئەو زانستییە هەموو ئەمانە دەگرێتەو، وە، کە عەقیدەو فەرزه کان و حوکمە شەرعییەکانیش دەگرێتەو... بەلام ئەو تریان ئەو زانستییە نییە، کە خوا لە قورئاندا باسی کردووە و ستایشی خاوەنەکانی کردووە، مادام پەگی باوەر هێنانی بە خوا و شک کردووە... چونکە پەیهووستییەکی مەحکەم هەیه لە نیوان پێساکانی باوەر و زانستی گەردونناسی و زیندەوهرزانی و سروشتناسی و کیمیاو

زهویناسی (جیۆلۆجی) و هه‌موو زانستیه‌کانی تر، هه‌موویان هه‌ر مڕۆڤ ده‌گه‌یه‌نن به‌ خوا به‌و مه‌رجه‌ی به‌ هه‌واو هه‌وه‌س به‌کارنه‌هێنرێن بۆ دور له‌ خوایی. وه‌کو، که‌ پرۆگرامی ئه‌وروپاییه‌کان، که‌ - به‌داخه‌وه‌ - له‌ راپه‌ڕینی زانستیدا به‌کاریان هێنا، به‌ تاییه‌تی سه‌ره‌نجامی ئه‌و ناکۆکی و تێکه‌چ‌ژانه‌ خراپه‌ی له‌ میژوی ئه‌وروپادا له‌ نیوان زاناکان و کلێسه‌دا ڕوویدا، که‌ کارتی‌کردنه‌که‌ی که‌وته‌ سه‌ر هه‌موو پرۆگرامه‌کانی فیکری ئه‌وروپایی و شتوازو سروشتی بیرکردنه‌وه‌یان، که‌ ئه‌و خلتسه‌ ژه‌هراویه‌یان دروست کرد، که‌ دوژمنداڕیتی نه‌ک له‌ گه‌ڵ نه‌سلی بیروباوه‌ری که‌نیه‌س وه‌ که‌نیه‌س خۆی بکات، به‌لکو له‌ گه‌ڵ هه‌موو بیروباوه‌ریکی دینیدا بکه‌ن، ئیتر له‌ هه‌ر بواڕیکدا بوایه‌: له‌ فه‌لسه‌فه‌ی میتافیزیکیدا بویی، یان له‌ لێکۆڵینه‌وه‌ی زانستیه‌ ڕووته‌کان بوویی -، که‌ له‌ ڕواڵه‌تیدا - په‌یوه‌ندی به‌ بابته‌ی دینه‌وه‌ نه‌بوو.^۱

که‌ بریار له‌سه‌ر ئه‌وه‌ درا، که‌ هه‌موو پرۆگرامی ئه‌وروپا و، به‌ره‌مه‌ی فیکری هه‌موو بواره‌کانی زانین، له‌ سه‌ره‌تاوه‌ له‌سه‌ر بناغه‌ی ئه‌و خلتسه‌ ژه‌هراویانه‌ دامه‌زراون، که‌ دوژمنداڕیتی هه‌موو بناغه‌یه‌کی بیروباوه‌ری دینی ده‌که‌ن، بێگومان دوژمنداڕیتی ئه‌و پرۆگرام و به‌ره‌مه‌مانه‌ زۆر توندو تیزتره‌ به‌رامبه‌ر بیروباوه‌ری ئیسلامی، ئه‌ویش به‌ نه‌قسه‌ست وا ده‌کرێ. گه‌لێ جار ئه‌وروپا هه‌رخۆی - به‌پیتی نه‌خشه‌یه‌کی داڕێژرا و- به‌ دوی پلانی‌کدا ده‌گه‌ڕێ، که‌ عه‌قیده‌و بیروه‌ۆشه‌ ئیسلامیه‌کانی پێ بشیۆنیت و، ئینجا ئه‌و بناغانه‌ هه‌ڵته‌کینیت، که‌ بنه‌مای کۆمه‌ڵگه‌ی ئیسلامی له‌سه‌ر داڕێژراوه‌.

له‌به‌ر ئه‌وه‌ نه‌گه‌ر بێ ناگایانه‌، له‌ لێکۆڵینه‌وه‌ی ئیسلامیدا متمانه‌ بکریته‌ سه‌ر پرۆگرامی فیکری ڕۆژئاوایی و به‌ره‌مه‌ی ئه‌وروپایی؛ کارێکی زۆر ناپه‌سه‌ندو گه‌لخۆیانه‌یه‌. له‌به‌ر ئه‌وه‌شه‌، که‌ ده‌بێ به‌ هه‌زه‌ره‌وه‌ زانستیه‌ ڕوته‌کانیشی لێوه‌

وهرگرین - نهو زانستیپانهی، چارمان نییه هدر دهبی لهو وهختهی ئیستاماندا له
 سهرچاوه پوژناوایییه کانهوه وهری بگرین - دهبی حهزهر لهو سایه فلهسهفیانه
 بکهین، که ههنی، چونکه نهو یاسایانه له بناغهوه دژی ههموو ئایدیۆلۆژییه کی
 ئایینن به گشتی، ئایدیۆلۆژی ئیسلامی به تایبهتی. ههر تۆزینکیش لهو سایهیه
 بهسه بۆ رهراوی کردنی ههموو سهرچاوه پونه ئیسلامییه کاغان.

باسی چوارهم

وره به رزی

شایه تمان هیئان و باوهر بوون به (لا اله الا الله محمد رسول الله) خاوه نه که ی فیبری سهر به رزی و عیزه تی نه فس ده کات، بویه خاوه نی (معالم فی الطريق) له ژیر ناوی سهر به رزیدا ده لی: ﴿وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ آل عمران / ۱۳۹ واته: کز مهن وخه فته مه خو، ههر نیوه سهر که وتوو، به مهر جی موسولمان بن.

یه که م شت، که لهم پینماییه قورثانییه وه دیته خه یالی مرؤ: کاتی جیهادی چهک و، شهر کردنه له پیناوی خوادا... به لام راستی شه پینماییه وه مه ودا ی مانا که ی زور زور له وه زیاتره، که ته نها نه و کاته تاکه ی هه بی، نه گهر چی نه و کاته تاکه ش زوری لی جوی ده بیته وه.

نه و پینماییه به رزه بریتییه له کاتیکی هه می شه یی، که ده بی هه ست و سوزو بیرو باوهر ی موسولمان بینوینی و، له بهر رۆشنایی نه ودا کیش و به ها سو هه موو روداوو خوهره وشت و مرؤ وشتیک دابنی.

بریتییه له و سهر به رزییه ی، که ده بی له دهرونی موسولماندا دابین بی. له هه مو کات و، به رام بهر هه موو هه لویست باروزروف و هه موو که سیك و، له دانانی نرخ ی هه موو شتی کدا. سهر به رزی به کیش و نرخ ی باوهر، به رام بهر هه موو کیش و نرخ یکی تر، که له سهر بناغه یه کی غهیری بناغه ی باوهر داده مه زری.

سهربریزی بهرامبهر هه موو هیژه کانی سهرزه مین، که له پرۆگرامی باوهپر لایانداوه، سهربریزی بهرامبهر هه موو کیش و نرخی سهرزه مین، که له سهرچاوهی باوهپهوه هه ل نه هیئنجراون. سهربریزی بهرامبهر هه موو نهریتیکی سهرزه مین، که باوهپر نه هیئتاونته کایهوه، سهربریزی بهرامبهر هه موو یاسایه کی سهرزه مین، که باوهپر داینه پرشتون. سهربریزی بهرامبهر هه موو بارو زرو فیک، که باوهپر داینه مەزراندون.

سهربریزی... له گه ل بێ هیزی له گه ل ژماره که می... له گه ل هه ژاری و نه داری... وه کو له گه ل به هیزی و ژماره زۆری و دهوله مه ندیدا ده بی هه بیته .

سهربریزیهک، که له بهردهم هیژه سته مکاره کان و، نهریته کۆمه لایه تییه پووجه له کان، ویاسا ناهه مواره کان، و بارو زرو فیه بۆگه نه کاند، چۆک دانه دا، نه و بارو زروفانه ی خه لکی لایان خۆشه، یه لام پالپشتیکی باوهپری نییه لای موسولمانی سهربریز بێ بایه خ بن...

خۆ راگرتن و ووره به ریزی گهرمه ی مه دیدانی جیهادی چهک، ته نه ا کاتیکه له کاته کانی نه و سهربریزیه ی نه م ته و جیهه خوا بییه ده یگرته وه .

سهربریزی به باوهپه ینان به خوا، وه نه بی ته نه ا وره یه کی تاک و، حه ماسه تیکی پال پتوه نه ر و گهرمه ته ریه یه ک بێ، به لکو بریتییه له و سهربریزیه ی له سه ر راستیه کی نه بزۆک داده مه زریته، که ته ویش به ناخی سروشتی بونه وه ردا پۆچه . نه و راستیه ی به نه مری له پشت هیز و، به یو باوهپری ده وریه ر و، زاراوه ی کۆمه لگه و، پیکناسینی نیوان خه لکی، ماوه ته وه نه و راستیه نه مره هه ر ده میته، چونکه به خوا یه کی زیندووه وه بهنده، که نامری...

هه موو کۆمه لگه یه ک نهریتیکی گشتی و، پالپه سته یه کی توندو، کیشیکی قورس له سه ر شانی نه و که سه ی دروست ده کات، که سیمای نه و کۆمه لگه یه له بهر

خۆی دادەمالی... یان ئەو کەسە دەیه‌وی بەرەنگاری کۆمەلگە کە بیته‌وه، بی
ئەوه‌ی پالپشتیکی ئەستوری بی... ئەو فیکرو هۆش و بیروباوه‌پانە‌ی لە
کۆمەلگەیکەدا بلاو بوونەتەوه، زەحمەتە یەکیک بتوانی خۆیان لە دەست قوتار
بکات، مەگەر ئەو کەسە خۆی لەسەر حەقیقەتێک چێگیر کرد بی، کە هەموو
فیکرو هۆش و بیروباوه‌پێکی لە بەرچاو بچوک بی، و تەوجیهاتی لەسەرچاوه‌یه‌کی
بلندەوه بۆ بی، کە زۆر گەورەترو بەهێزتر بی لەو سەرچاوه‌یه‌ی کۆمەلگە‌کە‌ی لیوه‌ی
وەردەگری.

ئەو کەسە بەرەنگاری کۆمەلگە‌یه‌ک دەکات و، پڕوپۆی خوونەریت و، نرخ و
کیش و، فیکر و هۆش، و بیروباوه‌پ و، لادان و هەڵپە‌کردنە‌کە‌ی پادەوه‌ستی، ئەگەر
پشتی بە پالپشتیکی پتەوه‌وه نەدابی، کە لە خە‌لکی بەهێزتر، لە زەمین دابین
بووتر و، لە ژیان نازیزتر بی؛ هەست بە کزی و غەریبی دەکات.

بۆیه‌ خوا‌ی گەوره‌ موسولمان بە تەنها بەجی ناهیلی و، ناهیلیت بە هەستی
هەتیوانە‌وه پالەپەستۆ قورسابی کیش و کزی و خەفەتی غەریبی توش بی...
بە‌لکو لە کات و شوینی پێوستی خۆیدا، ئەو پێنماییه‌ی دەداتی: ﴿وَلَا تَهِنُوا وَلَا
تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ آل عمران / ۱۳۹.

تا بەرەنگاری کزی و خەفەتە‌کە‌ی پی بکات، چونکە کزی و خەفەت؛ دوو
هەستی راستەوخۆن و لەو کاتانە‌دا، لە دەروندا دروست دەبن... ئەو کاتە
موسولمان نەک هەر بە ئارامگرتن و ورە بەرنەدان، بە‌لکو بە سەریرە‌رزیه‌وه
پڕوپۆی کزی و خەفەتە‌کە‌ دەبیته‌وه، سەریرە‌رزیه‌ک، کە لە لوتکە‌یه‌کی بلندەوه
تەماشای هێزی ستمکارو بیروباوه‌پری زۆر و، باروزوفی تیک‌چرژاو و، خوونەریتی
بە‌ربلاو و، جەماوه‌ریکی زۆر دەکات، کە لەسەر گومپایی کۆبوونەتەوه.

موسولمان سهربره زرتین پالپشت وسهرچاوهی ههیه، چونکه ئەو هه موو شتیک له خواوه وهرده گری و، له هه موو شتیکدا ده گهرتتهوه وه لای ئەو و، له سهر پرۆگرامی ئەو ده روات، نیت زه مین و، خه لکی چین ؟ نرخ ی ئەو نه ریت وخوانه چین، که له سهر زه میندا بلاو بوونه تهوه ؟ ئەو نرخ وکیشه چین، که خه لکی بو مرۆفی داده نی ؟

موسولمان به زرتین بیروباوه رو ناسکتین هه ست وفراواترین دیدی ههیه بهرام بهر حه قیقه تی بو نه وه... باوه رهینان به خوی تاک وته نها لهو شیوه یهیدا، که ئیسلام هی ناویتی، ته واوترین شیوه ی زانی نی حه قیقه تی گه وره یه. کاتیک ئەم شیوه مه زنه بهو بیروباوه رو عه قیده و پرته وانه ده پیوی، که له ماوه ی میژوودا له سهر یه کتری که له که بوون... جا ئایا له فله سه فه ی کۆن ونووه هاتین، یا کۆتا قۆناغی عه قیده ی بت په رسته کان وعه قیده ی خاوه ن کتیبه ئاسمانیه ده ست لی دراوه کان، هی نا بنی، یان پرته وه ماد دیه پووجه کان خزاند بیتیان ه ناو چه ند می شکی که وه... کاتیک ئەو وینه گه شه دارو جوان وگو نجاو و پون و ریک و پیکه ی ئیسلام بهو دروست کرا وانه ده پیوریت، گه وره یی و مه زنی عه قیده ی ئیسلامی بو درده که وی. گومان له وه دا نییه، که ئەو که سانه ی ئەم زانیاریه یان ههیه سهر به زرترو سهر که وتووترن.^۱

ههروه ها موسولمان به زرتین بیروباوه ری ههیه، بهرام بهر ئەو پیته وه ی ژیان و رودا و، مرۆ وشتی تری پی ده پیوریت... ئەو عه قیده ی له خواناسین (بهو سیفه تانه ی ئیسلام هی ناویتی) و له ناسینی حه قیقه تی گه وره ی گهردونه وه (نه که له بواری ناسینی ئەم زه مینه بچکۆ له یه وه) دروست ده بی... ئەمه یه ئەو عه قیده یه ی، که ده توانی بیروپرایه کی وا ده رباره ی نرخ وکیش وه له سه نگاندن به موسولمان

بیه خشی، که زۆر زۆر بهرزترو به دیکه تر بی لهو پیوه ره لاسه نگانە ی له بهردهستی مروژدان، نهو مروقه ی ته نه ا بهرپی خوی ده بی، که له پیتوانی یه که نه و دا، له سه ر یه که پیوه نامیتته وه، به لکو هه ر له یه که نه ته وه دا، بگره له حوکمی یه که ده روندا... خیرا خیرا پیوه ره ده گۆری.

ههروه ها موسولمان هه ست و ویزدان و خووپه وشتی زۆر زۆر به رزن، چونکه عه قیده که ی له خوی خاوه ن ناوی جوان و سیفه تی نمونه ییه وه بو هاتوه، له بهر نه وه نهو عه قیده یه ئیلهامی بلندی و پاکژی و، خاوینی و، داوین پاک ی و، له خواترسان و، چاکه خاوی و، جینشینی تییه کی پارسه نگی پی ده به خشی، جگه له وه ی نهو عه قیده یه هه میسه پاداشتی رۆژی دوا یی ده خاته پیش چاوی نهو موسولمانه... پاداشتی رۆژی دوا یی... که هه موو نا ره حه تییه کی دونیا یی ویش و ئازاریک له بهرام به ریدا ئاسان ده بی، ویزدان و زه میری موسولمانی پی ده حه ویتته وه، ته نانه ت نه گه ر له هه موو سامان و خیری دونیا یی بی به شانه سه ر بنیتته وه و ژیا نی دنیا به جی به یلنت، هه ر دل هیمنه و سه ره وتوه، چونکه چاوی له پاداشتی لای خوا بریوه.

ههروه ها موسولمان به رزترین سیستم و شه ریعه تی هه یه... کاتی که موسولمان به چاوی لی که وێنه وه ده پروانیته هه موو نهو یاسا و ریسایانه ی مرو قایه تی له کۆن و نویدا دیونی، که ده یان پیوی به سیستم و شه ریعه ته که ی خوی ده بی، نهو سیستمانه له چا و شه ریعه ته پیگه یشتوو و، رژی مه ته واهه که ی خۆیدا، وه که ره لاوژی و گه مه ی مندالان و، په لهاو یشتنی کویر وایه... شه و جا لهو لوتکه بلنده وه، به چاویکی پر به زه بی و سۆزه وه ده پروانیته نه م مرو قایه تییه ی گو مپرا و نه گبه ت و وێله و، وا له ده رده سه ری و که ساسیدا مۆنج ده دات... که ته ماشای

پلهی خوښی ده کات... وا لهو سهر به رزی و لوتکه بلنده دایه، که زور به رزتره لهوهی گومپایی و دهرده سهری بگاتئ.

موسولمانانی یه که میش ناوا له به ردهم نهو پوالته بوش وهیژه فشهل و ایعتباری جاهیلیانده را ده وهستان، که خه لکی ده یانپه رستن.

جاهیلییهت وه نه بی ماوهیه کی میژوو بیت، به لکو بریتییه لهو کاتانهی، که کومه لگه له نیسلام لا ده دات... نه مهش زور دووپات ده بیتهوه. چ له رابوردودا بوو بیت، چ نیستا پرو بدات، چ له داهاتودا.

موغیره ی کورپی شوعبهش ناوا له نوردوگای پږسته می فرماندهی به ناویانگی فارسدا وهستا. ناوا بهرام بهر شیوه باروزروف وکیش و نرغ و بیروباوه پری جاهیلی دوا...

(نهبو عثمان النهدی ده گپرتنه وه که: کاتیک موغیره چووه سهر پرده کهو په رپیه وه. چووه ناو فارسه کان، نه وانیش دایان نیشاندا، نینجا پرسیان به پږسته م کرد، که نه گهر پئی ده دات بیتته لای. هیچ شتیکیان نه گورپبوو، هه موو وهك خوی مابوو، چونکه به دهسلات وهیژی خویان هه پال ببوون. هه به بهرگی خویانه وه بوون، که موغیره ی کورپی شوعبه چووه لایان، هه موو تاج وپوشاکه زیرچنه کانیان له بهردا بوو. مافور (فه رش) یکیان له به ردهم باره گاکه یاندا راخستبوو، درپئی به قه دهر ماوهی تیر هاویشتنیک (غلوه) درپژ سو واته: نزیکه ی سی سده یان چوارسه د ههنگاو ده بوو، ده شبوو لهو په پری فهرشه کهوه قسه له گهل پږسته مدا بکریت. موغیره هاته پیشه وه، خوی وچوار پرچه که ی قوی، پویش پویش، تا گه یشته سهر دوشهک و سهرینه که ی پږسته م و له سهری دانیشته! نالقه له گوینکان خیرا په لاماریانداو به پال و، ته کان هینایانه خواره وه. موغیره وتی: نیمه مه گهر به خه وه به نیوه بگه یشتینایه، که چی نیستا ده بینم نیوه له هه موو که سیك، که من

بینیبیتم گهوج وبی میشک ترن. ئیمه ی موسلمان هه موو له ناو خۆماندا به کسانین، کەس کەس ناچار ناکات بیپەرستی. وام زانی ئیوهش وهك ئیمه به تهنگ هۆزو نهتهوهی خۆتانده دین. له جیاتنی ناوا ههوالتان بدامایه، باشت بوو بتان ووتایه، که ههندیکتان خوی ههندیکی تر تانن. ده زانم نه مه ناوا بۆتان سەر ناگری. ئیمه نهوه ناکهین. ئیستاش ئیوه منتان بانگ کردوه نهك من لهخۆمهوه هاتبم. نه مپۆش دلنیا بوو، که ئهم تهخت وتاراجهتان له نهماندایه و ئیوه دیدۆرینن و ئیمه بهسهرتاندا زال ده بین، چونکه دهسهلاتداری لهسهر ئهم خووپهوشت ولهسهر ئهم ژیری و میشکانه دانامه زریت.

پوبعی کورپی عامریش هه بهو شیوهیه بوو، که له گهڵ هه مان پۆستم و دهس و دایه رهیدا رهفتاری کرد (پیش دهست پیکردنی شهڕ، سعدی کورپی نه بی وه ققاس، پوبعی کورپی عامری نارد بۆ لای پۆستم، که فەرماندهو سهروکی سوپای فارسه کان بوو پوبعی چوو.

وا باره گایان به سه رین و دۆشه کی ئاوریشمین پازاندۆتهوه... یاقوت ومرواری به نرخ له بهر پۆسته مدا ده درهوشیتهوهو، تاجیکی لهسهر ناوه... ئیتیر هه رچییه کی تری به نرخ و جوان ههیه پۆشیویتی، وا لهسهر دۆشه کیکی زیرینیش دانیشتهوه، پوبعیش ههروا بهو جله شهرو وړانه ی خۆیهوه، به سواری نه سپه کهیهوه خۆی کرد به ژوردا، ههتا نالی نه سپه که ی لایه کی مافوره که ی شیتلا. ئینجا دابهزی و نه سپه که ی به سه رینیکه وه بهسته وه هاته پیشه وه - چه که کهشی هه ر به دهسته وه بوو و، کلاره جهنگییه کهشی لهسهر دا بوو. پییان ووت: چه که کهت دانسی ووتی: من خۆم له خۆمه وه نه هاتوم، به لکو ئیوه به دووتاندا ناردوم. نه گه ر پازی ده بن ههروا به م شیوم ده مینمه وه، نه گینا ده گه ریمه وه. پۆستم ووتی: لیتی گه رین با هه ر بهو شیوهیه ی بیته، نهوجا پوبعی، که خۆیدا بوو بهسهر پمه کهیداو نوکه که ی له

دۆشه که که چه قاند بوو... پاشان پۆستم ووتی: چی وای له ئیوه کرد ئاوا بهو شیوه بهره و ولاتی ئیمه بێن؟ روبروی ووتی: خوا ئیمه هه لباردوه، تا نهو که سانهی - خوا ههز ده کات - له مروه پهرستییهوه رزگاریان بکهین و بیاغینه سه ر پتی په رستی خوی تاک و ته نها ، له ته سک و تاری دونیاوه ده ریان به ینین و بیاغینه ناو به رفراوانی دنیاو پۆژی دوا یییه وه، ههروه ها تا له ستم و زۆرداری دینه کانه وه بیاغینه نیو داد پهروه ری نیسلا مه وه).

باروزروف دی و ده گۆپی، هه لۆیستی موسولمان ده بیته هه لۆیستی یه کێکی بهزیوی بی چهک وهیتری ماددی. به لām مادام موسولمانه، هه ست و سۆزی به رده وام تیی ده گه یینی، که هه ر نهو سه ر به رز و سه ریلنده. بۆیه به چاوی زال و نه به زه وه، له لوتکه ی به رزی و مه زنییه وه ته ماشای به رامبه ری ده کات، چونکه دلنیا به له وه ی نه م به زینه ش ماوه یه که و به سه ر ده چی و با وه پش، که نۆره ی خۆی هه یه، هه ر ده بی بیت... موسولمان هه رگیز سه رشۆر ناکات، چونکه خه لکی هه موو ده مرن، به لām نه م شه هید ده بی. نه م، که نه م سه ر زه مینه جی دلیت، به ره و به هه شت ده روا. به لām نه وان - زۆربه یان - به ره و دۆزه خ مل ده نین... جیاوازی نیوان نه م دوو هه لۆیسته ش زۆر زۆره... موسولمان گوئ له بانگه وازه که ی خوی پهروه ردار

ده گری، که ده فهرموئ: ﴿لَا يَغُرُّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ۚ (۱۳) مَتَّعُ قَلِيلٌ ثُمَّ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمِهَادُ (۱۴) لَكِنَّ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا نُنْزِلُ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ

لِلْآخِرَةِ﴾ آل عمران/ ۱۹۶-۱۹۸ واته: هه ولدانی سه ربه خۆی نهو که سانه ی با وه پریان به خوا نییه، که بۆ بازرگانی و پاره پهیدا کردن ده یدهن، هه رالت نه کات. نه وه شتیکی که م و کاتییه. په ناگه ی نهو که سانه، سه ره نجام دۆزه خه و خراپترین جییا ن ده بی. به لām نه وانه ی له خوی خویان ده ترسین خوا؛ به هه شتیکی بۆ ناماده

کردون، که روبراری بهژێدا ده‌روات و، به نه‌مری تییدا ده‌میننه‌وه. ئه‌مه‌ش سه‌ره‌تای به‌خێره‌اتن کردنیانه، که له‌لایه‌ن خواوه‌ بۆیان ئاماده‌ ده‌کری خێرو چاکه‌ی پیاوچاکانیش له‌وه‌دایه، که له‌لای خوايه.

عه‌قیده‌و پیروباوه‌پو خووپه‌وشت و باروزروفي نا له‌باری وا بال ده‌کشینی به‌سه‌ر کۆمه‌لگه‌دا، که هه‌مووی جیاوازیان هه‌یه‌ له‌گه‌ڵ عه‌قیده‌و پیروباوه‌پو خووپه‌وشت و هه‌لس و کهوتی موسولمان. به‌لام له‌گه‌ڵ نه‌مانه‌شدا ئه‌و هه‌سته‌ی لی جیا ناییته‌وه، که هه‌ر ئه‌م سه‌ریه‌رزو سه‌رکه‌وتوه‌و، هه‌موو ئه‌وانه‌ له‌ پله‌یه‌کی نزم‌دان...بۆیه‌ له‌ لوتکه‌ی پێزو شانازییه‌وه‌ ته‌ماشای ئه‌وانه‌ ده‌کات. هه‌روه‌ها له‌ لوتکه‌ی په‌حه‌ت و به‌زه‌یییه‌وه‌ ده‌یانپروانیینی و هه‌ز به‌پێنماییان ده‌کات به‌ره‌و ئه‌و خێرخوازییه‌ی ئه‌می تییداوه‌، ئه‌م گه‌یشته‌وتی و، هه‌ز ده‌کات به‌ریان بکاته‌وه‌ بۆ ئه‌و ئاسۆ پروناکه‌ی ئه‌می تییدا ده‌ژی.

به‌دکاری و ناهه‌قی، که له‌ کۆمه‌لگه‌دا ته‌شه‌نه‌ ده‌کات و ئه‌هلی باتل، که بال به‌سه‌ر کۆمه‌لگه‌دا ده‌کێشن، ده‌نگ به‌رزده‌که‌نه‌وه‌ و په‌پی کلک و بالیان گیف ده‌که‌نه‌وه، خه‌رمانه‌ی مه‌زنی و پیرۆزی به‌ ده‌وریاندا ده‌کێشیت، که دوکه‌لی دوورویی پۆشنایی چاوو بینایی ده‌گرێ و، ناهیلێت پرووی په‌ش و کرده‌وه‌ی به‌دو خراپه‌کاریه‌کانیان بیه‌یڕین له‌وکاته‌نه‌دا موسولمان له‌ لوتکه‌ی بلندی و مه‌زنی باوه‌رو پله‌ی خۆیه‌وه، ده‌روانیته‌ ئه‌و به‌دکاریه‌ فشه‌له، سه‌یری ئه‌و جه‌ماوه‌ره هه‌لخه‌له‌تاوه‌ی ده‌ورپه‌شتی ده‌کات... به‌لام کز نابێ و، خه‌فه‌ت ناخوا و، سوور بوونی له‌سه‌ر ئه‌و پاسته‌په‌روه‌رییه‌ی له‌سه‌ری په‌روه‌رده‌ بووه؛ که‌م ناییته‌وه‌ و، باوه‌رو ئیلتزامی به‌ پڕۆگرامه‌که‌ی، که شویینی که‌وتوه‌، له‌ق نابێ و ناچی. هه‌زو ئاره‌زووشی کز نابێ له‌وه‌ی، که هه‌ر به‌ هیوايه‌ ئه‌و گو‌مپاو فریودراوانه‌ رێنمایی بکات و به‌ره‌و می‌رگوزاری باوه‌ر بیانیه‌نینیت.

کۆمەلگە لە ھەواو ھەو ھەسی داخزێنەری خۆیدا نقوم دەبێ، بە لیتەو قورپاوی زۆنکاوە کەیدا پۆدە چیت، کەچی وادەزانی خۆی لە کۆت و زنجیر قوتار کردووە و نازادەو پادەبویری! پەیدا کردنی پارەو نانی ھەلال دەکەوێتە کۆلی شیرەو، و پابواردنی بێ تاوان دەبێ لە چاوی ماردادەری ئیتت... زۆلکاو و زۆنگاوی کۆمەلگە بە جۆرێک شیلو دەبێ، لە قەوزەو قورپو لیتاوی زیاتر، پونسی تیدا بەدی ناکریت... بەلام موسولمان لە لوتکەیی بەرزو بلندی خۆیەو دەروانییە ئوانەیی و لە لیتاوی بنی زەلکاودا نقوم دەبن و تەماشای خۆی دەکات، و بە تەنھا ماوەتەو، بەلام کزنابی و خەفەت ناخو، و نایەت بە خەیاڵیدا جلە پاکژو خاوینەکانی خۆی داکنی، وەک وان خو لە قورپا و لیتاوی... بە تاییەتی، کە دلتیاشە لەوێ، ھەر ئەم سەریەرز و بلندە، چونکە لە قولایی ناخیدا لەزەت و تانی باوەر دەچێژی و لە دلدا ھێمنەو پادەبویری.

بەلێ ئاوا موسولمان، کە باوەشی بە دیینە کەیدا کردووە، وەک ئەو وایە باوەشی بە کورە پشکۆی ناگەردا کرد بێ... لە کۆمەلگەییە کدا، کە دوورە لە دین، لە چاکە، لە خوورەوشتی پاک و بەرز، لە بایەخدانی بەرپێز، لە ھەرچی شتێک، کە جوان و پاکژو خاوینە... لە کاتی کدا، کە زۆریە کۆمەلگە کەش گالته بە ھەلویستی ئەم دەکەن، توانج دەگرنە بیروباوەری بە ھەلس کەوت و خوورەوشتە پاکە کەیی پێ دەکەن! بەلام موسولمان کزنابی، کە ئەو لەو لوتکە بەرزو بلندەو دەروانییە ئوانەیی و گالته بەم دەکەن و تیرو توانجی تی دەگرن، و پیتی پێ دەکەن. ھەلویستی ئەمیش وەک یەکیەک لە کاروانچیانێ کاروانی باوەر وایە، کە لە پیش ئەمدا بە رینگای دوری پوناکی ژیاندا پۆیشتوون.... ھەلویستی ھەزەتی نوح - سلاوی خوی لی بێ :- ﴿إِنْ تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ﴾ ھود/ ۳۸ واتە: ئەگەر ئێوە گالته بە ئێمە دەکەن، لە راستیدا ئێمە گالته بە ئێوە دەکەین، ئیستاش وەک ئێوە گالته مان پێ دەکەن، گالته تان پێ دەکەینەو، چونکە

موسولمان مه نزلئی کۆتایی کاروانی باوه پ و، مه نزلئی کۆتایی کاروانی به د به ختی کافرانی چاولییه، هه ر یه کیان له و نایه ته دا ده بینئ که خوا ده فره موی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ أَجْرَمُوا كَانُوا مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا يَضْحَكُونَ ۝ ٣٠ وَإِذَا مَرُّوا بِهِمْ يَتَغَامِرُونَ ۝ ٣١ وَإِذَا أُنْفِلُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ أَنفَلُوا فَكِهِينَ ۝ ٣٢ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوا إِنَّ هَٰؤُلَاءِ لَضَالُونَ ۝ ٣٣ وَمَا أُرْسِلُوا عَلَيْهِمْ حَٰفِظِينَ ۝ ٣٤ فَالْيَوْمَ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنَ الْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ۝ ٣٥ عَلَىٰ الْأَرَائِكِ يَنْظُرُونَ ۝ ٣٦﴾ هه ل تۆب الكفار ما كانوا يفعلون المطففين / ٢٩ - ٣٦ واته: تاوانباران به وانه پئ ده كه نین، كه باوه رپان هیناوه. كاتی پئیان ده گه یشتن چاویان له یه كتری داده گرت - وه كو نه یئیییه کی ناوخویان بی، وتا موسولمانه كان ته ریق ببه نه وه و شه رمیان به خوئی -، كه ده شگه پانه وه ناو كۆمه له ی خویمان زۆر به وه كه یف دلخۆش ده بوون، كه گالته یان به موسولمانان كردوه. نه گهر موسولمانه كانیان بیینیایه، ده یانوت: نا نه مانه ن گومراو سه رلئ شیواو - وه نه بی نه مانه ش به چاودئیر دانرا بن به سه ر موسولمانه وه - ئینجا خوا ده فره موی: نه مپۆ - له پۆژی داویدا - موسولمانه كانیش، نه وانه ی باوه رپان به خوا هینا بوو به كافره كان پئ ده كه نین، خویشان وان له سه ر جئیی هه سانه وه ی خویمان وه ده روانه پووی خوا. ئینجا خوا ده پرسئ: ئایا كافره كان پادا هشتی نه وه یان وه رگرت، كه ده یانكرد؟!

هه ر له كۆنه وه خوا له قورئانی پیرۆزدا، قسه ی كافره كانی بو ئیمه گئراوه ته وه، كه به موسولمانه كانیان ده ووت: ﴿وَإِذَا نُتِيَ عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا أَيُّ الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا﴾ مریم / ٧٣ واته: نه گهر نایه ته كانی ئیمه یان لا بخوئیرایه ته وه، كافره كان به و كه سانه یان ده ووت، كه باوه رپان هینا بوو: كۆمه لئ چ لایه كمان پله وپایه ی به رزتره؟ كۆپو یانه ی كامان چاكره؟

چ لایه ك؟ كۆپئ كام لایان چاكره؟ به هه واو فیزو له خوئیایی بووه كان، كه باوه رپان به موحه مه د نه هیناوه؟ یان هه ژاره كانی ده وروپه شتی؟ كۆپئ کامیان؟

نه زری کوپی حارب و عه مپوژی کوپی هیشام و وه لیدی کوپی موسغیره و نه بو
سوفیانی کوپی حارب؟ یان بیلال و عه مارو سوه دیب و خه بیاب؟!

(بوچی نه گهر نه و بانگه وازهی موحه محمد بلاوی ده کرده و، نه گهر باش بوايه،
شوین که وتوه کانی نه وانه ده بون؟ نه وانهی، که نه ده سه لاتیان له نیو قوره یاشدا
ههیه، و دژواریش دروست ده کهن بۆی؟، که له خانویه کی نزمی لا داخواری وه کو
خانویه کهی (نه رقه م) دا کو ده بوونه و، به ره له لستی که رانیسی نه وانهی کو شکی
پازاوهی (دار الندوه) بوون، که خاوه نی پله و پایه و ده سه لات و سامان بوون؟) .

نه مه هه له سه نگاندنی سه رزه مینه... هه له سه نگاندنی نه و که سانهیه، که ئاسو
بلنده کان نابین، نه وانهش له هه مووکات و شوینیکدا هه ن... نه مهش
حیکمه تیکی خاویه، که عه قیده کهی دووره له هه موو پو له تیکی پازاوهی سواغ
دراوی درو ده له سهی هه رال کهر... حیکمه تی خوی گه ورهیه، که نه و عه قیدهیه
هیچ پله و پایه و سامان و ناویکی پیوه نیه، خه لکی بوخوی پی راکیشیت... نه
خزمایه تی حاکم و کار به ده ستانی نه هیوای ده سه لاتداری، نه ختو که دان و بزواندنی
هه واهه و هه س... به لکو له جی نه وانه هه ول و تی کو شان و ناره حه تی و جیهاد و
شه هید بوونه!! تا نه و که سهی، که دهیه وی بیته پیره و، هه ر له سه ره تاوه دلیا
بیته، که له بهر په زامه ندی خوا دیت و به س... مه به ستی هیوا و پاداشتی خه لکی
نییه، چاوه پروانی نه وه نییه ده ستی له (شتیک) گیر بیته! نه و که سهی مه به ستی
ته ماع و سوود و به رزه و هه ندیه، با خوی هه ر لی دوره په ریز بگریته، هه ر که سی
هیوای خو پازاندنه ووه پو له تی سواغ دراوی درو زنه، با هه ر دور که ویته و. هه ر
که سی تامانجی سامان و پابواردنه، با قهره ی نه که وی و خوی نه کات به خاوه نی!
نیعتیباراتی خه لکی چ کیس و نرخیکیان ده بی، نه گهر له ته رازوی خاوییدا سوک
بون.

موسولمان عه قیده و بیروبا و پرو به های له خه لکییه وه وهرنه گرتووه، تا هه ول
بدات پرتزی خه لکی دهست بکهوئ، به لکو له خوای خه لکییه وه وهری گرتووه، که
نهمه شی به سه موسولمان نه مانه ی له ناره زوو هه واه و هه وه سی خه لکییه وه،
وهرنه گرتووه، تا له گه ل ناره زوو هه واه و هه وه سی نه وانداه، به رزو نزم ولارو ویر بیت،
موسولمان نه مانه ی له م جیهانه دیاری کراوه وه وهرنه گرتووه، ئیتیر چون نه و
موسولمانه له دهرونیده ههست به کزی ده کات، یان له دلّی خویدا خه فته ده خوا،
که نه و پدیوه نده به خوای خه لک و ته رازوی راستپه روه ری و سه رچاوه کانی بیون
هه لده سه نگینئ و، نرخی ده داتی، ئیتیر پیوه رو به هاو مه دح و سه نای خه لکی چیه ؟!

موسولمان له سه ره حقه ... له حه قیش بترازی گومرایییه ... با نه و
گومرایییه ده سه لاتئ هه بی، بارازاوه و پواله تی بریسکه داریشی هه بیت، با
کۆمه له و جه ماوه ریشی هه بی ... نه مانه هیچیان هیچ له حه ق ناگۆرن ... مادام نه م
موسولمانه و له سه ره حقه، ئیتیر هه رچی له حه ق بترازی گومرایی و سه رگه ردانییه .

موسولمانیش - که باوه ری به خوا هه یه - ناکرئ گومرایی و سه رگه ردانی
هه لبریزی و حه ق بخاته لاوه . نابئ هیچ کاتیک حه ق به گومرایی بگۆریتته وه،
هه رچه ند گومرایی پواله تی جۆراوجۆری هه بی و نالاوالا بنوئینئ و، نه میش
باروزرونی نا هه مواری یه که به دووی یه کدا بین! ﴿ رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا
وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ﴾ ⑧ رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا
رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿ آل عمران / ۸ - ۹ واته: خواجه دوا ی نه وه ی
پرتنماییت کردین دلّمان له سه ره پرتبازی راستیی سارد مه که ره وه، په حه مت و به زه یی
خۆتمان پی بیه خشه، چونکه به راستی تو به خشنده بیت، خواجه تو هه مرو خه لکی
له پۆزیکدا کۆ ده که یته وه، که گومان له ها تین و حه قیه تیدا نییه، خوای گه وره
به لّین ناشکیئیت.

بەم شایه تمانه ئهوهی ویستمان بیخهینه پیش چاوه له مامۆستا سهیدی
 په حهتییهوه، وهزمان گرت. نهگهچی زۆریش بوو، بهلام قهیدی نییه، چونکه
 پتویست بوو، چونکه بزوتنهوهکانی ئهم سهردهمهی ئیستامان زیاتر پتویستیان به
 زانیانی ناوهروکی شایه تمان ههیه .

زاناگانان - وهك چۆن زۆر کتیبیان دهبارهی باوهرو لقهکانی باوهر نویسه، که
 ههموویان ههر دهبارهی شوینهوارو ئاسهواری شایه تمان - ههر بهو شایهیهش
 زۆریان کتیب لهسهر بهرهم و کارتیکردنی شایه تمان نویسه. بگهه ههرچییان
 دهبارهی خوا بهیهکناسی و شرع و سۆفیگهری نویسه له راستیدا ههر بریتی بوه
 له لیکدانهوهو رافه کردنی وشهکانی شایه تمان و، کاریگهرییان لهسهر دل و دهروون و
 پارسهنگ پهروهرده کردنی موسولمان. مرۆفیش تا به تهواوی شارهزای ههموو
 دهقهکانی قورئان و ههدیس نهییت و به تهواوی لییان حالێ نهییت و نهزانییت ئهم
 نه حکامانه چۆن لهو دهقانهوه وهگرهوان، نازانییت شوینهوارو کارتیکردنی ناوهروکی
 شایه تمانه که چیهو چهنده؟! ئهوهندهی هیناشمانهوه لهسهر ئهم باسه، بهسه بۆ ههر
 کهسێک سهرنجی دا بییت، که ههر خالێکمان له لایهنیکی کاریگهری شایه تمانه کهوه
 وهگرتهوه..

به شی سییه م

چی پیچه وانه ی شایه تمانه

زۆر کەس لەو هەدا بە هەڵەدا دەچن، کە گوایە هەر کەس شایه تمانی هینا، یان ناو و نازناو و لەقه بێکی نیسلامی لە خۆی نا، نێتر بە هیچ شیوهێک لە نیسلام ناچیتە دەرەوە!! بەلام هەڵەنگوتن و سەرسم دانە!! چونکە زۆر شت هەیە، ئەگەر موسولمانێک بیان کات، یان بیانلی، پێی لە نیسلام دەچیتە دەرەوە، بەو دەربرینە، کە پیچه وانه ی شایه تمان پەفتاری نواندووە... بۆیه شارەزا بوون لەم باسە زۆر پێویستە، زۆر جار و زۆر موسولمان هەن، یان بە نهزانی، یان بە گێلێتی ناسان دەکەونه ناو کوفره وه وه هەر واش نازانن، کە گوناخیکیان کرد بێت!! یان موسولمانی وا هەیە کابرایه کی مورتەد دەکاتە سەرپەرشتیاری خۆی و واش نازانیت، کە پیچه وانه ی شایه تمانه کی جولاًو ته وه، یان وا دهزانی کافر بونی نهو، زیان به تاین و دینداری ئەم ناگەینیت! ئەمەش وا نییه... لەبەر ئەوه وا هەندیک لەو هەلوێستانە دینینەوه، کە پیچه وانه ی شایه تمانن، گەرچی ناتوانن - بێ گومان - لێره دا هەموو هەلوێستیک و هەم بە بەلگه وه باس بکەن، ئەوه کتیی تاییه تی خۆی هەیە، بەلام نه وه، کە به پێویستی دهزانن و وا هەست دەکەن زۆر موسولمان لێیان بێ ناگا بون، ئەوانه باس دهکەن:

- ۱- پشت به غەیری خوا بهستن: واتە ئیعتیقاد کردنه سەر غەیری خوای پەرورەدگار، چونکە خوای گەوره دەرسموئ: «وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» المائدة/ ۲۳ واتە: پشت به خوا بهستن، ئەگەر راست دەکەن و

موسولمانن... له مدهوه نهوه پون ده بیتهوه، که مادام موسولمانین بۆمان نییه پشت به غهیری خوا بیهستین. یان: «وَصَافَتْ عَلَيْكُمْ الْأَرْضُ بِمَا رَحَبَتْ ثُمَّ وَلَيْتُمْ مُدْبِرِينَ» التوبة/ ۲۵ واته: پۆزی حونهین، که زۆری ژماره‌ی خۆتان سهرسام و هه‌رالی کردن^۱ کهچی هیچ سوودیکی نه‌بوو بۆتان! نه‌و سهر زه‌میننه پان و پۆره‌تان لی هاته‌وه یه‌ک و سهری دنیا‌تان لی هاته‌وه یه‌ک!

نه‌مه له ناوه‌رۆکی (لا اله الا الله) دا ده‌رده‌که‌ویت، چونکه وه‌کو دیمان ناسوده‌یی و هیمنی له که‌ناری پشت به خوا به‌ست و یاد کردنی نه‌ودا ده‌ست ده‌که‌ویت...

پشت به خوا به‌ستن، مانای پشتیڤ کردنه‌وه واز له کار کردن نییه به‌و به‌هانه‌ی پشت به خوا به‌ستراوه!! نا، چونکه خوای گه‌وره دوو فهرمانی به‌ ئیمه‌ی موسولمان کردوه: فهرمانی پێداوین، که کار بکه‌ین، فهرمانیشی پێداوین، که پشت به کاره‌که‌ی خۆمان نه‌به‌ستین... فهرمانی پێداوین کاسبی بکه‌ین، فهرمانیشی پێداوین، که باوه‌رمان به وه هه‌بیّت، که ته‌نها خوا رزق و پۆزیده‌ره... فهرمانی پێداوین، که نامیرو تفاق‌ی شه‌ر ناماده که‌ین، به‌لام فهرمانیشی پێداوین، که یقینمان هه‌بیّت، که سهرکه‌وتن هه‌ر له لایه‌ن خواوه‌یه‌و نه‌و ده‌یه‌خشیّت... فهرمانی پێداوین، ده‌رمان بۆ چاره‌سهری نه‌خۆشیه‌کافان به‌کار به‌یڤین، فهرمانیشی پێداوین، که بیرو ائیعتیقادمان وا نه‌بیّت، که ده‌رمانه‌که بۆ خۆی چاکمان ده‌کاته‌وه! فهرمانی پێداوین، که هه‌موو هۆیه‌ک بۆ سهرکه‌وتنی کاره‌کافان بگرینه به‌ر، فهرمانیشی پێداوین، که ائیعتماد بکه‌ینه سهر خوای گه‌وره له وه‌ده‌ست

۱- ژماره‌یان دوازه هه‌زار که‌س بوو بۆیه پێیان ده‌فهرموی: موعجیب بوون به زۆری ژماره‌ی جه‌نگاوه‌ره‌کانتان ..(و).

هیئانی سهرکه وتندا ... جا ههر که سیئک هه موو هوکاری نه بجامدانی کاریککی
ناماده کرد، به لām له کاره کهیدا پشتی به خوا نه به ست، نه وه یه کیئک له
فرمانه کانی شکاندوه. ههر که سیئکیش پشتی به خوا به ست بی نه وه ی
هوکاره کانی نه بجامدان و سهرکه وتنی کاره که ی ناماده بکات، نه وه نه ویش
فرمانیککی به جی نه هیئاوهو، که فرمانی دوه مه ..

جیاوازی نیوان کافر و موسولمان لیژده دا ده رده که ویت، کافر هه موو تواناو
په نجیککی ده خاته گهر، موسولمانیش وه کو نه وه موو تواناو په نجیککی ده خاته گهر،
به لām کافره که نیعتیماد ده کاته سهر په بجه که ی خو ی، موسولمانه که ش نیعتیماد
ده کاته سهر خوی خاوه نی.

کهوا بوو پشت به ستن به هو و له خوا غافل بون گوناخه، باوه ر بون به وه ی، که
هوکار به سه بو سهرکه وتن و، نه مه په یوه ندی به پشت به خوا به ستنه وه نییه:
شیرکه ... پیچه وانهی شایه تمانه که یه، چونکه به درو خستنه وه ی ده یان نایه تی
قورئانه، که له هه مو یاندا زانست و تواناو ویستی خوا ده رده که ویت، وهک: ﴿وَمَا
رَمِيتْ إِذْ رَمَيْتَ وَلَئِنْ لَرَمِيتُ اللَّهَ رَمِيتُ﴾ الانفال/ ۱۷ واته: تیره که تو
نده هاویشت، که ده تهاویشت، خوا بوو ده هاویشت. یان ﴿وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ
عِنْدِ اللَّهِ﴾ الانفال/ ۱۰ سهرکه وتن تنها له لایه ن خاوه یه. ﴿إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو
الْقُوَّةِ الْمَتِينُ﴾ الذاریات/ ۵۸ تنها خوا پوزی دهره ههر نه ویش خاوه ن هیزی
کاریگهره. ﴿وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ﴾ الشعراء/ ۸۰، که نه خوشیش که وتم نه وه
چاکم ده کاته وه؟ ﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً﴾ الحج/ ۶۳
نابینیت خوا له ئاسمانه وه ئاوی ناردو ته خواره وه؟!

کهوا بوو ده بیټ باوه پیمان بهو هوکارانه هه بیټ، که خوا له م گهردونه دا دایانوان، ده بیټ باوه پیمان بهوه هه بیټ، که تهنه خوی گه وره کردگارو بکه ری هه موو شتی که: ﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ﴾ الزمر/۶۲ خوا کردگاری هه موو شتی که. نهو که سهی نینکاری هوکان بکات و نرخیان نه داتی؟ کوفری کردوه، نهوی هه موو نرخ و به هاید که به هوکاره کان ده دات و بهس؛ نهوه هاوه لی بو خوا پهیدا کردوه...

۲- دان بهوه دا نه نان، که هه رچی نازو نیعمه تیک هه یه، نهوی دیاره و نهوی په نهانه، زوره یان کهم، ههست پیکراوه یان ههست پینه کراوه، هه مووی هه ر له خواوهن، نه گه ر فزلی خوا نه بیټ نه ماندهش نابین... له لی کوئینه وهی (لا اله الا الله) که دا نهوه مان تیبینی کرد، که تهنه خوی په روه ردگار نیعمه ت به خشه.. نه م مانایه بهوه زیاتر ده چه سپیت، که دان بنیین بهوه دا، که هه رچی توشمان دیت له خواوهیه، تهنه نهو پیمان ده به خشیت و نهویش وه ریده گریته وه، مافی خوشیه تی له به خشین و وه رگرته وهیدا، نهو نیعمه ی پی تاقی ده کاته وه: ﴿وَإِنْ تَعُدُّوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تَحْصُوهَا إِنَّ الْإِنْسَانَ لَظَلُومٌ كَفَّارٌ﴾ ابراهیم/۳۴ واته: نه گه ر نیعمه ته کانی خوا بزمین، بوتان له ژماره نایه ن، به لام مروؤ خوی زور سته م پی شه و کوفرا نه بژیره! ﴿أَلَمْ تَرَوْا أَنَّ اللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَأَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعَمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي اللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَآ هُدًى وَلَآ كِتَابٍ مُّنبِئٍ﴾ لقمان/۲۰ واته: نایا نابینن خوا هه رچی له ناسمانه کان و زه ویدا هه یه بو نیوهی ژیره ست کردوه، نیعمه تی دیارو نادیا ری خوی به سهر تاندا پشته، که سانی وا هه ن، که بی نهوهی ده رباره ی خوی گه وره هیچ زانیاریه کیان هه بیټ، که وتونه ته موجه ده وهی!!

• (إِنَّ قُرُونًا كَانَتْ مِنْ قَوْمِ مُوسَى فَبَغَى عَلَيْهِمْ وَءَاتَيْنَاهُ مِنْ الْكُفْرِ مَا إِنَّ مَفَاتِحَهُ لَنِسْأُ بِالْعُصْبَةِ أُولَى الْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُ قَوْمُهُ لَا تَفْرَحْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَابْتَغَ فِيمَا آتَاكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ مِنَ الدُّنْيَا وَأَحْسِنْ كَمَا أَحْسَنَ اللَّهُ إِلَيْكَ وَلَا تَبْغِ الْفُسَادَ فِي الْأَرْضِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾) قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَى عِلْمٍ عِنْدِي أَوَلَمْ يَعْلَم أَنَّ اللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِنْ قَبْلِهِ مِنَ الْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا وَلَا يُسْئَلُ عَنْ دُؤَيْهِمُ الْمُجْرِمُونَ) (القصص/ ۷۶-۷۸) واته: قارون له قومى موسا بوو، دهستدریژی کرده سدر قومدهکدی خوئی، نهوندهمان مال و سامان دابویه، که کلیلی گهغینهو قاسهکانی، کومهلکی زور بهخو و بازو نهستور، به زهحمدت بویان همل ندههگیرا!، پیواماقولانی قومدهکدی پییان دهووت: دل به مال و سامانت خوش مهکه، پیی هدرال(مدغرو) مدهبه خوا نهو کهسانهی خوش ناویت، که به مال و سامانی دنیاوه خو با دهدهن و مدغرو دهن پیی، با مدهبهستت له بهکار هینانی نهوهی، که خوا پیی داویت رژی قیامت بیت، دنیاشت نهونده له هوشدا بیت، که له بیرت نهچیتتهوه! چاکهش بکه هدر وهکو، که خوی گهوره چاکهی لهگهلدا کردویت. خوا خراپهکاری خوش ناویت. نهویش ووتی: نهوهی دهستم کهوتوه نازایهتی خوّمه، له زانیاری و کارامهیی خوّمهویه! بوچی نازانیت، که خوی گهوره له نهتهوهو قومدهکانی پیشوو کهسانی وای به فهتارهت دا، که زور لهم بههیترترو خاوهن دهسلاتر بون! خاوهن شوین کهوتوی زورتیش بوون، نیستا له تاوانباران ناپرسیتتهوه چیان کرد (همل دهگیریت بو قیامهتیان)...

● هدر و هها ده فهر موی: ﴿وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ﴾ التغابن/ ۱۱ هدر کس باوهر بهینیت، رینمایی دلّی ده کریّت..

● ﴿فَإِذَا رَكِبُوا فِي الْفُلِ دَعَوْا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ فَلَمَّا بَجَّهْتُمْ إِلَى الْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ﴾ العنکبوت/ ۶۵ واته: که سواری پا پورو کشتی ده ریا دهن، زور خواو یستانه و له ناخه و له خوا ده پا رینه و و پوی تیده کهن، که چی، که رزگاریشیان ده کات و به سه لامه تی ده یانگه ینیتته که ناری نه مان، دیسان ها و له بو خوا بریار ده ده!!

● ﴿فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا ثُمَّ إِذَا حَوَّلَهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ فَتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۴۹﴾ قَدْ قَالَمَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿۵۰﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿۵۱﴾ أُولَٰئِكَ لَا يَتَذَكَّرُ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ﴾ الزمر ۴۹-۵۲ واته: مروژ هدر، که زیانیکی پیّ ده گات هانا و هاوار بو نیّمه دینیت! که چی هدر به و نه ده ی نیعمه تی کمان پیّ به خشی، ده لی: من به هوی زانیاری خوّمه و نه مدم ده ست که و توه! نازانیت نه و ده مادده ی تا قی کرده و به ی تی و خرا و ته به رده ستی، تیر هدر وایه زور به یان پیّ به و نه نابه و نازانن، زوری تریش پیش نه و ان وای ووت، که چی هدمو نه و پیّ به یان کرد دادی کی نه دان و کرده و به به دو خرا به کانیا ن هاتوه رینان! هدر و هها نه و که سانه شیان، که سته میان ده کرد ده رنه نجامی کاره نابه سنده کانیا ن دیتته و پیشیان و حقه من ده ره قه تی نابه نه و و

ناشتوانن خۆی لیّ بدزنه وه. مه گهر نهوانه نازانن، که خوی گه وره رۆزی و به ره که تی خۆی به سهر نهو که سانه دا ده ریژیّت، که خۆی ده یه وین، لهو که سانه شی ده گریته وه، که نایه ویت پییان ببه خشیت، نه مانهش به لگهن بۆ که سانیك، که باوه ر ده هینن...

• ﴿لَا يَسْتَعْمِلُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَحْشُرْ فَيَحْشُرْ قَنُوطٌ﴾ (۶۱)
 وَلَيْنَ أَذْفَنُهُ رَحْمَةٌ مِنَّا مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَّهُ لَيَقُولَنَّ هَذَا لِي وَمَا أَظُنُّ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَيْنَ تُجِيعْتُ إِلَى رَفِيقٍ إِنِّي لِي عِنْدَهُ لِلْحُسْنَى فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَنَّهُمْ مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ (۵۰) وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَسَا بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُو دُعَاءٍ عَرِيضٍ ﴿فُصِّلْتُ / ۴۹-۵۰ واته: مروؤ له پارانده وه هانا بردن بۆ خوی گه وره وه رس ناییت، که چی، که ناخوشیه کی دیتته پری رهش بین و هیوا براو ده بیّت! نه گهر په حمه تی خو مانی به سهر دا بریژینه وه - دوا ی نه وه ی، که نارچه تی و ده رده سهری هاته پری - له سهر نه وه دلنیا ده بی، که نه مه نازایه تی خۆیه تی و له بلیمه تی خۆیه وه یه، که توانیویتی کی شه کانی چاره سهر کات! ده لی: من خۆم شایانی نه وه، بۆ قیامه تیشی ده لی: بروا ناکه م زیندو بونه وه ده بیّت!! گهر گه پارانده بۆ لای خوا ده بیّت و زیندو بکریینه وه، لای شه ویش هدر چاکه و خیرم ده ست ده که ویت! بی گومان نه وانه ی، که بی باوه ر بون، نی مه نه وانه یان هه موو به پودا ده ده ینه وه له ژان و سزای سه ختیان پی ده چیژین. زۆر مروؤ هه ن، که نازو نیعه تی پی ده به خشین پشت هه ل ده کات و یاخی ده بیّت، خۆی به زل دیتته پیش چاوو دور له خواویستی ده ژی! ههر به وه ندهش دو چاری نارچه تی هه کیش دیت، به کول و دل ده که ویتته وه نا هو نزۆله ی پارانده وه!!

• ﴿وَمَا يَكُم مِّنْ يَّعْمَرٍ مِّنَ اللَّهِ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ الضُّرُّ فَإِلَيْهِ يَجْئُرُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ

إِذَا كُشِفَ الضُّرُّ عَنْكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْكُمْ بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ﴾ النحل/۵۳-۵۴ واته:
 هدرچی نیعمه تیگتان هدی هدر له خواوه بۆتان دیاری کراوه، که چی هدر، که
 نارچه تی و پشیویه کتان دیته ری هاوارتان لی هدر ده ستیت و پنا ده بنه وه بهر
 خوا! هدر به ونده هدر، که نارچه ته که ی له سر نه هیشتن، هندیگتان ده که ونه
 هاوهل بۆ خوا بریار دان! چونکه ده یانه ویت به کوفرانه بژی ری، سپله یی خو یان
 ده رخن!! رابویرن به که یفی خو تان، دوا یی ده زانن چیتان دیته وه ری.

• ﴿هَذَا مِنْ فَضْلِ رَبِّي لِيَبْلُوَنِي أَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ﴾ النمل/۴۰ نه مه فهزل و

به خششی خوی گه وری خو مه و یستی وایه تا قیم کاته وه پی یان، که نایا شوکرانه
 بژی رم، یان کوفرانه بژی ر؟

• ﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١١٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ

وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ..﴾ الانعام/۱۶۲-۱۶۳ بلی: من نویژو په رستن و
 ژیان و مردنم، هدر بۆ خوی په ورو دگاری جیهانیانه، که به هیچ شیوه یه که هاوهلی
 نییه.

هه ورو ها نه م حوکه له وه وه وهرده گرین، که ده لئین: (لا معبود بحق الا الله: هیچ
 په رستراویک نییه، که به حه قیقه ت شایانی په رستن بیت، جگه له خوی گه ورو)
 په رستنیش هدر نویژو پوژوو زه کات و حه ج نییه، به لکو هه موو کاریکه، که له بهر
 خاتری خوا نه نجام ده دریت، هدر کاریکیش له بهر غهیری خوا گه ورو بکریت،
 شیرکه و هاوهل بۆ خوا په یدا کردنه... هاوهل بۆ خوا بریار دان زور شیوازی هدی:

۱- نه گهر موسولمان نته وایه تی کرده ریپازو نامانج و، هه موو گوفتارو کرداریکی بۆ هیئانه دی، نامانجی نته وایه تی تهرخان کرد! وه نه وهی بۆ ریپازی نته وایه تی بییته سدریازو له پیناوی نامانجی، نه ودا بجه نگیته، یان بانگه وازی قهومی هه لگرت و خه لکی بۆ بانگه یشت بکات. یان ره گه ز په رستی بنوینیت، نه مانه هه موو شیرکن و هاوه ل بۆ خوا پهیدا کردن، چونکه خوی گه وره فرمانی به و ده داوه، که تنها بهرنامه کهی نه و بگیریت بهر ریپازی پیغه مبه ران بکیریت ریپاز و خه بات و ره بچدان هه ر بۆ سه رخستنی نایینه کهی نه و بدریت و، جه نگیش بۆ بهرز کردنه وهی وشه ی خواو له بهر خاتری خوا بکیرت و بهس... ئیمه کاتیك هه موو نه مانه له بهر خاتری خوا نه بچام ده دهین، مانای وایه خزه تی گه ل و نه ته وهی خۆمانان کردوه، به پیچه وانه شه وه نه گه ر لی گه رین خه لکانیکی کافرو مورته د گه ل و نه ته وهی ئیمه به ره و هه لدی ری کوفرو بۆ دینی په لکیش کن، تا به کافری ده رین و به کافری ده مرن، مانای وایه دژی گه ل و نه ته وهی خۆمان وه ستا وینه ته وه و، بهرژه و نه دیه کانیمان خستۆته ده ست خه لکیکی ئالقه له گوئی ی کوفرو به کری گه راوی نه ملاولا... نه مه جگه له وهی موسولمان به دیدو بون و بهرژه و نه دی خۆی و نه ته وه که یه وه، به خوا ویستی و بهرنامه ی ئیسلامه که یه وه په یه وسته و بهس، ره زامه ندی خوی گه وره له مه دایه، نه ک له نه ته وه گه ریتی جاهیلی.

ب - کار کردن بۆ نیشتمان پهروه ریتی، نه میش هه ر شیرکه و هاوه ل پهیدا کردنه بۆ خوی پهروه ردار، چونکه موسولمان به و نه ندازه یه وه به ولایتیکه وه بهنده، که خه لکه کهی به موسولمانیتی ملکه چی نایینی خوا بوین و بهرنامه ی نه و راپه رینن، نه و کاته ش کار کردن بۆ خاک و نه ته وه ولات کار کردن ده بیته بۆ خوا... نه گه ر ولات و نیشتمان بوو به قیبله و روی هه موو کاریك له و کرا و نیته له بهر خاتری

خوا نه‌ما، نه‌وه هدر شیرکه‌کدیه و هاوهل بۆ خوا په‌یدا کردنه‌که‌ی جاهیلییه، خوی گه‌وره په‌خنه و گازانده‌ی له نه‌فامی و نه‌زانی نه‌و که‌سانه گرتوه، که به به‌هانه‌ی خۆبه‌ستنه‌وه‌وه به خاك و وولاتیکه‌وه فه‌رمانی خویان فه‌رامۆش کرد! وه‌ک ده‌فه‌رموی: ﴿وَلَوْ أَنَّا كُنَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ اقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ أَوْ أَخْرِجُوا مِنْ دِيَارِكُمْ مَا فَعَلُوهُ إِلَّا قَلِيلٌ مِّنْهُمْ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَنَابُؤًا﴾ النساء/ ۶۶ واته: نه‌گه‌ر نینه له‌سه‌ر نه‌و که‌سانه‌ی، که حوکی تاغوت راده‌په‌رینن فه‌رزمان بکردایه، که نیشتمان‌که‌یان جی بهیلن و کوچ بکه‌ن، ده‌سته‌یه‌کی که‌میان نه‌بیّت، که‌سیان نه‌یانه‌کرد! نه‌گه‌ر نه‌و دوورپوانه ملک‌چی و گوی پاپه‌لی نه‌و رینمایانه‌ی نینه ببونایه، که نامۆزگاریان پی کرابوو، حه‌قه‌ن چاکتر بوو بۆیان و پته‌وترو جی پی قایتر ده‌بون.

نابیت به‌رز کردنه‌وه‌ی ئالای نیشتمانی و په‌روه‌ده‌ی نیشتمانی ویه‌کی‌تی نیشتمانی و خه‌باتی نیشتمانی بکریته ته‌رازوو پارسه‌نگی کارو کرده‌وه، جموجۆلی خه‌لکی پی بکیشریّت... نه‌گه‌ر کرا نه‌وه شیرک نه‌نجامدانه، نه‌وه هاوهل بۆ خوا بریار دانه... نه‌ما نه‌گه‌ر باوه‌ر هینان به‌ خواو پاپه‌پاندنی فه‌رمانی خوایی بروه ته‌رازو و مه‌حه‌کی پارسه‌نگی و کارو کرده‌وه و مه‌سه‌له‌یه‌ک هاته‌ پيش، که خزمه‌تی ولات و نیشتمان ده‌کات و دژایه‌تی له‌گه‌ل نيسلامه‌که‌دا ناکات، ده‌شیت هه‌ولتی بۆ بده‌ین، چونکه له‌م کاتانه‌دا، نه‌ک هه‌ر قبۆله، به‌لکو به‌ خواپه‌رستیش داده‌نریّت...

ج - نیش کردن له پیناوی مرۆڤ و مرۆڤایه‌تی: نه‌مه‌ش شیرک و هاوهل بۆ خوا بریاردانه، چونکه دور خسته‌نه‌وه‌ی مرۆڤه له‌ خوا، که ده‌بیّت مرۆڤه‌میشه‌ پوی چاوو دلی له‌و بیّت و نه‌و په‌هرستیت (به‌ مانا به‌رفراوانه‌که‌ی په‌رستن).

هه‌روه‌ها درووشی زانست بۆ زانست شیرکه‌...

دروشمی هونەر بۆ هونەر شیرکه ..

ئەدەب بۆ ئەدەب شیرکه ...

هەروەها هەر دروشمییکی تر، که مەروڤ لە خواویستی دور بختەووە بەرنامەو
نایینی خۆای پێی بگۆڕیت...

۴- بپاری پەهای یاساو پێسا دارشتن بدریت بە هەر کەسێک شیرکه: چونکه
ئەمە مافی خۆایەو بەس... هەر کەسێک ئەم مافە (مافی حەڵال کردن و حەرام
کردن) بۆ خۆی زەوت کات، یان بە یەکیکی تری بیه‌خشیّت، یان بۆ یەکیکی تری
بە پەوا بزانیت، پێی کافر دەیت، چونکه خۆای پەوێردگار دەفەرموی: ﴿أَلَا لَهُ
الْخَلْقُ وَالْآخِرُ﴾ الاعراف/ ۵۴ خەلق کردن و فەرمان دە‌رکردن هەر هی خۆایەو بەس.
(إِنَّ الْحُكْمَ لِلَّهِ) الانعام/ ۵۷ حوکم تەنها حوکمی خۆایەو بەس.

• ﴿اتَّخَذُوا أَجْزَارَهُمْ وَرُءُوسَهُمْ أَزْبَابًا مِّن دُونِ اللَّهِ﴾ التوبه/ ۳۱
حیرو پراپ (پیاوانی نایینی دیان و جوله‌که) هکانی خۆیان کردبوو بە خۆا له
جیی خۆای پەوێردگار دایاننابون.

ئەم حوکمە ئەوەش دە‌گۆریتەو، که پێی دە‌ئین (دیموکراسی)، چونکه دیموکراسی
بریتییە لە سەرجه‌می پای زۆریە ئەندامانی ئەنجومەن (پەرلەمان). ئاشکراشە،
که ئەم ئەندامانەن، که یاساو پێسا دادە‌پێژن، هیچ دە‌سە‌لاتییکی تر - جگە لە
دە‌سە‌لاتی دە‌ستور - لە‌سەر دە‌سە‌لاتی ئەمانەو نییە، گەرچی دە‌ستوریش هەر
کەسانی تری وە‌کو ئەمان، ئەندامی پەرلەمانییکی پیشوتەر بون و ئەو یاساو
پێسایانەیان دارشتووە. کەوا بوو مادام هەر گە‌راپەوێ سەر بیرو پراو بۆ‌چونی هەندی
مەروڤ، هەر شیرکەو هەر هاوێ بۆ خوا بپاری دانه، چونکه مافی بە حە‌ڵال دانان و بە

هه‌پام دانانی تیدا دراوه‌ته ده‌ست غه‌یری خوای په‌روه‌ردگار... له ئیسلامدا شیوه‌یه‌کی راستر و په‌سهند هه‌یه، که نه‌ده‌ماغاته ناو گنژاوی شیرکه‌وه، نه‌بیر جه‌مانیشمان ده‌کات، نه‌ویش پیکه‌یتنانی نه‌نجومه‌نی راویژکاری (مجلس الشوری) اه‌یه، نه‌ندامانی نه‌م نه‌نجومه‌نه به‌رپسا شه‌رعیه‌کانی خوای گه‌وره‌وه ده‌به‌سترتینه‌وه، بۆیان نییه له ده‌قه‌کانی قورئان و هه‌دیس لاده‌ن، جا ئیتر نه‌مانه به‌رینگاکانی هه‌لبژاردن هاتونه‌ته سه‌روه‌وه، یان به‌ته‌عین، گرنگ نه‌وه‌یه پابه‌ندن به‌کۆمه‌لێک یاساو رپساوه، که ئوممه‌ته‌که‌ش پیشت زانیویتی چین، نه‌ما له‌و مه‌سه‌لانه‌دا، که ده‌قیکی قورئان، یان هه‌دیس سەحیحی له‌سه‌ر نییه، یان له‌سه‌ری هه‌یه، به‌لام مانای جیاوازی لیکدانه‌وه‌ی هه‌مه‌ جو‌ری هه‌یه، یان ده‌قه‌که به‌شیوه‌یه‌کی هینده بنه‌ر (قَطْعِي) نییه، تا لێی لانه‌دریت، له‌م حاله‌تانه‌دا راویژکاران ده‌توانن نه‌و رایه‌ی زۆرینه‌ی بۆچونه‌کان ده‌گریته‌ خو، بیکه‌نه یاساو خه‌لکه‌که‌ی پیوه پابه‌ند که‌ن... که‌وا بوو به‌م رینگایه نه‌وه‌مان سه‌لمانده‌، که ده‌ستوری ولات هه‌ر قورئان و هه‌دیس‌ه‌و هه‌ر ئیسلامه، به‌لام له‌هه‌مان کاتدا سودمان له‌نه‌رمی و کشانێ رپسا شه‌رعیه‌کان وه‌رگرت... نه‌ما نه‌نجومه‌نی، یان سه‌رکردایه‌تی حیزبێک (وه‌ک له‌سه‌رمایه‌داریدا هه‌یه)، یان پیشره‌وانی چینێک (وه‌ک له‌سۆشیالیستی و کۆمۆنیستیدا هه‌یه)، یان تاکه‌ که‌سیک (دیکتاتۆریکی فیرعه‌ون ئاسا) یان کۆمه‌لێک هه‌ر به‌ناوی دینه‌وه! خۆیان له‌و خه‌لکه‌که‌نه‌ خوا، یاساو رپسایان بۆ دارپژن و خه‌لکه‌که‌ ناچار بکه‌ن بپارێه‌کانیان وه‌رگرن و جێبه‌جێی بکه‌ن، نه‌وه له‌ئیسلامدا جێی نابێت‌ه‌وه، نه‌وانه‌و نه‌وانه‌ش، که به‌حوکمیان رازین، حوکمی شیرک و کوفر و له‌ئاین هه‌لگه‌رپانه‌وه‌یان به‌سه‌ردا دراوه.... نه‌مه حوکمی هاوه‌ل بۆ خوا په‌یدا کردنی هه‌یه نه‌وه‌ش ده‌گریته‌وه، که که‌سیک دان به‌وه‌دا نه‌نی، که لێپرساوه به‌رامبه‌ر هه‌موو فره‌مانیکی خوایی، که پیغه‌مبه‌ر ﷺ پێی راگه‌یاندوون،

چونکه پیوستی سدر شانی هه مو موسولمانیکه لیپرسراویتی پابه‌ند بوون به شهریه‌تی خوی گه‌وره واپه‌راندنی له دنیا‌دا بخاته نه‌ستۆی، چونکه لهو شهریه‌ته ریدراوه بترازیت نیت هه‌واو هه‌وه‌سه، وه خوی گه‌وره ده‌فه‌رموی: ﴿ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ﴾ (الحجیة/۱۸) واته: پاشان تۆمان خسته سدر به‌رنامه‌و ریسای شهریه‌تیک، ده‌تۆش شوینی که‌وه شوین هه‌واو هه‌وه‌سی نه‌و که‌سانه مه‌که‌وه، که نازان...

۵- له‌واندی، که پینچه‌واندی شایه‌قانه نه‌وه‌یه که: ملکه‌چی و گوپ‌رایه‌لی خۆت بده‌یته ده‌ست غه‌یری خوا، هه‌وه‌رها غه‌یری نه‌واندی خوی گه‌وره ریی داو، چونکه یه‌کیک له ماناکانی (لا اله الا الله) نه‌وه‌یه، که ملکه‌چی و گوپ‌رایه‌لی هیچ که‌سێک به ره‌هایی ناکریت غه‌یری خوی په‌روه‌ردگار، مه‌گه‌ر پیغه‌مبه‌ر ﷺ، که خوی په‌روه‌ردگار ریی پیداوین و فره‌مانی پیکردوون، که وه‌لانی خۆمان بده‌ینه ده‌ست نه‌و زاته، چونکه گوپ‌رایه‌لی پیغه‌مبه‌ر ﷺ هه‌ر گوپ‌رایه‌لی خوی گه‌وره‌یه وه‌ک ده‌فه‌رموی: ﴿مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ﴾ (النساء/۸۰) واته: هه‌ر که‌س گوپ‌رایه‌لی پیغه‌مبه‌ر ﷺ، بی‌ت نه‌وه گوپ‌رایه‌لی خوی گه‌وره بوه... هه‌روه‌ها ده‌شیت نه‌و ملکه‌چی و گوپ‌رایه‌لیه بدریت به پیشه‌واو کاربه‌ده‌ستانی نیسلام، به‌و مه‌رجه‌ی هه‌مو فره‌مان و به‌ره‌ه‌ستی و قه‌ده‌غه‌کردنه‌کانیان له قورئان و سوننه‌ته‌وه‌و، به پیتی نه‌و ریسایانه وه‌رگه‌را بی‌ت، که ئومه‌تی نیسلام - به درێژی می‌تۆ- له‌سه‌ری کۆک بون، خۆ نه‌گه‌ر که‌میک له‌و سه‌رچاوانه‌ی شه‌رع لایاندا، نیت نه‌ ملکه‌چییان بۆ ده‌رده‌بریت و، نه گوپ‌رایه‌لیشیان فه‌رز ده‌بی‌ت، چونکه له نیسلامدا نایبیت و به هیچ شی‌وه‌یه‌ک و بۆ هیچ که‌سێک جائیز نییه، گوپ‌رایه‌لی که‌سێک له سه‌ری‌پچی فره‌مانی خوا‌دا بکات! با نه‌و که‌سه سه‌رکرده‌ش بی‌ت، یان

پیشوا و خلیفه موسولمانانیش بیت. خوی گهوره ده فهرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ﴾ النساء/ ۵۹ واته: نهی نهو که سانهی باوه پرتان هیتاوه، گوپرایه لی خواو گوپرایه لی پیغه مبه ر علیه السلام بکن، ههوه رها گوپرایه لی نهو کاربه ده ستانهش بکن، که له خوتانن، جا نه گهر له کی شهیه کیشدا راتان لیک جیاواز بوو، یان نا کوکیتان که وته نیتوان، نهوا بگه پینه وه سهر فهرمانی خواو پیغه مبه ر علیه السلام، نه گهر راست ده کهن و به راستی باوه پرتان هیتاوه، خو نه مه خیره و نه مدش چاکترین هه لو یستی لیکدانه وهو بوچونه... به پیی نه م نایه ته، مه رجه که نهو کاربه ده ستانهی نیمه گوپرایه لی یان ده کهن (نه میرو سهر وک و خلیفه و...) له خومان بن، نهوانیش وه کو نیمه باوه پریان به نیسلامه که هه بیت و، پیوهی پابه ند بن وسور بن له سهر راپه راندنی، گهر وا نه بون، نهوه له ریزی نیمه دا نه ماون و، نیمه ش بومان نییه گوپرایه لی یان بین، چونکه پیغه مبه ر علیه السلام ده فهرموی: ((الطاعة لمخلوق في معصية الخالق))^۱ ههروه ها: ((انما الطاعة في المعروف)) واته:

۱- نوسر - په همتی خوی لی بیت - هیچ ناماژهیه کی به سه نه دی نهو هه دیسه و هه دیسه که دی دای نهو یان به سه رچاوه که نه کردوه، دیاره له بهر نهویه، که هه ردوه هه دیسه که به ناویانگن، چونکه به له فزی جیاواز له بوخاری / کتاب المغازی (به له فزی: الطاعة في المعروف) و موسلیم / کتاب الامارة (به له فزی الطاعة في المعروف) و شعبو داود / کتاب الجهاد (به له فزی: لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق) و (لا طاعة في معصية الله إنما الطاعة في المعروف)، النسائي: کتاب البيعة (به له فزی: لا طاعة في معصية الله إنما الطاعة في المعروف) و مسند الامام احمد / مسند العشرة المبشرين بالجنة به له فزی (انما الطاعة في المعروف). هه موشیان نه م رداوه به هوی هاتنی هه دیسه که ده گپ نه وه، که نامر مه فزه زیه کی پیغه مبه ر علیه السلام فهرمانی به مه فزه کهی خوی کرد، که پوش و دار کوکه نه وه، دواپی فهرمانی پیدان، که ناگری تی به رده ن، شینجا پیی ووتن بچنه ناویه وه! نهوانیش که وته موناقه شه

گوپړاپه‌لې هەر لهو فرمانانده ده‌بیټ ، که به دیدی شهرع چاکه‌ن... چونکه موسولمان گوپړاپه‌لې شه‌تان و هه‌واو هه‌وه‌سی کافرو موشریک و بۆچونی مورت‌ه‌دو فاسیق و به‌رنامه‌ی بیدعه‌چی و ده‌ست‌لاوو بئ ناگا له نی‌سلام ناکات... هه‌روه‌ها گوپړاپه‌لې که‌سینک ناکات، که خه‌لکی به‌رهو گومپایی و دوور له خوا‌یی به‌ریټ. نه‌وانه هه‌واو هه‌وه‌سی خۆیان کرده به خ‌وای خۆیان و، به گوپړه‌ی داواکاریه‌کانی نفس و نه‌وسی خۆیان ده‌جولینه‌وه، خ‌وای گه‌وره ده‌رباره‌یان ده‌فرموی: ﴿أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَٰهَهُ هَوَاهُ﴾ الجاثیه/۲۳ واته: تیا نه‌و که‌سه‌ت ناسیوه ، که هه‌واو هه‌وه‌سی خۆی کردو‌ته خ‌وای خۆی و شوینی ده‌که‌ویټ؟! شوین که‌وتنی نه‌و که‌سانه، هەر مایه‌ی سه‌رگه‌ردانی و ویلی و گومپایی و خ‌ود‌پ‌راندنه: ﴿وَلَا تَطِيعَ أَكْثَرُ مَنْ فِي الْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ﴾ الانعام/۱۱۶ واته: نه‌گه‌ر گوپړاپه‌لې زو‌ربه‌ی خه‌لکی سه‌ر زه‌مین بکه‌یت، له پ‌ت‌بازی پ‌استی خوا‌یستی دورت ده‌خه‌نه‌وهو گومپات ده‌که‌ن.

● ﴿تَطِيعُوا أَمْرَ الْمُتَشَرِّفِينَ﴾ (۱۵۱) الَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ﴾ الشعراء/۱۵۱ واته: فرمانی زی‌ده‌پ‌ویان جیبه‌جئ مه‌که‌ن، نه‌وانه‌ی، که هەر فه‌سادو خ‌راپه‌کاری له‌سه‌ر زه‌میندا ده‌نینه‌وهو چاکه خ‌وازی ناکه‌ن...

وتیان: خۆ نینه بۆیه باوه‌رمان به پیغه‌مبه‌ر ﷺ هیتاوه تا له ناگر رزگار بین. نیتر که‌س نه‌چوه ناوی، که هاتنه‌وه روداوه‌که‌یان بۆ پیغه‌مبه‌ر ﷺ گپ‌راپه‌وه فرموی: نه‌گه‌ر بچ‌ونایه‌ته ناوی، تا قیامت نه‌ده‌هاتنه‌وه ده‌روه، ملکه‌چی و گوپړاپه‌لې له کاری چاکه‌دایه. (ر)

• ﴿زَلْنَا إِلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْقِنَ وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ﴾ آل عمران/ ۱۴۹
 واته: نهگهر گوپړاپه‌لی نهو که‌سانه بکه‌ن، که کافر بوون، له ناینه‌که‌تان
 پاشگه‌زتان ده‌که‌نه‌وه، نیتړ دوایی خوتان زهره‌رمه‌ند ده‌بن.

• ﴿إِنْ تُطِيعُوا فَرِيقًا مِنَ الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ﴾ آل عمران / ۱۰۰
 واته: نهگهر دواى باوهر هیتانتان به محمد پیغه‌مبهر ﷺ گوپړاپه‌لی هه‌ندیک له
 مه‌سیحی و جوله‌که‌کان بکه‌ن، پاشگه‌زتان ده‌که‌نه‌وه، پاش باوهره‌یتانتان ده‌تان
 گپړنه‌وه و به‌ره و کوفر.

• ﴿أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ﴾ یس: ۶۰ گوپړاپه‌لی
 شه‌یتان مه‌که‌ن، چونکه نهو دوژمنی سهره‌کی ناشکرای نیویه...

گوپړاپه‌لی هدر یه‌کیک له‌وانه گومړا بونهو شیرکه‌و، مانای وایه نه‌وانه‌ت به
 خواى خوت داناوه، نه‌مه‌ش پیچه‌وانه‌ی شایه‌تانه‌و کافر بونه. خواى گه‌وره
 ده‌فرموی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا بَيَّنَّ لَهُمُ الْهُدَىٰ
 الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ وَأَمْلَىٰ لَهُمْ ۖ﴾ ﴿٢٥﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا لِلَّذِينَ كَرِهُوا مَا
 نَزَّلَ اللَّهُ سَنُطِيعُكُمْ فِي بَعْضِ الْأَمْرِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ إِسْرَارَهُمْ﴾ محمد / ۲۵
 واته: نهو که‌سانه‌ی له ناینه‌که پاشگه‌ز بونه‌وه - دواى نه‌وه‌ی ، که نیشانه‌و
 به‌لگه‌ی زوری پښمایى خواىی و خواىستیان بۆ پرون بو‌وه - نه‌وه شه‌یتان پیی
 هه‌ل‌خلیس‌کاندن، هه‌رچه‌نده له راستیدا نه‌وانه خویان هیډایه‌تی خواىیان،
 سهرراستانه وهرنه‌گرتبوو، چونکه هدر به کافره‌کانیان ده‌وت: له هه‌ندیک فرمان و
 پښمایتاندا گوپړاپه‌لی‌تان ده‌که‌ین!!!

که کهوتیتته گوپرایه‌ئی کهسانی له خویاخی و ملهپوانی کوفر، نه‌مه حوکمت ده‌بیت و بشزانه ، که هدر خۆشت لیپرسراوی نهو هه‌لویتته‌ی خۆت ده‌بیت ..

روالده‌تی پاشگه‌زبونه‌وی نه‌وانه، که خویا گه‌وره له‌م نایه‌ته‌دا باسی فهرموون نه‌ویه، که گوپرایه‌ئی که‌سانیکیان کردوه، که هه‌ندیک له‌و نه‌حکامه‌ شه‌رعیا‌نه ده‌بوغزینن، که خوا ناردویتییه خواره‌وه بو پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی ﷺ (نه‌ک باوه‌ریان به هه‌موی نییه، نه‌ک باوه‌ریشیان به‌و هه‌نده نه‌حکامه‌ش نییه نا، ته‌نها پییان ناخۆشه‌و ده‌یبوغزینن!!) نه‌م خاله‌ش ته‌وه‌ریه‌و لقسی تری لسی ده‌بیتته‌وه وه‌ک: گوپرایه‌ئی نه‌کردنی پیغه‌مبه‌ره‌ی ﷺ، نه‌مه‌ش له‌ خوا یاخی بونه! چونکه ئیته له‌ ڕینگای پیغه‌مبه‌ره‌وه ﷺ خوا‌مان ناسیوه، نه‌حکامی خوییمان له‌وه‌وه بو‌ پون بۆته‌وه. بۆیه وه‌رگرتنی هه‌ندیک سونه‌تی نه‌و هه‌یه، که فهرزه له‌سه‌ر موسولمان وه‌ری گرت و پیته‌ی پابه‌ند بیت، باوه‌ریشی پی نه‌بیت کافر ده‌بیت، نه‌ما هه‌ندیک سونه‌تی هه‌یه، نه‌گه‌ر کابرا باوه‌ری پی بوو، به‌لام وه‌ری نه‌ده‌گرت و پیته‌ی پابه‌ند نه‌ده‌بوو، ڕه‌نگه‌ به‌وانه کافر نه‌بیت... هه‌ندیکی تریش هه‌یه به‌ وه‌رنه‌گرتنیان کافر نابین...

۶- حوکم کردن به غهیری نه‌و به‌رنامه‌ی خوا ناردویتییه خواره‌وه، چونکه خویا گه‌وره ده‌فهرمووی: ﴿وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ المائدة/ ۴۴ واته: نه‌و که‌سه‌ی به‌وه حوکم نه‌کات، که خوا ناردویتییه خواره‌وه، کافره.

• ﴿الَّذِينَ يَرْعُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنزَلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَكَّمُوا إِلَى الطَّغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ﴾ ٦٠ وَإِذَا

قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتَ الْمُنَافِقِينَ يَصُدُّونَ عَنْكَ صُدُودًا ﴿النساء/ ۶۰-۶۱﴾ واته: نهوانت نه دیوه، که لاف و گه زافی نه وه لی ددهن، گوايه باوه پریان به وه هیناوه، که بۆ تۆ هاتۆته خواره وه؟! ههروه ها به وهش، که پیش تۆش هاتۆته خوار؟! که چی هه نهوانه خویان ده یانه ویت داوه ری خویان بیه نه لای تاغوت! (شهیستان و بت و نهو حاکم و داوه رانه ی به پیی شرعی خوا داوه ری و حوکم ناکه ن) لای نهو تاغوته ی، که ده بوو باوه پی پی نه هیتن و شوینی نه که ون و فەرمانه کانی وه رنه گرن! به لام نه وه تا شه یستان سوره له سه ر نه وه ی، که گو مریایان کات، گو مریایه کی بی ری وجی! که پیشیان ده وتریت وه رنه سه ر ریبازی خوا و داوه ری به یتنه لای نهو شه رعه ی، که خوا نارد ویتیه خواره وه و، با پیغه مبه ر ﷺ ناو بژیوانتان بیت، ده بینیت دو وره کان پشت هه لده که ن و لالوتانه رو وه رده گیژن و به ریه ستیشت له ریډا داده نین، تا خه لکی تریش نه یه نه لات!!

• ههروه ها ده فەرمو ی: ﴿فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ (النساء/ ۶۵) واته: سویند بیت به خوا که ی تۆ، باوه پریان نییه تا تۆ نه که نه ناویژیوان و داوه ریت له هه موو نهو کی شه و مه سه لانه دا نه هیتنه لا، که له نیوانیاندا رو ده دات، تۆش داوه رییان ده که یت، دوا یی نابیت هیچ گری و گو لیک له سه ر داوه ریه که ی تۆ له دل و ده رونیاندا دروست ببیت، نه گینا موسولمان نامین!!

• ﴿وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ وَاحْذَرْهُمْ أَنْ يَفْتِنُوكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاعْلَمْ أَنَّهُ يُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُصِيبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ وَإِنَّ

كثيرًا مِّنَ النَّاسِ لَفَنَسِقُونَ ﴿٤٩﴾ المائدة/ ۴۹ واته: داوهری نیوانیان بهوه بکه، که خوا
 بوی ناردویته ته خواره وه گوی به ههواو ههوه سی نهوان مهدهو (گوی له
 پاوبوچونیان مهگرو یاسای نهوان جیبه جی مهکه) ناگادار به تهرت نهدهن، وات
 لی نهکن واز له هندیك لهو نه حکامانه بهیئتیت، که بۆت هاتۆته خواره وه!
 نهگه ر پشتیان هه لکردو نه هاتن به دهم حوکمی خواوه، نهوه بزانه، که خوا
 دهیه ویت به تاوان و سه ریچییه کانی خویان بیانگریت و، توشی کویره وه رییان
 بکات، زۆریه ی خه لکی له گوپرایه لی خوی پهروه ردار لایانداوه که وتونده ته
 گوناچه وه...

• باسی دووپره کانیش له م باره وه ناوا ده کات: ﴿وَيَقُولُونَ ءَأَمَنَا بِاللَّهِ
 وَبِالرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّى فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾
 وَإِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُمْ مُّعْرِضُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِنْ يَكُنْ لَهُمُ الْحَقُّ
 يَأْتُوا إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ ﴿٤٩﴾ أَفِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ أَمْ ارْتَابُوا أَمْ يَخَافُونَ أَنْ يَحِيفَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
 وَرَسُولَهُ بَلْ أُولَئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوا إِلَى اللَّهِ
 وَرَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَنْ يَقُولُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٥١﴾ وَمَنْ
 يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَيَخْشَ اللَّهَ وَيَتَّقْهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْفَائِزُونَ﴾ النور/ ۴۷-۵۲ واته:
 دووپره کان ده لئین: باوه رمان به خواو پیغه مبه ر ﷺ هیناوه، ملکه ج و گوپرایه لئین،
 که چی دوا ی نهوه ی نه مه ده لئین کۆمه لئیکیان له ولاره پشت هه ل ده کن و یاخی
 ده بن! نهوانه موسولمان نین... کاتیک بهو دووپروانه ده وتریت: وه رن حوکمی خواو
 پیغه مبه ره که ی وه رگرن و داوهری بیئنه لای نه م، ده سته یه کی زۆریان هه ر گویی
 ناده نی و خۆ له حه ق، کاس ده کن! به لام نهگه ر زانیان حه قیکیان بۆ

دهستینیته وه مافیان ده که ویت، هر زوو ملکه چانه به ره و پیرت دین! نایا نه وانه نه خوشیی دلی داگرتون؟! یان له پیامه که ت دوو دل و پارا بون؟! یان له وه ده ترسین خواو پیغه مبه ری خواو ﷺ مافیان بخون؟! نا، له راستیدا نه وانه خوین هر وا زالم و سته مکارن و سهر پیچی حوکی خویان لا چاکه ده! نه ما موسولمانان، که بۆ داوهریتی حوکی خواو پیغه مبه ره که ی ﷺ بانگ ده کرتین، ده ست به جی ده لنین: به لئی، گیان، گویمان له بانگ هیشته که بوو، وا هاتین به سهر چاوو دل! نیمه گوپرایه لئی خواو نه و که سه شین، که حوکه که ی هیئاوه... نه وانه سهر که وتوو سهر فرازن. نه وانه ی، که گوپرایه لئی خوا و پیغه مبه ره که ی ده بن و، هر له وه ده ترسین و بایه خ به ته قواو پاریزکاری نه و ده دن، نا نه وانه سهر فرازن و نه وانه ره زامه ندی خویان بۆ خوین مسوگر کرده...

۷- بوغزانندی به شیکی نیسلام، چونکه نه مه بوغزانندی هه موو نیسلامه...
خوای گه وه ده فهرموی: ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعْسًا لَّهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالُهُمْ﴾ (۸) ذَلِكِ يَأْتِيهِمْ كَرِهًا مَا أُنْزِلَ اللَّهُ فَاتَّخِطْ أَعْمَالُهُمْ ﴿محمد ۸/۹۸ واته: دامای و سهر شوپری بۆ نه و که سانه ده، که باوه ریان نه هیئاوه و کافرن، نه وانه گوپرای ره نج به خه سارن، چونکه نه و رینمایانه یان ده بوغزانند، که خوای گه وه نارویه خواره وه، بۆیه خوای گه وه ش کارو کرده و کانیا نی مایه پوت کرد...

پیغه مبه ریش ﷺ ده فهرموی: ((لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ هَوَاهُ تَبَعًا لِمَا جِئْتُ بِهِ)) هیچ که سیکتان باوه ری نابیت، هه تا حه زو مه یلی نه بیته شوین که وتوی

نهوهی، که من هیټناومه... حوکمی نهم خاله نهو که سه ش ده گریټه وه، که باوه پری به لقه حوکمیکی نیسلام نه بیټ، یان خوشیی پیټی نه یهت و بیبوغزینیت، وه که په رسته کان، یان سیستمی تابوری نیسلامی، یان نه حکامه کانی سه وداو مامه لدهی بازار، یان پټساکانی سیاست، یان یاساکانی جهنگ و ناشتی، یان پینگه په ووشته کان، یان زانستی شهرعی!! یان نایه تیکی قورنان، هه دیسیکی راستی پیغه مبر ﷺ، یان گالته کردنی به سوننه تیګ! (کرده وهی بیټ، یان فدرمایشتی یان پرپاردانیکی له سهر شتیګ) ههر که سیګ ههر شتیګ له مانه بیبوغزینیت، له نیسلام ده چیته دهره وه و پیټی کافر ده بیټ ..

۸ - که سیګ ژیانی دنیای له ژیانی قیامت پیټی باشر بیټ و، فه زلی نه میان بدات به سهر نه ویاندا، یان ههر دنیا بکاته یه کم و کوتا تامانجی و هه موو په نجیکی ههر بۆ خوشگوزهرانی نهم دنیایه ی بیټ. نهوه نه ویش ههر پیټچه وانده ی شایه تمانه که په فتاری کردووه و، که وتوته شیرکه وهو لیټی قبول ناکریت، چونکه خوی گه وه ده فهرموئ: ﴿وَوَيْلٌ لِّلْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ۝۲﴾ الَّذِيْنَ يَسْتَحِبُّوْنَ الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا عَلٰى الْآٰخِرَةِ وَيَصُدُّوْنَ عَن سَبِيْلِ اللّٰهِ وَيَبْغُوْنَهَا عِوَجًا ۝۱ اُولٰٓئِكَ فِي ضَلٰلٍۭ بَعِيْدٍ ﴿ ابراهیم ۲-۳ واته: با کافره کان له سزای سه ختی وه یلدا (دوئیکه له دوزه خ) به فه تارهت چن، مادام ژیانی دنیایان خوشتر ده ویت و فه زلی نهم ده دن به سهر ژیانی دوا پوژدا، نهوانه به رده وام له په نجی نهوه دان، که به ریه ست بجه نه ریټی بانگه وازی خوا، هه ول ده دن پټیازه که ی خوا که چ که ن و لارو ویری بجه نه ناو، نهوانه به راستی له گومپایه کی بیټ جی و بیټ پیدان...

• ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ﴾ (۱۵) **أُولَئِكَ الَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ إِلَّا النَّكَارُ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا فِيهَا وَبِطُلٌ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ** ﴿هود/ ۱۵ واته: هدر كه سيك مه به ستي جواني و خوشي دنيا بيٽ، ئيمه مافي خوي به ته واوي دده ديني و يارمه تي ته واوي دده دين و هاريكاري ده كه ين، به لام له پوژي دوايدا غديري ناگري دوزه خ، هيچي تريان نادر يتي! چونكه هه رجييه كه ده كه ن له ژياني دنياياندا لاي خوا بي نرخوا كارو كرده و هيان پوچه له.

• ﴿مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مَذْمُومًا مَدْحُورًا﴾ (۱۸) **وَمَنْ أَرَادَ الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ مَشْكُورًا** ﴿۱۹﴾ **كُلًّا نُمِدُّ هُنُوًا وَهَنُوًا مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ وَمَا كَانَ عَطَاءُ رَبِّكَ مَحْظُورًا** ﴿الاسراء/ ۱۸- ۲۰ واته: هدر كه سيك ژياني دنياي بوٽ (هدر ژياني دنياي مه به ست بوٽ) و هه ول هدر بو نو بدات، ئيمه بو هدر كه سيك ههز بكه ين پيي ده به خشين، به لام هه قه ن دواي زور به زه ليلي و پيسوايي و سه رشوپيه وه ده بخه ينه ناو نو دوزه خه وه، كه بويمان ته رخا ن كرده وه، هدر كه سيكيش ژياني نو دنياي بوٽ و موسولمانانه هه ولي بو بدات و بو تييكوشيت، ره نجی نه وانه جي پيزه وهه ول و كوشيان، جي پيزو سوپاسه و سوپاسكراون، ئيمه نيعمه ته كاني خومان له دنيا دا له خه زينته و گه نجينه ي خوا كه ت به هه ر دوولايان ده به خشين، خو به خشيني په روه ر دگارت له كه س نه گيرا وه ته وه پتي كه سيشي لي نه گيرا وه ...

• ﴿ مَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ الْآخِرَةِ نَزِدْ لَهُ فِي حَرْثِهِ وَمَنْ كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ

الدُّنْيَا نُؤْتِهِ مِنْهَا وَمَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ نَصِيبٍ ﴾ الشوری / ۲۰ واته: هدر که سیٹک به دهست هینانی بهرهمی پوژی دواپی مدهست بیت، نیمهش خیرو فہری زیاتر دہدہینہ بهرهمیہوہ، بہرہکەت دہدہینہ پہنجیہوہ، ہدر کہسیٹکیش ہدر بہ دهست هینانی ژیانی دنیای لا مدهست بوو، دہیدہنی، بہلام لہ پوژی دواپیدابی پشک (بہش) دہکہویت...

• خوی گہورہ گرنگی وقەدری ژیانی دنیا بہم شیوہیہ باس دہفہرموی:

﴿ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِينَ وَالْقَنَاطِيرِ الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْأَنْعَامِ وَالْحَرْثُ ذَلِكَ مَتَاعُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَتَابِ ﴿١١﴾ قُلْ أَوْفَيْتُكُمْ بِحَيْرٍ مِّنْ ذَٰلِكُمْ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴾ آل عمران ۱۴-۱۵ واتہ: ئو شتانہی دنیا، کہ لہبەر چاوی خەلکی جوان و پازاوہ کراون، بریتین لہ حەزو ئارەزوی ہەبونی هاوسەرو مندالی نیرینەو پارەو پوڵ و زێرو زیو، ہەرودہا ئەسپی پەسەن و مالات و زەوی زارو کشت و کال...ئەمانە ھەمووی نازو نەعمەتی دنیان، بہلام خوی گہورہ بو پیاوچاکان لای خۆی لہ بەھەشت شتی وای نامادہ کردوہ، کہ دل شەیدای گەراندەوہ لای بیت. بەو خەلکە راگەینە: ئایا ھەوائی چاکتر لہو نازو نەعمەتانەتان پی راگەینم؟! ئەویش ئەوہیہ، کہ بو ئەوانہی پارێزکارو خواناسن، لای خوی پەرورەدگاریان باخی بەھەشتیان بو نامادہیہ، کہ پوہارو کانیایان بہ ژێردا رەت دەبیت و هاوسەری پاک و پاکوێان دەر دیت، لہسەر ھەمووشیہوہ

ره زامه ندی خویان دهست ده که ویت، خوا به بنده کانی بینایه و ناگای له
همه موانه...

• ﴿اعْلَمُوا أَنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُمْ زِينَةٌ وَتَفَاخُرٌ بَيْنَكُمْ وَتَكَاثُرٌ فِي
الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ الْكُفَّارَ نَبَأُهُ ثُمَّ يَهِيْجُ فَتَرَاهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُوْنُ
حُطْلَمًا وَفِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيْدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا إِلَّا
مَتَاعٌ الْغُرُوْرُ﴾ الحدید/ ۲۰ واته: بزنان، که همه مو ژیا نی دنیا، یاری مندال و
گالتهی هدرزه و خورازاننده وهو شانازی کردنی نیوانتانه به زور بونی سه روهت و
سامان و پؤلوه ره چه له کتانه وه! نه مانه همه وی وهک تاوه بارانی که، که جوتیاری
پی دلخوش ده بیته، که ده بیته مایه ی سهوز بونی حاسلاته که ی ده که شیتته وه، به لام
هر زو ده بیینیت زهرده لگه راه، نینجا ده بیته کۆته ره و پلو پوش!! له پؤزی
دواییشدا بؤ پیاو خراپان ده بیته سزای پر ژان و نیش! بؤ پیاو چاکانیش ده بیته
مایه ی لیبور دنی خویی... به راستی دنیا هر هی هه رال (مه غرور) بونه، هی فریو
خواردن و ده ستخه پؤ بونه...

- ههروه ها سیفه تی نهو که سانه دیاری ده کات، که پیاوی نهو دنیان وشه دیدای
پاداشتی لای خوان و به سهر سهده که ندو کۆسپی دنیا دا هر به ره و خوا ده کشین،
هه ره شه ی سهخت و توندو تیویش لهو موسولمانانه ده کات، که زور په یوه سستی
دنیان و وا باوه شیان به ژیا ندا کرده، که جیهادیان فهرامۆش کرده!

• ﴿قُلْ إِنْ كَانَ ءَابَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ
اَقْتَرَفْتُمُوهَا وَبِجَارَةٍ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسْكِنٌ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ

مِنْ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿التوبة/ ۲۴﴾ واته: بلی: موسولمانینه، نه گهر باوک و کوپو براو هاوسهرو تیرهو هوزو نهو پارهیهی، کوژتانکردوژتهوهو نهو بازارگانیهی دهترسین بازارپی بشکیت ونهو خانوو کوشک و تهلارانهی دلتان پییان دهکریتهوه، گهر نهمانهتان لا خوشهویستره وهک له خواو له پیغه مبهره کهی و جیهادی رپی خواویستی، ده چاوه پروانی سزای سهختی خوا بن، خوا کهسانی فاسقی خوش ناویت، کهسانیککی وای پی پسهند نییه، که له بهر خاتری دنیا سه رپینچی فدرمانه کانی ده کمن...

۹- گالته کردن به نیسلام: به قورشان یان به سوننهت، یان به شوین کهوتنی نهو دوانه، بهو سیفه تانه یان، که هی خواو پیغه مبهرن، یان گالته کردن به فدرمانیک له فدرمانه کانی خوی پهرهردگار، یان به دروشمیککی نیسلام... نیبنو عومهر و محمدی کوپی کهعب و زهیدی کوپی نهسلم و قهتاده - خوا لی یان پازی بیت - گپراویانه تهوه^۱، که جاریک کابرایهک له غهزای تهبوکدا ووتی: قهت وهک

۱- نوسه ری په جمهتی نهوهی سهروهی له ابن جریر الطبری و ابن مردویه نهقل کردوهو هیچ ناماژهی به سهنده دیان نه داوه. نهام داستانه به ناویانگه، زورینهی نهوانهی تهفسیریان کردوهو هوی هاتنه خوارهوهی نایاتیان نووسیوه تهوه گپراویانه تهوه وهکو (ابن کثیر ۲/۳۳۲) نهما له روی سهنده ده که یهوه بهم شیوه یهیه: شتوازی گپراوه که: له چهند رینگایه که وهیهو تیکه کراوه یان بلین: کراون به یهک، چونکه جاری وا هیه زانایه کی هدیسه پوهانی وهکو نیامی الزوهری سهیر دهکات هدیسیکی له لایه، که له سئ که سهوه بۆ نمونه ریوایت کراوه، به لام ههندیک پرستهی هدیسه که لای نه میان جیاوازی هیه وهک نهوهی لای نهوی تریان، یان لای سییه میان... ههروهه بویه زانایانی هدیسه نهام جوزه هدیسه نه دیان لا قبول بووه بهو مهرجهی هدر هدمو رایه کان مهرجی هدیسه گپراوه یان تیدا بو بیت (وهکو موسولمانیتی و دادپهروهی و کوژتوژل کردنی (الضبط)ی هدیسه کهو... هتد) نهام هدیسه ش وایه. نیبنو عومهر یاوهه (سه حابه) و سیانه کهی تر تابعین، ریوایه تی نیبنو عومهر (مهرفوع) و هی

ئەمانە چاۋ برسى و درۆزن و ترسنۆك نەديوه (مەبەستى لە پيڭەمبەر ﷺ و ياۋەرەكانى بوو) عەوفى كۆپى مالىك گوتى لى بوو، لىي ھەلگەرايەو و پىي ووت: درۆت كرد، ھەي دوورۇ، دەبىت ھەر ئىستا بچمە خزمەت پيڭەمبەر ﷺ شكات لى بكم، كاتىك عەوف دەچو خزمەتى پيڭەمبەر ﷺ، ئەو بە سواری وشتريكەو ھەي، وەحى بۆ ھات، كابراش خىرا خۆي گەياندى و زو كەوتە پاكانەي خۆي! ووتى: ئەي پيڭەمبەرى خوا، بەو ھىوايەي كەمىك ناپەھەتى پىمان دەرکەين، دەربارەي كاروان و گەشتى خۆمان قسەمان دەکرد، ئىبىنو عومەر دەرەموى: كابرا خۆي بە ھەوسارى وشتەكەي پيڭەمبەردا ﷺ ھەلپۆسكاند بوو، لە تاوا ھەر لەسەر نوکی پەنجەي دەرپۆشت، ھەر دەيووت: ئەي پيڭەمبەرى خوا، ئىمە تەنھا دەربارەي گەشت و كاروانى خۆمان قسەمان دەکرد، تا ماندويى پىمان دەرکەين، پيڭەمبەر ﷺ فەرمووى: ئەو گالەتان بە خواو بە ئايەتەكسانى و بە پيڭەمبەرەكەي ﷺ دەکرد؟! ھەر ئەو ھەي دەرەموى، لاشى لە كابرا نەدە کردەو، ئىنجا ئەو كاتە ئەو ئايەتە ھاتە خواو، ھەرەو، كە دەرەموى: ﴿يَحْذَرُ

الْمُنَافِقُونَ أَنْ تُنَزَّلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ قُلِ اسْتَزِرُوا إِنِّي أَمْرٌ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُونَ ﴿٦١﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخَوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ أَبِاللَّهِ وَآيَاتِهِ وَرَسُولِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِئُونَ ﴿٦٢﴾ لَا تَعْزِرُوا قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ إِيمَانِكُمْ إِنْ نَعَفَ عَنْ طَائِفَةٍ مِّنْكُمْ تَعَذَّبَ طَائِفَةٌ بَأْسُهُمْ

ئەوانى تر پىي دەوترىت (مورسەل) واتە: يەكسەر تابەينىك دەلس: پيڭەمبەر ﷺ فەرموويەتى، واتە لە نيوان ئەو تابەينەو پيڭەمبەردا ﷺ ياۋەريك ھەيە، عادەتەن ئەو زانا ھەديسەوانانە لە باسى ئەو جۆرە ھەديسانەدا دەرەموى: دخل حديث بعضهم في بعض، يان: ھەشتى بەكدا و بەكدا يان عىبارەتى تری و... (و)

كَانُوا مُجْرِمِينَ ﴿التوبة/ ۶۴-۶۶﴾ واته: دووړه كان له‌وه ده‌ترسن، كه سوږه‌تیكي قورثان ده‌یاره‌یان بیته خواره‌وه‌و، هه‌رچی له دل و ده‌رونیاندایه بو موسولمانانی بخاته ږوو! تو پټیان بلې: گالته‌جاری خوتان بکه‌ن!! ناخړی خوی گه‌وره ناوا که‌شفتان ده‌کات، هه‌رچی له دل‌تاندايه ده‌بخاته ږوو، نه‌گه‌ر لی‌شیان بېرسیت، ته‌نکید ده‌که‌نه‌وه، که‌ گوايه سوعبه‌تیا‌ن ده‌کرد، پټیان بلې: نه‌وه گالته‌تان به‌ خواو به‌ نایه‌ته‌کانی و به‌ پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی ﷺ ده‌کرد؟! چیدی به‌هانه‌ی درو و ده‌له‌سه مه‌هیننه‌وه، نی‌وه تیرو تواغختان ده‌گرته پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی ﷺ نه‌مه‌ش پاشگه‌زبوونه‌تانه، گه‌ر له‌وانه‌شتان خو‌ش بین، که‌ په‌شیمان بوونه‌ته‌وه‌و تو‌به‌یان کرده‌و، هه‌تمن نه‌وانی تر‌تان هه‌ر توشی نازارو ده‌رده‌سه‌ری ده‌که‌ین، چونکه‌ یاخی و تاوانبارن ..

که‌وا بوو گالته‌کردن به‌ هه‌ر به‌شیکی نی‌سلام، به‌ هه‌ر دروشمیکی بی‌ت، یا‌ن به‌ ده‌قیکی قورثان و هه‌دیسی سه‌حیح بی‌ت، هه‌ر کافر بونه، چونکه‌ پی‌چه‌وانه‌ی شایه‌تمانه ... بو غوونه‌یه‌ کی‌ک بل‌یت: چی‌یه؟ ده‌تانه‌وی‌ت بمانگیرنه‌وه بو شه‌ریعه‌تی هه‌ق به‌ هه‌قی دان به‌ دان و چاو به‌ چاو؟! یا‌ن، که‌ گوئی له‌ نایه‌تی‌ک، یا‌ن هه‌دیسی‌ک بی‌ت بلې: باب‌ه‌ واز له‌م قسه‌هیچ و پوچانه‌ به‌ینن! یا‌ن ده‌ر‌باره‌ی مه‌سه‌له‌یه‌کی نی‌سلامی بلې: نی‌وه چی‌تانه؟! له‌م نی‌سلامه‌تیه‌دا هه‌ر تو‌یک‌که‌ه‌یتان گرتوه‌و؟! وه‌ک بیه‌وی‌ت نه‌وه به‌ملین‌یت، که‌ نی‌سلام به‌شیکی تو‌یک‌که‌و پی‌ویسته‌ داپرن‌یت و به‌شیکی تری‌شی کروک و ناوکه‌!! ته‌نانه‌ت له‌ پی‌چه‌وانه‌ی شایه‌تمان و مورته‌د بونه‌وه‌یه، نه‌گه‌ر یه‌کی‌ک گالته‌ به‌ ریش (ږدین)ی موسولمان‌یک (به‌و سیفه‌ته‌ی، که‌ هی‌ماو سیمایه‌کی نی‌سلامه) بکات! چ‌جای به‌ نو‌ی‌و ږو‌و، یا‌ن نو‌ی‌و خو‌ین و ږو‌وه‌وان... یا‌ن گالته‌کردن به‌ زانسته‌یه‌ شه‌ریعه‌کانی وه‌کو خاوبه‌یه‌کناسی (التوحید) و فیه‌ و ه‌وی هاتنه‌ خواره‌وه‌ی نایه‌تی قورثان و.. هتد، یا‌ن به‌ زاناو

شهر عناسانی ئیسلام، به ئیهانه کردنیان، به ریز شکاندنیان، بهو سیفه تهیان، که کادیری ئیسلامن، یان گالته کردن به عیلمه کهیان، که گوايه هیچی تر غهیری زانستی ئایینی نازانن! زۆر شتی تریش لهم بابه تانهی، که نهك ههر کافرو دووروه کان تیی ده کهون، به داخهوه هه ندیک له موسولمانانیش - له نه زانیین و بایه خ پئی نه دانیاندا - تیی ده کهون!! بیژه ری ههر یه کیک له مانه ی باس کراو هی هاوشیوه ی تریشی، له بازنه ی ئیسلامه تی پییان ده چیتته ده ره وه و فری ئیسلامی به سه ره وه نامییت! ناخر بۆیه پیغه مبه ره ﷺ ده فره موی: ((وَإِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ لَا يُلْقِي لَهَا بَالًا يَهْوِي بِهَا فِي جَهَنَّمَ)) رواه البخاري^۱ واته: له وانده ی کابرایه ک وشه یه کی له وه ی مایه ی رق هه ستانی خوايه له دهم بیته ده ره وه، بئ نه وه ی خۆی بایه خی پئی بدات، به لام ده بیته هۆی فری دانیه ناو دۆزه خه وه...

۱۰- هه لال کردنی شتیک، که ئیسلام هه پامی کردوه، یان هه پام کردنی شتیک، که ئیسلام هه لالی کردوه. خوی گه و ره ده فره موی: «إِنَّمَا يَقْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَاذِبُونَ» النحل / ۱۰۵ واته: نهو که سانه درۆ به دهم خواوه هه لده به ستن، که باوه پریان به نیشانه و به لگه کانی نهو نییه، نهوانه ههر درۆزنن. درۆ هه لده به ستن به ناوی خواوه بریتییه له هه لال کردنی نه وه ی، که نهو هه پامی کردوه، یان هه پام کردنی نه وه ی، که نهو هه لالی کردوو، نه مهش یه کیکه له گه و ره ترین تاوانه کانی مرۆڤ به له پوانگه ی ئیسلامه وه، په ره ردگار ده رباره ی ده فره موی: «وَلَا تَقُولُوا لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ

(۱) البخاري له صحيح وابن حجر له الفتح (۳۰۸/۱۱) والامام احمد (۳۳۴/۲) هه مو حدیسه کهش نه مه یه: ((إِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ لَا يُلْقِي لَهَا بَالًا يَرْفَعُهُ اللَّهُ بِهَا دَرَجَاتٍ وَإِنَّ الْعَبْدَ لَيَتَكَلَّمُ بِالْكَلِمَةِ مِنْ سَخَطِ اللَّهِ لَا يُلْقِي لَهَا بَالًا يَهْوِي بِهَا فِي جَهَنَّمَ)) (و).

الْكَذِبَ هَذَا حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِّتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿النحل/ ۱۱۶﴾ واته: هدر وا به قسمی سهرزاره کیتان مهئین نه مه حدلاله و نه وه حدرامه، دروش به ناوی خواوه دروست مه کن، نه وانهی دروی به دهم خوی گه وروه هه ل ده به ستن، سهرکه وتو نابن، که می ک سودیان پی ده گات و له زه تی لی ده کن، به لام دواپی دو چاری نهو سزا سخت و به ژانه ده بن، که بویان دانراوه...

• هه وره ها ده فهرموی: ﴿إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ يُضَلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحْلِلُونَهُ عَامًا وَيُحْكِمُونَهُ عَامًا لِّيُوَاطِّئُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحِلُّوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنٌ لَهُمْ سُوءُ أَعْمَالِهِمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ﴾ التوبة / ۳۷ واته: دواختنی مانگه حدرامه کان، یان گورینیان بو مانگی تر^۱ (واته ده سکاری کردنی یاسای کومه لایه تی جهنگ و ناشتی)، نه ک هدر کوفره به لکو کوفره و له بان کوفره! چونکه ده بیته مایه ی گومرایی و سهرگه ردانی کافره کان، له بهر نه وه ی سالتیک به حدلالی داده نی و سالتیکی دی به حدرام! ناوا ده یانه وی ت له گه ل نهو مانگانه ی خوی گه وره به حدرام ناساندونی

۱ - له بهر نه وه ی له عورفی کومه لایه تی و سیاسی عه ره به کانی پیش نیسلامدا وا بو، که نابیت لهو مانگانه دا شه پر به ریا بکری ت، که پییان ده و ترا مانگه حدرامه کان (الاشهر الحرم)، که بریتی بون له (موحه پرهم و ره جه ب و شه عبان و زیلحیجه)، به لام جاری وا هه بو - به گویره ی بهر ژوه ون دی زله یزه کانیان - شهریان له یه کی ت لهو مانگانه دا به ریا ده کرد، (بو نمونه له ره جه بدا)، به لام له جیاتی نهو مانگه، مانگیکی تری نهو سالتیان (بو نمونه شه عبان) ده کرده مانگی حدرام!! خوی گه وره ش نه مه ی - که ناوی النسیئه - لی کردنه به لگه ی یاسا دانان به گویره ی که یف و بهر ژوه ون دی!! که له نیسلامدا به نیشانه ی کافر بونی ناساند... (و).

تیکیان هەلکیشن! تا ئەوەی خوا بە ھەرامی داناو، ئەمان ھەڵالی کەن! ئەم
پەفتارە ناقلانەیان لا جوان کراوە، بەلام خۆ خوا ھیدایەتی کەسانی کافر نادات.

ھەرام کردنی ئەو شتانەیی خۆی گەورە ھەڵالی کردون و، ھەڵال کردنی ئەوانەیی
ئەویش ھەرامی کردون، کوفرە، پەلە کردن لە شت ھەرام کردن، وەک پەلە کردنە لە
شت ھەڵال کردن، خەلکیش ھەیانە زێدەرۆیی دەکەن و زۆر شت ھەرام دەکەن،
ھەشیانە شلگیرن و نایانەوێت ھیچیان لی ھەرام بیت! ھەردو ھەلوێستەکەش
ھەلەن! موسوڵمان بۆی نییە رای خۆی بھاتە پیش پێنمایی خواو پیغەمبەرەو (ﷺ)،
ھیچ رایەکیشت لەسەر هیچ مەسەلەیک دەرنابێت، تا نەزانیت ھوکی شەری ئەو
مەسەلەیک چییە؟ چونکە دەزانێ ئەمە پیچەوانەیی شایەتمانە و سەرپیچیە لە
فەرمانی خوا، کە دەفرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَقْدُمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ
وَرُسُلِهِ﴾ الحجرات / ۱ واتە: ئەو ئەو کەسانەیی باوەرتان ھیناوە، رای خۆتان پیش
خواو پیغەمبەری خوا دەرمەبەن و پیشنیاریان مەخەنە پیش!

۱۱- باوەر نەھێنان بە ھەموو دەقەکانی قورئان و سوننەتی راستی
پیغەمبەر (ﷺ): چونکە خۆی گەورە دەفرموی: ﴿أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ
وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَلِكَ مِنْكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ
الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰ أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَفِلٍ عَمَّا
تَعْمَلُونَ﴾ البقرة/ ۸۵ واتە: ئایا باوەرتان بە ھەندیک نایەت ھەدەو، باوەرتان بەوانی
تری نییە؟! خۆ سزای ئەو کەسە، کە ناوایە سەرشاری دنیاو لە رۆژی
دوایشدا رادەکێشریتە ناو سەختترین سزاو، خۆ خوا بێ ناگا نییە لەو کردەو
بەدو چەپەلانەیی، کە ئەنجامی دەدەن...

پیتغه مبه ریش ﷺ ده فەر موی: ((هَلْ عَسَى رَجُلٌ يَبْلُغُهُ الْحَدِيثُ عَنِّي وَهُوَ مُتَكَيٍّ عَلَى أَرِيكَتِهِ فَيَقُولُ: بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ كِتَابُ اللَّهِ، فَمَا وَجَدْنَا فِيهِ حَلَالًا اسْتَحْلَلْنَاهُ وَمَا وَجَدْنَا فِيهِ حَرَامًا حَرَّمْنَاهُ وَإِنْ مَا حَرَّمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَمَا حَرَّمَ اللَّهُ)) رواه الترمذي وقال حديث حسن صحيح و رواه مالك^۱ واته: شهرئ پرهنگه کابرایهك - لهو کاتهیدا، که له سەر دۆشهك و سه کۆی حهوانه وهی پالتی لی داوه ته وه - حه دیستکی منی پی بگات، یه کسهر بلی: نا، نه وهی له نیتوان نیتمه و نیتوه دایه قورثانه که یه، نه و چی حه لال کرد بیت به حه لالی ده زانین و، چیشی حه رام کرد بیت به حه پامی ده زانین (وهك بلی: نیت حه قمان به سهر حه دیسه وه نییه) نا، نه خیر، نه وهی، که پیتغه مبه ری خواش ﷺ حه پامی کرد وه ههر وه کو نه وه یه، که خوای گه وه حه پامی کرد وه ...

ههروه ها ده فەر موی: ((تَرَكْتُ فِيكُمْ أَمْرَيْنِ لَنْ تَضِلُّوا مَا تَمَسَّكْتُمُ بِهِمَا: كِتَابَ اللَّهِ وَسُنَّةَ رَسُولِهِ)) رواه الامام مالك واته: دوو شتم بۆتان به جی هیشتوه گهر ده ستیان پیتوه بگرن، ههتا ماون گومرا نابن: کتیبه که ی خواو سوننه تی پیتغه مبه ره که ی ﷺ.

باوه پ نه هیئان به شتیك له دهقه کانی قورثان، پیتچه وانهی شایه تانه و کوفره، چونکه خوای گه وه ده فەر موی: «إِنَّا نَحْنُ الذَّكْرُ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ» الحجر/۹ واته: نیتمه خۆمان قورثانمان ناردۆته خواره وه و خۆشان پاریزگاری نهوین... باوه پ

۱- الترمذي كتاب العلم باب ۱۰ ژماره (۲۶۶) وابو داود، که پيش نهو له فزه نه مهی هیناوه: (ألا وإنني أوتيت القرآن ومثله معه) واحمد له المسند (يوشك أحدكم أن يكذبني وهو متكى على أريكته يحدث بحديثي فيقول بيننا وبينكم كتاب الله فما وجدنا فيه من حلال استحللناه وما وجدنا فيه من حرام حرّمناه إلا وإن ما حرم رسول الله صلى الله عليه وسلم مثل ما حرم الله) و.

نه هیئان به سوننه تیگی راست و سه لمینراوی پیغه مبه ریش ﷺ هدر پیچه واندهی شایه تمانه و هدر کوفره، چونکه به دروختنه وهی پیغه مبه ریش ﷺ، به دروختنه وهی نهویش له بچوکتین شتیدا کوفره... جا چۆن به راست نه زانینی سوننه تی راست سه لمینراوی ده ماو ده م گپراوه، پیچه واندهی شایه تمانه و کوفره، زیاد کردنی نه نقهستی و شو رستهی تریش بۆ حه دیس هدر پیچه واندهی شایه تمانه و کوفره... چونکه پیغه مبه ریش ﷺ خۆی ده فهرموی: (من کذب علی نبیه أو ... او علی والدیه لم یرح رائحة الجنة) حدیث حسن رواه الطبرانی فی الکبیر^۱ واته: هدر که سیک درویدک به دهم پیغه مبه ریه که یه وه... یان به دهم دایک و باو کیه وه هه لیه سستیت، بونی به ههشت ناکات... ههروه ها ده فهرموی: ((مَنْ حَدَّثَ عَنِّي حَدِيثًا وَهُوَ يَرَى أَنَّهُ كَذِبٌ فَهُوَ أَحَدُ الْكَاذِبِينَ)) رواه مسلم والترمذی. واته: هدر که سیک قسه یه ک -، که ده زانیت دروید - به دهم منه وه بگپرتته وه، خۆشی یه کی که له دروژنه کان...

۱۲- پشتگیری کافر و دوپروان و قبول کردنی سه ره رشتیار تییبان، ههروه ها خۆش نهو یستنی موسولمانان و خوا به یه ک ناسان، چونکه خوی گه وه ده فهرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ٥١﴾ فَدَرَى الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُسْرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰ أَنْ تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ فَعَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَ بِالْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّن

۱ - له هیچ سه رچا وهی تری حه دیس ئهم حه دیسه م نه دوزیه وه، کتیبی العمجم الکبیره که ی تهبهرانیشم - به داخه وه - لا نبیه. به لام حه دیسی تر له و باره وه زۆره وه کو نه وهی نوسه ری ره حه دی دواتر هیناویتیه وه، که نهویش جگه له نیامی موسلیم و نه حه د هدر شهش خاوه ن (السنن) هکان گپراویانه ته وه، یه کی که له و ریوایه تانه: (من قال علی ما لم اقل فلیتبعوا مقعده من النار)، که شیخی نبین باز ده فهرموی: متفق علی صحته (و).

عِنْدِهِ فَيُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا أَسْرُوا فِي أَنْفُسِهِمْ نَادِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ ءَامَنُوا أَهْتَؤُلَاءِ
الَّذِينَ أَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فَأَصْبَحُوا خَاسِرِينَ ﴿٥٣﴾
المائدة/ ۵۱-۵۳ واته: نهی نهو که سانهی باوه‌رتان هیناوه، جوله‌کهو دیانان - له
جیی موسولمانان - مه‌که‌نه سهرپهرشتیاری خوتان، نه‌وانه له ناو خویاندا پشتی
یدکتر به‌رام‌بهر موسولمانان ده‌گرن و، دژایه‌تی نهو که سانه ده‌که‌ن، که له نایین و
میلله‌تی خویان نین، ناخر ههر که سیکتان پشتیوانی له‌وان بکات و به سهرپهرشتی
خویان قبول بکات، حوکمی نه‌ویش وه‌کو هی نه‌وانی لی دیت! خواش هیدایه‌تی
خهلکانی سته‌مکار نادات. ده‌بینیت نه‌وانه‌ی دل و ده‌رون نه‌خوشن راده‌که‌نه لای
نهو کافرانو ده‌چنه ریزنه‌وه، ده‌لین: ناخر ده‌ترسیین پوژیک بیت دوچاری کی‌شه‌و
به‌لا بین، با لای نه‌وان ده‌ستی‌کمان هدییت! باشه نه‌گهر خوی گه‌وره سهرکه‌وتنی
به موسولمانان به‌خشی و نه‌وان سهرکه‌وتن (نه‌گهر مه‌که‌کیان پرگار کرد)، یان
ههر فرمانیکی تری نهو بو موسولمانان ده‌رچییت، که زال بن و ده‌سه‌لات بگرنه
ده‌ست، جا ده‌بینیت چۆن نهو ده‌رون نه‌خوشانه په‌نجی په‌شیمانی ده‌گه‌زن و ژیان
ده‌بنه‌وه. نهو که سانه‌ی باوه‌ریان هیناوه به سهرسامیه‌وه ده‌پرسن: نه‌مه نه‌وانه‌ن،
که نهو هه‌مو سوینده‌یان بو نیمه ده‌خوارد، که له‌گه‌لتانین؟! نه‌مه نه‌وانه‌ن؟! جا
نه‌وانه کارو کرده‌ویان مایه‌پوچ ده‌بیت و بی پاداشت، پرسی‌او زهره‌رمه‌ند ده‌بن...

● هه‌روه‌ها ده‌فرموی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلَعِبًا

مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلِكُمْ وَالْكَفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُفْرَ الْمُؤْمِنِينَ﴾ المائدة/ ۵۷
واته: نهی نهو که سانه‌ی باوه‌رتان هیناوه، نهو که سانه مه‌که‌ن به سهرپهرشتیارو
به‌پرس و جی متمانه‌ی خوتان، که نایینه‌که‌تانیان ده‌کرده مایه‌ی گالت‌هه‌و گه‌پ و

گه مدی کۆریان، چ له وانهدی، که نه هلی کیتابن، چ کافرانی تر، له خوا بترسن و پارێزکار بن، نه گهر راست ده کهن و موسولمانن...

• ﴿ الْمُتَفَقُونَ وَالْمُتَفَقَتُ بَعْضُهُمْ مِنْ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمَعْرُوفِ وَيَقْبِضُونَ أَيْدِيَهُمْ نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَّ اللَّهُ الْمُنَافِقِينَ وَالْمُنَافِقَتِ وَالْكَافِرَ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا هِيَ حَسْبُهُمْ وَلَعْنَهُمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴾ التوبة/ ۶۷-۶۸ واته: ژن و پیاوی دووپوه کان سهر به یه کن و هه مویان، ههر فرمان به خراپه و به ره نه لستی له چاکه ده کهن، پیسکه و ره زیلن، نه وان خۆیان له بیر کردوه و خوی گه ورهش نه وانی فرمانۆش کردوه (نیهمالی کردون و له ره همت و به زه بی خۆی بی به شی کردون). به پراستی دووپوه کان له فرمانی خوی گه وره ده رچون و کافر بون، بۆیه خوی گه وره به لینی به ژن و پیاوه دووپوه کان و به کافره کانیشی داوه، که حه تمه نه ده یاغاته ناو ناگری دۆزه خه وه، به هه تا هه تایش ده بیته تییدا بیهنه وه، دۆزه خیش به سه بۆیان، دۆزه خ له عه وه یان دیت، خوا نه فرینی له و دووپو کافرا نه کردوه و بریاری داوه، که سزاو نازاریکی زۆر به ژان و نیشی هه می شه بیان بینیته ری...

• ﴿ بَشِّرِ الْمُنَافِقِينَ بِأَنَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣٨﴾ الَّذِينَ يَدْخُلُونَ أَلْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أَيْبَتُهُمْ عِنْدَهُمُ الْعِزَّةُ فَإِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ﴾ النساء/ ۱۳۸-۱۳۹ مژده بده به دووپوه کان، که له خواوه سزایه کی سه ختیان بۆ دانراوه، نه وانهدی، که - له جیاتی موسولمانان - کافره کان ده کهنه سه ره رشتیارو به ره رسی خۆیان، چما

به هیوای وه ده دست هینانی ده سلات و هیزو عیزه تیان ده چنه پال نهوان؟! ناخر
خو هه مر ده سلاتی ته وای بی هاوتا، هدر هی خوی پهروه ردگار وه بهس؟!

• ﴿وَأَتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ الَّذِي ءَاتَيْنَاهُ ءَايَاتِنَا فَٱنشَحْ مِنْهَا فَأَتَّبَعَهُ الشَّيْطَانُ فَكَانَ
مِنَ الْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلَكِنَّهُ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوَاهُ
فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ إِنْ تَحَمَّلَ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرَكهُ يَلْهَثْ
ذَٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَبُواْ بِءَايَاتِنَا فَٱقْصُصِ ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾
سَاءَ مَثَلًا لِّلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَبُواْ بِءَايَاتِنَا وَٱنْفُسُهُمْ كَٱنُوٓاْ يُظْلَمُونَ﴾ الاعراف/ ۱۷۴-۱۷۷
واته: باسی نهو کابرایه یان بو بکه، که چهن دین نایات و به لگهی خو مان پیتدا بوو،
که چی نهو هه موی له بدر خوی دامالی و وای لی هات شهیتان که وته شوینی!!
زه رهری کردو چوو رهیزی گومرایانه وه، نه گهر حزمان کردایه هدر نهو نایه تانه مان
ده کرده مایه ی پله به رزی و سه رفرازی، به لام نهو خوی باوه شی به دنیا دا کردو
ویستی به نه مری له سه ر زه میندا بمینیتته وه! نمونه ی نه مه وه کو سه گه، راوی
ده نییت، هدر زمانی ده رکیشیت و هانکه هانکییتی، لیبی ده گهریت ههروه تر:
زمانی ده رکیشا وه هانکه هانکییتی! نمونه ی نهو که سانه ش، که نایه ته کانی نیمه
به درو ده خه نه وه، وه کو نهو سه گه وان، نه م داستان و نمونانه یان بو بگپره وه،
به لکو هوشیکیان بیتته وه به به ردا، به راستی نمونه و حالی نهو که سانه ی نایات و
به لگه کانی نیمه یان به درو ده خسته وه خراپ و، ناقولاو دزیوه، نی هدر خو یان
سته مه که یان له خو یان کرد.

زورینه ی موفه سسیره کان رایان وایه، که نه م نایه تانه باسی کابرایه کی به نی
نیسرائیلی ده که ن، که ناوی به لعه می کوری باعورا بوو، که سه ره تا باوه ری به.

بانگه‌وازه‌ک‌هی موسا هینا بوو، به‌لام دوا‌یی بۆ مائی دنیاو به به‌رتیلی حاکمی نه‌و زه‌مانه هه‌لگه‌پرایه‌وه‌و، که‌وته شوین هه‌واو هه‌وه‌سی خۆی و بابای حاکم، بۆیه بو به سه‌گی هار!!

۱۳- بئ نه‌ده‌بی به‌رام‌به‌ر به پیغه‌مبه‌ر ﷺ: چونکه خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رم‌وی:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ، بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ) الحجرات/ ۲ واته: نه‌ی نه‌و که‌سانه‌ی باوه‌پ‌تان هیناوه، ده‌نگتان به‌سه‌ر ده‌نگی پیغه‌مبه‌ردا ﷺ به‌رز مه‌که‌نه‌وه‌و له‌ دوره‌وه بانگی مه‌که‌ن، هه‌ر وه‌کو له‌ ناو خۆتاندا ه‌وار له‌ یه‌ک‌تری ده‌که‌ن! نه‌بادا کارو کرده‌وه‌کانتان پوچ هه‌لگه‌پ‌ین و ئیوه‌ش پئ نه‌زانن، دوا‌یی لی‌تان تیک چیت و وا بزانی کارو کرده‌وه‌کانتان له‌ فه‌رو به‌ره‌که‌تی خ‌ودا زۆر بوه‌...

هه‌ره‌شه‌ کرده‌که به‌ پوچه‌ل بونی کارو کرده‌وه‌کانیان به‌ قبول نه‌کردنیت، دیاره بۆیه قبولیش ناکریت، چونکه پیچه‌وانه‌ی شایه‌تمان‌ه‌یه‌و بۆ خوا نه‌بوه، نه‌مه‌ش هاوشانی پاشگه‌ز بونه‌وه‌یه له‌ ناین، له‌ جیه‌کی تریشدا ده‌فه‌رم‌وی:

• (وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُم عَنْ دِينِهِ - فَمِمْتٌ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ) البقرة/ ۲۱۷ واته: هه‌ر که‌سینکتان له‌ ناینه‌ک‌هی پاشگه‌ز بیه‌ته‌وه‌و ناوا بریت، نه‌وه به‌ کافری مرده‌وه هه‌مو نه‌و کارو کرده‌وانه‌شی -، که‌ کردبونی - پوچه‌ل ده‌بیته‌وه‌و لای خ‌وای گه‌وره هه‌چ نرخیک‌ی نابیت، نه‌وانه دوا‌یی، که‌ ده‌چنه ناو ناگری دۆزه‌خه‌وه، به‌ نه‌مری هه‌تا هه‌تایه‌ تیدا ده‌مینه‌وه.

جا نه گهر دواندنی پیغه مبهرد ﷺ و بانگ کردنی به دهنگی بهرز بییته مایه ی پوچل بونه وهی کارو کرده وهی موسولمان و بیخاته ریزی نه و که سانه وه، که مورتد بونه تده! نه دی حوکی کاریکی له و دژوارتر، ده بیت چی بیت؟! ده بیت حوکی گالته پی کردنی چی بیت؟! وه کو نه و نه فرین لیگراوانه شایانی کوشتن، که به ته وسده ده لئین محمد خاوه نی تژن بو!

حوکی نه م خاله زور لایه نی تر ده گریته وه، وه ک نه و که سانه ی، که باسی پیغه مبهرد ﷺ له نویسه کانیاندا به خرابی ده کهن، هدر وه کو باسی کابرایه کی ناسایی نه ناس بکه ن! نه و مورتدانه ی به ناوی زانستی و شیکردنه وهی میژو هه لسه نگانده وه ده یانه ویت تانه و ته شهر له پیغه مبهردی خوشه ویستی خواو سهروه ی نه هلی نیسلام بده ن... خوی پهروه دگارو کارزان جوانی فدرموه، که ده فدرموی: ﴿وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيْطَانِ الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ غُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ﴾ (۱۱۳) وَلِلصَّغَى إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ

وَلِيَقْتَرِفُوا مَا هُمْ مُقْتَرِفُونَ﴾ (الانعام/۱۱۲-۱۱۳) واته: هدر به و شیوه یه بو هدمو پیغه مبهردک دوژمنمان له مروژ و شهیتانان دیاری کردوه، که له ناو خویاندا راو بو چون ده گورنه وه و ناماژ ی پلان و پیلان بو یه کتر ده کهن و، قسه ی باق و بریق و زل زل بو مدهرور کردنی یه کتری ده کهن! نه گهر پهروه ردگاری تو بیوویستایه هدمو پلان و پیلانیکه نه وانه ی له و پیغه مبهردانه دور ده خسته وه، به لام لیان گه ری، با هدر ناوا درؤو ده له سه هه لبه ستن، با کافره کانیش - نه وانه ی باوه ریان به رؤزی دواپی نییه - گوئی دلی خویانیان بو هه لخنه! با دلیان پیان بگریته وه و

پازیان کهن، لییان گهری، با چ تاوانیک هدی بیکهن و، کام خراپه یان له دهست دیت، با قسور نه کهن...

۴- دل گوشران و ناره حەت بون له یه کخواپه رستی و باس کردنی و دلشاد بون به باسی کوفرو بی دینی! چونکه خوای گه وره ده فەرموی: ﴿وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ﴾ الزمر/ ۴۵ واته: که باسی خوای تاک و تهنه ده کریت، نه وانه ی بی باوه رن، دلیان ده گوشریت و پی ناره حەت ده بن!! که چی، که باسی بت و بتپه رستی ده کریت، دلشاد و خو شحال ده بن... نمونه ی وا له ناو خەلکیدا زۆر ده بینریت، بۆ نمونه: نه گهر هۆی سەرکه وتنی ئیش و کارو سەرکه وتنه کان بگپیرینه وه بۆ توانا و ده سه لاتنی خوای گه وره، دلیان ته نگ ده بیئت، پییان ناخۆشه وا لیک بدریته وه، گهر بیشیگپیرنه وه بۆ سروشت و باروزروف و... هتد، دلخۆش ده بن! نه گهر بلیت هۆی به زین و تیکشکانی موسولمانان نه ویه، که ئیمه زۆر شاره زای نه خشه و پلانی مملانی نوئ نه بوین، پییان خۆشه، که چی، که ده لیت: ئیراده ی خوا وا بو، که به تیکشکان تاقیمان کاته وه، یان چونکه گونا همان زۆره و توبه ی ته و او مان لییان نه کردوه، له هەل ده قورچینن و رو گرژ ده کهن، که ده لیت: هۆی سەرکه وتنمان باش خۆ ناماده کردن و نازایه تی و خوگرتنی خۆمانه، ناسوده یی ده رده برن، که چی هەر به و نه ده ی بلیت: سەرکه وتنه که مان له لایه ن خوای گه وره ویده و نه و به لوتفی خۆی پیی به خشیوین، مپومۆج ده بن و نکوللی لی ده کهن... که پییان ده لیت: با هه میشه نییه تمان بۆ خوای گه وره ساغ کهینه وه و نیازمان په زامه ندی نه و بیئت، پییان ناخۆش ده بیئت، که چی، که باسی هه واه و هه وه س و نه وس و نه فس و هه لپه و چلیسیان بۆ ده کهیت، شاگه شکه ده بن.

۱۵ - ووتن و باوهر کردن بهووی، که نایه تی قورئان و حدیسی پیغه مبه ر ﷺ مانای تری ناوه کیان هدیة: واته جگه له مانای زاهیری مانای تری (باطنی) یان هدیة! واته: گوايه نهم نایه تانای قورئان و نهم حدیسانه مانای تریان له خو گرتوه، که تنها نهو که سانه تییان ده گهن، که خوای گه وره نیلهامی پی به خشیون و به دهردی خو یان ده لئین، نهوانه ی (عیلمی له دونی) یان هدیة! نهمهش پیچهوانه ی شایه تمانه و کوفره، چونکه خوای گه وره ده فرموی: ﴿إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ﴾ یوسف/۲ واته: نئمه قورئانمان به زمانی عه ره بی ناردوته خواره وه تا پهی پی بدن و نه قلتان پی بشکیت...

• ﴿الَّذِي يُلْحِذُونَ إِلَيْهِ أَعْجَبِيْ وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ﴾ النحل/۱۰۳ واته: زمانی نهو که سه ی نهم قورئانه ی ده ده نه پال^۱ زمانیکی بیگانه یه! خو زمانی قورئان، زمانی ره وانبیوی عه ره بییه.

• ﴿وَكَذَلِكَ أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنْ أَتَبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ﴾ الرعد/۳۷ واته: هدره ها قورئانیکی عه ره بیمان بو ناردیت تا شوینی بکه ویت، خو نه گهر شوین ههوا و هه وه سی نهوان (کافره کان) بکه ویت - دوا ی نهو ی رپیازی خواوو یستیت بو پوون کرایه وه و ناسیت - له ریزی نیسلامه تی دهرده چیت و که سیش نابیت له لای خوای گه وره پشتیوانیت لی بکات! که سیش ناتوانیت له سزای نهو بتپاریزیت...

۱ - نه هلی جاهیلییه تی قوره یش ده یانوت: نهو که سه ی نهم قورئانه به محمد ﷺ ده لئیت، کابرایه کی پڑمیه، که ناوی (جهبر الرومی) یه! (و).

زمانی عهده‌بی ناشکرایه و شه‌کانی ناسراون و توّمار کراون، ریزمانه‌ک‌ه‌شی
 نوسراوه‌ته‌وه، ناشکریّ که‌سیک بتوانیت قورشان ته‌فسیر بکات، بیّ نه‌وه‌ی
 شاره‌زایی له وشه‌و پرسته‌و زمانی عهده‌بیدا هه‌بیّت، هه‌ر که‌سیکیش به‌ غه‌یری
 ریّسای زمانی عهده‌بی، قورشان لیّک‌داته‌وه، لیّی وه‌رناگیریت و به‌و کاره‌شی کافر
 ده‌بیّت، جا هه‌ر که‌س بیّت و به‌ مانای ناوه‌کی قورشان لیّک داته‌وه، قورشان چی
 به‌سه‌ر چیه‌وه ده‌میّیّت؟! نه‌وجا پیّوه‌ر چی ده‌بیّت بۆ جیا‌کردنه‌وه‌ی هه‌له‌و راستی
 نه‌و جوّره ته‌فسیرانه؟! خوّ نه‌و کاته موسولمانان ده‌ نه‌ونده‌ی دیان و جوله‌که،
 نایینه‌که‌یان لیّ ده‌شیویت و سه‌د نه‌ونده‌ی نه‌وان، له‌ت و په‌ت ده‌بن و په‌رته‌وازه
 ده‌که‌ون! له‌م روانگه‌شه‌وه‌یه، که‌ ده‌بیّت بزاین دوژمنایه‌تی کردنی زمانی عه‌ری و
 به‌ره‌ه‌لستی کردنی عه‌ری په‌تی (فوسحا)، نه‌ک هه‌ر لادانه له‌ نی‌سلام، به‌لکو
 ریّشه‌کیّش کردنی خودی نی‌سلامه‌که‌یه... چونکه قورشان نه‌و کتیبه‌یه، که‌ عه‌لی
 کوری نه‌بو تالیب علیه‌السلام ده‌فه‌رموی، که‌ پیّغه‌مبه‌ر صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم ناوا باسی قورشان‌ی فه‌رمووه:
 ((کتابُ الله، فیه نَبَأُ مَا قَبْلُکُمْ، وَخَبَرُ مَا بَعْدُکُمْ، وَحُکْمُ مَا بَیْنُکُمْ، وَهُوَ الْفَصْلُ
 لَیْسَ بِالْهَزْلِ، مَنْ تَرَکَهُ مِنْ جَبَّارٍ قَصَمَهُ اللهُ، وَمَنْ ابْتَغَى الْهُدَى فِي غَیْرِهِ أَضَلَّهُ اللهُ،
 وَهُوَ حَبْلُ اللهِ الْمَتِينُ، وَهُوَ الذِّکْرُ الْحَکِیمُ، وَهُوَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِیمُ، وَهُوَ الَّذِي لَا تَزِیغُ بِهِ
 الْاَهْوَاءُ، وَلَا تَلْتَبِسُ بِهِ الْاَلْسِنَةُ، وَلَا يَشْبَعُ مِنْهُ الْعِلْمَاءُ، وَلَا يَخْلُقُ عَلٰی کَثْرَةِ الرَّدِّ،
 وَلَا تَنْفَضِي عَجَائِبُهُ، وَهُوَ الَّذِي لَمْ تَنْتَهِ إِلَیْهِ الْجِنُّ إِذْ سَمِعَتْهُ حَتّٰی قَالُوا: (إِنَّا سَمِعْنَا
 قُرْآنًا عَجَبًا يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَامَنَّا بِهِ) مَنْ قَالَ بِهِ صَدَقَ، وَمَنْ عَمِلَ بِهِ أُجِرَ، وَمَنْ
 حَكَمَ بِهِ عَدَلَ، وَمَنْ دَعَا إِلَیْهِ هُدًى إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ)) رواه الترمذی واته: قورشان

۱- اخرجه الترمذی و الدارمی و احمد، به‌لام شیخی نه‌لبانی به‌ زه‌عیفی داناوه له‌ کتیبی
 (ضعیف سنن الترمذی ژماره ۵۵۴) هه‌ندیک زانای تر فه‌رموویانه نه‌مه فه‌رمایشتی عه‌لی
 کوری نه‌بو تالیب خو‌یه‌تی، به‌ هه‌ر حال خوّ گومانی تیّدا نییه، که‌ نه‌وه هه‌موی وه‌سفی
 قورنانه‌و حه‌قه‌(و) .

کتیبی خوییه باسی نهوانه‌ی پیش خۆتان و هه‌والی نهوانه‌ی دوی خۆتان و ده‌ستوری حوکم کردنی خۆتانی تیدایه، راکانی قورئان بنبر (قه‌تعی) نه‌هوانته‌و گالته‌جار نین، هه‌ر ده‌سه‌لاتدارێک پشته‌ی تی‌ کا؛ خوا پشته‌ی ده‌شکیئیت، هه‌ر که‌سی‌کی‌ش رینماییه‌کانی وه‌رگریت، هه‌واو هه‌وه‌س سه‌رگه‌ردانی ناکات، هه‌یج زمانێک ناتوانیت وه‌ک نه‌و دارپۆیت، هه‌ر قورئانه، که‌ زانایان لێی تیر نابن، هه‌رچه‌ند به‌رپه‌رچ به‌دریته‌وه‌و به‌ درۆ به‌خیرته‌وه‌ سوک ناییت، سه‌رسوپه‌ینه‌ره‌کانی ناوی ته‌واو نابن، هه‌ر نه‌و قورئانه‌یه، که‌ په‌ریه‌کان له‌ ناو خۆیاندا به‌ یه‌کتریان ده‌وت: گویمان له‌ قورئانیکی سه‌یر بوو، که‌ رینماییه‌ به‌ره‌و چاکه‌خوازی ده‌کات، ئیمه‌ش باوه‌رمان پێی هه‌تاوه‌و شوینی که‌وتوین، هه‌ر که‌س قسه‌ به‌ قورئان بکات، راستگۆ ده‌رده‌چیت، نه‌وی جی به‌جیی بکات؛ پاداشت وه‌رده‌گریت، نه‌وی حوکمی پێ بکات؛ دادپه‌روه‌ر ده‌بییت، نه‌وی خه‌لکی بانگ بکات بۆ لای؛ مانای وایه‌ خه‌لکی خسته‌وته‌ سه‌ر رییی خواویستی...

۱۶- نه‌ناسینی خوا به‌شیوه‌یه‌کی راست و دروست، یان نینکار کردنی یه‌کێک له‌ سیفه‌ته‌کانی، یان ناوه‌ پیرۆزه‌کانی، یان کرده‌وه‌کانی. خوای گه‌وره‌ ده‌فه‌رموی:

﴿وَلِلّٰهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰی فَادْعُوْهُ بِهَا وَذَرُوْا الَّذِیْنَ یُلْحِدُوْنَ فِیْ اَسْمَیْهِ سَیُجْزَوْنَ مَا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ﴾ الاعراف/ ۱۸۰ واته‌: خوا چه‌ندین ناوی پیرۆزی هه‌یه، به‌و ناوانه‌ هانای بۆ به‌یتن و، لێی به‌پاریته‌وه‌، واز له‌و که‌سانه‌ به‌یتن، که‌ له‌ ماناو ناوه‌روکی ناوه‌کانی خوا لایانداوه‌و نادروست لێکی ده‌ده‌نه‌وه‌...

• ﴿اللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰی﴾ طه‌/ ۸ واته‌: خوا نه‌و ته‌نها په‌رستاره‌یه، که‌ به‌ حق شایانی په‌رسته‌ و هه‌یج له‌ شیوه‌ی نه‌و نییه‌ و، چه‌ندین ناوی پیرۆزی هه‌یه.

• ﴿قُلِ ادْعُوا اللَّهَ أَوْ ادْعُوا الرَّحْمَنَ أَيًّا مَا تَدْعُوا فَلَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ﴾ (الاسراء/ ۱۱۰)

واته: چ هاواری (الله) بکهن، چ هاواری (الرحمن) بکهن، هدر یه کهه، خوا چه ندین ناوی پیروزی هدیہ^۱.

• ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ (الشوری/ ۱۱) واته: هیچ

شتیک و هکو خوا نییه، نهو خوی بینه رو بیسه ره.

• ﴿قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ (۱) اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ (۲) لَمْ يَكِدْ وَلَمْ يُولَدْ ۝ (۳)

وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ﴾ (الاخلاص واته: بلی: نهو خوی تاک و ته نهها. نهو خواجه ی جیی نیازو نومیده. هانای بو دهریت، کهسی لی نه بو وه له کهس نه بو وه. که سیش هاوتاو هاوشیوه و هاوجوری نهو نییه ..

• ﴿فَأَمَّا الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَبَهَ مِنْهُ ابْتِغَاءَ الْفِتْنَةِ وَابْتِغَاءَ تَأْوِيلِهِ ۚ

وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُ إِلَّا اللَّهُ ۚ وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِ ۚ كُلٌّ مِنْ عِنْدِ رَبِّنَا ۚ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ ۝ (۷) رَبَّنَا لَا تُرِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ﴾ آل عمران/ ۷ واته: خواجه، که قورنانی بو ناردویته خواره وه، که نایه تی وای تیدایه موحه که من (به لگه و نیشانه کانی ناشکران و هه مو کهس تییان ده گات) هدر وه ها نیایتی تریش، که موته شاییه اتن (وه کو باسی نادیارو چو نیه تی سیفاتی خواو... هتد) نهو موسولمانانه ی، که باوهریان به خوا هدی ته سلیمی ده بن و باوهری پی ده هینن، چونکه ده زانن له خواوه هاتوه، به لام نهو که سانه ی،

۱ - نه م نایه ته به ربه رچی نه بو جه هل بوو، که ده یوت: محمد ﷺ خۆشی نازانیت خوا که ی کامه یه، جاریک ده لی: ناوی (الله) به جاریک تر ده لی: ناوی (الرحمن) ده !!

که گومانای و دوو دل و پاران ههول ددهن دههوهی لهو نایه ته موته شابیها تانه دا بکهن، بهو هیوایه موسولمانان به شه ره قسه و ناشوب و شتی بی سوده وه خه ریک بکهن، گوایه نهوانیش هه ر قورئانه که تهفسیر ده کهن! به لام خو خوی گه وه ده زانیته لیکن دانه وهی چوته، زانا شاره زاکانیش ده لئین: باوه پمان به وانه هه موی هیناوه، چونکه له لایه ن خوی پهروه ردگارمانه وه هاته. به لام جگه له خاوه ن ژیرییه کان کهس نهو په ندو ناموژگاریانه وه رناگریته. ده سا خویه، دوی نه وهی رینماییت کردین بو ریبازه کهی خوت و بو شوین کهوتن و پیوه پابه ند بونی، دلیشان له سه ر خوشه ویستی ریبازه که سارد مه که ره وه، به ره حمه تی خوت دابین بون و جیگیریمان پی به خشه، چونکه به راستی هه ر جه نابت رینمایی ره حمه ت ده به خشیت...

● ﴿أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً﴾ الحج/۶۳ واته: مه گه ر نابینیت، که ناوا خوا بارانی له ناسمانه وه باراندوه؟! ..

- له سه ر زمانی هه زه تهی ئیبراهیمیش - سه لامی خوی لی بیت - ده فه رموی:
﴿وَالَّذِي هُوَ يُطْعِمُنِي وَيَسْقِينِ﴾ (۷۹) ﴿وَإِذَا مَرَضْتُ فَهُوَ يَشفِيَنِي﴾ (۸۰) وَالَّذِي يُمِيتُنِي ثُمَّ يُحْيِينِ﴾ الشعراء/۷۹-۸۰ واته: خوی پهروه ردگاری من نه وه یه، که خواردن و خواردنه وهی پی به خشیوم، رۆزیم ده دات، نه گه ر نه خزشیش که وتم چاکم ده کاته وه، هه ر نه ویشه ده مریتیت و زیندوم ده کاته وه ..

● ﴿وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم بِالنَّهَارِ﴾ الانعام/۶۰ واته: هه ر خویه، که به شه وان ده تاغمریتیت و هه مو نه وانه ش ده زانیته، که به رۆژ کردوتانه ...

• ﴿وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَمَى﴾ الانفال/ ۱۷ واته: نهی محمد، تۆ نهو چنگه خۆلهی گرتنه چاوی کافره کان، تۆ نهت هاویشته، به لکو خوا بوو، که هاویشتهی و گه یانندییه دهم و چاوی هه موو کافره کان^۱.

• ﴿اللَّهُ خَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ﴾ الزمر/ ۶۲ خوا کردگاری هه موو شتیکه.

• ﴿لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ﴾^۲ له ته سبیحاتی بهرده وامی پیغه مبه ره ﷺ بوو واته: هیچ جوړه تواناویه که و هیچ جوړه هیژیک نییه، مه گهر نه وهی، که خوای پهروه ردگار داویتی ...

• یان له سهر زمانی موسا ده فرموی: ﴿إِنْ هِيَ إِلَّا فِتْنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَنِ نَشَاءُ وَتَهْدِي مَنْ نَشَاءُ﴾ الاعراف/ ۱۵۵ واته: خواجه نه مه تا قی کردنه وهی خۆته، تا نه وه به سلیمت، که کی حهزی له گو مپراییه و کیش پینمایی خوا وهرده گریت ...

نیمامی بوخاری و موسلیم گپراویانه ته وه، که ((عن زید بن خالد الجهني رضي الله عنه قال: صَلَّى بِنَا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَاةَ الصُّبْحِ بِالْخُدَيْبِيَّةِ فِي إِثْرِ السَّمَاءِ كَانَتْ مِنَ اللَّيْلِ، فَلَمَّا انْصَرَفَ أَقْبَلَ عَلَى النَّاسِ فَقَالَ: هَلْ تَذَرُونَ مَاذَا

۱ - ثیبنو عه بباس - خوا لییان پازی بیت - ده فرموی: پیغه مبه ره ﷺ له غهزای به دردا چنگیک خۆلی هه لگرت و وه شانندییه کافره کان و فرموی: (شاهت الوجوه) که س نه ما له کافره کان بهر چاوو لوتی نه که وتیبت. برواته سیره ابن هشام / عبدالسلام هارون لا ۱۳۹ و فقه السیره / محمد سعید رمضان البوطی لا ۲۱۷ نه م نایه ته ش ناماژه یه بو نهو پوداوه (و)

۲ - عن أبي موسى الأشعري رضي الله عنه قال: قال لي النبي صلى الله عليه وسلم: "ألا أدلك على كنز من كنوز الجنة؟ فقلت: "بلى، يا رسول الله، قال: لا حول ولا قوة إلا بالله) متفق عليه. (و).

قَالَ رَبُّكُمْ ؟ قَالُوا: اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ قَالَ: قَالَ: أَصْبَحَ مِنْ عِبَادِي مُؤْمِنٌ بِي وَكَافِرٌ، فَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِفَضْلِ اللَّهِ وَرَحْمَتِهِ فَذَلِكَ مُؤْمِنٌ بِي كَافِرٌ بِالْكَوْكَبِ، وَأَمَّا مَنْ قَالَ: مُطِرْنَا بِنُوءٍ كَذَا وَكَذَا فَذَلِكَ كَافِرٌ بِي مُؤْمِنٌ بِالْكَوْكَبِ))^۱ واته: زهیدی کوری خالد(رحمه الله) فرموی: جاریک پیغه مبهرد(رحمه الله) حوده ییبیه نویژی به یانی پی کردین، شهو باران باریبوو، پاش شهوی له نویژ تهواو بوو، پوی کرده خه لکه کهو فرموی: نایا دهزانن، که خوا چی فرموه؟! ووتیان: خواو پیغه مبهردی خوا دهزانن، فرموی: هندیک کس له بنده کام کافر بون و، هندیکی تریشیان موسولمان، نهوی، که ووتی له فزل و پهحمهتی خواوه بارانمان بو باری، نهوه باوهپی به من هیئاوهو کوفرانهی به نهستیره کردوه، نهو کهسهش، که ووتی: به ناوا بونی فلان نهستیره بارانمان بو باریوه، نهوه کوفرانهی به من کردوه و باوهپی به نهستیره هیئاوه.^۲

کهوا بو نهو کهسهی، که هدرچی له بونهوهدایه به کاری خوی نهزانیت، مانای وایه خوی نهناسیوه، نهو کهسهی کهم و کورتییبهکی خسته پال خوی گهوره، نهوه خوی نهناسیوه، نهو کهسهی ناوو سیفتهتهکانی خوی نهزانیوه، مانای وایه خوی نهناسیوه... نهو کهسهی قهناعهتی تهواوی وا ندییت، که خوی گهوره تهواوی بی سنوره، خوی نهناسیوه، نهوی خواشی نهناسیوه کافره...خوا دهفرموی: ﴿مَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾ الحج/۷۴ واته: کافرهکان بهراستی وهك

۱ - نیمامی بوخاری له الأذان، باب: يستقبل الإمام الناس إذا سلم (۸۴۶)، ومسلم له الإيمان (۷۱).

۲ - عهدهکان له زهمانی جاهیلییهتی پیشودا باوهپریان وا بوو، که ناوا بونی فلان نهستیره دهبیته هژی باران بارین! خوی گهورهش لهه هدیسه قودسیه دا وای دیاری کردوه، که نهو باوهپه، کوفرهو پیچهوانهی شایه تمانه... (و).

پیویسته، پَیژو قه دری خویان نه گرت، چونکه هاوه لیان بۆ پیدایا کردوه، خواش به هیژو به پَیژو خاوهن ده سه لاته... ههروه ها ده فهرموی: ﴿وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ﴾ إِذْ قَالُوا مَا أَنزَلَ اللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَيْءٍ ﴿٩١﴾ الانعام / ۹۱ واته: کافره کان به راستی قه دری خویان - وه کو، که پیویست بوو - نه گرت، چونکه ده یانوت خوا وه حسی خۆی بۆ هیچ مرۆڤنیک نه ناردوه...

دیانه کان به وه کافر بون، که (پهنا به خوا) ده یان ووت: عیسا کوپی خوایه، جوله که کانیش کافر بون، چونکه (پهنا به خوا) ده یان ووت: خوا په زیله! یان ده یان ووت، که خوا بونه وه ری دروست کرد ماندو بوو، دواپی حه سایه وه!! خوی گه وه ده فهرموی: ﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ﴾ المائدة/ ۷۲ واته: به ته نکید نهو که سانه کافر بون، که ووتیان خوا هه عیسا کوپی مه ری مه! ﴿لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ ثَالِثُ ثَلَاثَةٍ﴾ المائدة/ ۷۳ واته: نه وانده، که ده یانوت خوا سییه می سی خوا که به، کافر بون.

• ﴿وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمَنُ وَلَدًا﴾ ٨٨ ﴿لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا إِذَا﴾ ٨٩ ﴿تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَنْفَطَرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ الْأَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًا﴾ ٩٠ ﴿أَنْ دَعَوْا لِلرَّحْمَنِ وَلَدًا﴾ ٩١ ﴿وَمَا يَنْبَغِي لِلرَّحْمَنِ أَنْ يَتَّخِذَ وَلَدًا﴾ ٩٢ ﴿إِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ إِلَّا آتَى الرَّحْمَنِ عَبْدًا﴾ ٩٣-٨٨ واته: ده یانوت: خوا کوپی کی بۆ خۆی داناوه، نه مه به راستی ناما قو لییه، خه ری که ناسمانه کان له نا قو لایی نهو قسه دا دا که ون و زه وی شهق به ری ت و به خۆدا پوچیت، چیا کانیش خه ری که وردو خاش بن! له تاوی

ئەو قسە دژوارە، کە دەلێن خوا کۆرێکی هەیه. ناخر ناشیت و نا کریت خوا کۆری هەبیت، چونکە هەرچی لە ئاسمانەکان و زەمێندان، هەر هەموو بە کۆیلەیی و بە ندایەتی دینەوه بەر دەستی خوا...

ئەوجولە کانهش کافر بون، کە دەیانوت: ﴿لَقَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ فَقِيرٌ وَنَحْنُ أَغْنِيَاءُ﴾ آل عمران/ ۱۸۱ واتە: خوا قسەیی ئەوانەیی بیست (ناوی فەنحاس بوو)، کە دەیانوت: خوا دستکورتەو هەژارەو ئێمە دەوڵە مەندین! ئەوانی تریشیان، کە دەیانوت: ﴿وَقَالَتِ الْيَهُودُ يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلُعِنُوا بِمَا قَالُوا بَلْ يَدَاهُ مَبْسُوطَتَانِ﴾ المائدة/ ۶۴ واتە: جولە کەکان دەیانوت: دەستی خوا لە عاستی خێرەو مەندیدا نوقاوووە و زەزێلە! دەک ئیفلج بن، دەیی مادام وا دەلێن لە عەستەیی خویان لی بیّت، خوای گەورە هەردوو دەستی کراوەن. هەروەها لە رەددیاندا دەفەرموی: ﴿وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ﴾ ق/ ۳۸ واتە: هەموو ئاسمانەکان و زەویمان بە شەش رۆژ دروست کردوووە هیچ تینیکی ماندو بونیتمان پێ نەگەیشتووە.

نەناسینی ئەواوی خوی گەورە، یان وەسف کردنی بە سیفەتێک، بە شتێک، کە ئەو نەو شتێتەوه، یان شوێناندن بە یەکیک لە مەخلوقات، یان ناساندنی مەخلوقێک بەو، یان بە سیفەتێکی ئەو، یان وەسف کردنی مەخلوقێک بە یەکیک لە سیفەتەکانی ئەو... ئەمانە هەمویان پێچەوانەیی شایەتەکانە و کوفرن، چونکە ئەوەیان لی دەفامریتەوه، کە خواوەتییه کە دراوه بە کەسیک، یان بە شتێکی تر، کە شایانی نییه، ئەو کەسەیی خوا ناسیت، ناشزانیت خواوەتی چیه، ئەوی

خواه‌تیش نه‌زانیت، خوا به یدک دانانیت، نه‌وی خواهی به‌یدک دانه‌نا، مانای وایه وه‌حیه‌کانی خواهی مه‌زنی به درۆ خستۆته‌وه...

۱۷ - نه‌ناسینی پیغه‌مبه‌ر ﷺ به‌و شیوه‌ راست و دروسته‌ی، که نی‌سلام داوای کرده، هه‌روه‌ها دامالینی سیفه‌تیکی له‌وانه‌ی، که خواهی گه‌وره‌ باسی فه‌رمون، یان باس کردنی پیغه‌مبه‌ر ﷺ به‌و شیوه‌و شیوازیك، که له‌ پرتزی که‌م کاته‌وه، هه‌وه‌رها تیرو توانج تیگرتن، یان دان نه‌نانی به‌وه‌ی، که هه‌ر نه‌و پی‌شه‌وای مرۆفایه‌تییه... خواهی گه‌وره‌ ده‌فه‌رموی: ﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ﴾ الاحزاب/ ۲۱ واته: به‌راستی له‌ پیغه‌مبه‌ردا ﷺ چاکترین نمونه‌تان بو شوین که‌وتن هه‌یه.

• ﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾ (۳۱) قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْكَافِرِينَ ﴿ال عمران/ ۳۱-۳۲ واته: بلی: نه‌گه‌ر راست ده‌کەن و خواتان خۆش ده‌وێت، وه‌رن شوین من که‌ون، تا خوا خۆشی بوین نه‌و کاته له‌ گونا‌هه‌کانیشتان خۆش ده‌بی‌ت، چونکه‌ خوا لی‌بورده‌و می‌هه‌ره‌بانه. گوێرا‌یه‌لی خواو پیغه‌مبه‌ر بکه‌ن، نه‌گه‌ر سه‌ری‌په‌چیان کرد و گوێیان نه‌دایی لی‌ گه‌ری، که خوا کافرا‌نی خۆش ناوێت.

• ﴿تَ وَالْقَلِيلَ وَمَا يَسْطُرُونَ﴾ (۱) مَا أَنْتَ بِمَجْنُونٌ ﴿۲﴾ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿۳﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿۴﴾ فَسَبِّحْهُ وَابْصُرْ ﴿۵﴾ بِأَيِّكُمْ الْمَقْتُولُ ﴿۶﴾ إِنْ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ﴾ القلم/ ۱-۸ واته: سویند به‌ پینوس، به‌وه‌ی دێر به‌ دێر ده‌نوسریت. تو به‌ هۆی نازو نیعه‌ته‌ی

خواهیه وه شیت نیت. تو پاداشتی نه پراوت ههیه. بهراستی تو رهوشته بهرزیت و له سدره رهوشتی مدزنه وهیت. سدره نجام توش ده بیینیت و نهوانیش ده بیینن. نهو شیتیتیه به کامتانه وهیه. پهروه ردگارت خوی ده زانیت کی له ریبازی نهو لایداوه و گومراپووه، کیش ریبازی هیدایه تی نهوی گرتوته بهرو ریبنمایی کراوه.

• ﴿وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ لَمَنْجُونٌ﴾ القلم / ۵۱ واته: کافره کان له هه سودی خویاندا که وتونه ته پيدا هه لاشا خانت، به چاوی به دو پیسییان به غیلیل پی ده بن، وا بلاو ده که نه وه، که شیته!

• ﴿وَلَكِنْ رَسُولُ اللَّهِ وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ﴾ الاحزاب / ۴۰ به لام نیراوی خواو کوتا پیغه مبه ره .

هه که سیک له پیغه مبه ریتیدا شوینی که سیکی تری (غهیری پیغه مبه ران) بکه ویت، کافر ده بیت، هه که سیکیش بلیت محمد ﷺ پیغه مبه ری عه ره به و بهس نه که هی که لانی تر، کافر ده بیت، چونکه خوی گه وه ره ده فهرموی: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ الانبیاء / ۱۰۷ واته: ئیمه بو نه وه تو مان کرده پیغه مبه ره، تا ره حمت و بهزه بی بیت بو هه موو جیهانیان. یان ده فهرموی: ﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا﴾ سبا / ۲۸ واته: ئیمه، که تو مان کرده به مژده دهره هوشده ره، بو هه موو خه لکیمان نار دویت.

هه که سیک بو که م کرده وهی ریژی پیغه مبه ره ﷺ بلیت: نهو محمه ده شته کییه به ده وهیه، کافر ده بیت .

نهم برگه‌ش لقی تری زوری لیّ ده بیته وه...

۱۸- به کافر دانانی موسولمان و به کافر دانه نانی کافر و، به حه لال زانینی کوشتاری موسولمانان، چونکه ریّسای نیسلامی ده فهرموی: (نهوی موسولمانیک به کافر بزانیّت کافره، نهوی کافر به کافر نه زانیّت کافره، نهوی گومانی له کافریتی کافر هه بیّت کافره).

پیته مبه ریش ﷺ ده فهرموی: ((لا يَرْمِي رَجُلٌ رَجُلًا بِالْفِسْقِ أَوْ الْكُفْرِ إِلَّا ارْتَدَّتْ عَلَيْهِ إِنْ لَمْ يَكُنْ صَاحِبَهُ كَذَلِكَ)) رواه البخاري ومسلم ههروه ها ده فهرموی: ((سَبَابُ الْمُسْلِمِ فُسُوقٌ وَقِتَالُهُ كُفْرٌ)) واته: جنیودان به موسولمان گوناحی گه وره وه کوشتاریشی کوفره^۱. یه کیّک به یه کیّکی تر بلّیت فاسق یان کافر، نه گهر برا که ی وا نه بو، نهوا تۆمه ته که ده گهر پیته وه سه ر بیّته ره که ی... ههروه ها ده فهرموی: ((أَخَوْفُ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي ثَلَاثٌ: رَجُلٌ قَرَأَ كِتَابَ اللَّهِ حَتَّى إِذَا رَسَتْ عَلَيْهِ بَهْجَتُهُ وَكَانَ عَلَيْهِ رِذَاءُ الْإِسْلَامِ اخْتَرَطَ سَيْفَهُ وَضَرَبَ بِهِ جَارَهُ وَرَمَاهُ بِالشُّرْكِ. قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ الرَّامِي أَحَقُّ بِهِ أَمْ الْمَرْمِي ؟ قَالَ: الرَّامِي)) واته: گه وره ترین شتیّک، که لیّی ده ترسم نه ته وه که می تیّ که ویّت سیّ شته: کابرایه ک قورئان بخوینیّت، تا لیّی شاره زا ده بیّت و چیژی لیّ ده کات و سیمای ریژی نیسلامی ده که ویّته سه ر، نینجا به شمشیریکه وه ههستیّت بو دراوسیّکه ی و- دوی نهوی تاوانی شیرکی دایه پالی -

۱ - کوفر دوو جزره: کوفری گه وره: نهو گوناحیه، که خاوه نه که ی له نیسلام و نومه تی ده باته ده ره وه. کوفری بچوکیش: نهویه، که خاوه نه که ی له نیسلام و نومه ته که ی ناباته ده ره وه... (و)

۲ - نوسه ری په حه تی خژی ده به ری نهم حه دیسه نوییّتی: رواه الطبرانی في الكبير والصغير باسناد فيه لين!! واته زه عیقه، مادام حه دیسی بوخاری و موسلیم له م باره وه هه بیّت - وا بزائم - پیویست به حه دیسی ناوا لاواز ناکات. نهوه بوّ حاله تیّک باشه هیجی ترمان نه بیّت... (و)

بیکوژیت ووتیان ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا، ئه‌وی شمشیره‌که ده‌ه‌شینیت شایانی
 حوکمی شیرکه، یان ئه‌وی شمشیره‌که‌ی لێ ده‌دریت؟ فه‌رمووی: ئه‌وی
 ده‌یه‌شینیت...

به کافر دانانی موسولمان بۆیه پیچه‌وانه‌ی شایه‌تانه‌و کوفره، چونکه تانه دانه
 له خودی باوه‌ر، تۆمه‌تبار کردنی نیمانی کابرایه...

جا هه‌ر وه‌کو، که گومان کردن له کافریتی کافر کوفره، یان به کافر دانه‌نانی
 کافر کافر بونه، چونکه به درۆخستنه‌وه‌ی خواو پیغه‌مبه‌ری خوایه ﷺ، ئه‌م باسه‌ش
 زۆر قووله‌و لق و چلی زۆری لێ بۆته‌وه، بۆیه ئه‌و که‌سه‌ی، که حوکمێک له‌م باره‌وه
 له‌سه‌ر که‌سیک ده‌رده‌کات، ده‌بی‌ت خۆی شاره‌زا بی‌ت؛ چونکه حوکمی کوفری وا
 هه‌یه زانایان له‌سه‌ری کۆاکن، ه‌ی واش هه‌یه رایان له‌سه‌ری جیاوازه، دیسان وه‌کو
 بینیشمان به کافر زانی‌نی موسولمانیش شتیکی دژوارو گه‌وره‌یه...

۱۹- ئه‌نجامدانی کارێک بۆ که‌سیک، که خ‌وای گه‌وره به په‌رستنی ناساند بی‌ت و
 برپاری بی‌ت، که نابیت بۆ غه‌یری خوا ئه‌نجام بدریت. وه‌ک سه‌هرپینی ئاژله‌ و
 بالنده‌و نه‌وانه بۆ غه‌یری خوا.^۱ یان رکوع و س‌وجه‌ بردن بۆ غه‌یری خ‌وای گه‌وره^۲
 یان به ده‌وره‌ی جیه‌ی کدا بۆ خوا په‌رستی و نزیک بوونه‌وه له خ‌وای گه‌وره بخ‌ولیته‌وه^۳
 خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رم‌وی: ﴿قُلْ إِنْ صَلَّائِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

۱- وه‌ک سه‌هرپینی مه‌رێک له ژێر پیتی که‌سیکی گه‌وره‌دا بۆ پێش‌وازی و پێژ لێ‌گرتنی!
 ئه‌مه جائیز نییه و شیرکه. (و).

۲- چه‌مانه‌وه‌ی پێش‌وازی و سل‌او کردن و خ‌ۆنوشتاندنه‌وه بۆ ئال‌او سه‌رو‌دی نیشتمانی...
 هتد هه‌ر وایه و هه‌ر هه‌مان حوکمی هه‌یه، چونکه به مه‌زن دانان و پیرۆزیه‌(التعظیم و
 التق‌دیس)... (و).

۳- وه‌کو ئه‌و گیل و نه‌فامه م‌وش‌ریکانه‌ی به ده‌وره‌ی مه‌رقه‌ده‌کاندا ته‌واف ده‌که‌ن... (و).

﴿۱۱۳﴾ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ﴾ الانعام / ۱۶۲-۱۶۳ بلسی: من نویتو پهرستن و ژیان و مردنم هدر بۆ خوی پوره ردگاری جیهانیانه، که به هیچ شیره یهك هاوهلی نییه.

یان وهك نهوهی هاناو هاوار بباته بهر غهیری خواو لی بیاریتتهوه (زیندو بیست، یان مردو) تا زیسانی لسی دور خاتهوهو سودی پی بگه یتیت. خوی گهوره ده فمرموی: ﴿لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ إِلَّا كَبْسِطٍ كَتَبَهُ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَلِغٍ عَمَّا دَعَاهُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ﴾ الرعد / ۱۴ واته: بانگهوازی راستی یه کخوابه رستی تهنها بۆ نهوه، نهو که سانهی هانا بۆ غهیری خوا ده بن، هیچ که سینک وه دهنگیانهوه نایهت، حالی نهو که سه وهك نهو که سه وایه، که تینهوه به هدمو تینی خوی دهست دهده هیلیته خوارئ بۆ بیریک، بهو هیوایهی دهستی بگاته ناوه که وهلی هینجیت و هدر چۆنیک بیت بیگه یتیتته ده می! به لام پهنجی بی سوده... ئی دوعاو هاناو پارانهوهی کافرانیس ناوایه...

یان نهوهی سویتند به غهیری خوی گهوره دهخوات، چونکه هه می شهو لای هدمو که سینک سویتند پی خوراو گهوره به قه دره، به ریزو پیرۆزه، بۆیه سویتندی پی ده خوریت، پیغه مبهرد ﷺ ده فمرموی: ((مَنْ حَلَفَ بِغَيْرِ اللَّهِ فَقَدْ أَشْرَكَ)) رواه الترمذي واته: هدر کهس به غهیری خوا سویتند بخوات نهوه هاوهلی بۆ خوا بریار داوه...

۱- حدیسی تری سدحیح لهم بارهوه زۆرن هه یانه مدعی سویتند خواردن به نه مانهت ده کات، هه یانه به باوک ویاپیران، هه شیانه هدر به گشتی شتی تر وه کو (من حلف بشيء دون الله فقد أشرك) أخرجه الإمام أحمد رحمه الله عن عمر بن الخطاب ﷺ بإسناد صحيح، وأخرج أبو داود والترمذي بإسناد صحيح عن عبد الله بن عمر بن الخطاب رضي الله عنهما، عن النبي ﷺ أنه قال: (من حلف بغير الله فقد كفر أو أشرك)، وثبت عنه ﷺ أنه قال: (من حلف بالأمانة فليس منا) (و).

کەسیک نەزیش بۆ غەیری خوا بگرتتە خۆی ھەر وایە، ھەر پیچەوانەدی شایە تمانەو شیرکە.^۱

یان ئەگەر کەسیک حەج دەکات، بەلام لە پێگایدا پێی خواپەرستییه ئەگەر زیارەتی گۆرپی بپاوجاکیکیش بکات!! ئەمەش پیچەوانەدی شایە تمانەو شیرکە.

پێسایەك لەم بارەو ھەبە، کە دەشیئت بکریتە پتوەر، ئەویش ئەو ھەبە کە: دەبیئت موسوڵمان ھەموو کاریکی لەبەر خاتری خوا ئەنجام بدات، ھەموو کاریکیشی دەبیئت بە پێی شەریعەتی خوا بیئت بۆیە ئەگەر کاریکی کرد، کە خواى گەوەر پێی نەدابو، ئەو کوفر، یان تاوانیکی کردووە.^۲

۲۰- ھەر وەھا چەندین جۆرگوفتارو پەفتاری تر ھەن، کە دەچنە ریزی ئەوانەو و پیچەوانەدی شایە تمان و ھاوێل بۆ خوا پەیدا کردن، بەلام ھی تریش ھەن، کە دەچنە ریزی ھاوێل بۆ خوا پەیدا کردنەو، بەلام شایە تمان ھەلناو ھەشیئەو، وەك ریا، کە ھاوێل بۆ خوا دانانە، بەلام شایە تمانی خواوەنەکەى ھەل ناو ھەشیئیتەو... بۆیە بۆ چارەسەری ریا پێغەمبەر ﷺ دەفەر موی: ((اللَّهُمَّ اِنِّي اَعُوْذُ بِكَ اَنْ اُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا اَعْلَمُهُ وَاسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا اَعْلَمُهُ)) واتە: خوايە پەنا دەگرم بە تۆ، کە بە زانین

۱- وەکو ئەو ھەندێ گێلە کورد دەیکەن، کە دەلێن مەپێکم نەزەر بیئت بۆ شیخ عبدالقادری گەیلانی، یان بۆ کاک ئەحمەدی شیخ، یان بۆ شیخی چۆلی ونەبی عوزیزە کەى ھەولیز!! یان ناساجی سلیمانی بۆ ئیمام عەبباسی تەعجیل!! یان لە بۆکان بۆ شیخی زەمبیل وە!! ھەر وەھا...

۲- تاوان و گوناح دوو بەشە: گوناحی کوفری: وەکو حوکم بە غەیری دینی خوا و سوژدە بۆ بت و قورئان فرێدانە ناو پیسایەو، بکەری ئەمانەش لە ئیسلام دەچیتە دەر و بەھانەشی قبوڵ نییە. گوناحی فیسقی: ئەمەش وەکو گوناحەکانی ترە، بەو مەرجەى بە ھەڵاڵ نەزانرا بیئت، وەکو شەراب خواردنەو و زینا و سو... ھتد، ئەمانیش، کە بە ھەڵاڵ زانرا، دەچنە ریزی بەشی یەکەمەو... (و).

هاوئلیک بۆ جه نابت پهیدا بکهم، داوای لیبور دنیشت لی ده کهم له وهی، که به نه زانین هاوئلیکم بۆ پهیدا کردییت...

شیوهی نهم هاوئل بۆ خوا پهیدا کردنهش زوره، وه کو یه کیلک نویژه کانی زور به ریک و پیک ده کات مادام ههست ده کات وا خه لکیک ته ماشای ده کهن! نهمه ههر شیرکه و لقیکی سهره کی خوا په رستی به تال ده که نه وه، به لام خاوه نه که ی له نیسلا نابات ده ره وه، بۆیه پیی ده لین: شیرکی بچوک .

یان که سیلک خیر و خیراتیک ده کات، وا ده ی کات خه لکی پیی بزنان، تا پیی بلین خیره و مهنده، یان جهاد ده کات، به لام بۆ نه وهی ده کات بلین نازایه، یان بۆ یه کیلک بیه ویت شت زور فیر بیت، تا بکریته پیشه واو سهر کرده و فرمانده، یان وتار بیژ و مهلاو موفتی..^۱

نیمامی موسلیم گپراویتییه وه، که پیغه مبهرد علیه السلام له خوا ی گه وره وه ده گپرتیه وه، که فەرمویه تی: ((أَنَا اغْنَى الشُّرَكَاءِ عَنِ الشُّرْكِ ، فَمَنْ عَمِلَ عَمَلًا أَشْرَكَ فِيهِ

۱ - وادیاره نوسه ری په همتی نهم سی نمونه یی، که هیئاویتییه وه (خیره و مهنده و مواهیدو قورنان خوین) له حدیسه که ی پیغه مبهرد علیه السلام وهی گرتییت، که تییدا ده فەرموی: (عن أبي هريرة قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: إن أول الناس يقضى يوم القيامة عليه: رجل استشهد، فأتى به، فعرفه نعمته فعرفها، قال: فما عملت فيها؟ قال: قاتلت فيك حتى استشهدت. قال: كذبت، ولكنك قاتلت لأن يقال: هو جري، فقد قيل، ثم أمر به فسحب على وجهه حتى ألقي في النار، ورجل تعلم العلم وعلمه، وقرأ القرآن، فأتى به، فعرفه نعمه فعرفها، قال: فما عملت فيها؟ قال: تعلمت العلم وعلمته، وقرأت فيك القرآن. قال: كذبت، ولكنك تعلمت ليقال: عالماً، وقرأت القرآن ليقال هو قارئ، فقد قيل، ثم أمر به فسحب على وجهه حتى ألقي في النار، ورجل وسع الله عليه وأعطاه من أصناف المال، فأتى به، فعرفه نعمه فعرفها، قال: فما علمت فيها؟ قال: ما تركت من سبيل تحب أن ينفق فيها إلا أنفقت فيها لك، قال: كذبت، ولكنك فعلت ليقال: هو جواد، فقد قيل، ثم أمر به فسحب على وجهه حتى ألقي في النار" (رواه مسلم والنسائي، ورواه الترمذي وحسنه، وابن حبان في صحيحه، وكلاهما بلفظ واحد).

غیری، تَرْتُهُ وَشِرْكَهٗ)) واته: من پیوستیم به هاوَهَلْ نییه، هەر که سیکیش - نه گهر
نیشی کرد - وهاوَهَلْی بۆ من پهیدا کرد، بۆ شیرکه که ی خۆی لیده گه پێم، با بپروات
خۆی و هاوَهَلْ که ی، که بۆ منی داناوه...

ئیمامی نه حمده ده گێرتیهوه، که پێغه مبه ر ﷺ فەرمویه تی: ((أَلَا أُخْبِرُكُمْ بِمَا
هُوَ أَخَوْفُ عَلَيْكُمْ عِنْدِي مِنَ الْمَسِيحِ الدَّجَالِ؟ " قَالُوا بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ: الشَّرْكَ
الْحَفِيُّ. يَقُومُ الرَّجُلُ فَيُزَيِّنُ صَلَاتَهُ لِمَا يَرَى مِنْ نَظَرِ الرَّجُلِ إِلَيْهِ)) واته: نه رێ
ئهو مه سه له یه تان پێ نه لێم، که له جه جال زیاتر وام لیده کات لیتان بترسم لیتی؟!
ووتیان: به لێ نه ی پێغه مبه ری خوا، فەرمو ی: شیرکی شارراوه، کابرا هه لده ستی بۆ
نوێژ، به لام که ده بینیت وا یه کیکی تر ته ماشای ده کات، نوێژه که پێت کۆپیت
ده کات!!

ههروه ها نه بو داودو نه بو ئومامه ده گێرتیهوه، که: ((جَاءَ رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ
اللَّهِ، أَرَأَيْتَ رَجُلًا غَزَا يَلْتَمِسُ الْأَجْرَ وَالذِّكْرَ. مَا لَهُ؟ قَالَ: صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَا
شَيْءَ. فَأَعَادَهَا ثَلَاثًا، كُلُّ ذَلِكَ يَقُولُ: لَا شَيْءَ لَهُ. ثُمَّ قَالَ: رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَقْبَلُ مِنَ الْعَمَلِ إِلَّا مَا كَانَ لَهُ خَالِصًا أُبْتَغِيَ بِهِ وَجْهَهُ)) واته:
پیاوێک هاته لای پێغه مبه ر ﷺ و پرسی: نه گهر کابرایه ک به مهستی ده ستکه و تنی
پاداشت و ناوبانگ ده رکردن بچیته غهزا حوکی چی یه؟ فەرمو ی: هیچ
پاداشتیکی نابیت. کابرا سی جاری تر پرسیا ره که ی کرده وه. به لام ئه و هه ر
ده یه فرمو: هیچ پاداشتیکی نابیت، پاشان فەرمو ی: خوای پهروه ردگار کرده وه یه کی
قبوله، که به تایبه تی له بهر خاتری ئه و نه نجام درا بیت.

هروه ها نه سائی له عوباده وه ده گپړتته وه، که پیغه مېهر ﷺ فهرموی: ((مَنْ غَزَا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَمْ يَنْوَ إِلَّا عِقَالًا فَلَهُ مَا نَوَى))^۱ واته: هر که س به مېهه سستی په تکه گوریسک جیهاد بکات، پاداشته که ی هر له سهر مېهه سته که یه تی! یه عنی لهو په تکه گوریسه ی زیاتر پی ناپړتت.

نیمامی موسلیم و نه سائی و ترمزی گپړاویانه ته وه، که نه بو هوره یړه ﷺ ده گپړتته وه، که پیغه مېهر ﷺ فهرموی: ((إِنَّ اللَّهَ إِذَا كَانَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَنْزِلُ إِلَى الْعِبَادِ لِيَقْضِيَ بَيْنَهُمْ وَكُلُّ أُمَّةٍ جَائِيَةٌ فَأُولَ مَنْ يَدْعُو بِهِ رَجُلٌ جَمَعَ الْقُرآنَ، وَ رَجُلٌ قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ رَجُلٌ كَثِيرُ الْمَالِ، فَيَقُولُ اللَّهُ لِلْقَارِئِ: أَلَمْ أَعْلَمْكَ مَا أَنْزَلْتُ عَلَى رَسُولِي؟ فَيَقُولُ بَلَى يَا رَبُّ، فَيَقُولُ: مَا عَمِلْتَ فِيمَا عَلِمْتَ؟ فَيَقُولُ يَا رَبُّ قَرَأْتُهُ فِي أَنْاءِ اللَّيْلِ وَ اطْرَافِ النَّهَارِ. فَيَقُولُ اللَّهُ: كَذَبْتَ وَ يَقُولُ الْمَلَائِكَةُ: كَذَبْتَ وَ يَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى: إِنَّمَا أَرَدْتُ أَنْ يُقَالَ فُلَانٌ قَارِئٌ فَقَدْ قِيلَ ذَلِكَ. وَيُؤْتَى بِصَاحِبِ الْمَالِ، فَيَقُولُ اللَّهُ: أَلَمْ أُوسِّعْ عَلَيْكَ حَتَّى لَمْ أَدْعَكَ تَحْتَاجَ إِلَى أَحَدٍ، فَيَقُولُ: بَلَى يَا رَبُّ. فَيَقُولُ: فَمَاذَا عَمِلْتَ فِيمَا آتَيْتَكَ؟ قَالَ: كُنْتُ أَصِلُ الرَّجِمَ وَ أَتَصَدَّقُ، فَيَقُولُ اللَّهُ: كَذَبْتَ وَ يَقُولُ الْمَلَائِكَةُ: كَذَبْتَ. وَ يَقُولُ اللَّهُ: بَلْ أَرَدْتُ أَنْ يُقَالَ فُلَانٌ جَوَادٌ وَقَدْ قِيلَ ذَلِكَ. ثُمَّ يُؤْتَى بِالَّذِي قُتِلَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَيَقُولُ اللَّهُ: فِي مَاذَا قُتِلْتَ؟ فَيَقُولُ: أَمَرْتُ بِالْجِهَادِ فِي سَبِيلِكَ فَقَاتَلْتُ حَتَّى قُتِلْتُ فَيَقُولُ اللَّهُ: كَذَبْتَ. وَ يَقُولُ الْمَلَائِكَةُ: كَذَبْتَ فَيَقُولُ اللَّهُ: بَلْ أَرَدْتُ أَنْ يُقَالَ فُلَانٌ جَرِيٌّ، فَقَدْ قِيلَ ذَلِكَ. ثُمَّ ضَرَبَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى رُكْبَتَيْ فَقَالَ: يَا أَبَا هُرَيْرَةَ أُولَئِكَ الثَّلَاثَةُ أَوَّلُ خَلْقِ اللَّهِ تُسْعَرُ بِهِمُ النَّارُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ.)) واته: له پوړی قیامه تدا، که خوی گه وه دیته خواره وه بو داوهری کردنی نیوان بهنده کان، هه مو نه ته وه کان له سهر نه ژنو جه من و لهوین. یه که مین

کەس، کە بانگ دەکری، کابرایەکی قورئان خوین و کابرایەکی کوژراو لە پێناوی خواداو کابرایەکی دەولەمەندە، خوا بە کابرای قورئان خوین دەفەرموی: ئایا ئەوەم فێر نەکردی، کە بۆ نێرراوە کە ی خۆم نارد بو؟! دەلی: بەلی! وابوو خواپە، ئەو دەفەرموی: ئەدی چیت پێ کرد؟ دەلی: بەدەم نوێژ کردغەو، شەو و ڕۆژ دەخویند، خوا دەفەرموی: درۆت کرد، ئینجا فریشتەکانیش دەلین: درۆت کرد، خوا دەفەرموی: قورئانت دەخویند، تا بلین فلان کەس قورئان خوینە، ئەوا ووترا! ئەوجا دەولەمەندی خاوەن سامان دینن، خوا پێی دەفەرموی: ئایا سامانیکی زۆرم پێ نەبەخشیت؟! وام لی نەکردیت پێوستیت بە کەس نەمیشت؟! دەلی: بەلی! خواپە وا بوو، خوا دەفەرموی: باشە بەو ی پێم بەخشیت چیت پێ کرد؟ دەلی: یارمەتی خزمەکانم لی دەدا و خێرو خێراتم لی دەکرد، خوا پێی دەفەرموی: درۆت کرد، فریشتەکانیش دەلین: درۆت کرد، خوا پێی دەفەرموی: خێرو خێرات دەکرد، تا بلین فلان خێرەو مەندە، ئەوا ووترا... ئەوجا ئەو کابرایە دینن، کە لە پێناوی خوادا کوژراوە، خوا پێی دەفەرموی: لە ڕێی چیدا کوژرایت؟ دەلی: جەنابت فەرمانی جیهادت لە پێناوی خۆتدا دا بوو، منیش چومە جەنگ شەرم کرد تا کوژرام، خوا دەفەرموی: درۆت کرد، فریشتەکانیش دەلین: درۆت کرد، پاشان خوا دەفەرموی: دەتوێست خەلکی پێت بلین ئازایە، ئەوا پێشت ووترا... ئینجا پێغەمبەر ﷺ دەستی پێڕۆزی کێشا بە ئەژنۆمدا و فەرموی: ئەبو ھوڕەیرە! ئەو سی کەسە لە ڕۆژی دوایدا یە کەمین کەسانیکن، کە ناگری دۆزەخیان پێ خۆش دەکریت...

با ئەوەندە هێنایانەو لەسەر باس کردنی ئەو شتانە پێچەوانە شایه قمان لێردا بەس بێت، چونکە ناتوانرێت لێردا هەمویان باس کرین، ئەمانە هێنایانەو ڕێسان، دەتوانرێت حوکمی هێ تریان پێ بدریت ..

له خواى پهروهردگارى کار جوان و زانا داوا ده کهین، که باوه پمان بهم نایینه پاکه پتهو تر کات و، له سدر نهم پټبازه شیرینه پابه ندرتمان کات، به تاییه تی لهم زه ماندها، که کوفر زالهو زه حمه ته زور کهس بیدوزیته وهو باوه پری به سه لامه تی ما بیټ و یه کیټک لهو خالانه ی سدره وه عه بیداری نه کرد بیټ!

به مەش کۆتایی به پوکنی یه کهم (شایه تمان) ده هیټین، چونکه نه وهنده ی باسماں کرد دهرباره ی خودی شایه تمان و واتاو ناوه رۆک و نهو شتانه ی پیچه وانیه ده بنه وهو هه لئ ده ته کیټن، لیږه دا بۆ لایکی موسولمانی سدرده م نه وهنده به سه ... ان شاو الله...

تهواو بوو

والحمد لله رب العالمین

ناوهرۆك

۱	پیشکەشە بە
۷	کوررتەیک لە ژبانی مامۆستا سەعید حەووا
۱۱	پیشەکی وەرگێڕ
۱۳	پیشەکی نوسەر
۴۹	بەشی یەكەم
۴۹	شیی کردنەوی شایەتەمان
۵۳	باسی یەكەم
۵۳	مانای وشە (آلله)
۶۵	باسی دووهم
۶۵	شایەتەمان ڕوکنەکانی تریشە
۸۷	بەشی دووهم
۸۷	لە بەرھەمەکانی شایەتەمان
۸۹	باسی یەكەم
۸۹	شایەتەمان بەرنامەی ژبانە
۱۰۷	باسی دووهم
۱۰۷	شەریعتیکی گەردونی
۱۱۹	باسی سییەم
۱۱۹	دیدو کلتورو شارستانی نەیسلامی
۱۱۹	یەكەم: نەیسلام خۆی شارستانی نەیسلامی
۱۴۱	دووهم: نایدیۆلۆژی و ڕۆشنایی نەیسلامی
۱۵۹	باسی چوارەم
۱۵۹	وورە بەرزی
۱۷۳	بەشی سییەم
۱۷۳	چی پێچەوانەی شایەتەمانە
۲۳۱	ناوهرۆك

سه عید چه ووا - خوا لئی خوشبیت - خوئی ئەم زنجیره کتیبه (الله، الرسول، الاسلام) ی ناو نائوه (الاساس)، چونکه به بناغه سه رهکیه کانی تیگه یشتنی ئیسلامی دهبینی، ئەمەش بیگومان هەر وایه، چونکه تیگه یشتنی ئەو سی روکنه سه رهکیه ی باوهر هه موو ئیسلامه که یان له سه ره دادمه زریّت... ئەم زنجیره کتیبه هەر چهنده زیاتر له ۳۰ سال به سه ره نووسین و بلأو کردنه وه یاندا تیپه ریووه، به لام گرنگی و کاریگه ری خویان هەر ماوه و، (والله اعلم) هەر دهش مینیت .

کتیبی (الاسلام) هکه زۆر گه وره یه، چوار بهرگی گه وره یه، ئەمە ی ئیستا له بهر دهستی خوینهرانی بهرپزدا یه (۸۵) لاپه ره ی ئەسلی بهرگی یه که مه، زیاتر له ۱۰۰ لاپه ره ی تری ماوه، که ده رباره ی چوار روکنه که ی تره (نوێژ، پۆژوو، زهکات، جهج) که (ان شاو الله) ئەوانیش ده خهینه بهر دهست، به لام واما ن به باش زانی خوینهرانی کورد له وه ی کراوه به کوردی، بی بهش نه کهین، به چاوه روان کردنی، تا هه موو بهرگی یه که مه ته وواو ده بیت...

ماندو و نخر (الدری)

تەفسیری ئیسلامی
پۆژوو و نوێژ

بەرگ
ای

www.al-tafseer.com
E-mail: tafseeroffice@yahoo.com
altafseer@hotmail.com

هه وایر - شه فایم دادگا - ژێر لۆژیی شیرین پالاس
ت: 2230908 - 2221695 - 2518138
موبایل: 07701387291 - 07504605122